

DŽILIJEN FLIN

OŠTRI
PREDMETI

NEKE RANE
NIKAD NE ZACELE...

IMPULSIVNI
TRILER AUTORKE
SVETSKOG BESTSELERA IŠČEZLA

Džilijen Flin

Oštri predmeti

Prevela

Vesna Stojković

Naslov originala

Gillian Flynn

Sharp Objects

Copyright © 2006 by Gillian Flynn

This translation is published by arrangement with Crown Publishers, an imprint of the Crown Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC

Translation copyright © 2016 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za moje rodiťelje
Meta i Džudit Flin

Prvo poglavlje

Moj džemper je bio nov, drečavocrven i ružan. Bio je dvanaesti maj, ali je temperatura pala na oko pet stepeni i pošto sam četiri dana drhtala u košulji, umesto da kopam po kutijama sa zimskim stvarima, spas sam potražila na garažnoj rasprodaji. Proleće u Čikagu.

Sedela sam u svom odeljku obloženom jutom i zurila u ekran kompjutera. Moja današnja priča bila je nekakvo mlakušno zlo. Četvoro dece, starosti od dve do šest godina, pronađeno je zaključano u sobi na Saut Sajdu, sa nekoliko sendviča s tunjevinom i litrom mleka. Tri dana su deca bila ostavljena da kao pilići čeprkaju po hrani i izmetu na tepihu. Majka im je odlutala da popuši lulu kreka i jednostavno zaboravila. Nekad se desi samo to. Nema opekotina od cigareta, polomljenih kostiju. Samo nepopravljiv propust. Videla sam majku posle hapšenja: dvadesetdvo godišnja Tami Dejvis, debela plavuša sa dva savršena kruga crvenog ruža veličine čašica za rakiju na obrazima. Mogla sam da je zamislim kako sedi na ofucanom kauču, usne na tom metalu, naglo uvlači dim. A onda je sve brzo počelo da pluta, deca su ostala negde daleko iza nje, a ona se u trenu vratila u srednju školu, kad su momci još marili za nju i kad je još uvek bila najlepša, trinaestogodišnjakinja sjajnih usana, koja je žvakala štapiće od cimeta pre nego što bi se poljubila.

Stomak. Miris. Cigarete i bajata kafa. Moj urednik, cenjeni, umorni Frenk Kari, gega se u svojim izguljenim cipelama „haš papiz“. Zubi mu se kupaju u pljuvački smeđoj od duvana.

„Dokle si stigla s pričom, mala?“ Na mom stolu stajao je srebrni ekserčić okrenut vrhom naviše. Lagano ga je gurnuo i zavukao pod požuteli nokat palca.

„Skoro je gotova.“ Imala sam pola šljafne teksta. Trebale su mi dve.

„Dobro. Odjebi je, zavedi u arhivu i dođi u moju kancelariju.“

„Mogu sad da dođem.“

„Odjebi je, zavedi, pa dođi u moju kancelariju.“

„Dobro. Za deset minuta.“ Htela sam da mi vrati moj ekserčić.

Krenuo je iz mog odeljka. Kravata mu se njihala blizu prepona.

„Prikerova?“

„Da, Kari?“

„Odjebi je.“

Frenk Kari misli da sam naivna. Možda zato što sam žena. Možda zato što jesam naivna.

Karijeva kancelarija je na trećem spratu. Sigurna sam da uspaničeno odlepi svaki put kad pogleda kroz prozor i vidi stablo nekog drveta. Dobri urednici ne vide koru: vide lišće – ako uopšte mogu da razaberu drveće odozgo sa dvadesetog, tridesetog sprata. Ali za *Dejli post*, četvrti po veličini dnevni list u Čikagu, prognan u predgrađa, ima prostora za širenje. Poslužice tri sprata iz kojih se, poput prosute tečnosti, neumoljivo širi napolje, neprimećen među prodavcima tepiha na veliko i prodavnicama lampi. Jedan korporativni građevinski preduzetnik stvorio je našu opštinu u tri dobro organizovane godine – 1961–1964. – a onda ju je nazvao po

svojoj ćerki, koja je doživela ozbiljnu nesreću na jahanju godinu dana pre nego što je posao završen. Aurora Springs, naredio je, pozirajući za slikanje ispred nove-novcijate table s nazivom grada. Onda je pokupio svoju porodicu i otišao. Ćerka, sada zdrava pedesetogodišnjakinja, ako se izuzme povremeno trnjenje u rukama, živi na Floridi i vraća se svakih pet godina da se slika pored table sa svojim imenom, baš kao tatice.

Napisala sam članak o njenoj poslednjoj poseti. Kariju je bio grozan, mrzi sve priče iz života. Ušljokao se starim likerom „šambor“ dok ju je čitao, tako da mu je kancelarija bazdila na maline. Kari se napije prilično tiho, ali često. To doduše nije razlog što je smešten tako ugodno blizu tlu. Bio je to čist baksuz.

Ušla sam i zatvorila vrata njegove kancelarije, koja nije izgledala onako kako sam zamišljala da će izgledati kancelarija mog urednika. Čeznula sam za velikim hrastovim pločama, prozorskim oknom u vratima – s natpisom *Šef* – da bi mladi novinari mogli da nas gledaju kako se bunimo zbog prava koja nam daje Prvi amandman. Karijeva kancelarija je bezlična i institucionalna, kao i ostatak zgrade. Možete da raspravljate o novinarstvu ili da uradite Papanikolau test. Nikog nije bilo briga.

„Pričaj mi o Vind Gapu.“ Kari je prislonio vrh hemijske olovke uz prozedu bradu. Zamišljala sam majušnu plavu tačkicu koju će ostaviti među čekinjama.

„Nalazi se u samom dnu Misurija, u peti. Da pljuneš do Tenesija i Arkanzasa“, rekla sam, prisećajući se činjenica koje sam znala. Kari je voleo da rešeta novinare o svim temama koje je smatrao važnim – broj ubistava u Čikagu prošle godine, demografski podaci za Okrug Kuk ili, iz nekog razloga, priča o mom rodnom gradu, tema koju sam najradije izbegavala. „Postoji negde od pre Građanskog rata“, nastavila sam. „Pored Misisipija je, tako da je u jednom trenutku bio lučki grad. Sad je tamo najunosniji posao kasapljenje svinja. U njemu živi oko dve hiljade ljudi. Stari bogataši i bednici.“

„A šta si ti?“

„Ja sam bednica. Iz sloja starih bogataša.“ Osmehnula sam se. On se namrštio.

„I šta se, dođavola, dešava?“

Sedela sam ćutke, popisujući razne katastrofe koje su mogle da zadese Vind Gap. To je jedan od onih bednih gradića sklonih katastrofama: autobuska nesreća ili tvister. Eksplozija u silosu ili detence koje je palo u bunar. Malo sam se i nadurila. Nadala sam se – kao i uvek kad bi me Kari pozvao u svoju kancelariju – da će pohvaliti članak koji sam nedavno napisala, unaprediti me na bolje teme, ma pružiti mi parče papira na kome je naškrabana povišica od jedan posto – ali nisam bila spremna za ćaskanje o nedavnim događajima u Vind Gapu.

„Mama ti je još tamo, je li, Prikerova?“

„Mama. Očuh.“ Polusestra rođena dok sam ja bila na koledžu, meni toliko nestvarna da bih joj često zaboravila ime. Ama. I Merijen, odavno mrtva Merijen.

„Dođavola, pričaš li ti ikad s njima?“ Ne od Božića: hladan, učtiv poziv pošto bih popila tri burbona. Plašila sam se da će ih majka namirisati preko telefona.

„Ne u skorije vreme.“

„Gospode, Prikerova, pročitaj ponekad agencijske vesti. Valjda se prošlog avgusta dogodilo ubistvo? Devojčica je zadavljena?“

Klimnula sam glavom, kao da znam. Lagala sam. Moja majka je bila jedina osoba u Vind Gapu s

kojom sam imala kakav-takav kontakt, a ona nije ništa rekla. Čudno.

„Sad je još jedna nestala. Meni to liči na serijskog. Odvezi se dole i donesi mi priču. Brzo. Ujutro da si tamo.“

Nema šanse. „Kari, imamo užasne priče i ovde.“

„Aha, a imamo i tri konkurentna lista sa dvostruko više osoblja i love.“ Provukao je prste kroz kosu, koja je pala u iskrzanim pramenovima. „Smučilo mi se da mi preotimaju vesti. Ovo nam je prilika da iskopamo nešto. Krupno.“

Kari veruje da, uz pravu priču, preko noći možemo da postanemo najpopularniji list u Čikagu, da steknemo nacionalnu slavu. Prošle godine, jedan drugi list, ne mi, poslao je novinara u njegov rodni grad negde u Teksasu, pošto se grupa tinejdžera udavila u prolećnim poplavama. Napisao je elegičan ali dobro ispričan članak o prirodi vode i kajanja, u kome je pokrio sve – od muškog košarkaškog tima, koji je izgubio tri najbolja igrača, do lokalnog pogrebnog zavoda, gde su bili očajno nekvalifikovani za sređivanje davljenika. Priča je dobila Pulicera.

I dalje nisam htela da idem. Do te mere da sam ščepala rukohvate svoje stolice, kao da će Kari pokušati da me odvoji od nje. Sedeo je i nekoliko sekundi me gledao vodnjikavim kestenjastim očima. Nakašljao se, pogledao u fotografiju svoje žene i osmehnuo se kao da je doktor koji se sprema da saopšti loše vesti. Kari je voleo da praska – uklapalo se u njegovu staromodnu predstavu o uredniku – ali je takođe bio i jedan od najpristojnijih ljudi koje sam poznavala.

„Vidi, mala, ako ne možeš, ne možeš. Ali mislim da bi ti moglo koristiti. Da raščistiš sa nekim stvarima. Da ponovo staneš na noge. Prokleta dobra priča – treba nam. Tebi treba.“

Kari me je uvek podržavao. Mislio je da ću biti njegov najbolji novinar, rekao je da imam neobičan način razmišljanja. Za dve godine koliko radim, dosledno izneveravam njegova očekivanja. Ponekad i primetno. Sada sam osećala kako me preko stola preklinje da mu ulijem bar malo nade. Klimnula sam glavom, nadajući se da delujem samouvereno.

„Idem da se spakujem.“ Moje šake su ostavile znojave otiske na stolici.

Nisam imala ljubimce za koje bih morala da se brinem, biljke da ih ostavim kod komšije. Natrpala sam u sportsku torbu dovoljno odeće za pet dana, da budem sigurna da ću do kraja nedelje pobeći iz Vind Gapa. Osvrnula sam se još jednom pre odlaska po stanu, najednom shvativši kakav je zapravo. Ličio je na studentski stan: jeftin, privremen i uglavnom nemaštovit. Obećala sam sebi da ću kad se vratim kupiti pristojan kauč, kao nagradu za neverovatnu priču koju ću sigurno iskopati.

Na stolu pored vrata stajala je moja fotografija iz doba pre puberteta, na kojoj držim Merijen kojoj je oko sedam godina. Obe se smejemo. Njene oči su iznenađeno razrogačene, moje stisnute. Privijam je uz sebe, a kratke mršave noge joj vise preko mojih kolena. Ne sećam se kojom prilikom ni čemu smo se smejale. S godinama se to pretvorilo u ugodnu zagonetku. Mislim da volim da ne znam.

***

Ja se kupam. Ja se ne tuširam. Ne podnosim mlaz vode, od njega mi koža zabruji, kao da je neko pritisnuo dugme. Zato sam smotala tanki motelski peškir preko rešetke u podu tuš-kabine, uperila tuš u zid i sela u osam centimetara vode koja se nakupila u kabini. Pored mene je plivala nečija stidna dlaka.

Izašla sam. Nije bilo drugog peškira pa sam odjurila do kreveta i osušila se jeftinim sunderastim ćebetom. Zatim sam popila mlaki burbon, psujući mašinu za led.

Vind Gap je oko jedanaest sati vožnje južno od Čikaga. Kari mi je velikodušno odobrio troškove za jedno noćenje u motelu i doručak, ako jedem na pumpi. A kad stignem u grad, boraviću kod majke. To je on odlučio umesto mene. Već sam znala kakva će me reakcija dočekati kad se pojavim na njenim vratima. Na trenutak smetena od šoka, dotaći će kosu rukom, nespretno zagrljaj posle koga ću ostati okrenuta malčice u stranu. Razgovor o neredu u kući, koga nema. Ljubazno uvijeno pitanje o tome koliko ostajem.

„Koliko ćeš vremena imati za nas, dušice?“, reći će. Što bi značilo: „Kad odlaziš?“

Najviše mi smeta ta pristojnost.

Znala sam da bi trebalo da priprelim beleške, zapišem pitanja. Umesto toga, popila sam još burbona, onda drmnula koji aspirin, isključila svetlo. Zaspala sam, uljuljkana vlažnim pređenjem klima-uređaja i električnim zvucima neke video-igrice u sobi do moje. Bila sam samo četrdeset osam kilometara od svog rodnog grada, ali trebala mi je još ta jedna noć daleko od njega.

Ujutro sam proždrala jednu bajatu krofnu sa džemom i krenula na jug, temperatura je rasla, a levo i desno od mene prostirala se bujna šuma. Ovaj deo Misurija je zloslutno ravan – kilometri neuglednog drveća, prekinuti samo tankom crtom auto-puta na kome sam bila. Ista scena ponavljala se na svaka dva minuta.

Vind Gap se ne vidi iz daljine; najviša zgrada ima samo tri sprata. Ali posle dvadesetominutne vožnje, znala sam da je sve bliži. Prvo je iskočila benzinska stanica. Ispred nje je sedela grupa žgoljavih tinejdžera razgoličenih grudi i dosađivala se. Pored nekog starog kamioneta, detence u pelenama bacalo je pune šake šljunka u vazduh dok je njegova majka punila rezervoar. Kosa joj je bila ofarbana u plavo, ali joj je smeđi izrastak dopirao gotovo do ušiju. Doviknula je momcima nešto što nisam razabrala dok sam prolazila. Malo posle toga, šuma je počela da se proređuje. Prošla sam pored tržnog centra sa solarijumom, prodavnicom oružja, prodavnicom tekstila. Usledila je usamljena slepa ulica sa starim kućama, zamišljenim da budu deo naselja koje nikad nije izgrađeno. I konačno, sam grad.

Bez nekog posebnog razloga, zadržala sam dah dok sam prolazila pored table koja mi je poželela dobrodošlicu u Vind Gap, kao što rade klinici kad se provezu pored groblja. Prošlo je osam godina otkako sam bila tamo, ali sve sam instinktivno prepoznavala. Krenem li onim putem, naći ću kuću moje profesorke klavira iz osnovne škole, bivše kaluđerice čiji se dah osećao na jaja. Ona staza vodila je do parkića u kome sam jednog sparnog leta popušila prvu cigaretu. Krenem li onim bulevarom, stigla bih do Vudberija i bolnice.

Odlučila sam da krenem pravo u policijsku stanicu. Čučala je na jednom kraju Glavne ulice koja je, kako joj i ime kaže, glavna ulica u Vind Gapu. U Glavnoj ulici naći ćete kozmetički salon i gvoždarsku radnju, dućan koji se zove Dućan i biblioteku sa dvanaest polica. Naći ćete prodavnicu odeće nazvanu *Kendine krpice*, u kojoj možete da kupite džempere, rolke i dukserice na kojima su odštampane patke i škole. Pristojne žene u Vind Gapu većinom su učiteljice ili majke ili rade na mestima poput *Kendinih krpica*. Za nekoliko godina možda ćete zateći *Starbaks*, koji će doneti gradu ono za čim žudi: upakovanu, odobrenu, popularnu trendovitost. Zasad, međutim, tu je samo jeftini restoran koji drži porodica čijeg se imena ne sećam.

Glavna ulica je bila prazna. Nije bilo kola, nije bilo ljudi. Neki pas je grabio niz pločnik, bez vlasnika da ga dozove. Sve ulične svetiljke bile su izlepljene žutim trakama i mutnim foto-

kopijama devojčicine slike. Parkirala sam se i odlepila jedno obaveštenje, nakrivo zalepljeno trakom u visini deteta na jedan znak za zaustavljanje. Natpis je bio domaće izrade, „Nestala“, napisano u vrhu debelim slovima koja su možda ispunjena magičnim markerom. Na fotografiji je bila tamnooka devojčica divljeg osmeha, sa previše kose za svoju glavu. Jedna od onih devojčica za koje bi nastavnici rekli da su „nestašne“. Svidela mi se.

Natali Džejn Kin

10 godina

Nestala 11. maja

Poslednji put viđena u Parku Džejkoba Dž. Gareta,
na sebi je imala plavi teksas šorc, crvenu prugastu majicu

Obaveštenja: 555-7377

Nadala sam se da ću ući u policijsku stanicu i da će me obavestiti da je Natali Džejn već nađena. Nepovređena. Izgleda da se izgubila, ili je iskrenula članak u šumi, ili je pobjegla pa se predomislila. Ući ću u kola, odvesti se nazad u Čikago i neću razgovarati ni sa kim.

Ispostavilo se da su ulice puste jer je pola grada pretraživalo šumu na severu. Recepcionerka u stanici rekla mi je da mogu da sačekam – šef Bil Vikeri će se uskoro vratiti na ručak. U čekaonici se osećala lažno domaća atmosfera zubarske čekaonice; sela sam u narandžastu fotelju i listala *Redbuk*. Osveživač vazduha uključen u obližnji utikač zašištao je i izbacio plastični miris koji je trebalo da me podseti na seoski povetarac. Trideset minuta kasnije, prelistala sam tri časopisa i počela da osećam mučninu od mirisa. Kad je Vikeri konačno ušao, recepcionerka je pokazala glavom na mene i sa oštrim prezirom prošaptala: „Mediji.“

Vikeri je bio mršav tip u ranim pedesetim čija je odeća već bila natopljena znojem. Košulja mu je bila prilepljena uz grudi, a pantalone su mu se nabrale pozadi gde bi trebalo da bude dupe.

„Mediji?“ Zurio je u mene preko velikih bifokalnih naočara. „Kakvi mediji?“

„Šefe Vikeri, ja sam Kamil Priker, iz *Čikago dejli posta*.“

„Čikago? Zašto ste došli ovamo iz Čikaga?“

„Htela bih da porazgovaram sa vama o devojčicama – Natali Kin i devojčici koja je ubijena prošle godine.“

„Gospode bože. Kako ste tamo gore čuli za to? Gospode bože.“

Pogledao je u recepcionerku pa opet u mene, kao da smo se urotile. Onda mi je dao znak da pođem s njim. „Nemoj mi prebacivati pozive, Rut.“

Recepcionerka je prevrnula očima.

Bil Vikeri me je poveo niz hodnik obložen drvenom oplatom, prošaran jeftinim uramljenim fotografijama pastrmki i konja, pa u kancelariju bez prozora, koja je zapravo bila majušni kvadrat oivičen metalnim kabinetima. Seo je, pripalio cigaretu. Nije me ponudio.

„Ne želim da ovo izađe u javnost, gospođice. Nemam nameru da pustim da ovo izađe u javnost.“

„Šefe Vikeri, plašim se da u tom pogledu nemate mnogo izbora. Meta su bila deca. Javnost bi trebalo da bude obavještena.“ Bila je to priča koju sam uvežbavala dok sam se vozila ovamo. Njom se krivica svaljuje na bogove.

„Šta je vas briga? Nisu vaša deca, to su deca Vind Gapa.“ Ustao je, ponovo seo, složio neke

papire. „Mislim da sa sigurnošću mogu da kažem da Čikago nikad ranije nije mario za decu iz Vind Gapa.“ Glas mu je zapeo na kraju. Vikeri je povlačio dim iz cigarete, okretao zlatni prsten na malom prstu, brzo treptao. Iznenada sam se zapitala da li će zaplakati.

„U pravu ste. Verovatno nije. Slušajte, cilj ove priče nije da bilo koga iskorišćava. Važno je. Ako će vam biti lakše, ja sam iz Vind Gapa.“ *Eto ti, Kari, trudim se.*

Ponovo je pogledao u mene. Zagledao mi se u lice.

„Kako se zovete?“

„Kamil Priker.“

„Kako to da vas ne poznajem?“

„Nikad nisam upala u nevolju, gospodine.“ Slabašno sam mu se osmehnula.

„Tvoji su Prikerovi?“

„Moja majka se pre oko dvadeset pet godina udala i promenila devojačko prezime. Adora i Alan Krelin.“

„A, njih znam.“ Njih su svi znali. Novac nije bio česta pojava u Vind Gapu, bar ne veliki novac. „Ali i dalje vas ne želim ovde, gospođice Priker. Ako napišete ovu priču, ljudi će nas znati samo po... tome.“

„Možda malo publiciteta pomogne“, predložila sam. „Pomoglo je u drugim slučajevima.“

Vikeri je trenutak ćutke sedeo, proučavajući svoj ručak u papirnoj kesi zgužvanoj u uglu radnog stola. Mirisalo je na parizer. Promrmljao je nešto o slučaju Džonbenej i sličnim sranjima.

„Neka hvala, gospođice Priker. I nemam komentara. Nemam komentara ni o jednoj istrazi koja je u toku. Možete da me citirate.“

„Slušajte, imam prava da budem ovde. Evo ovako ćemo. Dajte mi neke informacije. Nešto. I neko vreme vas neću gnjaviti. Ne želim da vam dodatno otežavam posao. Ali moram da radim svoj.“ Još jedna replika koju sam smislila negde oko Sent Luisa.

Izašla sam iz policijske stanice sa foto-kopijom mape Vind Gapa, na kojoj je šef Vikeri ucrtao majušni krstić na mestu gde je prošle godine otkriveno telo devojčice.

En Neš, stara devet godina, pronađena je 27. avgusta u Fols Kriku, uzburkanoj, bučnoj reci koja teče posred Nortvudsua. Grupa tragača prečešljavala je šumu od sutona dvadeset šestog. Ali našli su je lovci, nešto posle pet ujutro. Zadvljena je malo pre ponoći običnim kanapom za sušenje veša dvaput omotanom oko vrata. Zatim je bačena u potok, koji je opao zbog duge letnje suše. Konopac za veš se zakačio za ogroman kamen i provela je noć plutajući u blizini nošena sporom strujom. Sahranjena je u zatvorenom kovčegu. To je bilo sve što je Vikeri hteo da mi kaže. Sat vremena sam mu postavljala pitanja da bih i toliko dobila.

***

Pozvala sam broj sa plakata za nestalu osobu sa javnog telefona u biblioteci. Neki stariji ženski glas predstavio se kao Dežurna linija za informacije o Natali Kin, ali u pozadini sam čula tandrkanje mašine za sudove. Žena me je obavestila da je, koliko ona zna, u Nortvudsua potraga još uvek u toku. Oni koji žele da pomognu treba da se jave na glavnom prilaznom putu i ponesu svoju vodu. Očekuju se rekordno visoke temperature.

Na mestu odakle je polazila potraga, četiri plavokose devojke sedele su kruto na izletničkom peškiru raširenom na suncu. Pokazale su na jednu stazu i rekle mi da idem dok ne nađem grupu.

„Šta radite ovde?“, pitala je najlepša. Imala je zajapureno, okruglo lice devojčice koja tek što je postala tinejdžerka, kosa joj je bila vezana trakama, ali grudi koje je ponosno isprсила bile su grudi odrasle žene. Srećne odrasle žene. Osmehnula se kao da me poznaje, nemoguće s obzirom na to da ni u školu nije išla kad sam poslednji put bila u Vind Gapu. Mada mi je delovala poznato. Možda ćerka neke moje školske drugarice. Odgovarala bi po uzrastu, ako je neka zakevila čim je završila srednju školu. Nije nemoguće.

„Došla sam samo da pomognem“, rekla sam.

„Aha“, zasmejuljila se i otkačila me usredsredivši se na guljenje laka na nožnom prstu.

Sišla sam sa škripavog vrelog šljunka u šumu, gde je bilo samo još toplije. Vazduh je bio vlažan kao u džungli. Zlatošipka i divlji ruj češali su mi se o članke, a posvuda je lebdelo paperjasto belo seme kanadske topole, ulazeći mi u usta, lepeći mi se za ruke. Izenada sam se setila da smo ih kad sam bila dete zvali vilin-haljine.

Ljudi su u daljini dozivali Natali, tri sloga koja su se dizala i spuštala poput pesme. Ugledala sam ih posle još deset minuta napornog pešačenja: pedesetak ljudi koji idu u dugačkim redovima i štapovima pročešljavaju šiprag pred sobom.

„Zdravo! Ima li šta novo?“, doviknuo je čovek sa pivskim stomakom najbliži meni. Sišla sam sa staze i probila se kroz drveće dok nisam stigla do njega.

„Mogu li nekako da pomognem?“ Nisam baš bila spremna da odmah izvučem beležnicu.

„Možete da idete ovuda pored mene“, rekao je. „Uvek nam dobro dođe još ljudi. Ima manje terena da se pokrije.“ Nekoliko minuta smo išli ćutke, a moj partner bi s vremena na vreme zastao da krkljavim, hrapavim kašljem pročisti grlo.

„Ponekad pomislim da bi trebalo jednostavno da spalimo ovu šumu“, iznenada je rekao. „Čini se da se u njoj ništa dobro ne događa. Jeste li prijatelj Kinovih?“

„Ja sam zapravo novinarka. *Čikago dejli post*.“

„Mmmm... Ma šta kažete. Pišete o svemu ovome?“

Šumom se iznenada proneo vapaj, krik neke devojke: „Natali!“ Ruke su počele da mi se znoje dok smo trčali u pravcu vriska. Videla sam neke prilike kako se teturaju ka nama. Tinejdžerka beličastoplave kose progurala se pored nas na stazu, lica crvenog i iskrivljenog u grimasu. Posrtala je poput izbezumljenog pijanca, uzvikujući Natalino ime ka nebu. Neki stariji čovek, možda njen otac, sustigao ju je, zagrlio i počeo da je odvlači iz šume.

„Našli su je?“, doviknuo je moj prijatelj.

Grupno odmahivanje glavom. „Mislim da se samo isprepadala“, doviknuo je neko drugi. „Ovo je previše za nju. Devojke ionako ne bi trebalo da budu ovde, s obzirom na to kako stvari stoje.“ Značajno je pogledao u mene, skinuo kačket da obriše čelo i počeo ponovo da pretražuje travu.

„Tužan posao“, rekao je moj partner. „Tužna vremena.“ Polako smo napredovali. Šutnula sam pred sobom sa puta zarđalu limenku piva. Pa još jednu. Jedna ptica proletela je u visini očiju i odletela pravo među krošnje drveća. Izenada mi je na zglobov šake skočio skakavac. Jeziva magija.

„Smem li da vas pitam šta vi mislite o ovome?“ Izvadila sam svoju beležnicu i zamahala njome.

„Nisam siguran da mogu mnogo da vam kažem.“

„Samo šta vi mislite. Dve devojčice u malom gradu...“

„Pa, ne znamo da li su ta dva slučaja povezana, je li? Osim ako vi znate nešto što ja ne znam. Ko zna, Natali se možda pojavi zdrava i čitava. Nisu prošla ni dva dana.“

„Postoje li ikakve teorije o En?“, pitala sam.

„To mora da je uradio neki poremećeni čovek, ludak. Neki tip se provezao kroz grad, zaboravio da popije svoje lekove, čuje glasove kako mu se obraćaju. Nešto tako.“

„Zašto to mislite?“

Stao je, izvadio paket duvana iz zadnjeg džepa, nabio debeli prstohvat iznad desni i žvakao ga dok smesa nije pustila sok u pljuvačku. Rub svojih usta saosećajno je zabrideo.

„Zašto biste inače iščupali zube mrtvoj devojčici?“

„Izvadio joj je zube?“

„Sve osim korena mlečnog kutnjaka.“

Posle još jednog sata bez rezultata i bez mnogo informacija, ostavila sam svog partnera, Ronalda Kejmensa („upišite i moje srednje slovo, ako hoćete, Dž.“), i krenula na jug do mesta gde je prošle godine nađeno Enino telo. Prošlo je petnaest minuta kad je Natalino ime konačno utihnulo u daljini. Još deset minuta i čula sam vedri huk vode Fols Krika.

Bilo bi teško nositi telo deteta kroz ovu šumu. Staza je bila zakrčena granama i lišćem, iz zemlje je izbijalo korenje. Ako je En bila prava devojčica iz Vind Gapa, grada u kome se od nežnijeg pola zahtevala potpuna ženstvenost, onda je imala dugu kosu koja joj pada niz leđa. Mrsila bi se u šiblje u prolazu. Stalno bih od paukovih mreža pomislila da su svetlucavi pramenovi kose.

Okolo mesta gde je telo nađeno, trava je još uvek bila polegla, prečešljana u potrazi za tragovima. Bilo je nekoliko svežijih pikavaca koje su ostavili zaludni radoznalci. Klincima je bilo dosadno pa su jedni druge plašili pričajući da su videli ludaka koji nosi krvave zube.

U potoku je bio niz velikog kamenja o koje se zakačio konopac oko Eninog vrata tako da je, zavezana, pola noći plutala u potoku kao klada. Sad se preko peska valjala samo mirna voda. Gospodin Ronald Dž. Kejmens s ponosom mi je rekao: Meštani su izvadili kamenje, natovarili ga na kamionet i smrskali ga odmah na izlazu iz grada. Bio je to dirljiv izraz vere, kao da će tim razaranjem oterati buduće zlo. Izgleda da nije delovalo.

Sedela sam na obali potoka i prelazila dlanovima preko kamenitog tla. Uzela sam glatki, vreli kamen i stavila ga uz obraz. Pitala sam se da li je En ikad dolazila ovamo dok je bila živa. Možda je nova generacija Vind Gapa našla zanimljivije načine da ubije leto. Kad sam bila devojčica, plivali smo na mestu baš tu nizvodno, gde su ogromne pločaste stene napravile plitke bazene. Oko nogu su nam trčkali rečni rakovi, a mi bismo skakali da ih uhvatimo, vrisnuvši ako bismo ih zaista dotakli. Niko nije nosio kupaće kostime, to je zahtevalo previše planiranja. Zato bismo se jednostavno odvezli kući biciklom u natopljenim šorcevima i brusthalterima, tresući glavama kao mokri psi.

S vremena na vreme, pored nas bi prošli stariji dečaci, opremljeni sačmarama i ukradenim pivom, zaputivši se u lov na leteće veверice ili zečeve. O pojasevima su im visili komadi krvavog mesa. Uvek su me privlačili ti razmetljivi i besni klinci što bazde na znoj i uporno ignorišu naše prisustvo. Sad znam da postoje razne vrste lova. Lovac džentlmen s vizijama Tedija Ruzvelta i krupne lovine, koji posle dana provedenog u lovu sedne da popije hladan džin-tonik, nije lovac

uz kakve sam ja odrasla. Momci koje sam ja poznavala, koji su rano počinjali, bili su lovci koji su išli na krv. Čekali su onaj poslednji trzaj pogođene životinje, koja im u jednom trenutku glatko izmiče, da bi je onda njihov metak pogodio u bok.

Dok sam još bila u osnovnoj školi, možda mi je bilo dvanaest godina, upala sam u lovačku šupu dečka iz komšiluka, daščaru u kojoj su drali i čerečili životinje. S konopaca su visile trake vlažnog, ružičastog mesa, čekajući da budu osušene. Zemljani pod bio je natopljen krvlju. Zidovi su bili prekriveni slikama golih žena. Neke devojke su širile noge, druge su držali na zemlji i nabijali. Jedna žena, ucakljenih očiju, razvučenih grudi prošaranih venama nalik zrnevlju grožđa, bila je vezana dok ju je neki čovek jebao otopozadi. Mogla sam sve da ih namirišem u zagušljivom, krvavom vazduhu.

Te noći sam kod kuće zavukla prst u gaćice i zgađeno dahćući prvi put masturbirala.

Drugo poglavlje

Srećni sat. Odustala sam od potrage i zaustavila se u jeftinom lokalnom kantri baru *Kod Futa* pre nego što svratim do Ulice Grouv 1665, doma Betsi i Roberta Neša, roditelja dvanaestogodišnje Ešli, jedanaestogodišnje Tifani, pokojne En, koja će zauvek imati devet godina, i šestogodišnjeg Bobija Juniora.

Tri devojčice dok konačno nisu dobili dečaka. Dok sam pijuckala burbon i krckala kikiriki, razmišljala sam koliko li su samo očajavali Nešovi svaki put kad bi izvirilo dete bez penisa. Prvo Ešli, koja nije bila dečak, ali je bila slatka i zdrava. Ionako su uvek želeli dvoje. Ešli je dobila kitnjasto ime i orman pun haljina sa volanima. Držali su palčeve i pokušali ponovo, ali ipak dobili Tifani. Sad su se već unervozili, a dobrodošlica je bila manje trijumfalna. Kad je gospođa Neš ponovo zatrudnela, njen muž je kupio malu bejzbol rukavicu da pogura grudvicu u njenom stomaku u pravom smeru. Zamislite samo taj pravednički užas kad se pojavila En. Uvalili su joj neko porodično ime – nije dobila čak ni *i* na kraju da ga malo ukrase.

Hvala nebesima na Bobiju. Tri godine posle razočaravajuće En – da li im se on omakao ili je to bio poslednji pokušaj? – Bobi je dobio tatino ime, razmazili su ga, a devojčice su iznenada shvatile koliko su nebitne. Posebno En. Nikome ne treba treća devojčica. Ali sada dobija malo pažnje.

Ispila sam drugi burbon u jednom gutljaju, opustila ramena, brzo se pljesnula po obrazima, ušla u svoj veliki plavi bjuik i poželela treće piće. Nisam od onih novinara koji uživaju u prekopavanju po tuđoj privatnosti. Verovatno sam zato drugorazredna novinarka. Jedna od njih.

Još sam se sećala kako se stiže do Ulice Grouv. Bila je dva bloka iza moje srednje škole, u koju su išla sva deca u krugu od sto kilometara. Srednja škola „Milard Kalhun“ osnovana je 1930. godine, poslednji trzaj Vind Gapa pre nego što je potonuo u krizu. Dobila je ime po prvom gradonačelniku Vind Gapa, heroju iz Građanskog rata. Heroju Konfederacije iz Građanskog rata, ali to nije bilo važno, svejedno je bio heroj. Gospodin Kalhun se suočio sa celom četom Jenkija prve godine Građanskog rata tamo u Leksingtonu i sam-samcit spasio taj gradić u Misuriju. (Bar tako piše na tabli na ulazu u školu.) Jurio je preko seoskih dvorišta, prozujao kroz domove ograđene drvenom ogradom, učtivo terajući gugutave dame u stranu kako ih Jenkiji ne bi povredili. Odete li danas u Leksington i zatražite da vidite Kalhunovu kuću, lep primerak arhitekture iz tog perioda, još uvek u daskama možete videti severnjačke metke. Pretpostavljam da su južnjački meci gospodina Kalhuna pokopani sa ljudima koje su pobili.

Sam Kalhun umro je 1929, bližeći se stotom rođendan. Sedeo je u senici koje više nema, na popločanom gradskom trgu, i slušao veliki limeni orkestar koji je svirao njemu u čast, kad se najednom nagnuo ka svojoj pedesetdvođodišnjoj ženi i rekao: „Sve je to preglasno.“ Zatim je dobio težak infarkt i poleteo napred u stolici, umazavši svečanu odeću iz Građanskog rata čajnim kolačićima koji su samo za njega bili ukrašeni zvezdama i prugama.

Kalhun mi je posebno drag. Ponekad sve to *jeste* preglasno.

Kuća Nešovih bila je otprilike onakva kakvu sam i očekivala, tipična kuća s kraja sedamdesetih, kao i sve u zapadnom delu grada. Jedna od onih jednostavnih farmerskih kuća kod kojih garaža zauzima centralno mesto. Dok sam prilazila, neki neuredan plavokos dečko sedeo je na kolskom

prilazu na plastičnom biciklu premalom za njega stenjući od napora dok je okretao pedale. Točkovi su se samo okretali u mestu pod njegovom težinom.

„Hoćeš da te poguram?“, pitala sam kad sam izašla iz kola. Po pravilu ne umem s decom, ali učinilo mi se da вреди pokušati. Trenutak me je čutke gledao, pa gurnuo prst u usta. Majica bez rukava mu se podigla a zaobljeni stomačić iskočio da me pozdravi. Bobi Junior je izgledao glupo i uplašeno. Nešovi su dobili dečaka, ali je ovaj bio razočaranje.

Kročila sam ka njemu. Skočio je sa bicikla, koji je nekoliko koraka ostao prilepljen za njega, onako zaglavljnjen uz njegovo telo, a onda se otkotrljao u stranu.

„Tata!“ Potrčao je cvileći ka kući, kao da sam ga uštinula.

Dok sam stigla do ulaznih vrata, na njima se pojavio neki čovek. Pogled mi se usredsredio iza njega, na minijaturnu fontanu koja je žuborila u hodniku. Imala je tri niza u obliku školjki, sa statuom dečaćića postavljenom na vrh. Čak i sa druge strane vrata s mrežom voda je mirisala ustajalo.

„Mogu li da vam pomognem?“

„Da li ste vi Robert Neš?“

Iznenada je postao oprezan. To je verovatno bilo prvo pitanje koje mu je postavila policija kad su mu rekli da mu je ćerka mrtva.

„Ja sam Bob Neš.“

„Veoma mi je žao što vas uznemiravam kod kuće. Ja sam Kamil Priker. Iz Vind Gapa sam.“

„Mmmmm.“

„Ali sada radim za *Dejli post* u Čikagu. Pišemo o... Ovde smo zbog Natali Kin i ubistva vaše ćerke.“

Pripremila sam se za viku, treskanje vratima, psovanje, udarac. Bob Neš je nabio ruke duboko u prednje džepove i nagnuo se na pete.

„Možemo da pričamo u spavaćoj sobi.“

Pridržao mi je vrata i počela sam da se probijam kroz krš u dnevnoj sobi, korpe za veš iz kojih su se prosipali zgužvani čaršavi i malecne majice. Zatim pored kupatila u kome je centralno mesto zauzimala prazna rolna toalet-papira na podu, pa niz hodnik prošaran izbledelim fotografijama ispod prljavog laminata: plavokose devojčice s ljubavlju se guraju oko dečkića bebice; mladi Neš s rukom kruto obavijenom oko svoje mlade, oboje drže dršku noža za tortu. Kad sam stigla do spavaće sobe – uklopljene zavese i posteljina, uredna komoda – shvatila sam zašto je Neš odabrao to mesto za naš intervju. Bio je to jedini prostor koji je sačuvao bar malo civilizovanosti, poput predstraže na ivici džungle koja nestaje.

Neš je seo na jednu ivicu kreveta, ja na drugu. Nije bilo stolica. Mogli smo biti epizodisti u amaterskom porno-filmu. Samo što smo oboje držali po čašu soka od višnje koji nam je doneo. Neš je bio dobro negovan muškarac: potkresani brkovi, proređena plava kosa slepljena gelom, drečavozelena polo majica uvučena u farmerke. Pretpostavila sam da je on održavao red u ovoj sobi; odlikovala ju je jednostavna urednost neženje koji se mnogo trudi.

Nije mu trebala predigra za intervju, na čemu sam mu bila zahvalna. Kao da se udvaraš nekome sa kim si izašao na sastanak a oboje znate da ćete se povaliti.

„En je celo prošlo leto vozila bicikl“, počeo je bez podbadanja. „Celog leta je samo kružila po

bloku. Moja žena i ja nismo je puštali da ide dalje. Imala je samo devet godina. Mi smo veoma zaštitnički nastrojeni roditelji. Ali onda, pred kraj, baš pred početak škole, moja žena je rekla: dobro. En je kukala i moja žena je rekla: dobro. Može da se odveze do kuće svoje drugarice Emili. Nikad nije stigla tamo. Bilo je već osam kad smo shvatili.“

„Kad je otišla?“

„Oko sedam. Znači, oni su je uhvatili negde usput, u tih deset blokova. Moja žena nikad sebi to neće oprostiti. Nikad.“

„Kako to mislite, *oni* su je uhvatili?“

„Oni, on, kako god. Đubre. Bolesni decoubica. Dok ja i moja porodica spavamo, dok se vi vozikate i izveštavate, neko tamo traži decu da ih ubije. Jer i vi i ja znamo da mala Kinova nije samo izgubljena.“

Ispio je ostatak soka u jednom gutljaju, obrisao usta. Njegovi odgovori su bili dobri, možda previše ispolirani. Mislim da je ovo uobičajena pojava i direktno proporcionalna količini vremena koju subjekat provodi ispred TV-a. Nedavno sam intervjuisala ženu čiju je dvadesetogodišnju ćerku upravo ubio dečko, a ona mi je izdeklamovala rečenicu preuzetu iz sudske drame koju sam slučajno pogledala prethodne noći: *Volela bih da kažem da ga sažaljevam, ali sad se plašim da više nikad neću moći da osetim sažaljenje.*

„Dakle, gospodine Nešu, nemate ideju ko bi želeo da povredi vas ili vašu porodicu time što će povrediti En?“

„Gospođice, ja zarađujem za život prodajući *stolice*, ergonomske *stolice* – preko *telefona*. Radim iz kancelarije u Hejtiju sa još dva čoveka. Ne viđam se ni sa kim. Moja žena radi pola radnog vremena u administraciji u osnovnoj školi. Nema ovde nikakve drame. Neko je jednostavno odlučio da ubije našu devojčicu.“ Ovo poslednje je rekao potpuno skrhan, kao da se pomirio s tom idejom.

Bob Neš je prišao kliznim zastakljenim vratima s jedne strane spavaće sobe. Vodila su na malu terasu. Otvorio je vrata, ali je ostala unutra. „Možda je to uradio neki peško“, rekao je. Reč koju je upotrebio u ovim krajevima je zapravo bila eufemizam.

„Zašto to kažete?“

„Nije je silovao. Svi kažu da je to neobično kod ovakvih ubistava. Ja kažem da nam je to jedina uteha. Radije bih da je ubije nego da je siluje.“

„Nije bilo nikakvih tragova zlostavljanja?“, upitala sam šapatom za koji sam se nadala da zvuči nežno.

„Nikakvih. A ni modrica, posekotina, nikakvih tragova bilo kakvog... mučenja. Samo ju je zadavio. Izvadio joj zube. I nisam mislio ono što sam maločas rekao, da je bolje što je ubijena nego da je silovana. Glupo je to što sam rekao. Ali znate na šta sam mislio.“

Nisam ništa rekla, samo sam pustila diktafon da se vrti i snima moje disanje, zveckanje Nešovog leda, tupe zvuke odbojkaške utakmice koja se pri poslednjim zracima sunca igrala u komšiluku.

„Tata?“ Lepa plavokosa devojčica kose vezane u konjski rep do struka provirila je kroz odškrinuta vrata spavaće sobe.

„Ne sad, dušo.“

„Gladna sam.“

„Spremi nešto“, rekao je Neš. „Imamo galete u zamrzivaču. Obavezno daj i Bobiju da jede.“

Devojčica se zadržala još nekoliko sekundi gledajući pred sebe u tepih, a onda je tiho zatvorila vrata. Pitala sam se gde im je majka.

„Da li ste bili kod kuće kad je En taj poslednji put izašla?“

Pogledao me je nakrivivši glavu u stranu, usisao vazduh kroz zube. „Ne. Vraćao sam se kući iz Hejtija. Sat vremena kolima. Nisam povredio svoju ćerku.“

„Nisam to htela da kažem“, slagala sam. „Samo sam se pitala da li ste je videli te večeri.“

„Video sam je tog jutra“, rekao je. „Ne sećam se da li smo razgovarali ili ne. Verovatno nismo. Zna, četvoro dece ujutro zna da bude malo previše.“

Neš je vrteo led u čaši, sada otopljen u čvrstu sjedinjenu masu. Prešao je prstima ispod čekinjastih brkova. „Dosad niko nije bio ni od kakve pomoći“, rekao je. „Vikeri ima posla preko glave. Dodelili su nam nekog detektiva iz Kansas Sitija, veliku zverku. Klinac, pa još uobražen. Broji dane kad će da pobegne. Hoćete Eninu sliku?“ Rekao je zapravo *oćete*, što se i meni desi ako ne pazim. Izvadio je iz novčanika školsku fotografiju devojčice širokog iskošenog osmeha, svetlosmeđe kose neravno ošišane iznad brade.

„Moja žena je noć pre fotografisanja u školi htela da joj u kosu stavi viklere. En ju je umesto toga odsekla. Bila je svojeglavo dete. Muškobanjasta. Zapravo sam iznenađen što su nju oteli. Zna, Ešli je uvek bila lepotica. Ona koju ljudi gledaju.“ Još jednom je pogledao u fotografiju. „En mora da se otimala kao sam đavo.“

Dok sam odlazila, Neš mi je dao adresu drugarice koju je En htela da poseti te večeri kad je oteta. Odvezla sam se tamo polako preko nekoliko savršeno kvadratnih blokova. Zapadni deo grada je bio noviji. Videlo se po tome što je trava bila svetlije zelena, razvučena u unapred plaćenim komadima pre samo trideset leta. Nije bila poput tamne, ukrućene, bockave trave koja je rasla pred kućom moje majke. S tom travom se bolje zviždalo. Mogli ste da rascepite vlat po sredini, dunete i proizvodite piskav zvuk dok vas usne ne zasvrbe.

En Neš ne bi trebalo više od pet minuta da se odveze biciklom do drugaričine kuće. Dodajte još deset za slučaj da je odlučila da ide dužim putem, da iskoristi prvu priliku da se tog leta stvarno provoza. Sa devet godina si prestar da se vrtiš ukруг po istom bloku. Šta se dogodilo sa biciklom?

Polako sam se provezla pored kuće Emili Stoun. Pod modrim sjajem noći, videla sam kako je neka devojčica protrčala pored osvetljenog prozora. Kladam se da Emilini roditelji govore prijateljima nešto u stilu: „Sad je svake večeri malo jače zagrlimo.“ Kladam se da se Emili pita gde su En odveli da umre.

Ja sam se pitala. Nije lako iščupati dvadesetak zuba, ma koliko mali bili, ma koliko beživotna žrtva bila. To mora da je obavljeno na nekom posebnom, bezbednom mestu, da čovek s vremena na vreme može da predahne.

Pogledala sam Eninu fotografiju čiji su se uglovi uvijali ka unutra, kao da žele da je zaštite. Prkosna frizura i taj kez podsetili su me na Natali. I ova mi se devojčica sviđala. Sklonila sam njenu fotografiju u pregradak za rukavice. Onda sam zavrnila rukav košulje i debelom plavom hemijskom sa unutrašnje strane ruke napisala njeno puno ime – En Meri Neš.

Nisam se uvezla ni u čiji kolski prilaz da se okrenem, kao što je trebalo. Pretpostavila sam da su ljudi ovde dovoljno nervozni i bez nepoznatih automobila koji se okolo vozikaju. Zato sam na kraju bloka skrenula levo i odvezla se dužim putem do majčine kuće. Bilo je prekasno da

nazovem, previše lažne učtivosti. Kad jednom pređete granicu savezne države, više ne zovete telefonom da pitate možete li da navratite.

Ogromna kuća moje majke nalazi se na najjužnijoj tački Vind Gapa, u bogataškom kraju. Živi – a nekada sam i ja – u kitnjastoj viktorijanskoj kući sa ograđenom krovnom terasom, verandom koja se pruža sa svih strana kuće, letnjim tremom isturenim pozadi i kupolom koja izbija na vrhu. Puna je skrovišta i skrajnutih ćoškova; neobično zakučasta. Viktorijancima, naročito južnjačkim viktorijancima, trebalo je mnogo prostora da mogu da odlutaju jedni od drugih, da izbegnu tuberkulozu i grip, da pobegnu od lakome požude, da se zidovima zaštite od neprijatnih osećanja. Višak prostora nikad ne škodi.

Kuća je na samom vrhu veoma strmog brda. U prvoj brzini možete se popucalim starim prilazom odvesti do vrha, gde trem za kočije štiti kola da ne pokisnu. Ili možete da se parkirate u podnožju brda i popnete se uz šezdeset tri stepenika do vrha, držeći se za tanušnu ogradu s leve strane. Kad sam bila dete, uvek sam se penjala uz stepenice a strčavala dole niz prilaz. Pretpostavila sam da je ograda s leve strane kad se penješ zato što sam ja levoruka i neko je pomislio da bi mi se to moglo dopasti. Čudno je i pomisliti da sam se ikada zanosila takvim pretpostavkama.

Parkirala sam se u podnožju da ne budem previše nametljiva. Stigla sam na vrh okupana znojem, podigla kosu, hladeći se rukom iza vrata i nekoliko puta protresla košulju. Neprirodne mrlje od znoja pod pazuhom moje plave francuske bluze. Mirisala sam *zrelo*, što bi rekla moja majka.

Pritisla sam zvonce na vratima, koje je kad sam bila mala zvučalo kao vrisak mačke u teranju a sada se oglasilo kao prigušeno, utišano *bing!* koje čujete na dečjim pločama kad je vreme da se okrene strana. Bilo je 9.15, taman dovoljno kasno da su možda otišli na spavanje.

„Ko je, molim?“ Piskavi glas moje majke iza vrata.

„Zdravo, mama. Ja sam, Kamil.“ Trudila sam se da mi glas bude miran.

„Kamil.“ Otvorila je vrata i stajala na pragu, nije delovala iznenađeno i uopšte se nije ponudila da me zagrlji, čak ni onako mlitavo kao što sam očekivala. „Nešto se dogodilo?“

„Ne, mama, baš ništa. U gradu sam poslom.“

„Poslom. Poslom? O bože, izvini, dušo, uđi, uđi. Plašim se da kuća nije spremna za posete.“

Kuća je bila savršena, sa sve desetinama lala u vazama u predvorju. Vazduh je bio toliko pun polena da su mi oči zasuzile. Naravno da me majka nije pitala kojim sam to poslom mogla da dospem ovamo. Retko je postavljala pitanja od neke važnosti. Ili se preterano brinula za privatnost drugih ljudi, ili jednostavno nije mnogo marila za njih. Pogađajte koja mi se opcija više sviđala.

„Hoćeš li nešto da popiješ, Kamil? Alan i ja baš pijemo koktel od amareta.“ Pokazala je na čašu u svojoj ruci. „Dospem u njega samo malčice sprajta da izoštri slatkoću. Ali imam i sok od manga, vino i ledeni čaj, ili vodu s ledom. Ili soda-vodu. Gde si odsela?“

„Čudno što to pitaš. Nadala sam se da bih mogla odsesti ovde. Samo nekoliko dana.“

Kratka pauza, tokom koje je dugim prozirnorožičastim noktima udarala po staklu. „Pa, pretpostavljam da je to u redu. Volela bih da si me pozvala. Tek da znam. Spremila bih ti večeru ili nešto. Dođi da se pozdraviš s Alanom. Pozadi smo na tremu.“

Posmatrala sam je dok se udaljavala od mene niz hodnik – na sve strane pružali su se osvetljene dnevne sobe, saloni i čitaonice – a ja sam je proučavala. Nismo se videle gotovo godinu dana. Kosa mi je bila druge boje – smeđa umesto crvene – ali ona kao da nije primećivala. Ona je, s

druge strane, izgledala potpuno isto, ne mnogo starije od mene, iako je u kasnim četrdesetim. Sjajna bleđa koža, duga plava kosa i svetloplave oči. Ličila je na najbolju lutku neke devojčice, od onih sa kojima se nikada ne igrate. Nosila je dugu ružičastu pamučnu haljinu i bele papučice. Vrtela je svoj koktel od amareta ne prosvuši ni kap.

„Alane, Kamil je došla.“ Izgubila se u kuhinji u zadnjem delu (manjoj od dve) i čula sam je kako krcka metalnom posudom za led.

„Ko?“

Provirila sam iza ugla i osmehnula se. „Kamil. Izvinjavam se što sam ovako banula.“

Pomislili biste da je ljupko stvorenje poput moje majke rođeno da bude s krupnom bivšom fudbalskom zvezdom. Baš bi joj pristajao jedan razbacan, brkat div. Alan je pak bio mršaviji od moje majke, sa toliko isturenim i ostrim jagodičnim kostima da su mu oči izgledale kao komadići badema. Kad sam ga videla, došlo mi je da mu dam infuziju. Uvek je bio previše elegantno obučen, čak i za večernje koktele sa mojom majkom. Sada je sedeo, mršave noge štrčale su mu iz belog safari šorca, a preko uštirkanе košulje bio mu je prebačen svetloplavi džemper. Uopšte se nije znojio. Alan je čista suprotnost vlazi.

„Kamil. Milo mi je. Zaista mi je milo“, promrmljao je svojim monotonim razvučenim glasom. „Čak ovamo do Vind Gapa. Mislio sam da si stavila moratorijum na sve južnije od Ilinoisa.“

„Zapravo sam došla poslom.“

„Poslom.“ Osmehnuo se. Bilo je to nešto najbliže pitanju što ću dobiti. Moja majka se ponovo pojavila, kose sada vezane svetloplavom vrpcom, odrasla Vendi Darling. Gurnula mi je u ruku hladnu čašu penušavog amareta, dvaput me potapšala po ramenu i sela dalje od mene, pored Alana.

„Te devojčice, En Neš i Natali Kin“, podstakla sam ih. „Pišem o njima za svoje novine.“

„O, Kamil.“ Majka me je učutkala, odvrativši pogled. Kad je ljuta, moja majka pokazuje to na čudan način: vuče trepavice. Ponekad ih iščupa. Tokom nekih posebno teških godina dok sam bila dete uopšte nije imala trepavice, a oči su joj stalno bile lepljivo ružičaste, osetljive kao u laboratorijskog kunića. Zimi bi iz njih samo lile suze kad god bi izašla napolje. Što nije bilo često.

„To mi je zadatak.“

„Gospode, kakav zadatak“, rekla je, a prsti su joj lebdeli negde oko očiju. Počešala je kožu odmah ispod njih i spustila šaku u krilo. „Zar tim roditeljima nije već dovoljno teško i bez tebe koja si došla da sve to zapišeš i raširiš svetu? 'Vind Gap ubija svoju decu!' – je l' to želiš da ljudi misle?“

„Jedna devojčica je ubijena a druga je nestala. Da, posao mi je da obavestim ljude.“

„Poznavala sam tu decu, Kamil. Možeš zamisliti koliko mi je teško. Mrtve devojčice. Ko bi to uradio?“

Popila sam gutljaj pića. Zrnca šećera zalepila su mi se za jezik. Nisam bila spremna da pričam sa majkom. Koža mi je brujala.

„Neću dugo ostati. Stvarno.“

Alan je ponovo zavrnuo manžetne na košulji, prešao dlanom preko nabora na šorcu. Njegov doprinos razgovoru obično se svodio na nameštanje: uvukao bi kragnu, prekrstio noge.

„Jednostavno ne mogu da slušam takve priče“, rekla je moja majka. „O povređenoj deci. Samo mi ne pričaj šta radiš, ne govori ništa što saznaš. Pretvaraću se da si ovde na letnjem odmoru.“ Prešla je prstom preko upletenog pruća na Alanovoj stolici.

„Kako je Ama?“, pitala sam, da promenim temu.

„Ama?“ Majka je delovala uznemireno, kao da se najednom setila da je negde ostavila dete. „Dobro je, gore je, spava. Zašto pitaš?“

Znala sam po koracima koje sam čula kako trčkaju tamo-amo po drugom spratu – od dečje sobe, do sobe za šivenje pa do prozora u hodniku koji je pružao najbolji pogled za špijuniranje trema pozadi – da Ama sigurno ne spava, ali nisam joj zamerila što me izbegava.

„Samo sam htela da budem učtiva. Umemo to i mi na Severu.“ Osmehnula sam se da joj pokažem da je zadirkujem, ali ona je nabila lice u piće. Kad ga je ponovo podigla, bilo je ružičasto i odlučno.

„Ostani koliko god želiš, Kamil, zaista“, rekla je. „Ali moraćeš da budeš ljubazna prema sestri. Te devojčice su joj bile školske drugarice.“

„Jedva čekam da je upoznam“, promrmljala sam. „Veoma mi je žao zbog njenog gubitka.“ Nisam mogla odoleti da ne kažem ovo poslednje, ali majka izgleda nije primetila gorak prizvuk u tome.

„Daću ti spavaću sobu pored dnevne sobe. Tvoju staru sobu. Ima kadu. Kupiću svežeg voća i pastu za zube. I odreske. Jedeš odreske?“

Četiri sata iseckanog sna, kao da ležiš u kadi sa dopola potopljenim ušima. Uspravljala sam se u krevetu svakih dvadeset minuta, a srce mi je toliko snažno udaralo da sam se pitala da li me je njegovo lupanje probudilo. Sanjala sam da se pakujem za put, a onda shvatila da sam izdvojila sve samu pogrešnu odeću, džempere za letnji odmor. Sanjala sam da sam pre odlaska Kariju predala pogrešnu priču: umesto članka o nesrećnoj Tami Dejvis i njeno četvoro zatvorene dece, objavićemo reklamni članak o nezi kože.

Sanjala sam da majka seče jabuku na tanke kriške mesa i hrani me njima, polako i ljupko, zato što umirem.

Nešto posle pet ujutro konačno sam zbacila pokrivače. Oprala sam Enino ime sa ruke, ali sam u nekom trenutku, dok sam se oblačila, češljala kosu i mackala malo ruža na usne, umesto njega napisala ime Natali Kin. Odlučila sam da ga ostavim za sreću. Napolju je sunce upravo izlazilo, ali kvaka na mom automobilu već je bila vrela. Lice mi je bilo utrnulo od neispavanosti pa sam se bečila i širom razjapila usta, poput kraljice vriska iz nekog filma B produkcije. Grupa koja je išla u potragu trebalo je da se ponovo okupi u šest ujutro, da nastave sa pretragom šume; htela sam da ugrabim Vikerijevu izjavu pre nego što počnu. Činilo mi se da ću vrebajući pred policijskom stanicom imati dobre šanse.

Glavna ulica je isprva delovala prazno, ali kad sam izašla iz kola, videla sam dvoje ljudi nekoliko blokova dalje. Prizor je bio besmislen. Starija žena sedela je nasred pločnika raširenih nogu i zurila u zid zgrade, dok se neki čovek nagnuo nad njom. Žena je izbezumljeno odmahivala glavom, kao dete koje odbija da jede. Noge su joj bile ispružene pod takvim uglovima da mora da je bilo bolno. Neizgovoran pad? Možda srčani napad. Brzo sam krenula ka njima i čula njihovo isprekidano mrmljanje.

Čovek, sedokos i uništenog lica, pogledao me je mutnim očima. „Dovedite policiju“, rekao je slomljenim glasom. „I pozovite hitnu pomoć.“

„Šta nije u redu?“, počela sam, a onda sam videla.

Uglavljeno u pola metra širok prostor između gvožđare i kozmetičkog salona, ka pločniku je virilo majušno telo. Kao da je samo sedela razrogačenih smeđih očiju i čekala nas. Prepoznala sam divlje kovrdže. Ali kez je nestao. Usne Natali Grin upale su oko njenih desni u mali krug. Izgledala je kao plastična lutka beba, od onih s ugrađenom rupom za hranjenje na bočicu. Natali više nije imala zuba.

Krv mi je udarila u lice, a po koži mi izbio znoj. Noge i ruke su mi omlitavile i na trenutak sam pomislila da ću tresnuti o pod tu pored žene, koja se sada tiho molila. Uzmakla sam, naslonila se na neka kola i stavila prst na vrat, poželevši da mi se podivljali puls uspori. Pogled su mi privlačili nepovezani, besmisleni prizori: prljavi gumeni vrh starčevog štapa. Ružičasti mladež na zadnjem delu ženinog vrata. Flaster na kolenu Natali Kin. Osetila sam kako se njeno ime užarilo pod mojom košuljom.

Zatim još glasova i ka nama je trčao šef Vikeri sa nekim čovekom.

„Dođavola“, promumlao je Vikeri videvši je. „Dođavola. Gospode.“ Naslonio je lice na cigle kozmetičkog salona, teško dišući. Drugi čovek, otprilike mojih godina, nagnuo se prema Natali. Oko vrata je imala ljubičastu modricu i on je stavio prst tik iznad nje da proveri ima li pulsa. Da dobije na vremenu dok se ne pribere – dete je očigledno bilo mrtvo. Detektivska krupna zverka iz Kansas Sitija, pretpostavila sam, uobraženi klinac.

Mada, bio je dobar i uspeo je da ubedi ženu da prestane da se moli i smireno ispriča kako je otkrila telo. Njih dvoje su bili muž i žena, vlasnici restorana čijeg imena dan ranije nisam mogla da se setim. Brusarovi. Spremali su se da otvore za doručak kad su je otkrili. Bili su tu možda pet minuta kad sam ja naišla.

Stigao je policajac u uniformi i pokrio lice rukama kad je video zbog čega je pozvan.

„Narode, moraćete da pođete sa ovim policajcem u stanicu da nam date izjave“, rekao je Kansas Siti. „Bile.“ U glasu mu se osećala roditeljska strogoća. Vikeri se nepomično naginjao nad telom. Usne su mu se pomerale kao da se i on možda moli. Trgao se tek kad ga je ovaj još dvaput pozvao.

„Čujem te, Ričarde. Budi čovek bar na sekund.“ Bil Vikeri je zagrlio gospođu Brusar i mrmljao joj nešto dok ga nije potapšala po ruci.

Dva sata sam sedela u prostoriji boje žumanca dok je policajac zapisivao moju priču. Sve vreme sam mislila o tome kako Natali nose na autopsiju i kako bih volela da se ušunjam i stavim joj novi flaster na koleno.

Treće poglavlje

Moja majka je na sahrani bila u plavom. Crnina je bila beznadežna, a sve druge boje nepristojne. Bila je u plavom i na Merijeninoj sahrani, kao i Merijen. Bila je zapanjena što se nisam toga sećala. Ja se sećam da je Merijen sahranjena u bledoružičastoj haljini. Ništa čudno. Majka i ja se obično razilazimo u svemu što ima veze s mojom mrtvom sestrom.

Tog jutra kada je trebalo da se održi parastos, Adora je lupkala na potpeticama iz sobe u sobu, ovde poprskala malo parfema, tamo pričvrstila mindušu. Gledala sam i pila vrelu crnu kafu opečenog jezika.

„Ne poznajem ih dobro“, rekla je. „Bili su baš povučeni. Ali mislim da bi cela zajednica trebalo da ih podrži. Natali je bila prava dušica. Ljudi su bili tako dobri prema meni kad...“ Čežnjivo je oborila pogled. Možda je bilo i iskreno.

U Vind Gapu sam već pet dana, a Ama je i dalje bila nevidljivo prisustvo. Majka je nije pominjala. Osim toga, još nisam uspela da dobijem izjavu od Kinovih. Niti sam dobila dozvolu porodice da prisustvujem sahrani, ali Kari je reportažu s tog događaja želeo više nego išta, a ja sam želela da dokažem da mogu s ovim da izađem na kraj. Pretpostavila sam da Kinovi nikad neće saznati. Naše novine niko ne čita.

Promrmljani pozdravi i neparfemisani zagrljaji u Gospi od Žalosti, nekoliko žena mi učtivo klima glavom, pošto su progugutale nešto mojoj majci (zaista *hrabro* od Adore što je došla) i pomerile se da joj naprave mesta. Gospa od Žalosti je blistava katolička crkva iz sedamdesetih: bronzanozlatna i nakićena kao jeftini prsten. Vind Gap je malo uporište katoličanstva u regionu u kome se šire južnjački baptisti, jer je grad osnovala grupa Iraca. Svi Makmanovi i Malounovi iskricali su se za vreme Velike gladi u Irskoj u Njujork, gde su ih pošteno iskoristili, pa su (ako su bili pametni) krenuli na zapad. Francuzi su već vladali Sent Luisom, pa su skrenuli na jug i osnovali sopstvene gradove. Ali, godinama kasnije, proterani su bez mnogo pompe tokom Rekonstrukcije. Misuri, mesto oduvek puno protivrečnosti, pokušavao je da odbaci svoje južnjačke korene, da se preobrazi u pravu nerobovlasničku državu, pa su neprijatni Irci bili izbačeni sa ostalim nepoželjnima. Za sobom su ostavili svoju religiju.

Deset minuta pre početka službe pred crkvom je počeo da se stvara red. Posmatrala sam one nagurane u sedištima unutra. Nešto nije bilo u redu. U crkvi nije bilo ni jednog jedinog deteta. Nije bilo dečaka u crnim pantalonama da kotrljaju kamione preko majčinih nogu, ni devojčica da ljuškaju krpene lutke. Nijednog lica mlađeg od petnaest godina. Ne znam da li je to bilo iz poštovanja prema roditeljima ili iz straha. Instinkt da zašтите svoju decu da ne budu odabrana kao buduće žrtve. Zamislila sam stotine sinova i ćerki Vind Gapa sklonjene u mračne sobe poput brloga, kako sisaju nadlanice dok gledaju TV i ostaju neobeleženi.

Bez dece o kojoj bi brinuli, vernici su delovali statično, kao lutke isečene od kartona koje zauzimaju mesta pravih ljudi. Videla sam pozadi Boba Neša u tamnom odelu. Njegove žene još nije bilo. Klimnuo mi je glavom i namrštio se.

Orgulje su izdahnule prigušene tonove himne „Ne plaši se“ a porodica Natali Kin, koja je do tada plakala, grlila se i gurala oko vrata poput jednog velikog bolesnog srca, čvrsto zbijena. Za nošenje blistavobelog kovčega bila su potrebna samo dva čoveka. Da ih je bilo više, sudarali bi

se jedan sa drugim.

Na čelu povorke išli su Natalini majka i otac. Ona je bila sedam centimetara viša od njega, krupna žena prijatnog izgleda i kose boje peska zavezane trakom. Imala je iskreno lice, od onih koja bi navela neznance da pitaju za adresu ili vreme. Gospodin Kin je bio sitan i mršav, okruglog detinjeg lica koje je delovalo još okruglije zbog naočara sa žičanim ramom koje su ličile na dva zlatna točka bicikla. Iza njih je, smeđokose glave oborene na grudi, išao prelep momak od osamnaest ili devetnaest godina i jecao. Natalin brat, prošaptala je neka žena iza mene.

Niz obraze moje majke lile su suze i glasno kapale na kožnu torbicu koju je držala u krilu. Žena do nje potapšala ju je po ruci. Izvadila sam beležnicu iz džepa jakne i počela na jednoj strani da hvatam beleške dok me majka nije pljesnula po ruci i prosiktala: „Neučtiva si i brukaš nas. Prestani ili ću te naterati da odeš.“

Prestala sam da pišem, ali iz prkosa nisam vratila beležnicu u džep. Mada sam ipak porumenela.

Povorka je prošla pored nas. Kovčeg je delovao besmisleno malo. Zamislila sam Natali unutra i ponovo videla njene noge – paperjaste dlačice, kvrgava kolena, flaster. Presekao me je jak bol, kao tačka otkucana na kraju rečenice.

Dok je sveštenik, obučen u svoju najbolju odoru, mrmljao uvodne molitve a mi ustajali i sedali, pa opet ustajali, razdelili su kartice sa molitvama. Sa prednje strane, Devica Marija zračila je iz svog jarkocrvenog srca na malog Isusa. Na poleđini je bilo odštampano:

Natali Džejn Kin

Voljena ćerka, sestra i prijateljica

Nebo je dobilo novog anđela

Pored kovčega je stajala velika Natalina fotografija, formalnija od one koju sam ranije videla. Bila je drago, neugledno stvorenjce, šiljate brade i pomalo buljavih očiju, od onih devojčica koje bi mogle da izrastu u neobično privlačne devojke. Mogla bi da zabavlja muškarce pričama o ružnom pačetu koje su zapravo bile istinite. Ili da ostane drago, neugledno stvorenjce. U uzrastu od deset godina, izgled devojčica je varljiv.

Natalina majka je krenula ka podijumu stiskajući list papira. Lice joj je bilo mokro, ali kad je progovorila glas joj je bio čvrst.

„Ovo je pismo za Natali, moju jedinu ćerku.“ Drhtavo je udahnula i reči su samo potekle: „Natali, bila si moja najdraža devojčica. Ne mogu da verujem da su nam te uzeli. Nikad više ti neću pevati da te uspavam ili te golicati po leđima. Nikad više ti brat neće uvrtati konjske repiće, niti će te otac držati u krilu. Otac te neće otpratiti do oltara. Tvoj brat nikad neće postati ujak. Nedostajaćeš nam na nedeljnim ručkovima i letnjim odmorima. Nedostajaće nam tvoj smeh. Nedostajaće nam tvoje suze. Najviše ćeš nam, draga moja ćerko, nedostajati ti. Volimo te, Natali.“

Dok se gospođa Kin vraćala na svoje mesto, muž je pritrčao do nje, ali izgleda da nije morao da je pridrži. Čim je sela, momak joj se ponovo bacio u zagrljaj, plačući u prevoju njenog vrata. Gospodin Kin je ljutito žmirkao u redove iza sebe, kao da traži koga će udariti.

„Užasna je tragedija izgubiti dete“, izgovorio je sveštenik. „Još je gore izgubiti ga zbog tako zlih dela. Jer ona i jesu zla. Biblija kaže: 'Oko za oko, zub za zub.' Ali hajde da ne razmišljamo o osveti. Razmislimo umesto toga o onome što je zagovarao Isus: Voli bližnjeg svog. Hajde da u ovim teškim vremenima budemo dobri prema svojim susedima. Uznosite srca Bogu.“

„Meni se više sviđa ono oko za oko“, progundao je neki čovek iza mene.

Pitala sam se da li je izraz zub za zub još nekog uznemirio.

Kad smo izašli iz crkve na bleštavu svetlost dana, ugledala sam četiri devojke kako sede u nizu duž niskog zida s druge strane ulice. Duge vitke noge vise sa njega. Grudi zaobljene pušap brusthalterima. Iste devojke na koje sam naletela na rubu šume. Smejale su se šćućurene jedna uz drugu, dok jedna od njih, opet ona najlepša, nije pokazala na mene, pa su sve vajno pognule glave. Mada su im stomaci još podrhtavali.

Natali je sahranjena na porodičnoj parceli, pored nadgrobne ploče na kojoj su već pisala imena njenih roditelja. Znam za onu izreku da nijedan roditelj ne treba da doživi smrt svog deteta, da je to protivno prirodnom toku. Ali jedino tako možete zaista da zadržite svoje dete. Deca odrastu, izgrade čvršće veze. Nađu bračnog druga ili ljubavnika. Neće biti pokopana sa vama. Kinovi će, međutim, ostati porodica u svom najčistijem obliku. Pod zemljom.

Posle sahrane ljudi su se okupili u domu Kinovih, velikoj kamenoj seoskoj vili, bogataškoj verziji pastoralne Amerike. Potpuno se razlikovala od svih drugih u Vind Gapu. Elita Misurija se drži podalje od bukolichnosti, te ruralne jednostavnosti. Razmislite: u kolonijalnoj Americi bogate žene su nosile nežne tonove plave i sive boje, kao nekakvu suprotnost gruboj slici koju je pružao Novi svet, dok su se s druge strane bogatašice u Engleskoj kitile kao egzotične ptice. Ukratko, dom Kinovih izgledao je previše misurijevski da bi ga posedovao neko iz Misurija.

Na švedskom stolu je uglavnom bilo mesa: ćuretine i šunke, govedine i divljači. Bilo je kiselih krastavčića i maslinki i punjenih jaja, blistavih tvrdih zemički i musake sa koricom. Gosti su se izdvojili u dve grupe, one uplakane i one suvih očiju. Stoici su stajali u kuhinji, pili kafu i piće i pričali o predstojećim izborima za gradsko veće i budućnosti školstva, povremeno zastavši da ljutitim šapatom prokomentarišu kako istraga o ubistvima ne napreduje.

„Kunem se da ću, vidim li nekog nepoznatog da se približava mojim devojčicama, pucati u skota pre nego što stigne da izgovori 'zdravo'“, rekao je jedan čovek s pljosnatim licem, mašući sendvičem od pečene govedine. Njegovi prijatelji potvrdno zaklimate glavama.

„Ne znam kog vruga Vikeri nije ispraznio šumu – ma nek spravni celu prokletinju. Znaete da je on tamo“, rekao je neki mladić narandžaste kose.

„Doni, idem sutra tamo s tobom“, rekao je čovek s pljosnatim licem. „Prelazićemo njivu po njivu. Naći ćemo skota. Svi dolazite?“ Ljudi su potvrdno promrmljali i popili još pića iz plastičnih čaša. Zabeležila sam sebi da se ujutro provezem putevima blizu šume, da vidim da li su se otreznili i prešli u akciju. Ali već sam zamišljala snebivljive telefonske pozive ujutro:

Ideš?

Pa, ne znam, valjda, ti?

Pa, obećao sam Megi da ću skinuti zaštitne prozore...

Dogovor da se kasnije nađu na pivu i polako spuštene slušalice da bi se prigušio škljocaj pun griže savesti.

Oni koji su plakali, uglavnom žene, radili su to u dnevnoj sobi, na plišanim kaučima i kožnim otomanima. Natalin brat je bio tamo i drhtao u majčinom zagrljaju dok ga je ona ljuškala i tiho plakala, gladeći ga po tamnoj kosi. Sladak klinac, što tako otvoreno plače. Nikad ništa slično nisam videla. Gospođe su prolazile nudeći im hranu na papirnim tanjirićima, ali majka i sin su samo odmahivali glavom. Moja majka je treperila oko njih poput pomahnitale plave šojke, ali

oni nisu obraćali pažnju i uskoro se vratila krugu svojih prijatelja. Gospodin Kin je stajao u uglu sa gospodinom Nešom i obojica su ćutke pušili.

Po sobi su još bili razbacani dokazi o Natalinom nedavnom prisustvu. Sivi džemperić prebačen preko naslona stolice, par patika sa svetloplavim pertlama pored vrata. Na jednoj polici za knjige stajala je sveska u spiralnom povezu sa jednorogom na prednjoj strani, u stalku sa časopisima stajao je primerak *Kapijâ vremena* savijenih uglova.

Bila sam grozna. Nisam prišla porodici, nisam se predstavila. Išla sam kroz njihovu kuću glave nabijene u pivo poput posramljenog duha i špijunirala. Videla sam Ketu Lejsi, nekadašnju najbolju drugaricu iz Srednje škole Kalhun, koja je bila u sopstvenom dobro nafriziranom društvu, identičnom grupi moje majke, minus dvadeset godina. Kad sam prišla, poljubila me u obraz.

„Čula sam da si u gradu, nadala sam se da ćeš pozvati“, rekla je mršteći se tanko počupanim obrvama, a onda me prepustila ostalim trima ženama koje su se sve nagurale da me mlitavo zagrlje. I sve su u nekom trenutku bile drugarice. Valjda. Razmenile smo saučešća i promrmljale kako je sve ovo tužno. Endži Pejpermejker (devojačko Najtli) izgledala je kao da se još bori sa bulimijom koja ju je stesala u srednjoj školi – vrat joj je bio mršav i žilav kao u starice. Mimi, razmažena bogatašica (tata je posedovao jutra farmi pilića dole u Arkanzasu) koja me nikad nije naročito volela, pitala je kako je u Čikagu, a zatim se odmah okrenula da priča s majušnom Triš, koja je odlučila da me drži za ruku, utešan ali neobičan gest.

Endži mi je saopštila da ima petogodišnju ćerku – njen muž je kod kuće sa pištoljem i čuva je.

„Biće ovo dugo leto za mališane“, promrmljala je Triš. „Mislim da svi svoju dečicu drže pod ključem.“ Pomislila sam na devojčice, ne mnogo starije od Natali, koje sam videla ispred pogrebnog zavoda i zapitala se zašto njihovi roditelji nisu zabrinuti.

„Imaš li dece, Kamil?“, pitala je Endži glasom tankim kao i njeno telo. „Ne znam čak ni da li si udata.“

„Ne i ne“, rekla sam i srknula pivo, a pred očima mi se pojavila slika Endži kako povraća kod mene kući posle škole i pobedonosno izlazi iz kupatila sva ružičasta. Kari nije bio u pravu: biti insajder ovde više je otežavalo nego što je pomagalo.

„Dame, ne možete da okupirate došljakinju celo veče!“ Okrenula sam se i ugledala Džeki O’Nil (devojačko O’Kif), jednu od majčinih prijateljica, koja je očigledno upravo uradila fejslifting. Oči su joj još bile skroz naduvane, a lice joj je bilo vlažno, crveno i zategnuto, kao da je gnevna beba koja se tiska da izađe iz materice. Na preplanulim prstima bleskali su joj dijamanti, a kad me je zagrlila, mirisala je na žvake i talk. Ovo veče je sve više ličilo na generacijsko okupljanje. A ja sam se previše osećala kao da sam ponovo dete – nisam se usudila ni beležnicu da izvučem dok mi je majka još bila tu i opominjući me streljala pogledom.

„Dušice, mnogo lepo izgledaš“, prela je Džeki. Imala je glavu nalik lubenici, prekrivenu previše izblajhanom kosom, i pakostan osmeh. Džeki je bila zlobna i plitka, ali uvek je bila potpuno svoja. Osim toga, uvek je bila opuštenija sa mnom nego sa mojom majkom. Upravo mi je Džeki, a ne Adora, doturila prvu kutiju tampona, namignuvši mi i rekavši da je pozovem ako mi trebaju uputstva, i Džeki je bila ta koja me je uvek veselo zadirkivala o momcima. Veliki mali gestovi. „Kako si, draga? Tvoja mama mi nije rekla da si u gradu. Ali tvoja mama trenutno ne priča sa mnom – opet sam je nekako razočarala. Znaš već kako to ide. *Znam* da znaš!“ Prasnula je u promukli pušački smeh i stegla mi mišicu. Pretpostavila sam da je pijana.

„Verovatno sam zaboravila da joj pošaljem čestitku za nešto“, nastavila je da brblja, previše mašući rukom u kojoj je držala čašu vina. „Ili možda nije bila zadovoljna baštovanom koga sam joj preporučila. Čula sam da pišeš članak o *devojkicama*, to je baš grozno.“ Toliko je brzo prelazila s teme na temu da mi je trebao minut da sve obradim. Dok sam uspela da progovorim, mazila me je po ruci i gledala me suznim očima. „Kamil, dušo, dođavola, otkad te nisam videla. Gledam te sad i vidim te kad si bila istih godina kao one devojkice. I tako sam tužna. Toliko je toga krenulo po zlu. Ja to ne mogu da razumem.“ Niz obraz joj se skotrljala suza. „Potraži me, važi? Da popričamo.“

Otišla sam iz kuće Kinovih bez ijedne izjave. Već sam se umorila od priče, a rekla sam vrlo malo.

Pozvala sam Kinove kasnije, pošto sam još malo popila – čaša votke za usput iz njihove zalihe – i mogla bezbedno udaljena da razgovaram telefonom. Zatim sam objasnila ko sam i o čemu bih pisala. Nije dobro prošlo.

Evo šta sam te noći poslala:

U gradiću Vind Gap u Misuriju još su bili okačeni plakati koji preklinju da se vrati desetogodišnja Natali Džejn Kin kad je u utorak devojkica sahranjena. Dirljivu službu u crkvi, na kojoj je sveštenik govorio o oprostaju i iskupljenju, nije mnogo umirila živce ni zacelila rane. Razlog je to što je zdrava, ljupka devojkica, kako policija pretpostavlja, druga žrtva serijskog ubice. Serijskog ubice čija su meta deca.

„Sva su ovdašnja dečica draga“, rekao je ovdašnji poljoprivrednik Ronald Dž. Kejmens, koji je pomagao u potrazi za malom Kinovom. „Ne mogu ni da zamislim zašto nam se ovo događa.“

Telo zadavljene devojkice pronađeno je 14. maja nagurano u prostor između dve zgrade u Glavnoj ulici u Vind Gapu. „Nedostajće nam njen smeh“, rekla je Džini Kin (52), Natalina majka. „Nedostajće nam njene suze. Najviše od svega, nedostajće nam sama Natali.“

Ovo, međutim, nije jedina tragedija koja je zadesila Vind Gap, smešten u peti savezne države. Dvadeset sedmog avgusta prošle godine devetogodišnja En Neš pronađena je u obližnjem potoku, takođe zadavljena. Oteta je prethodne večeri dok je biciklom prelazila samo nekoliko blokova da poseti drugaricu. Ubica je navodno obema devojkicama iščupao zube. Policija Vind Gapa sačinjena od petoro ljudi našla se zbunjena ubistvima. Pošto nisu imali iskustva sa tako brutalnim zločinima, zatražili su pomoć od odeljenja za ubistva policije u Kansas Sitiju, koje je poslalo policajca obučenog za izradu psihološkog profila ubica. Meštani grada (broj stanovnika 2120) sigurni su, međutim, u jedno: osoba odgovorna za ubistva ubija bez nekog posebnog motiva.

„Neko traži decu da ih ubije“, kaže Enin otac Bob Neš (41), prodavac stolica. „Nema ovde nikakve skrivene drame, nema tajni. Neko je jednostavno ubio našu devojkicu.“

Uklanjanje zuba ostalo je misterija, a tragova je zasad malo. Lokalna policija odbija da komentariše slučaj. Dok ova ubistva ne budu rešena, Vind Gap se sam štiti – uveden je policijski čas, a širom ovog nekada mirnog gradića niču komšijske straže.

Meštani pokušavaju i da zaleče svoje rane. „Ne želim ni sa kim da razgovaram“, kaže Džini Kin. „Želim samo da me ostave na miru. Svi mi želimo da nas ostave na miru.“

Otaljano – ne morate to ni da mi kažete. Dok sam imejlom slala izveštaj Kariju, već sam se kajala zbog gotovo svega što sam napisala. Izjava da policija pretpostavlja da je ubistva počinio serijski ubica bila je nagađanje. Vikeri nikad ništa slično nije rekao. Prvu izjavu Džini Kin ukrala

sam iz njenog posmrtnog govora. Drugu sam izvukla iz zajedljivosti kojom me je obasula kad je shvatila da su moje izjave saučešća preko telefona samo paravan. Znala je da nameravam da seciram ubistvo njene devojčice i izložim ga na kasapskom papiru da ga neznanci sažvaću. „Svi mi želimo da nas ostave na miru!“, zacičala je. „Sahranili smo danas našu devojčicu. Sram da vas bude.“ Ipak je bila nekakva izjava, izjava koja mi je trebala, pošto Vikeri nije hteo ništa da mi kaže.

Kari je mislio da je članak solidan – pazite, ne sjajan, ali solidan početak. Čak je ostavio i moju napucanu rečenicu: „Serijski ubica čija su meta deca.“ To je, znala sam i sama, trebalo izbaciti, ali morala sam da dodam malo drame. Mora da je bio pijan kad ga je pročitao.

Naručio je duži članak o porodicama, čim stignem da ga sastavim. Još jedna prilika da se iskupim. Imala sam sreće – izgleda da će *Čikago dejli post* još neko vreme imati Vind Gap samo za sebe. Seksualni skandal u Kongresu divno se raspetljavao, uništavajući ne jednog već troje strogih članova Doma. Od kojih su dve bile žene. Senzacionalna, sočna priča. Još važnije, jedan drugi serijski ubica harao je mnogo glamuroznijim gradom, Sijetlom. Usred magle i kafića, neko je kasapio trudnice, otvarao im stomake i zabave radi razmeštao sadržaj u šokantne položaje. Tako da smo imali sreće da je ponestalo izveštača za takve slučajeve. Ostala sam samo ja, nesrećna u svom krevetu iz detinjstva.

U sredu sam duže spavala, prebacivši preko glave znojave čaršave i ćebad. Nekoliko puta sam se budila zbog zvonjave telefona, služavke koja usisava pred mojim vratima, kosilice za travu. Očajnički sam želela da nastavim da spavam, ali dan se neprestano probijao. Žmurila sam i zamišljala da sam opet u Čikagu, na svom klimavom uskom krevetu, u svojoj garsonjeri koja gleda na cigleni zid supermarketa. Imala sam orman od kartona, kupljen u tom supermarketu kad sam se doselila pre četiri godine, i plastični sto na kome sam iskrivljenim limenim priborom jela iz bestežinskog kompleta žutih tanjira. Brinula sam se da nisam zalila svoju usamljenu biljku, pomalo žućkastu paprat koju sam našla pored komšijinog đubreta. Onda sam se setila da sam uvelu biljčicu izbacila pre dva meseca. Pokušala sam da zamislim druge slike iz svog života u Čikagu: odeljak na poslu, nastojnika koji mi još nije znao ime, mutne zelene božićne lampice koje još nisu skinuli sa supermarketa. Šaćicu ljubaznih poznanika koji verovatno nisu ni primetili da me nema.

Mrzela sam što sam u Vind Gapu, ali ni dom nije nudio nikakvu utehu.

Izvukla sam iz sportske torbe pljosku mlake votke i vratila se u krevet. Zatim sam, pijuckajući, osmotrila svoje okruženje. Očekivala sam da će čim odem od kuće majka raskrčiti moju sobu, ali izgledala je isto kao i pre više od jedne decenije. Zažalila sam što sam bila tako ozbiljna tinejdžerka: nije bilo postera pop zvezda ili omiljenih filmova, devojačkih zbirki fotografija ili cvetnih ukrasa koji se nose oko ruke. Umesto toga, tu su bile slike jedrilica, prave pastelne pastore, portret Elenor Ruzvelt. Ovo poslednje je bilo posebno čudno, s obzirom na to da sam o gospođi Ruzvelt znala malo, osim da je bila dobra, što je u tom trenutku, pretpostavljam, bilo dovoljno. Imajući u vidu moje današnje sklonosti, radije bih stavila fotografiju žene Vorena Hardinga, „Vojvotkinje“, koja je u malu crvenu beležnicu zapisivala i najmanju uvredu i u skladu s tim se svetila. Danas volim malo oštrije prve dame.

Popila sam još votke. Najradije bih da se ponovo obeznanim, obavijena crnilom, da nestanem. Sve me je bolelo. Osećala sam se podbulo od suza koje su nadolazile, kao vodeni balon pun do pucanja. Preklinjući da ga neko bocne iglom. Vind Gap nije bio zdrav za mene. Ova kuća nije bila zdrava za mene.

Tiho kucanje na vratima, tek nešto više od kloparanja na promaji.

„Da?“ Gurnula sam čašu votke ukraj kreveta.

„Kamil? Ja sam, majka.“

„Da?“

„Donela sam ti malo losiona.“

Otišla sam do vrata pomalo ošamućena, a votka mi je davala onaj prvi zaštitni sloj potreban da se suočim sa ovim mestom baš ovog dana. Šest meseci sam bila umerena s pićem, ali ovde se ništa ne računa. Majka je oklevala pred vratima, oprezno vireći unutra kao da je to spomen-soba mrtvog deteta. Blizu. Držala je veliku svetlozelenu tubu.

„Ima vitamin E. Jutros sam je uzela.“

Moja majka veruje u lekovito dejstvo vitamina E, kao da će nanošenjem dovoljne količine učiniti da ponovo postanem glatka i besprekorna. Još nije delovalo.

„Hvala.“

Preletela je pogledom preko mog vrata, ruku, nogu, razgolićenih jer sam spavala samo u majici. A onda je mršteći se ponovo pogledala u moje lice. Uzdahnula je i polako odmahнула glavom. A onda je samo stajala tamo.

„Da li ti je sahrana mnogo teško pala, mama?“ Čak ni sad, nisam mogla a da ne pokušam da započnem da ćaskam.

„Jeste. Toliko toga je bilo slično. Onaj mali kovčeg.“

„I meni je bilo teško“, podstakla sam je. „Zapravo sam se iznenadila koliko. Nedostaje mi. Još uvek. Zar to nije čudno?“

„Bilo bi *čudno* da ti ne nedostaje. Sestra ti je. To boli gotovo kao kad izgubiš dete. Iako si bila tako mlada.“ U prizemlju je Alan zviždao neku komplikovanu melodiju, ali majka kao da nije čula. „Nije mi se baš dopalo ono otvoreno pismo koje je Džini Kin pročitala“, nastavila je. „To je sahrana, ne politički skup. I zašto su svi bili tako neformalno obučeni?“

„Meni se pismo dopalo. Bilo je iskreno“, rekla sam. „Zar ti ništa nisi čitala na Merijeninoj sahrani?“

„Ne, ne. Jedva sam mogla da stojim, a kamoli da držim govore. Ne mogu da verujem da se ne sećaš toga, Kamil. Pomislila bih da će te biti sramota što si toliko toga zaboravila.“

„Imala sam samo trinaest godina kada je umrla, mama. Sećaš se, bila sam mala.“ Pre gotovo dvadeset godina, da li je moguće?

„Da, dobro. Dosta o tome. Šta ti se danas radi? Ruže u Dejli parku su u cvatu, ako si za šetnju.“

„Trebalo bi da odem do policijske stanice.“

„Ne govori to dok si ovde“, prasnula je. „Reci da moraš da posvršavaš neke poslove ili posetiš prijatelje.“

„Moram da posvršavam neke poslove.“

„Dobro. Uživaj.“

Nečujno se udaljila niz plišani hodnik, a onda se čula škripa stepenica dok je brzo silazila.

Okupala sam se u hladnoj, plitko napunjenoj kadi, s isključenim svetlom i još jednom čašom

votke koja je stajala na ivici kade, zatim se obukla i izašla na hodnik. Kuća je bila tiha, onoliko tiha koliko je to njena vek stara konstrukcija dozvoljavala. Čula sam zujanje ventilatora u kuhinji dok sam stajala ispred da se uverim da unutra nema nikoga. Onda sam se uvukla, zgrabila blistavu zelenu jabuku i zagrizla je dok sam izlazila iz kuće. Nebo je bilo bez oblaka.

Na prednjem tremu ispred videla sam podmetnuto dete. Devojčicu pogleda usredsređenog na ogromnu, metar i po visoku kućicu za lutke, napravljenu tako da izgleda baš kao kuća moje majke. Duga plava kosa padala joj je u urednim pramenovima niz leđa okrenuta meni. Kad se okrenula, shvatila sam da je to devojčica koja se smejala sa drugaricama na Natalinoj sahrani. Najlepša.

„Ama?“, pitala sam, a ona se nasmejala.

„Naravno. Ko bi se drugi na Adorinom prednjem tremu igrao malom Adorinom kućom?“

Devojčica je bila u detinjastoj kariranoj letnjoj haljini, a pored nje je ležao identičan slameni šešir. Prvi put otkako sam je videla izgledala je sasvim u skladu sa svojih trinaest godina. Zapravo, ne. Sad je izgledala mlađe. Ta odeća je više pristajala desetogodišnjakinji. Namrštila se kad je videla da je odmeravam.

„Ovo nosim zbog Adore. Kod kuće sam njena lutkica.“

„A van kuće?“

„Onda sam nešto drugo. Ti si Kamil. Ti si mi polusestra. Adorina prva ćerka, *pre* Merijen. Ti si *pre*, a ja sam *posle*. Nisi me prepoznala.“

„Dugo sam bila odsutna. A Adora je pre pet godina prestala da šalje božićne fotografije.“

„Možda je prestala da ih šalje tebi. Još uvek snimamo proklete fotografije. Adora mi svake godine za tu priliku kupuje crveno-zelenu kariranu haljinu. I čim završimo, ja je bacim u vatru.“

Izvadila je iz dnevne sobe u kućici za lutke stoličicu veličine mandarine i pokazala mi je. „Sad mora da se promeni tapacirung. Adora je promenila kombinaciju boja iz breskvinih u žute tonove. Obećala mi je da će me odvesti do prodavnice tkanine da mogu da napravim nove navlake da se slažu. Ova kućica za lutke je moj hir.“ Zvučalo je gotovo prirodno, *moj hir*. Reči su joj potekle iz usta slatke i zaobljene poput karamele, promrmljala ih je malčice nakrivivši glavu, ali to su nesumnjivo bile reči moje majke. Adorina lutkica, uči da priča baš kao ona.

„Izgleda da ti odlično ide“, rekla sam i nesigurno joj mahnula da se pozdravim.

„Hvala“, rekla je. Usredsredila je pogled na moju sobu u kućici za lutke. Bocnula je krevet malim prstom. „Nadam se da ćeš uživati u svom boravku ovde“, promrmljala je u sobu, kao da se obraća majušnoj Kamil koju niko ne vidi.

Zatekla sam šefa Vikerija kako ispravlja ulubljenje na znaku za zaustavljanje na uglu Druge ulice i Ilaja, mirne ulice sa malim kućama nekoliko blokova od policijske stanice. Koristio je čekić i trgao bi se kod svakog udara o lim. Leđa njegove košulje već su bila mokra, a bifokalne naočari skliznule su mu na vrh nosa.

„Nemam ništa da izjavim, gospođice Priker.“ *Tres*.

„Znam da je lako osetiti ogorčenje zbog ovoga, šefe Vikeri. Ja zapravo nisam ni želela ovaj zadatak. Naterali su me da ga prihvatim zato što sam odavde.“

„Kako čujem, godinama niste dolazili.“ *Tres*.

Nisam ništa rekla. Gledala sam u travu svračicu koja je izbijala iz pukotine na pločniku. Malo me

pogodilo ono *gospođice*. Nisam bila sigurna da li je to bila učtivost ili me je bockao zbog toga što sam neudata. Neudata žena, čak i samo koju godinu starija od tridesete, bila je čudna pojava u ovim krajevima.

„Pristojna osoba bi pre dala otkaz nego da piše o mrtvoj deci.“ *Tres*. „Oportunizam, gospođice Priker.“

S druge strane ulice neki stariji čovek stiskao je tetrapak mleka i polako se vukao ka beloj sklepanoj kući.

„U pravu ste, trenutno se baš ne osećam naročito pristojno.“ Nisam imala ništa protiv da malo podilazim Vikeriju. Želela sam da mu se dopadnem, ne samo zato što bi mi to olakšalo posao već i zato što me je njegovo praskanje podsećalo na Karija, koji mi je nedostajao. „Ali malo publiciteta moglo bi da skrene pažnju na ovaj slučaj, da pomogne u njegovom rešavanju. I to se događalo.“

„Dodavola.“ *Tres*nuo je čekić na zemlju i okrenuo se ka meni. „Već smo tražili pomoć. Već mesecima nam iz Kansas Sitija povremeno dolazi neki specijalni detektiv. I ama baš ništa nije uspeo da prokljuvi. Kaže da je možda neki ljudi auto-stoper skrenuo ovde sa puta, svidelo mu se, pa se zadržao skoro godinu dana. E pa, ovaj grad nije tako velik, a ja sigurno nisam video nikog ko izgleda kao da mu tu nije mesto.“ Značajno me je pogledao.

„Ovdašnje šume su prilično velike, prilično guste“, natuknula sam.

„Ovo nije neki neznanac i pretpostavljam da je i vama to jasno.“

„Pomislila bih da biste voleli da je to neki neznanac.“

Vikeri je uzdahnuo, pripalio cigaretu, zaštitnički zagrlio stub znaka. „Naravno da bih voleo“, rekao je. „Ali nisam baš ni toliko glup. Nisam dosad radio na ubistvu, ali, dodavola, nisam ni budala.“

Poželeh tada da nisam popila toliko votke. Misli su mi isparavale. Nisam mogla da pohvatam šta priča, nisam mogla da postavim prava pitanja.

„Mislite da ovo radi neko iz Vind Gapa?“

„Bez komentara.“

„Nezvanično, zašto bi neko iz Vind Gapa ubijao decu?“

„Jednom su me pozvali zato što je En štapom ubila komšijinu pticu ljubimca. Sama ga je zaoštrila jednim od tatinih lovačkih noževa. Natali, dodavola, njena porodica se doselila ovamo pre dve godine zato što je tamo u Filadelfiji jednu drugaricu iz razreda ubola makazama u oko. Njen tata je dao otkaz u nekoj velikoj firmi samo kako bi mogli da počnu iz početka. U državi u kojoj je odrastao njen deda. U malom gradu. Kao da mali grad nema sopstvene probleme.“

„Među kojima ne treba zaboraviti to da svako zna ko je kukolj.“

„Vala baš.“

„Znači, mislite da je ovo mogao da bude neko ko nije voleo decu? Posebno ove devojčice? Možda su mu nešto uradile i ovo je bila osveta?“

Vikeri je povukao vrh nosa, počeo brkove. Pogledao je u čekić na zemlji i videla sam da premišlja da li da ga podigne i otkaci me ili da nastavi da priča. Baš tada je pored nas projurio crni sedan, a prozor na suvozačkoj strani se spustio i pre nego što se automobil zaustavio. Vozačevo lice, zaklonjeno naočarima za sunce, provirilo je i pogledalo u nas.

„Hej, Bile. Mislio sam da bi otprilike sada trebalo da se nađemo u tvojoj kancelariji.“

„Imao sam neka posla.“

Bio je to Kansas Siti. Pogledao je u mene, uvežbano spustivši naočari. Čuperak svetlosmeđe kose stalno mu je padao preko levog oka. Plavog. Osmehnuo mi se, pokazavši savršene bele zube.

„O, zdravo.“ Pogledao je u Vikerija, koji se namerno sagnuo da podigne čekić, pa u mene.

„Zdravo“, rekla sam. Povukla sam rukave preko šaka, gužvala krajeve, prebacila težinu na jednu nogu.

„Pa, Bile, hoćeš da te povezem? Ili si od onih što vole da pešače – mogu da nam pokupim kafu pa da se nađemo tamo.“

„Ne pijem kafu. Trebalo bi da si to do sada već primetio. Dolazim za petnaest minuta.“

„Aj’ probaj za deset. Već kasnimo.“ Kansas Siti me je još jednom pogledao. „Sigurno ne želiš da te povezem, Bile?“

Vikeri nije ništa rekao, samo je odmahnuo glavom.

„Ko ti je ta drugarica, Bile? Mislio sam da sam već upoznao sve bitne Vindgapljane. Ili se kaže Vindgapovci?“ Iserio se. Stajala sam ćutke kao školarka, nadajući se da će me Vikeri predstaviti.

Tres! Vikeri je odlučio da ne čuje. U Čikagu bih pružila ruku, predstavila se uz osmeh i uživala u reakciji. Ovde sam nemo zurila u Vikerija.

„Dobro onda, vidimo se u stanici.“

Prozor se ponovo podigao i automobil se odvezao.

„Je l’ to detektiv iz Kansas Sitija?“, pitala sam.

Kao odgovor, Vikeri je pripalio još jednu cigaretu i udaljio se. Na drugoj strani ulice, starac je upravo stigao do najvišeg stepenika.

Četvrto poglavlje

Neko je na potpornjima vodotornja u Memorijalnom parku Džejkoba Dž. Gareta sprejom nacrtao plave zavojke, tako da je delovao neobično ljupko, kao da nosi heklane čizmice. Sam park – mesto na kome je Natali Kin poslednji put viđena živa – bio je prazan. Prašina sa terena za bejzbol lebdela je nekoliko stopa od zemlje. Osetila sam njen ukus u grlu, kao čaj koji je ostavljen previše dugo da se kuva. Na rubu šume trava je bila visoka. Iznenadila sam se što niko nije naredio da je pokose, da je iskorene kao kamenje za koje se zakačila En Neš.

Kad sam bila u srednjoj školi, Garetov park je bilo mesto gde su se svi nalazili vikendom da piju pivo ili puše travu, ili da im neko izdrka, metar dublje u šumi. Tu sam se sa trinaest godina prvi put poljubila s dečakom koji je trenirao američki fudbal i čija su usta bila puna sažvakanog duvana. Zadah duvana pogodio me je više od poljupca; povratila sam iza njegovih kola bambus sa malim, blistavim komadićima voća.

„Džejms Kapisi je bio ovde.“

Okrenula sam se i ugledala plavokosog, kratko ošišanog dečaka od desetak godina kako drži čupavu tenisku lopticu.

„Moj drug, bio je ovde kad je dohvatila Natali“, rekao je klinac. „Džejms ju je video. Bila je u spavaćici. Dobacivali su se frizbijem, tamo pored šume i ona je odvela Natali. Mogla je odvesti i Džejmsa, ali on je odlučio da ostane ovde na terenu. Tako da je baš Natali stajala pored drveća. Džejms je bio ovde zbog sunca. Ne bi trebalo da bude na suncu jer njegova mama ima rak kože, ali on ipak izlazi. Bar je izlazio.“ Dečko je udario teniskom lopticom o zemlju i oko njega se podigao oblak prašine.

„Više ne voli sunce?“

„Više ništa ne voli.“

„Zbog Natali?“

Ratoborno je slegao ramenima.

„Zato što je Džejms pičkica.“

Klinac me je odmerio od glave do pete, a onda iznenada snažno bacio lopticu na mene. Udarila me je u kuk i odskočila.

Kratko se nasmejao. „Izvinite.“ Pojurio je za lopticom, dramatično se bacio na nju, a onda skočio i udario njom o zemlju. Odskočila je oko tri metra u vazduh, a onda se polako zaustavila.

„Nisam sigurna da razumem šta hoćeš da kažeš. Ko je bio u spavaćici?“ Nisam odvajala pogled od loptice koja je odskakivala.

„Žena koja je odvela Natali.“

„Čekaj, kako to misliš?“ Ja sam čula priču da se Natali igrala ovde sa drugaricama koje su jedna po jedna otišle kući i da se pretpostavlja da je oteta negde na svom kratkom putu kući.

„Džejms je video ženu kako odvodi Natali. Bili su samo njih dvoje i igrali su frizbi i Natali je promašila pa je otišao u travu pored šume i žena je samo pružila ruke i zgrabila je. I onda su

nestale. A Džejms je otrčao kući. I od tada ne izlazi.“

„Kako onda znaš šta se dogodilo?“

„Posetio sam ga jednom. Rekao mi je. Ja sam mu ortak.“

„Da li Džejms živi ovde negde?“

„Ko ga jebe. Ionako možda odem kod bake preko leta. U Arkanzas. Bolje je nego ovde.“

Dečak je bacio loptu o žičanu ogradu koja je oivičavala teren za bejzbol i ona se zaglavila tamo zatresavši metal.

„Jesi odavde?“ Počeo je nogama da diže prašinu.

„Aha. Nekad sam bila. Više ne živim ovde. Došla sam u posetu.“ Pokušala sam ponovo: „Da li Džejms živi negde u blizini?“

„Ideš u srednju školu?“ Lice mu je bilo veoma preplanulo. Ličio je na malog marinca.

„Ne.“

„Koledž?“

„Starija sam.“

„Moram da idem.“ Odskočio je unazad, iščupao loptu iz ograde kao kvaran zub, okrenuo se i još jednom me pogledao, nervozno zavrteo kukovima kao da pleše. „Moram da idem.“ Bacio je loptu ka ulici, gde se uz impresivan tresak odbila od mojih kola. Pojurio je za njom i izgubio se.

U usamljenoj radnjici *Fastop u Vind Gapu*, potražila sam *Kapisi*, *Džanel* u telefonskom imeniku tankom kao časopis. Zatim sam napunila veliku čašu sokom od jagode i odvezla se do broja 3617 u Ulici Holms.

Kuća Kapisijevih nalazila se na rubu jeftine četvrti na krajnjem istoku grada, skupina oronulih, dvosobnih kuća, čija većina stanara radi na obližnjoj farmi svinja, u privatnoj kompaniji koja proizvodi gotovo dva procenta svinjetine u zemlji. Zaustavite li bilo kog siromaha u Vind Gapu, gotovo sigurno će vam reći da radi na farmi, kao što mu je i otac radio. Kad je o uzgoju reč, prasićima treba odseći zube i staviti ih u boksove, treba oploditi krmače i smestiti ih u tor, nadgledati jame sa đubrivom. Ubijanje je gori deo posla. Neki radnici tovarе svinje, gurajući ih niz prolaz, gde ih čekaju omamljivači. Drugi ih hvataju za zadnje noge, pričvrste oko njih kuke i puštaju životinje koje se cičeći i vrišteći podižu naglavačke. Presecaju grkljane šiljatim noževima za klanje, a krv gusta kao farba šiklja po popločanim podovima. A onda pravac bazen za šurenje. Neprestano vrištanje – izbezumljeno, metalno skičanje – natera većinu radnika da nose čepove za uši i dane provode u tihom besu. Noću piju i puštaju glasnu muziku. U lokalnom baru *Kod Hila* ne služi se ništa od svinjetine, samo pileći fileti, koje verovatno prerađuju jednako gnevni fabrički radnici u nekom drugom bednom gradiću.

Da budem sasvim iskrena, trebalo bi da dodam da moja majka poseduje celu kompaniju i godišnje od nje zarađuje oko 1,2 miliona dolara. Upravljanje prepušta drugima.

Na tremu pred kućom Kapisijevih mjaukao je mačor, a dok sam išla ka kući čula sam graju dnevnog programa. Pokucala sam na vrata sa mrežom i sačekala. Mačor mi se očeošao o noge; osetila sam mu rebra kroz pantalone. Pokucala sam ponovo i televizor se isključio. Mačor se odšunjao do ljuljaške na tremu i mjauknuo. Ispisala sam noktom reč cvileti na desnom dlanu i ponovo pokucala.

„Mama?“ Dečji glas na otvorenom prozoru.

Prišla sam i kroz prašinu na mreži videla mršavog dečaka tamne kovrdžave kose i razrogačenih očiju.

„Ćao, izvini što te gnjavim. Jesi li ti Džejs?“

„Šta želite?“

„Zdravo, Džejs. Izvini što ti smetam. Jesi li gledao nešto dobro?“

„Da li ste vi iz policije?“

„Pokušavam da pomognem da otkrijemo ko je povredio tvoju drugaricu. Mogu li da razgovaram s tobom?“

Nije otišao, samo je prešao prstom duž simsa na prozoru. Sela sam na ljuljašku na suprotnom kraju, daleko od njega.

„Zovem se Kamil. Jedan tvoj drug mi je rekao šta si video. Dečko sa skroz kratkom plavom kosom?“

„Di.“

„Tako se zove? Videla sam ga u parku, istom parku u kom si se ti igrao sa Natali.“

„Odvela ju je. Niko mi ne veruje. Ne plašim se. Samo moram da ostanem u kući. Moja mama ima rak. Bolesna je.“

„To je i Di rekao. Ne krivim te. Nadam se da te nisam uplašila što sam ovako banula.“ Počeo je da predugim noktom grebe po mreži. Od škripanja su me zasvrbele uši.

„Ne ličite na nju. Da ličite na nju, pozvao bih policiju. Ili bih pucao u vas.“

„Kako je izgledala?“

Slegao je ramenima. „Već sam rekao. Sto puta.“

„Hajde još jednom.“

„Bila je stara.“

„Stara kao ja?“

„Stara kao majka.“

„Šta još?“

„Nosila je belu spavaćicu i imala je sedu kosu. Jednostavno je bila sva bela, ali ne kao duh. To stalno ponavljam.“

„Kako bela?“

„Kao da nikad ranije nije izlazila napolje.“

„I ta žena je zgrabila Natali kad je krenula ka šumi?“, pitala sam istim laskavim glasom kojim se moja majka obraćala omiljenoj posluzi.

„Ne lažem.“

„Naravno da ne lažeš. Žena je zgrabila Natali dok ste se vi igrali?“

„Stvarno brzo“, klimnuo je glavom. „Natali je išla po travi da nađe frizbi. I video sam ženu kako se kreće iz šume, gleda je. Video sam je pre Natali. Ali nisam se uplašio.“

„Verovatno nisi.“

„Čak i kad je zgrabila Natali, u početku se nisam plašio.“

„Ali onda jesi?“

„Ne.“ Glas mu je utihnuo. „Nisam.“

„Džejmse, možeš li da mi ispričaš šta se dogodilo kad je zgrabila Natali?“

„Privila je Natali uz sebe, kao da je grli. A onda je pogledala u mene. Zabuljila se u mene.“

„Ta žena?“

„Aha. Osmehnula mi se. Na trenutak sam pomislio da će biti u redu. Ali nije ništa rekla. A onda je prestala da se osmehuje. Stavila je prst na usne da ćutim. A onda je nestala u šumi. Sa Natali.“
Ponovo je slegao ramenima. „Sve sam ovo već rekao.“

„Policiji?“

„Prvo mojoj mami, onda policiji. Mama me je naterala. Ali policiju nije bilo briga.“

„Zašto ne?“

„Mislili su da lažem. Ali ne bih to izmislio. Glupo je.“

„Da li je Natali radila nešto dok se ovo dešavalo?“

„Ne. Samo je stajala tamo. Mislim da nije znala šta da radi.“

„Da li je žena ličila na nekog koga si ranije video?“

„Ne. Rekao sam vam.“ Zatim se odmakao od mreže i počeo da se osvrće ka dnevnoj sobi.

„Pa, izvini što sam ti smetala. Možda bi trebalo da ti svrati neki drug. Da ti pravi društvo.“
Ponovo je slegao ramenima, grizući nokat. „Možda ćeš se bolje osećati ako izađeš napolje?“

„Ne želim. Osim toga, imamo pištolj.“ Pokazao je preko ramena na pištolj koji je stajao na rukohvatu kauča, pored dopola pojedjenog sendviča od šunke. Gospode.

„Siguran si da to treba tu da držiš, Džejmse? Ne želiš da ga upotrebiš. Pištolji su veoma opasni.“

„Nisu toliko opasni. Mojoj mami ne smeta.“ Prvi put me je pogledao u oči. „Lepi ste. Imate lepu kosu.“

„Hvala.“

„Moram da idem.“

„Dobro. Čuvaj se, Džejmse.“

„To i radim.“ Odlučno je uzdahnuo i udaljio se od prozora. Trenutak kasnije ponovo se začula prepirka na TV-u.

U Vind Gapu postoji jedanaest barova. Otišla sam u jedan koji ne znam, *Senzori*, koji je, sudeći po neonskim cikcak crtama na zidu i minijaturnom plesnom podijumu u sredini, očigledno nikao u nekom naletu idiotizma iz osamdesetih. Pila sam burbon i škrabala beleške za taj dan, kad je predstavnik zakona KS bubnuo na tapacirano sedište preko puta mene. Tresnuo je svoje pivo na sto između nas.

„Mislio sam da novinari ne bi trebalo da razgovaraju s maloletnicima bez dozvole.“ Osmehnulo se, popio gutljaj. Mora da ga je pozvala Džejmsova majka.

„Novinari moraju da budu agresivniji kad ih policija potpuno isključi iz istrage“, rekla sam ne podigavši pogled.

„Policija ne može da radi svoj posao ako novinari iznose detalje istrage u čikaškim novinama.“

Bila je to stara igra. Vratila sam se svojim beleškama, mokrim od orošene čaše.

„Da pokušamo s drugačijim pristupom. Ja sam Ričard Vilis.“ Popio je još jedan gutljaj, cokuo usnama. „Slobodno sad kreni sa šalama na račun mog nadimka^{*}. Ima tu fora koliko hoćeš.“

„Primamljivo.“

„Neka fora s guzicom? Ili o tome kako nema boljeg imena za pandura?“

„Da, kapiram.“

„A vi ste Kamil Priker. Devojka iz Vind Gapa koja je uspela u velikom gradu.“

„E da, ta sam.“

Osmehnuo se svojim uznemirujuće bleštavim osmehom i provukao prste kroz kosu. Nije imao burmu. Zapitala sam se kad sam počela da primećujem takve stvari.

„Dobro, Kamil, šta kažete na to da vi i ja spustimo loptu? Bar za sada. Da vidimo kako ide. Pretpostavljam da ne treba da vam popujem o malom Kapisiju.“

„Pretpostavljam da shvatate da nemate zbog čega da mi popujete. Zašto je policija odbacila izjavu jedinog očevica otmice Natali Kin?“ Uzela sam olovku da mu pokažem da je ovo zvanično.

„Ko kaže da smo je odbacili?“

„Džejms Kapsi.“

„Ah, eto odličnog izvora.“ Nasmejao se. „Odaću vam jednu tajnu, *gospođice* Priker.“ Prilično je dobro oponašao Vikerija, sa sve okretanjem zamišljenog prstena na maliću. „Svakako ne otkrivamo devetogodišnjacima previše toga u vezi s istragom koja je u toku. Uključujući i to da li verujemo ili ne verujemo u njegovu priču.“

„Verujete li?“

„Ne mogu da komentarišem.“

„Čini mi se da biste, ako imate prilično detaljan opis osumnjičenog za ubistvo, želeli da o tome obavestite lokalno stanovništvo, da bude na oprezu. Ali niste, tako da moram pretpostaviti da ste odbacili njegovu priču.“

„Opet, ne mogu da komentarišem.“

„Kako shvatam, En Neš nije bila seksualno zlostavljana“, nastavila sam. „Da li je to slučaj i sa Natali Kin?“

„*Gospođice* Priker. Jednostavno sada ne mogu da komentarišem.“

„Zašto onda sedite ovde i pričate sa mnom?“

„Pa, kao prvo, znam da ste pre neki dan proveli dosta vremena, verovatno radnog vremena, sa našim policajcem, pričajući mu svoju verziju toga kako je otkriveno Natalino telo. Hteo sam da vam zahvalim.“

„Moju verziju?“

„Svako ima svoju verziju sećanja“, rekao je. „Vi ste, na primer, rekli da su Nataline oči bile otvorene. Brusarovi su rekli da su bile zatvorene.“

„Ne mogu da komentarišem.“ Osećala sam se zlobno.

„Sklon sam pre da verujem ženi koja zarađuje kao novinar nego dvoma postarijim vlasnicima restorana“, rekao je Vilis. „Ali voleo bih da čujem koliko ste sigurni.“

„Da li je Natali bila seksualno zlostavljana? Nezvanično.“ Spustila sam olovku.

Trenutak je ćutke sedeo, okrećući svoju flašu piva.

„Ne.“

„Sigurna sam da su joj oči bile otvorene. Ali bili ste tamo.“

„Jesam“, rekao je.

„Dakle, nisam vam potrebna zbog toga. Šta je ono drugo?“

„Šta?“

„Rekli ste 'kao prvo...'“

„Oh, tako je. Pa, drugi razlog zašto sam hteo da pričam s vama, da budem iskren – osobina koju, rekao bih, cenite – jeste to što sam očajnički želeo da razgovaram s nekim ko nije iz grada.“
Iscerio mi se. „Mislim, znam da ste odavde. I ne znam kako ste izdržali. Dolazim ovamo povremeno od prošlog avgusta i ludim. Nije ni Kansas Siti neka uzavrela metropola, ali postoji noćni život. Kulturni... ima kulture. Ima ljudi.“

„Ne sumnjam da se dobro snalazite.“

„Bolje bi mi bilo. Možda ću se sad ovde zadržati neko vreme.“

„Da.“ Uperila sam u njega svoju beležnicu. „Pa, koja je vaša teorija, gospodine Vilise?“

„Zapravo, detektiv Vilis.“ Ponovo se iscerio. Ispila sam piće u još jednom gutljaju, počela da žvaćem kržljivu koktel slamčicu. „Pa, Kamil, mogu li da vas častim pićem?“

Protresla sam svoju čašu i klimnula glavom. „Čisti burbon.“

„Lepo.“

Dok je bio za barom, uzela sam hemijsku i kosim slovima napisala na zglobu šake reč *Dik*. Vratio se sa dva vajld turkija.

„Dakle.“ Pogledao me je mrdnuvši obrvama. „Predlažem da možda malo samo pričamo. Kao dva civila? Stvarno žudim za tim. Bil Vikeri ne umire baš za tim da me upozna.“

„Onda nas je dvoje.“

„Dobro. Znači, vi ste iz Vind Gapa, a sada radite za novine u Čikagu. *Tribjun*?“

„*Dejli post*.“

„Ne znam za te.“

„Ne čudi me.“

„Toliko ste oduševljeni poslom, a?“

„Dobro je. Nije loše.“ Nisam bila raspoložena da budem šarmanтна, nisam bila sigurna ni da li se sećam kako se to radi. Adora je šarmer u porodici – čak joj i tip koji jednom godišnje prska protiv termita šalje nežne božićne čestitke.

„Ne dajete mi mnogo materijala, Kamil. Ako želite da odem, otići ću.“

Iskreno, nisam želela. Bio je prijatan za oko, a od njegovog glasa osećala sam se manje smoždено. Nije škodilo ni to što nije odavde.

„Izvinite, bila sam neljubazna. Povratak i nije bio baš najsrećniji. To što pišem o ovome nimalo ne pomaže.“

„Koliko je prošlo otkako niste dolazili?“

„Godine. Osam, da budem precizna.“

„Ali još imate porodicu ovde?“

„O da. Zagriženi Vindgapovci. Mislim da više vole da ih tako zovu, da odgovorim na vaše današnje pitanje.“

„Ah, hvala. Ne bih da uvredim ovdašnji fini narod. Više nego što već jesam. Znači, vašima se sviđa ovde?“

„Aha. Ni u snu ne bi pomislili da odu odavde. Previše prijatelja. Previše savršena kuća. I tako dalje.“

„Oba roditelja su vam rođena ovde?“

Za sto u susednom separeu sela je grupa poznatih momaka otprilike mojih godina tresnuvši o sto kriglama piva. Nadala sam se da me neće videti.

„Mama jeste. Očuh je iz Tenesija. Preselio se ovamo kad su se venčali.“

„Kad je to bilo?“

„Pre skoro trideset godina, rekla bih.“ Pokušala sam da usporim s pićem, da ga ne prestignem.

„A vaš otac?“

Značajno sam se osmehnula. „Odrasli ste u Kanzas Sitiju?“

„Aha. Ni u snu ne bih pomislilo da odem. Previše prijatelja. Previše savršena kuća. I tako dalje.“

„A biti policajac tamo je... dobro?“

„Vidiš malo akcije. Dovoljno da se ne pretvorim u Vikerija. Radio sam na nekim prilično krupnim slučajevima prošle godine. Uglavnom ubistva. A imali smo i serijskog napasnika koji je napadao žene po gradu.“

„Silovanje?“

„Ne. Objahao bi ih, a onda im zavukao ruku u usta i izgrebao grlo.“

„Gospode.“

„Uhvatili smo ga. Radilo se o sredovečnom prodavcu pića koji je živio s majkom i još je pod nohtima imao tkivo iz grla poslednje žene. *Deset dana* posle napada.“

Nisam bila sigurna da li se žali zbog čovekove gluposti ili loše higijene.

„Dobro.“

„I sad sam ovde. Manji grad, ali više prostora za dokazivanje. Kad nas je Vikeri prvi put pozvao, slučaj još nije bio tako krupan, pa su poslali nekog pri sredini lestvice. Mene.“ Osmehnuo se, gotovo skromno. „Onda je slučaj prerastao u serijska ubistva. Zasad mi dozvoljavaju da ga zadržim – ali podrazumeva se da je bolje da ne zajebe.“

Njegova situacija mi je zvučala poznato.

„Čudno je dobiti priliku da se probiješ na nečem tako užasnom“, nastavio je. „Ali vi to sigurno znate – kakve priče pokrivete u Čikagu?“

„Pišem crnu hroniku, znači verovatno isto smeće s kojim se i vi srećete: zlostavljanje, silovanje, ubistvo.“ Htela sam da zna da i ja viđam horor priče. Glupavo, ali nisam mogla da odolim.

„Prošlog meseca je to bio jedan osamdesetogodišnjak. Sin ga je ubio, a onda ostavio u kadi

napunjenoj sredstvom za pročišćavanje odvoda da se rastopi. Tip je priznao, ali naravno nije mogao da kaže zašto je to uradio.“

Zažalila sam što sam upotrebila reč *smeće* da opišem zlostavljanje, silovanje i ubistvo. Nepoštovanje.

„Izgleda da smo se oboje nagledali gadosti“, rekao je Ričard.

„Da.“ Okretala sam čašu, nemajući šta da kažem.

„Žao mi je.“

„I meni.“

Proučavao me je. Barmen je smanjio osvetljenje, zvanični znak da počinje noćna smena.

„Mogli bismo nekad da pogledamo neki film.“ Rekao je to pomirljivim glasom, kao da će mi veče provedeno u lokalnom sinepleksu rešiti sve probleme.

„Možda.“ Progutala sam ostatak pića. „Možda.“

Odlepio je nalepnicu sa prazne flaše piva pored sebe i izravnao je na stolu. Neuredno. Siguran znak da nikad nije radio u baru.

„Pa, Ričarde, hvala vam na piću. Moram da idem kući.“

„Bilo je prijatno razgovarati s vama. Mogu li da vas otpratim do kola?“

„Ne, dobro sam.“

„Možete da vozite? Kunem se da ovo ne govorim kao policajac.“

„Dobro sam.“

„Dobro. Lepo sanjajte.“

„I vi. Sledeći put želim nešto zvanično.“

Kad sam se vratila, Alan, Adora i Ama bili su okupljeni u dnevnoj sobi. Zaprepastila sam se koliko je taj prizor podsećao na stare dane sa Merijen. Ama i mama sedele su na kauču, mama je ljuškala Amu – u vunenoj spavaćici, uprkos vrućini – držeći joj kocku leda na usnama. Polusestra me je pogledala s nekim bezizraznim zadovoljstvom, a onda nastavila da se igra blistavim trpezarijskim stolom od mahagonija, identičnim onom u susednoj sobi, samo što je bio visok oko deset centimetara.

„Nema razloga za brigu“, rekao je Alan, podigavši pogled sa novina. „Ama se samo malo prehladila.“

Osetila sam uznemirenost, a onda gnev: ponovo sam tonula u staru rutinu, spremna da otrčim u kuhinju da zagrejem malo čaja, baš kao što sam uvek radila za Merijen kad bi se razbolela. Bila sam spremna da obigravam oko majke i čekam da me zagrlji. Mama i Ama nisu ništa rekle. Mama me čak nije ni pogledala, samo je privila Amu uz sebe i gugutala joj na uvo.

„Mi Krelinovi smo malo osetljivi“, rekao je Alan kao da oseća krivicu. Doktori u Vudberiju verovatno svake nedelje viđaju bar jednog Krelina – i mama i Alan ozbiljno su preterivali kad se radilo o njihovom zdravlju. Sećam se da je, kad sam bila dete, majka pokušavala da mi uvali meleme i ulja, domaće lekove i homeopatske budalaštine. Ponekad bih uzela odvratne rastvore, ali češće sam odbijala. Onda se Merijen razbolela, ozbiljno razbolela, i Adora je imala ozbiljnija posla nego da mene nagovara da progutam ekstrakt od pšeničnih klica. Sad me je malo zapeklo: svi ti sirupi i tablete koje je nudila, a ja ih odbila. Tada mi je poslednji put posvećivala punu

pažnju kao majka. Iznenada sam poželela da sam bila popustljivija.

Krelinovi. Svi su ovde bili Krelinovi osim mene, pomislila sam detinjasto.

„Žao mi je što si bolesna, Ama“, rekla sam.

„Šara na nogama ne odgovara“, najednom je zacvilela Ama. Ljutito je pokazala sto mojoj majci.

„Imaš oštro oko, Ama“, rekla je Adora začkiljivši u minijaturu. „Ali, dušo, jedva se primećuje. Samo ti ćeš znati.“ Zagladila je mokru kosu sa Aminog čela.

„Ne može da ne odgovara“, rekla je Ama streljajući ga pogledom. „Moramo da ga vratimo. Šta vredi što je posebno napravljen ako nije kako treba?“

„Dušo, veruj mi, uopšte se ne vidi.“ Majka je pogladila Amu po obrazu, ali ova je već ustala.

„Rekla si da će sve biti savršeno. Obećala si!“ Glas joj je zadrhtao i niz lice su počele da joj se slivaju suze. „Sad je uništeno. Sve je uništeno. To je trpezarija – u njoj ne može da stoji sto koji se ne slaže. Mrzim je!“

„Ama...“ Alan je presavio novine, prišao i zagrlio je, ali ona se otrgla.

„To je sve što želim, to je sve što sam tražila, a vas čak nije briga što nije kako treba!“, sada je vrištala sva u suzama, u nastupu pravog gneva, lica crvenog od besa.

„Ama, smiri se“, hladno je rekao Alan, pokušavši da je ponovo uhvati.

„To je sve što želim!“, zacvilela je Ama i tresnula o pod sto koji se rascepio na pet delova. Udarala ga je dok se nije raspao na komadiće, a onda je zarila lice u jastučić na sofi i zaplakala.

„Pa“, rekla je majka, „izgleda da ćemo sada morati da nabavimo novi.“

Povukla sam se u svoju sobu, što dalje od te užasne devojčice, koja nije bila ni nalik Merijen. Telo mi je padalo u vatru. Malo sam se ushodala po sobi, pokušavajući da se setim kako pravilno da dišem, kako da umirim kožu. Ali ona mi je vrištala. Ponekad su moji ožiljci svojevlastni.

***

Vidite, ja se sečem. I seckam, režem, urezujem, bodem. Ja sam veoma poseban slučaj. Ja imam cilj. Vidite, moja koža vrišti. Prekrivena je rečima – *kuvati, kapkejk, maca, kovrdže* – kao da je neki prvak s nožem učio da piše na mom mesu. Ponekad se, ali samo ponekad, nasmejem. Dok izlazim iz kade i krajičkom oka vidim sa bočne strane noge: *lutkica*. Dok oblačim džemper i u mesu na zglobu šake: *štetno*. Zašto te reči? Posle hiljada sati terapije dobri su doktori izmogli nekoliko ideja. Uvek su ženstvene, u stilu – ružičasto za devojčice, plavo za dečake. Ili su krajnje negativne. Broj sinonima za *uznemiren* urezanih u moju kožu: jedanaest. Jedino što sa sigurnošću znam jeste da je u tom trenutku bilo od presudne važnosti da vidim te reči na svojoj koži, i ne samo vidim već i osetim. Na levom boku gori mi: *podruknja*.

I, pored nje, moja prva reč, urezana jednog nespokojnog letnjeg dana kad mi je bilo trinaest godina: *rdava*. Kad sam se tog jutra probudila, bilo mi je vruće i dosađivala sam se, zabrinuta zbog sati preda mnom. Kako da budeš na sigurnom kad je celi dan širok i prazan kao nebo? Bilo šta može da se dogodi. Setila sam se kako sam osećala tu reč, tešku i pomalo lepljivu preko moje pubične kosti. Majčin nož za odreske. Sečem kao dete preko crvenih zamišljenih linija. Čistim se. Zasecam dublje. Čistim se. Sipam izbeljivač preko noža i šunjam se kroz kuhinju da ga vratim. *Rdava*. Olakšanje. Ostatak dana provela sam negujući ranu. Čepkajući po zavijucima

slova *R* štapićem za uši natopljenim alkoholom. Mazila sam obraz dok nije prestalo da peče. Losion. Ponovo.

Problem je, naravno, počeo mnogo pre toga. Problemi uvek počnu mnogo pre nego što ih stvarno, zaista vidite. Imala sam devet godina i debelom olovkom na tufne u sveske blistavozelenih korica sa spiralnim povezom od reči do reči prepisivala serijal *Mala kuća u preriji*.

Imala sam deset godina i plavom hemijskom zapisivala na farmerke svaku drugu reč koju bi moja nastavnica izgovorila. Oprala sam ih krišom, uz grizu savesti, dečjim šamponom u umivaoniku u mom kupatilu. Reči su se zamazale i zamrljale, ostavivši hijeroglif indigo boje po nogavicama, kao da je preko njih skakutala ptičica zamazana mastilom.

Do jedanaeste sam kompulzivno zapisivala sve što bi mi iko rekao u malo plavo blokče, već tada mala novinarka. Svaka rečenica morala je da bude zapisana na papiru ili nije bila stvarna, bežala bi. Videla bih reči kako vise u vazduhu – Kamil, dodaj mleko – i ispunila bi me strepnja dok su počinjale da blede, kao izduvni gasovi iz mlaznjaka. Ali, ako bih ih zapisala, imala sam ih. Nisam morala da brinem da će iščeznuti. Bila sam jezički konzervator. Bila sam čudak u razredu, stisnuta, nervozna osmakinja koja besomučno zapisuje rečenice („Gospodin Fini je skroz gej“, „Džejmi Dobson je ružan“, „Nikad nemaju čokoladno mleko“) s revnošću koja se graničila s pobožnošću.

Merijen je umrla na moj trinaesti rođendan. Probudila sam se, otišla niz hodnik da je pozdravim – što je bilo prvo što bih ujutro uradila – i našla je, otvorenih očiju, s čebetom navučenim do brade. Sećam se da nisam bila posebno iznenađena. Umirala je otkako se sećam.

Tog leta još se štošta dogodilo. Prilično iznenada postala sam nesumnjivo lepa. Moglo je da bude i ovako i onako. Merijen je bila osvedočena lepotica: krupne plave oči, mali nos, savršena šiljata brada. Crte mog lica menjale su se iz dana u dan, kao da su nada mnom lebdeli oblaci, bacajući mi na lice privlačne ili odvratne senke. Ali kada se jednom sleglo – a izgleda da smo svi to shvatili tog leta, istog leta kad sam prvi put otkrila krv kako mi curka niz butine, istog leta kad sam počela da kompulzivno, besno masturbiram – navukla sam se. Bila sam opčinjena sobom, neprestano flertujući u svakom ogledalu koje bih našla. Bestidna poput ždrebeta. I ljudi su me voleli. Više nisam bila neko koga treba sažaljevati (kome je, baš čudno, umrla sestra). Bila sam lepa devojčica (kojoj je, kako tužno, umrla sestra). I tako sam postala popularna.

Tog leta sam počela i da se sećem i posvetila se tome gotovo koliko i svojoj novootkrivenoj ljupkosti. Obožavala sam da brinem o sebi, da brišem plitku baricu svoje krvi mokrom krpom kako bih nekom čarolijom tik iznad pupka otkrila: *gadljivo*. Da grudvicama vate nanosim alkohol, dok se paperjasti komadići lepe za krvave linije u: *živahna*. Bila sam bezobrazna u četvrtoj godini srednje, što sam kasnije popravila. Nekoliko brzih rezova i *pica* postaje *priča*, *kurac* se pretvara u *kupac*, *klit* se preobražava u vrlo neubedljivo *klik*, a *T* postaje klimavo *K*.

Poslednja reč koju sam ikad urezala u sebe, šesnaest godina pošto sam počela: *nestati*.

Ponekad čujem kako se reči koškaju po mom telu. Gore na mom ramenu *gaćice* dozivaju *trešnjicu* na unutrašnjoj strani mog desnog članka. Sa donje strane nožnog palca, *zašiti* prigušeno preti *bebi*, tik ispod moje leve dojke. Mogu da ih utišam ako pomislim na *nestati* koje, uvek mirno i veličanstveno, vlada nad ostalim rečima iz sigurnosti mog potiljka.

Takođe: na sredini leđa, što je bilo previše teško dohvatiti, nalazi se krug netaknute kože veličine pesnice.

Tokom godina, smislila sam sopstvene privatne šale. *Mene uvek možeš da pročitaš. Hoćeš da ti nacrtam? Bogme sam sebi potpisala doživotnu kaznu.* Smešno, zar ne? Ne mogu da podnesem da se pogledam a da nisam sasvim pokrivena. Možda jednog dana odem kod hirurga, da vidim kako može da me izgledi, ali sada ne bih mogla da podnesem reakciju. Umesto toga, pijem da previše ne razmišljam o tome šta sam uradila svom telu i kako ne bih uradila još nešto. Ipak, veći deo vremena dok sam budna, želim da sečem. I to ne male reči. *Dvosmisleno. Nerazumljivo. Dvolično.* U mojoj bolnici u Ilinoisu ne bi s odobravanjem gledali na ovu žudnju.

Za one kojima je potreban naziv, postoji pregršt medicinskih termina. Ja samo znam da sam se osećala sigurno sekući se. Bio je to dokaz. Misli i reči, uhvaćene negde gde mogu da ih vidim i pratim. Istina koja mi ispisana čudačkim stenogramom žari kožu. Kažite mi da idete kod doktora i poželeću da na ruci urežem *zabrinut*. Recite da ste se zaljubili i nažvrljaću preko grudi *tragično*. Nisam nužno želela da budem izlečena. Ali ponestalo mi je mesta za pisanje, sekla sam se između nožnih prstiju – *loše, plač* – kao narkos koji traži poslednju venu. *Nestati* mi je pomagalo. Sačuvala sam vrat, tako fino, izvrsno mesto, za poslednje dobro sečenje. A onda sam se prijavila. Ostala sam u bolnici dvanaest nedelja. To je posebno mesto za ljude koji se seku, uglavnom žene, većinom mlađe od dvadeset pet godina. Ja sam otišla sa trideset. Izašla sam pre samo šest meseci. Osetljivo vreme.

Kari mi je jednom došao u posetu, doneo mi je žute ruže. Odsekli su sve trnje pre nego što su mu dozvolili da uđe u čekaonicu, odloživši trnje u plastične kutije – Kari je rekao da su ličile na bočice za lekove – koje su zaključali dok nije došao kamion za odnošenje smeća. Sedeli smo u dnevnoj sobi, punoj zaobljenih uglova i plišanih kauča, i dok smo pričali o novinama, njegovoj ženi i najnovijim vestima iz Čikaga, ja sam pogledom na njegovom telu tražila bilo šta oštro. Šnal na kaišu, zihernadlu, lančić na satu.

„Mnogo mi je žao, devojčice“, rekao je na kraju posete i osetila sam da je iskren, jer mu je glas zvučao plačno.

Kada je otišao, toliko sam se sama sebi zgradila da sam se isповраćala u kupatilu, a dok sam povraćala, primetila sam šrafove obložene gumom sa zadnje strane ve-ce šolje. Skinula sam kapicu sa jednog i šmirglala na dlanu *I* dok me bolničari nisu odvukli a krv mi je šikljala iz rane kao iz stigme.

Nešto kasnije te nedelje moja cimerka se ubila. Nije se isekla, što je, naravno, bilo ironično. Popila je flašu sredstva za čišćenje koju je ostavio domar. Imala je šesnaest godina, bivša navijačica koja se sekla iznad butine kako niko ne bi primetio. Njeni roditelji su me streljali pogledom kad su došli da pokupe njene stvari.

Depresiju uvek povezuju sa plavom bojom, ali ja bih bila srećna kad bih se probudila u svetu obojenom zimzelenim tonovima. Za mene je depresija žuta kao urin. Isprani, iscrpljeni kilometri blede pišačke.

Medicinske sestre su nam dale lekove da ublaže bridenje kože. I još lekova da umire naše užarene mozgove. Dvapat nedeljno su nam pretraživali tela da slučajno nemamo nešto oštro i sedeli smo u grupama, teorijski se oslobađajući besa i mržnje prema sebi. Naučili smo da se ne okrećemo protiv sebe. Naučili smo da okrivljujemo. Posle mesec dana dobrog ponašanja, zaslužili bismo blage kupke i masaže. Učili su nas blagodetima dodira.

Moj jedini drugi posetilac bila je moja majka, koju nisam videla pet godina. Mirisala je na ljubičasto cveće i nosila klepetavu narukvicu sa amajlijom za kojom sam kao dete žudela. Kad smo ostale same, pričala je o lišću i nekom novom gradskom pravilu koje je nalagalo da božićna

svetla budu skinuta do petnaestog januara. Kad su nam se pridružili moji doktori, plakala je, mazeći me sva usplahirena. Gladila me je po kosi, pitajući se zašto sam to sebi uradila.

A onda su neizbežno došle priče o Merijen. Vidite, već je izgubila jedno dete. To ju je gotovo ubilo. Zašto bi se starije (iako neizbežno manje voljeno) namerno povređivalo? Bila sam toliko drugačija od devojčice koju je izgubila, koja bi – *pomislite samo* – da je poživela, imala skoro trideset godina. Merijen je prigrllila život, ono malo što joj je preostalo. Gospode, upijala je svet – *sećaš se, Kamil, kako se smejala čak i u bolnici?*

Nisam želela da majci ukažem da je to u prirodi zbunjene desetogodišnjakinje na samrti. Čemu? Nemoguće je takmičiti se s mrtvima. Želela sam da mogu prestati da pokušavam.

Peto poglavlje

Kada sam sišla na doručak, Alan je nosio bele pantalone sa šavovima poput presavijenog papira i svetlozelenu košulju. Sedeo je sam za masivnim trpezarijskim stolom od mahagonija, a njegova laka senka sijala je u ispoliranom drvetu. Značajno sam pogledala nogare stola, da vidim oko čega se sinoć digla onolika frka. Alan je odlučio da se na to ne obazire. Kašičicom je jeo rovita jaja iz činije. Kad me je pogledao, gumasta nit žumanca visila mu je poput pljuvačke pored brade.

„Kamil. Sedi. Šta da kažem Gejli da ti donese?“ Zazvonio je srebrnim zvoncem koje je stajalo pored njega i kroz kuhinjska vrata ušla je Gejla, nekadašnja radnica na farmi koja je pre deset godina zamenila svinje za svakodnevno čišćenje i kuvanje u kući moje majke. Bila je moje visine – visoka – ali nije mogla imati više od pedeset kilograma. Bela uštirkana bolničarska haljina koju je nosila kao uniformu visila je labavo oko nje poput zvona.

Majka je ušla pored nje, poljubila Alana u obraz, spustila krušku na beli pamučni ubrus ispred svog mesta za stolom.

„Gejla, sećaš se Kamil?“

„Naravno da se sećam, gospođo Krelin“, rekla je, okrenuvši svoje lukavo lice ka meni. Osmehnula se pokazavši nepravilne zube i ispucale, ljuskave usne. „Zdravo, Kamil. Imam jaja, prepečenac, voće?“

„Samo kafu, molim te. Sa šlagom i šećerom.“

„Kamil, birali smo hranu samo za tebe“, rekla je majka, grickajući deblji deo kruške. „Uzmi bar bananu.“

„I jednu bananu.“ Gejla je krenula nazad u kuhinju usiljeno se smeškajući.

„Kamil, moram da ti se izvinim za ono sinoć“, oglasio se Alan. „Ama prolazi kroz jednu od onih faza.“

„Veoma je razmažena“, rekla je moja majka. „Uglavnom je to slatko, ali ponekad malo izmakne kontroli.“

„Ili više nego malo“, rekla sam. „Ono je bio ozbiljan napad besa za jednu trinaestogodišnjakinju. Malo me je uplašilo.“ To se ponovo oglasilo ono čikaško ja – samopouzdanije i definitivno glasnije. Laknulo mi je.

„Da, pa, ni ti baš nisi bila mirna u tim godinama.“ Nisam znala na šta je moja majka mislila – moje sečenje, napade plača zbog izgubljene sestre ili na previše aktivan seksualni život u koji sam se upustila. Odlučila sam da samo klimnem glavom.

„Pa, nadam se da je dobro“, rekla sam s prizvukom konačnosti i ustala da idem.

„Molim te, Kamil, sedi“, tiho je rekao Alan, obrisavši uglove usta. „Pričaj nam o Vetrovitom gradu. Posveti nam bar koji minut.“

„U Vetrovitom gradu je sve u redu. Posao još uvek dobro ide, dobijam dobre reakcije.“

„Šta se podrazumeva pod dobrom reakcijom?“ Alan se nagnuo ka meni, sklopivši ruke, kao da

misli da je njegovo pitanje prilično šarmantno.

„Pa, radila sam na nekim krupnijim pričama. Samo od početka godine pisala sam o tri ubistva.“

„A to je dobro, Kamil?“ Majka je prestala da gricka. „Nikad neću razumeti odakle ti ta sklonost ka ružnom. Čini mi se da toga imaš dovoljno u životu i bez namernog traženja.“ Nasmejala se, ispustivši piskav pevušeci zvuk, kao balon ponesen vetrom.

Gejla se vratila s mojom kafom i bananom nevesto uglavljenom u činiji. Dok je ona izlazila, ušla je Ama, kao da su glumice u salonskoj farsii. Poljubila je majku u obraz, pozdravila Alana i sela preko puta mene. Šutnula me je jednom ispod stola i nasmejala se. *O, to si bila ti?*

„Žao mi je što si morala da me vidiš onakvu, Kamil“, rekla je Ama. „Naročito pošto se zapravo ne poznajemo. Samo prolazim kroz neku fazu.“ Uputila mi je usiljen osmeh. „Ali sada smo ponovo na okupu. Ti si kao jadna Pepeljuga, a ja sam zla sestra po očuhu. Polusestra.“

„Nema u tebi ni trunke zla, dušo“, rekao je Alan.

„Ali Kamil je bila prva. Prvo je obično najbolje. Sad pošto se vratila, da li ćete Kamil voleti više nego mene?“, pitala je Ama. Postavila je pitanje zadirkujući, ali obrazi su joj se zajapurili dok je čekala da majka odgovori.

„Ne“, tiho je rekla Adora. Gejla je spustila tanjir šunke pred Amu, koja je sipala po njoj med u čipkastim krugovima.

„Zato što voliš *mene*“, rekla je Ama između zalogaja šunke. Zapahnuo me je odvratni miris mesa i slatkog. „Volela bih da sam ubijena.“

„Ama, nemoj tako da govoriš“, rekla je majka prebledevši. Prsti joj poleteše do trepavica, a onda se odlučno ponovo spustiše na sto.

„Onda više nikad ne bih morala da brinem. Kad umreš, postaneš savršen. Biću kao princeza Dajana. Sad je svi vole.“

„Ama, ti si najpopularnija devojčica u celoj školi, a kod kuće te obožavamo. Ne budi pohlepna.“

Ama me je ponovo šutnula ispod stola i značajno se osmehnula, kao da smo raščistili nešto važno. Prebacila je rub odeće koju je nosila preko ramena i shvatila sam da je ono za šta sam mislila da je kućna haljina zapravo vešto obavijen plavi čaršav. I majka je primetila.

„Šta si to, pobogu, obukla, Ama?“

„To je moj devičanski plašt. Idem u šumu da glumim Jovanku Orleanu. Devojke će me spaliti.“

„Ne dolazi u obzir, draga“, prasnula je majka, otrgavši med od Ane, koja se spremala da još više natopi šunku. „Dve devojčice tvojih godina su mrtve, a ti razmišljaš o tome da ideš u šumu da se igraš?“

Deca se u šumi igraju divljih, tajnih igara. Početak pesme koju sam nekada znala napamet.

„Ne brini, neće nam ništa biti“, rekla je Ama osmehnuvši se nekako preterano sladunjavo.

„Ti ostaješ ovde.“

Ama je nabola šunku i promrmljala nešto bezobrazno. Majka se okrenula ka meni, nakrivivši glavu, a dijamant na njenoj burmi bleskao mi je u oči kao poziv za pomoć.

„Pa, Kamil, možemo li bar da radimo nešto prijatno dok si ovde?“, pitala je. „Možemo da organizujemo piknik u zadnjem dvorištu. Ili možemo da izvezemo kabriolet i provozamo se, možda odigramo partiju golfa tamo u Vudberiju. Gejla, donesi mi, molim te, malo ledenog čaja.“

„Sve mi to zvuči lepo. Samo moram da prokljuvim koliko ću se još zadržati ovde.“

„Da, bilo bi lepo da i mi znamo. Dobrodošla si, naravno, da ostaneš koliko god želiš“, rekla je.

„Ali bilo bi lepo da znamo, da možemo da pravimo sopstvene planove.“

„Naravno.“ Zagrizla sam bananu, koja je imala ukus bledozelenog ničeg.

„Ili bismo možda Alan i ja mogli da svratimo tamo ove godine? Nikad zapravo nismo videli Čikago.“ Moja bolnica je bila devedeset minuta južno od grada. Majka je letela do aerodroma i dovezla se taksijem. Koštalo ju je 128 dolara, 140 sa napojnicom.

„Može i to. Imamo sjajne muzeje. Dopalo bi ti se jezero.“

„Ne znam hoću li ikad više moći da uživam i u kakvoj vodi.“

„Zašto ne?“ Već sam znala.

„Pošto je ona devojčica, mala En Neš, ostavljena u potoku da se udavi.“ Zastala je da popije gutljaj ledenog čaja. „Znaš, poznavala sam je.“

Ama je zacvilela i počela da se vrpolti u stolici.

„Mada, ona se nije udavila“, rekla sam, znajući da će je moja ispravka naljutiti. „Zadavljena je. Samo je završila u potoku.“

„A i mala Kinova. Obe su mi bile drage. Veoma drage.“ Pogled joj je čežnjivo odlutao i Alan je stavio ruku preko njene. Ama je ustala, kratko vrisnula kao kad uzbuđeno štene iznenada lane i odjurila na sprat.

„Jadno dete“, rekla je majka. „Teško joj je gotovo koliko i meni.“

„Ona je zapravo te devojčice viđala svaki dan, tako da sam sigurna da jeste“, rekla sam osorno, ne mogavši da se uzdržim. „Kako si ih poznavala?“

„Ne moram da te podsećam da je Vind Gap mali grad. Bile su drage, prelepe devojčice. Jednostavno prelepe.“

„Ali zapravo ih nisi poznavala?“

„Jesam ih poznavala. Dobro sam ih poznavala.“

„Kako?“

„Kamil, pokušaj molim te da to ne radiš. Upravo sam ti rekla da sam uznemirena i nervozna, a ti me napadaš umesto da me utešiš.“

„Znači, odrekla si se svih vodenih površina u budućnosti?“

Majka je kratko, kreštavo ciknula. „Ućuti sad, Kamil.“ Omotala je ubrus oko ostatka svoje kruške kao pelenu i izašla iz sobe. Alan je krenuo za njom, manično zviždeći, kao neki stari pijanista koji unosi malo drame u nemi film.

Svaka tragedija koja se dogodi u svetu, dogodi se mojoj majci, i to je ono što mi se najviše od svega gadi kod nje. Brine zbog ljudi koje je poterao baksuz a koje nikad nije upoznala. Plače zbog vesti sa drugog kraja sveta. Jednostavno ne može da podnese ljudsku okrutnost.

Posle Merijenine smrti, godinu dana nije izlazila iz svoje sobe. Predivne sobe: krevet sa baldahinom veličine broda, toaletni stočić načičkan bočicama parfema od matiranog stakla. Pod toliko veličanstven da ga je fotografisalo nekoliko časopisa o uređivanju doma: napravljen od čiste slonovače, isečene na kvadrate, obasjavao je sobu odozdo. Ta soba i njen raskošni pod ulivali su mi strahopoštovanje, naročito pošto mi je bilo zabranjeno da tamo ulazim. Ugledne

ličnosti poput Trumana Vinsloua, gradonačelnika Vind Gapa, svake nedelje su dolazile u posetu, donosile sveže cveće i klasične romane. Povremeno bih ugrabila pogled na majku kad bi se vrata otvorila da ovi ljudi uđu. Uvek je bila u krevetu, naslonjena na snežni nanos jastuka, obučena u niz tankih cvetnih haljina. Ja nikad nisam ušla.

***

Do Karijevog roka za predaju članka ostala su još samo dva dana, a ja nisam imala mnogo toga da raportiram. Dok sam sedela u svojoj sobi, formalno opružena na krevetu sa rukama sklopljenim kao u mrtvaca, sumirala sam ono što znam, pokušavala da mu dam nekakvu strukturu. Nije bilo svedoka otmice En Neš prošlog avgusta. Jednostavno je nestala, a deset sati kasnije njeno telo se pojavilo nekoliko kilometara dalje u Fols Kriku. Zadržana je otprilike četiri sata pošto je oteta. Njen bicikl nikada nije pronađen. Ako bih morala da nagađam, rekla bih da je poznavala tu osobu. Otmica deteta na biciklu protiv njegove volje na tim mirnim ulicama napravila bi mnogo buke. Da li je to bio neko iz crkve, ili čak iz komšiluka? Neko ko je izgledao bezazleno?

Ali pošto je prvo ubistvo izvršeno oprezno, zašto je Natali oteta usred dana, pred drugom? Nije imalo smisla. Da je Džejms Kapisi stajao na rubu te šume, umesto što je s grizom savesti upijao sunčeve zrake, da li bi on sada bio mrtav? Ili je Natali Kin bila planirana meta? Duže je i držana: nije je bilo više od dva dana pre nego što se njeno telo pojavilo uglavljeno u trideset centimetara širokom prostoru između gvozdare i salona lepote na veoma prometnoj Glavnoj ulici.

Šta je Džejms Kapisi video? Dečakova priča me je uznemirila. Nisam mislila da laže. Ali deca se drugačije nose sa užasom. Dečak je video nešto užasno i taj užas se pretvorio u zlu vešticu iz bajki, okrutnu snežnu kraljicu. Ali šta ako je ta osoba samo izgledala kao žena? Visok mršav muškarac duge kose, transvestit, androgini momak? Žene ne ubijaju na taj način, jednostavno ne ubijaju. Žene serijske ubice mogu se nabrojati na prste jedne ruke, a njihove žrtve su gotovo uvek bili muškarci – obično je nešto vezano za seks krenulo po zlu. Ali, s druge strane, devojčice nisu bile seksualno zlostavljane, a ni to se nije uklapalo u šablon.

Ni izbor devojčica nije imao smisla. Da nije bilo Natali Kin, rekla bih da jednostavno nisu imale sreće. Ali, ako Džejms Kapisi nije lagao, neko se potrudio da tu devojčicu dovede u park, a ako je ubica zaista želeo baš tu devojčicu, onda ni En nije bila običan hir. Nijedna od devojčica nije bila toliko lepa da probudi opsesiju. Kao što je Bob Neš rekao: *Ešli je najlepša*. Natali je poticala iz bogate porodice, još uvek prilično nove u Vind Gapu. En je pripadala nižoj srednjoj klasi i Nešovi su generacijama živeli u Vind Gapu. Devojčice nisu bile drugarice. Ako je verovati Vikerijevim pričama, jedina veza među njima bilo je to što su obe bile nevaljale. A tu je bila i teorija o auto-stoperu. Da li je Ričard Vilis zaista verovao u to? Bili smo blizu važne rute do Memfisa kojom su prolazili kamioni. Ali devet meseci je dug vremenski period da neznamac ostane neprimećen, a u šumi oko Vind Gapa zasad ništa nije pronađeno, čak ni mnogo životinja. Odavno su istrebljene.

Osećala sam kako se moje misli sudaraju jedna sa drugom, okaljane starim predrasudama i prevelikim brojem insajderskih informacija. Iznenada sam očajnički poževela da razgovaram sa Ričardom Vilisom, nekim ko nije iz Vind Gapa, ko na ono što se dešava gleda kao na posao, projekat koji treba sastaviti i završiti, zakucati poslednji ekser, uredno i sređeno. Morala sam tako da razmišljam.

Okupala sam se u hladnoj kupki uz ugašena svetla. Zatim sam sedela na ivici kade i jednom brzo utrljala majčin losion po celoj koži. Trgla sam se od neravnina i brazda po njoj.

Navukla sam lake pamučne pantalone i majicu dugih rukava sa okruglim izrezom. Očešljala sam se i pogledala u ogledalu. Uprkos onome što sam uradila ostatku svog tela, lice mi je još bilo lepo. Ne tako da bi se na njemu mogla izdvojiti ijedna upečatljiva crta, već je sve bilo savršeno uravnoteženo. Imalo je nekog iznenađujućeg smisla. Krupne plave oči, visoke jagodične kosti koje uokviruju mali trouglasti nos. Pune usne, blago povijene naniže u uglovima. Bilo me je lepo gledati, sve dok sam bila potpuno obučena. Da su se stvari drugačije odvijale, mogla sam da se razonodim sa nizom ljubavnika slomljenih srca. Mogla sam da se zabavljam sa sjajnim muškarcima. Mogla sam da se udam.

Napolju je naš deo misurijskog neba bio kao i uvek jarkoplav. Oči su mi zasuzile od same pomisli na njega.

Ričarda sam našla u restoranu Brusarovih kako jede galete bez sirupa uz gomilu dosijeja na stolu koja mu je dopirala gotovo do ramena. Bubnula sam preko puta njega, osetivši se neobično srećno – zaverenički i prijatno.

Podigao je pogled i osmehnuo se. „Gospođice Priker. Uzmite malo tosta. Svaki put kad dođem ovamo, kažem im bez tosta. Izgleda da ne deluje. Kao da pokušavaju da ispune neku kvotu.“

Uzela sam krišku i razmazala grudvicu putera po njoj. Hleb je bio hladan i tvrd i kad sam zagrizla, po stolu su se rasule mrvice. Počistila sam ih pod tanjir i prešla na stvar.

„Slušajte, Ričarde. Recite mi nešto. Zvanično ili nezvanično. Ništa ovde ne kapiram. Ne mogu da budem dovoljno objektivna.“

Potapšao je gomilu dosijeja pored sebe, zamahnuo svojim blokčetom ka meni. „Imam svu objektivnost koja vam treba – bar od 1927. Niko ne zna šta se dogodilo sa dokumentacijom pre 1927. Pretpostavljam da ju je verovatno neki portir izbacio, da raskrči policijsku stanicu.“

„Kakvu dokumentaciju?“

„Sastavljam kriminalni profil Vind Gapa, istoriju nasilja u gradu“, rekao je mahnuvši ka meni jednim dosijeom. „Da li ste znali da su 1975. godine dve tinejdžerke nađene mrtve na ivici Fols Krika, vrlo blizu mesta gde je pronađena En Neš, presečenih vena? Policija je zaključila da su to same uradile. Devojčice su bile previše bliske, nezdravo intimne za svoje godine. Pretpostavljalo se da su bile u homoseksualnoj vezi. Ali nikad nisu našli nož. Čudno.“

„Jedna od njih se prezivala Mari.“

„Ah, znači znate.“

„Upravo je bila dobila bebu.“

„Da, devojčicu.“

„To će biti Fej Mari. Išla je u moju srednju školu. Zvali su je Gej Mari. Momci bi je odveli posle škole u šumu i na smenu imali seks s njom. Majka joj se ubije i šesnaest godina kasnije Fej mora da se jebe sa svim momcima u školi.“

„Ne kapiram.“

„Da dokaže da nije lezbejka. Kakva majka, takva i ćerka, je li? Da se nije jebala sa tim momcima, niko ne bi hteo ništa da ima s njom. Ali jebala se. I dokazala da nije lezbejka, ali da jeste kurva. Tako da niko nije hteo ništa da ima s njom. To ti je Vind Gap. Svi znamo tajne jedni drugih. I svi ih koristimo.“

„Divno mesto.“

„Da. Dajte mi izjavu.“

„Upravo sam vam je dao.“

Iznenadila sam samu sebe nasmejavši se na to. Zamišljala sam sebe kako predajem svoj primerak Kariju: *Policija nema nikakvih tragova, ali veruje da je Vind Gap „divno mesto“*.

„Slušajte, Kamil, evo kako ćemo. Daću vam izjavu koju možete da objavite, a vi ćete mi pomoći da popunim ove priče iz prošlosti. Treba mi neko da mi kaže kakav je ovaj grad zapravo, jer Vikeri neće. Vrlo je... zaštitnički nastrojen.“

„Dajte mi zvaničnu izjavu. Ali radite sa mnom nezvanično. Neću upotrebiti ništa od onoga što mi kažete osim ako to vi ne odobrite. Vi možete da upotrebite sve što vam dam.“ Pogodba nije bila baš najpoštenija, ali moraće da posluži.

„Kakva bi trebalo da bude moja izjava?“, upitao je Ričard osmehnuvši se.

„Da li zaista verujete da je ova ubistva počinio neko spolja?“

„Za štampu?“

„Aha.“

„Nismo ništa isključili.“ Uzeo je poslednji zalogaj galeta i zamišljeno sedeo, pogleda uperenog u plafon. „Vrlo pomno motrimo na potencijalne osumnjičene unutar zajednice, ali takođe pažljivo razmatramo mogućnost da su ova ubistva možda delo nekoga spolja.“

„Znači, nemate pojma.“

Iscerio se, slegao ramenima. „Dao sam vam izjavu.“

„Dobro, nezvanično, nemate pojma?“

Nekoliko puta je otvorio i zatvorio poklopac na lepljivoj flaši sirupa, ukrstio pribor za jelo na tanjiru.

„Nezvanično, Kamil, da li stvarno mislite da je ovaj zločin delo nekog spolja? Vi pišete crnu hroniku.“

„Ne mislim.“ Uznemirila sam se izgovorivši to naglas. Pokušala sam da ne gledam u zupce viljuške pred sobom.

„Pametna devojka.“

„Vikeri je rekao da mislite da je to bio neki auto-stoper ili tako nešto.“

„O, dođavola, spomenuo sam to kao mogućnost kad sam tek stigao ovamo – pre devet meseci. Drži se toga kao da je to dokaz moje nesposobnosti. Vikeri i ja imamo problema s komunikacijom.“

„Imate li ijednog pravog osumnjičenog?“

„Mogu li da vas izvedem na piće ove nedelje? Hoću da mi ispričate sve što znate o svima u Vind Gapu.“

Zgrabio je račun, gurnuo flašu sa sirupom nazad uza zid. Ostavila je šećerni krug na stolu i ja sam, ne razmišljajući, umočila u njega prst i stavila ga u usta. Ispod rukava su provirili ožiljci. Ričard je podigao pogled baš kad sam ponovo spuštala šake pod sto.

Nije mi smetala ideja da Ričardu otkrijem sve priče Vind Gapa. Nisam osećala nikakvu posebnu

lojalnost prema tom gradu. Ovo je mesto u kome je umrla moja sestra, mesto u kome sam počela da se sečem. Grad koji je bio toliko zagušljiv i mali da ste svakog dana naletali na ljude koje mrzite. Ljude koji znaju svašta o vama. To je mesto koje na vama ostavi trag.

Mada, istina je da se prema meni nisu mogli bolje odnositi dok sam bila ovde. Moja majka se pobrinula za to. Grad ju je obožavao, bila je kao šlag na torti: najlepša, najljupkija devojka koju je Vind Gap ikada iznedrio. Njeni roditelji, moji baba i deda, posedovali su farmu svinja i pola kuća oko nje i odgajali su je po istim strogim pravilima koja su primenjivali na svoje radnike: nema pića, nema pušenja, nema psovanja, obavezan odlazak u crkvu. Mogu samo da zamislim kako su primili vest da je moja majka zatrudnela u sedamnaestoj. Neki dečko iz Kentakija koga je upoznala u crkvenom kampu došao je za Božić u posetu i ostavio me u njenom stomaku. Moji baba i deda oboje su od besa dobili tumor, koji je rastao zajedno sa stomakom moje majke i umrli su od raka godinu dana posle mog rođenja.

Majčini roditelji imali su prijatelje u Tenesiju i njihov sin je počeo da se udvara Adori pre nego što sam prešla na čvrstu hranu, dolazeći u posete gotovo svakog vikenda. To udvaranje mora da je bilo nespretno. Alan, nabran i upeglan, priča naširoko o vremenu. Moja majka, prvi put sama i bez nadzora, u potrazi za dobrom partijom, smeje se... šalama? Nisam sigurna da je Alan ikad u životu napravio šalu, ali sigurna sam da je majka našla neki razlog da se za njega kikoće kao devojčica. A gde sam ja na ovoj slici? Verovatno me u nekoj zavučenoj sobi umiruje služavka, kojoj je Adora tutnula dodatnih pet dolara za trud. Zamišljam Alana kako prosi moju majku dok se pretvara da gleda preko njenog ramena, ili prčka oko neke biljke, sve samo da je ne pogleda u oči. Majka ljupko pristaje, a onda mu sipa još čaja. Razmenili su po poljubac na suvo, možda.

Nije ni važno. Do trenutka kad sam progovorila, bili su venčani. O svom pravom ocu ne znam gotovo ništa. Na izvodu iz matične knjige rođenih piše lažno ime: Njumen Kenedi, po majčinom omiljenom glumcu odnosno predsedniku. Odbila je da mi kaže njegovo pravo ime, da ga ne bih našla. Ne, trebalo je da me smatraju Alanovim detetom. Teško, s obzirom na to da je uskoro imala Alanovo dete, osam meseci pošto se oženio njome. Njoj je bilo dvadeset, njemu trideset pet godina, sa porodičnim novcem koji majci nije bio potreban, pošto ga je i sama imala dovoljno. Nijedno nikada nije radilo. Tokom godina nisam mnogo saznala o Alanu. Nagrađivani je jahač koji više ne jaše jer to čini Adoru nervoznom. Često je bolestan, a i kad nije, uglavnom je nepokretan. Čita nebrojeno mnogo knjiga o Građanskom ratu i čini se da mu ne smeta da veći deo priče prepusti mojoj majci. Gladak je i plitak kao čaša. S druge strane, Adora nikad nije pokušala da između nas izgradi nekakvu vezu. Smatrali su me Alanovim detetom, ali mi on nikada nije bio otac, nikad me nisu ohrabрили da ga zovem ikako drugačije do imenom. Alan mi nikad nije dao svoje prezime, a ja ga nikad nisam tražila. Sećam se da sam jednom, kad sam bila mala, probala da ga nazovem tata, a šok na njegovom licu bio je dovoljan da uguši sve dalje pokušaje. Iskreno, mislim da je Adori draže da se osećamo kao neznanci. Želi da se svi odnosi u kući odvijaju preko nje.

Ah, da se vratimo bebi. Merijen je bila ljupki niz bolesti. Od početka je imala problema s disanjem, probudila bi se noću sva umrljana i siva, hvatajući vazduh. Čula bih je poput bolesnog vetra niz hodnik, u spavaćoj sobi do moje majke. Upalila bi se svetla, a onda bi se čulo gugutanje, ponekad plakanje ili vikanje. Redovni odlasci do hitne pomoći u četrdeset kilometara udaljenom Vudberiju. Kasnije je imala problema sa varenjem i sedela bi u bolničkom krevetu nameštenom u njenoj sobi mrmljajući svojim lutkama, dok ju je majka hranila preko infuzije i cevčice za hranjenje.

Tokom tih poslednjih godina majka je počupala sve trepavice. Nije mogla da ih ostavi na miru.

Ostavljala je gomilice po stolu. Govorila sam sebi da su to vilinska gnezda. Sećam se da sam našla dve duge plave trepavice prilepljene na mom stopalu sa strane i nedeljama ih držala pored jastuka. Noću sam se golicala po obrazima i usnama, dok se jednog dana nisam probudila i otkrila da su odletele.

Kad je moja sestra konačno umrla, na neki način sam bila zahvalna. Činilo mi se da je isterana na ovaj svet nedovoljno formirana. Nije bila spremna za njegovu težinu. Ljudi su nas šapatom tešili kako je Merijen pozvana nazad na nebo, ali majku ništa nije moglo da odvrati od njenog bola. To joj je do danas ostao hobi.

Moja svetloplava kola, pokrivena ptičjim govovima, čija su se kožna sedišta sigurno usijala, nisu me baš mamila, pa sam odlučila da obiđem grad. Na Glavnoj ulici prošla sam pored prodavnice živine, u koju se pilići dopremaju sveži iz klanica u Arkanzasu. Nozdrve su mi se raširile od mirisa. Desetak pilića sablažnjivo je visilo u izlogu, a po simsu pod njima popadalo je nekoliko belih pera.

Na kraju ulice, gde je podignut improvizovani oltar za Natali, videla sam Amu i njene tri drugarice. Prebirale su po balonima i poklonima iz dragstora, tri su čuvale stražu dok je moja polusestra ukrala dve sveće, buket cveća i plišanog medu. Sve osim mede stavila je u svoju veliku torbu. Medu je držala dok su devojčice, uhvativši se podruku, podrugljivo doskakutale prema meni. Pravo na mene, zapravo, ne zaustavljajući se dok mi se nisu primakle na koji centimetar primakle, ispunivši vazduh teškim parfemom od onih koje dele na testerima u časopisima.

„Jesi li videla šta smo uradile? Hoćeš li staviti to u svoj članak?“, vrisnula je Ama. Nesumnjivo se oporavila od svog nastupa gneva zbog kućice za lutke. Takve detinjarije je očigledno ostavljala kod kuće. Sada je umesto letnje haljinice nosila mini-suknju, sandale sa platformom i majicu bez bretela. „Ako ćeš da staviš, napiši mi pravilno ime: Amiti Adora Krelin. Društvo, ovo je... moja sestra. Iz Čikaga. *Kopile u porodici*.“ Ama me je pogledala mrdajući obrvama, a devojčice se zakikotaše. „Kamil, ovo su moje divne drugarice, ali o njima ne moraš da pišeš. Ja sam vođa.“

„Ona je vođa samo zato što je najglasnija“, promuklim glasom je rekla sitna devojčica kose boje meda.

„I ima najveće sise“, rekla je druga devojčica, bakarne kose.

Treća devojka, ričkaste kose, zgrabila je Aminu levu dojku i stegla je. „Delom prave, delom umetak.“

„Odjebi, Džouds“, rekla je Ama i, kao da kažnjava mačku, šljepila je po vilici. Devojčica se zacrvenela i promrmljala da joj je žao.

„Nego, koji je tvoj problem, sestro?“, zahtevala je Ama, pogledavši u svog medu. „Zašto pišeš o dve devojčice koje niko ionako nije primećivao? Kao da zato što si ubijen postaješ popularan.“ Dve devojčice na silu su se nasmejale; treća je i dalje zurila u tle. Jedna suza je kanula na pločnik.

Vrlo dobro poznajem taj provokativni ton razgovora među devojkama. Rečima su se svetile. I mada se deo mene divio predstavi, osećala sam se zaštitnički prema Natali i En i iznerviralo me agresivno nepoštovanje koje je pokazivala moja sestra. Da budem iskrena, trebalo bi da dodam da sam bila i ljubomorna na Amu. (Srednje ime joj je *Adora*?)

„Kladim se da se Adori ne bi dopalo da čuje kako je njena ćerka ukrala predmete sa spomen-

oltara svoje školske drugarice“, rekla sam.

„Školska drugarica nije isto što i prijateljica“, rekla je visoka devojčica i osvrnula se oko sebe tražeći potvrdu moje gluposti.

„O, Kamil, samo se šalimo“, rekla je Ama. „Osećam se užasno. Bile su divne devojčice. Samo čudne.“

„Definitivno čudne“, ponovila je jedna od njih.

„Hej, narode, šta ako on ubija sve čudake?“, zakikotala se Ama. „Zar to ne bi bilo savršeno?“ Na to je uplakana devojčica podigla pogled i osmehnula se. Ama ju je namerno ignorisala.

„On?“, pitala sam.

„Svi znaju ko je to uradio“, rekla je plavuša promuklog glasa.

„Natalin brat. Čudaštvo je nasledno“, objavila je Ama.

„Sviđaju mu se male devojčice“, nadureno je rekla devojčica koja se zvala Džouds.

„Uvek nađe neki izgovor da razgovara sa mnom. Sad bar znam da me neće ubiti. Previše sam kul.“ Dobacila mi je poljubac, pružila među Džouds, obgrlila druge dve devojčice i uz drsko „izvin’te“ progurala se pored mene. Džouds je pošla za njima.

U Aminom sarkazmu osetila sam tračak očaja i pravičnosti. Kao kad je za doručkom zavapila: *Kamo sreće da su mene ubili*. Ama nije želela da iko dobija više pažnje od nje. Svakako ne devojčice koje nisu mogle da se takmiče s njom dok su bile žive.

Pozvala sam Karija oko ponoći, na kuću. Kari putuje u suprotnom smeru od ostalih, devedeset minuta do naše kancelarije u predgrađu od porodične kuće koju su mu roditelji ostavili u Maunt Grinvudu, irskoj radničkoj enklavi na Saut Sajdu. On i njegova žena Ajlin nemaju dece. Nikad ih nisu želeli, stalno reži Kari, ali videla sam kako izdaleka gleda dečicu svojih zaposlenih, koliku pažnju poklanja bebama u retkim prilikama kada se pojave u našoj kancelariji. Kari i njegova žena su se kasno venčali. Pretpostavljala sam da nisu mogli da ga dobiju.

Ajlin je okruglasta pegava žena riđe kose, koju je upoznao u auto-perionici u komšiluku kad mu je bilo četrdeset dve godine. Kasnije se ispostavilo da je rođaka njegovog najboljeg druga iz detinjstva. Venčali su se tri meseca od dana kad su prvi put progovorili. Dvadeset dve godine su zajedno. Sviđa mi se što Kari voli da priča tu priču.

Ajlin je bila srdačna kad se javila na telefon, tačno ono što mi je trebalo. Naravno da ne spavaju, nasmejala se. Kari je zapravo radio na jednoj od svojih slagalica, 4500 delova. Zauzela je skoro celu dnevnu sobu i Ajlin mu je dala nedelju dana da je završi.

Čula sam Karija kako trupka do telefona, gotovo osetivši miris njegovog duvana. „Prikerova, devojčice, šta ima? Jesi dobro?“

„Dobro sam. Samo nema mnogo napretka ovde dole. Ovoliko mi je trebalo samo da dobijem zvaničnu policijsku izjavu.“

„A to je?“

„Proveravaju sve.“

„Tja. To je sranje. Mora da ima još. Saznaj. Jesi li razgovarala ponovo sa roditeljima?“

„Nisam još.“

„Razgovaraj s roditeljima. Ako ne možeš ništa da iskopaš, hoću profil tih mrtvih devojčica. Ovo

je ljudska priča, ne samo obična crna hronika. Razgovaraj i sa drugim roditeljima, vidi imaju li nekakve teorije. Pitaj da li preduzimaju dodatne mere opreza. Razgovaraj sa bravarima i prodavcima oružja, vidi da li imaju više posla. Nađi nekog sveštenika ili nastavnike. Možda zubara, vidi koliko je teško izvaditi tolike zube, kakve instrumente bi koristili, da li je potrebno nekakvo iskustvo. Pričaj sa nekim klincima. Želim glasove. Želim lica. Daj mi pola šljafne do nedelje; daj da uradimo ovo dok još imamo ekskluzivu.“

Hvatala sam beleške, prvo u blokčetu a onda u glavi, dok sam flomasterom prelazila preko ožiljaka na desnoj ruci.

„Mislite, pre nego što se dogodi još jedno ubistvo?“

„Osim ako policija ne zna mnogo više nego što ti govori, o da, dogodiće se još jedno. Takvi tipovi se ne zaustavljaju posle dva, ne kad je ovako ritualno.“

Kari ne zna ama baš ništa iz prve ruke o ritualnim ubistvima, ali nedeljno iščita nekoliko jeftinih knjiga o istinitim zločinima, požutela izdanja u mekom povezu s blistavim koricama koje kupuje u knjižari sa polovnim knjigama. *Dve za dolar, Prikerova, e to ja zovem zabavom.*

„Dakle, Mala, ima li ikakvih teorija o tome da se radi o nekom iz grada?“

Kariju se izgleda dopao taj nadimak za mene, njegovu omiljenu novinarku početnicu. Glas bi mu uvek zadrhtao kad bi ga upotrebio, kao da se sama reč zacrvenela. Zamišljala sam ga u dnevnoj sobi kako merka slagalicu, a Ajlin brzo povlači dim iz njegove cigarete dok meša salatu od tunjevine sa krastavcima za Karijev ručak. Jeo ju je triput nedeljno.

„Nezvanično, kažu da ima.“

„Ma, dođavola, nek ti to izjave zvanično. To nam treba. To je dobro.“

„Evo nečeg čudnog, Kari. Razgovarala sam s dečakom koji kaže da je bio sa Natali kada je oteta. Kaže da je to bila žena.“

„Žena? Nije žena. Šta kaže policija?“

„Bez komentara.“

„Ko je taj klinac?“

„Sin nekog svinjara. Drag dečak. Deluje zaista uplašeno, Kari.“

„Policija mu ne veruje, ili bi već čula za to. Je l' tako?“

„Iskreno, ne znam. Ovde su baš stisnuti.“

„Isuse, Prikerova, slomi te momke. Nek ti daju nešto zvanično.“

„Lako je to reći. Imam nekako osećaj da je to što sam odavde gotovo smetnja. Ogorčeni su što sam se zbog ovoga pokupila i vratila kući.“

„Nateraj ih da te zavole. Ti si prijatna osoba. Tvoja mama će garantovati za tebe.“

„Ni mojjoj mami nije naročito drago što sam ovde.“

Tišina, onda uzdah sa Karijeve strane veze koji mi je zazujao u ušima. Moja desna ruka je bila tamnoplava auto-karta.

„Jesi li dobro, Prikerova? Paziš li na sebe?“

Nisam ništa rekla. Iznenada sam osetila kao da ću zaplakati.

„Dobro sam. Ovo mesto loše deluje na mene. Osećam se... pogrešno.“

„Saberu se, devojko. Baš ti dobro ide. Bićeš ti dobro. A ako osetiš da ti nije dobro, pozovi me. Izvući ću te.“

„Važi, Kari.“

„Ajlin ti kaže da se paziš. Dođavola, ja ti kažem da se paziš.“

Šesto poglavlje

Mali gradovi obično služe jednu vrstu pijanaca. Ta vrsta može da varira: postoje kantri gradići, koji barove drže na periferiji, tako da se njihovi gosti osećaju pomalo kao prognanici. Postoje gradići za visoke klase, gde u barovima drže previsoke cene džin-tonika tako da siromašni moraju da piju kod kuće. Postoje i gradići sa barovima za srednju klasu po tržnim centrima, gde pivo služe sa cvetovima luka i sendvičima ljupkih naziva.

Srećom, u Vind Gapu svi piju, tako da imamo sve te barove i još mnogo drugih. Možda smo mali, ali možemo većinu gradova da pobedimo u napijanju. Pojilo najbliže kući moje majke bila je skupa staklena kutija koja se specijalizovala za salate i špricere, jedini otmeniji restoran u Vind Gapu. Bilo je vreme za užinu i nisam mogla da podnesem da vidim Alana i njegova rovita jaja, pa sam odšetala do *La Merea*. Učila sam francuski samo do trećeg srednje, ali sudeći po upadljivo pomorskom dizajnu u restoranu, mislim da su vlasnici hteli da ga nazovu *La Mer*, *More*, a ne *La Mere*, Majka. Ipak, ime mu je pristajalo, pošto je Majka, moja majka, često tu dolazila, kao i njene prijateljice. Sve one prosto obožavaju cezar salatu, koja nije ni francuska a ni od morskih plodova, ali nisam htela da im ja ukazujem na to.

„Kamil!“ Plavuša u kompletu za tenis docupkala je preko sobe, a na njoj su blistali zlatne ogrlice i glomazno prstenje. Bila je to Adorina najbolja prijateljica Anabel Gaser, devojačko Anderson, čiji je nadimak bio Eni-Bi. Bilo je opštepoznato da Anabel apsolutno prezire muževljevo prezime – čak bi nabrala nos kad bi ga izgovorila. Nikad joj nije palo na pamet da zapravo nije morala da ga uzme.

„Zdravo, dušice, tvoja mama mi je rekla da si u gradu.“ Za razliku od nesrećne Džeki O’Nil, koju je Adora izgnala i koju sam takođe ugledala za stolom, pripitu baš kao i na sahrani. Anabel me poljubila u oba obraza i odmakla se da me osmotri. „Još uvek si lepa kao lutka. Hajde, dođi da sedneš s nama. Pijemo vino i brbljamo. Možeš da nam spustiš prosek godina.“

Anabel me odvucla do stola gde je Džeki sedela i ćaskala sa još dve plavokose, preplanule žene. Nije prestala da priča čak ni dok nas je Anabel upoznavala, samo je nastavila da tupi o svojoj novoj garnituri za spavaću sobu, a onda oborila čašu vode naglo se okrenuvši ka meni.

„Kamil! Tu si! Tako mi je drago što te ponovo vidim, dušice.“ Zvučala je iskreno. Ponovo je od nje dopirao onaj miris na žvake.

„Tu je pet minuta“, odbrusila je još jedna plavuša, brišući preplanulom šakom led i vodu sa stola. Na prstima su joj bleskali dijamanti.

„Aha, sećam se. Ovde si da pišeš o ubistvima, nevaljalice“, nastavila je Džeki. „Adora mora da se grozi toga. Što spavaš u njenoj kući s tim tvojim malim prljavim mislima.“ Osmehnula se osmehom koji je pre dvadeset godina sigurno bio drzak. Sada je delovao pomalo ludački.

„Džeki!“, rekla je plavuša, pogledavši je blistavim okruglim očima.

„Naravski, pre nego što ju je Adora preuzela, sve smo spavale kod Džoje s našim malim prljavim mislima. Ista kuća, samo je vodi druga lujka“, rekla mi je, opipavajući meso iza ušiju. Šavovi od onog zatezanja lica?

„Nikad nisi upoznala svoju baku Džoju, jelda, Kamil?“, zaprela je Anabel.

„O, Džeki preteruje“, rekla je Anabel. „Niko ne voli svoju majku dok je u srednjoj školi. A Džoja je ubrzo potom umrla. Nikad zapravo nisu imale priliku da uspostave zreo odnos.“

Na trenutak se u meni probudio tračak nade da smo zbog toga majka i ja bile tako udaljene: nije imala iskustva. Ideja se ugasila pre nego što je Anabel stigla da mi dopuni čašu.

„Ma da, Anabel“, rekla je Džeki. „Sigurna sam da bi se, da je Džoja živa, sjajno slagale. Bar Džoja. Jedva bi čekala da dohvati Kamil. Sećaš se onih njenih dugih, predugih noktiju? Nikad ih nije lakirala. To mi je oduvek delovalo čudno.“

„Menjamo temu“, rekla je Anabel osmehnuvši se, a svaka reč zazvečala je poput srebrnog zvona za poslugu.

„Mislim da Kamilin posao mora da je tako fascinant“, poslušno je rekla jedna plavuša.

„Naročito ovaj“, rekla je druga.

„Da, Kamil, reci nam ko je to uradio“, izvalila je Džeki. Ponovo se zlobno nasmejala i brzo trepnula okruglim smeđim očima. Podsetila me na oživelu lutku trbuhozborca. Grube kože i popucalih kapilara.

Trebalo je da obavim nekoliko telefonskih razgovora, ali zaključila sam da bi ovo moglo da bude bolje. Kvartet pijanih, zlobnih domaćica koje se dosađuju i znaju sve tračeve u Vind Gapu. Mogla bih to da zavedem kao poslovni ručak.

„Zapravo, volela bih da znam šta vi mislite.“ To verovatno ne čuju baš često.

Džeki je umočila hleb u prilog od pavlake sa crnim i belim lukom, a onda ga iskapala po grudima. „Pa, svi znate šta ja mislim. Enin tata, Bob Neš. On je perverznejak. Uvek kad ga vidim u prodavnici, blene u moje grudi.“

„Ono malo što imaš“, rekla je Anabel i u šali me munula.

„Ozbiljno, nepristojno je. Razmišljala sam da kažem Stivenu za to.“

„Imam super vesti“, rekla je četvrta plavuša. Dejna ili Dajana? Zaboravila sam čim nas je Anabel upoznala.

„O. Dijana uvek ima dobar trač, Kamil“, rekla je Anabel stegnuvši mi ruku. Dijana je teatralno zastala, oblizala zube, sipala sebi još jednu čašu vina i gvirnula preko nje ka nama.

„Džon Kin se iselio iz kuće svojih roditelja“, objavila je.

„Šta?“, rekla je jedna plavuša.

„Šaaaališ se“, rekla je druga.

„Ma šta kažeš?“, istrtiljala je treća.

„I to...“, pobedonosno je rekla Dijana, osmehujući se kao voditeljka kviza koja se sprema da dodeli nagradu, „u dom Džuli Viler. U spremište za kola tamo pozadi.“

„Pa to je genijalno“, rekla je Melisa ili Melinda.

„O, sad znamo da to rade“, nasmejala se Anabel. „Nema šanse da Meredith i dalje izigrava gospođicu Savršenu. Vidiš, Kamil“, okrenula se ka meni, „Džon Kin je Natalin stariji brat i kad se ta porodica doselila ovamo, ceo grad je poludeo za njim. Mislim, prelep je. On. Je. Prelep. Džuli Viler je mamina i naša prijateljica. Nije imala dece do svoje, recimo, tridesete godine, a kad ih je dobila, postala je nesnosna. Jedna od onih čija deca ne mogu da pogreše. I tako, kad je Meredith – njena ćerka – ugrabila Džona, o bože, mislili smo da nikad neće ućutati o tome.“

Meredith, mala devica odlikašica, ugrabila je najboljeg frajera u kampusu. Ali nema šanse da takav momak, u njegovim godinama, izlazi sa devojkom koja ne daje. To jednostavno ne ide tako. A sad im se sve složilo. Trebalo bi da ih slikamo i zakačimo fotografije pod Džuline brisače.“

„Pa, znaš već kakva je“, prekinula ju je Džeki. „Sad će samo da priča o tome kako su ispali dobri što su tako primili Džona i dali mu malo prostora da se sabere dok je u žalosti.“

„Ali zašto se seli?“, pitala je Melisa/Melinda, za koju sam počela da verujem da je glas razuma. „Mislim, zar u ovakvom trenutku ne bi trebalo da bude sa svojimima? Šta će mu prostor da se sabere?“

„Zato što je *on* ubica“, istrtiljala je Dijana i ceo sto je prasnuo u smeh.

„O, što bi to bilo divno ako se Meredith Viler kreše s nekakvim serijskim ubicom“, rekla je Džeki. Smeh za stolom iznenada je utihnuo. Anabel je štucnula i pogledala na sat. Džeki je naslonila bradu na ruku i toliko snažno izdahnula da je oduvala mrve hleba na svom tanjiru.

„Ne mogu da verujem da se ovo stvarno dešava“, rekla je Dijana pogledavši u svoje nokte. „U našem gradu, tu gde smo odrasle. Te devojčice. Zgrožena sam. Jednostavno zgrožena.“

„Mnogo mi je drago što su moje devojčice odrasle“, rekla je Anabel. „Jednostavno mislim da ja to ne bih mogla da podnesem. Jadna Adora mora da je van sebe od brige zbog Ame.“

Gricnula sam komad hleba kao ptičica, kako su to činile moje domaćice, i skrenula razgovor sa Adore. „Da li ljudi stvarno misle da je Džon Kin mogao išta da ima s tim? Ili su to samo zlobna govorkanja?“ Znala sam da sam se s tim poslednjim delom izlanula. Zaboravila sam u kakav pakao žene poput ovih mogu da pretvore život u Vind Gapu onima koji im se ne sviđaju. „Pitam samo zato što mi je isto to juče rekla grupa devojčica, verovatno iz starijih razreda osnovne škole.“ Pomislila sam da je najbolje da ne pominjem da je Ama bila jedna od njih.

„Da pogađam, četiri lajave plavušice koje misle da su lepše nego što jesu“, rekla je Džeki.

„Džeki, dušo, shvataš li ti kome si to upravo rekla?“, rekla je Melisa/Melinda, pljesnuvši Džeki po ramenu.

„O, sranje. Stalno zaboravim da su Ama i Kamil uopšte u srodstvu – znaš već, različite generacije?“ Džeki se osmehnula. Iza nje se začuo glasan prasak i podigla je vinsku čašu i ne pogledavši u konobara. „Kamil, možeš to da čuješ i od nas: tvoja mala Ama je neeeevolja.“

„Čujem da idu na sve srednjoškolske žurke“, rekla je Dijana. „I pokupe sve momke. I rade stvari koje mi nismo radile dok nismo bile matore udate žene – i to tek posle primopredaje nekoliko finih komada nakita.“ Uvrtala je dijamantsku tenisku narukvicu.

Sve su se nasmejale; Džeki je čak udarila pesnicama o sto, kao detence u nastupu besa.

„Ali da li...“

„Ne znam da li ljudi stvarno misle da je Džon to uradio. Znam da je policija razgovarala s njim“, rekla je Anabel. „Svakako su čudna porodica.“

„Oh, mislila sam da ste bliski“, rekla sam. „Videla sam vas u njihovoj kući posle sahrane.“ *Pičke jebene*, dodala sam u sebi.

„Svako ko nešto znači u Vind Gapu bio je u toj kući posle sahrane“, rekla je Dijana. „Kao da bismo propustile takvu priliku.“ Pokušala je ponovo da izazove smeh, ali Džeki i Anabel su ozbiljno klimale glavom. Melisa/Melinda se osvrtala po restoranu, kao da bi se najradije prebacila za neki drugi sto.

„Gde ti je mama?“, iznenada je istrtljala Anabel. „Mora da dođe ovamo. Prijalo bi joj. Mnogo se čudno ponaša otkako je sve ovo počelo.“

„Ponašala se čudno i pre nego što je ovo počelo“, rekla je Džeki, a vilica joj je zadrhtala. Pitala sam se da li će se isповраćati.

„Daj, molim te, Džeki.“

„Ozbiljno. Kamil, reci ću ti nešto: kako sada stvari stoje s tvojom majkom, bolje ti je u Čikagu. Trebalo bi uskoro da se vratiš tamo.“ S lica joj je nestao onaj manični izraz i izgledala je potpuno ozbiljno. I iskreno zabrinuto. Ponovo je počela da mi se sviđa.

„Stvarno, Kamil...“

„Umukni, Džeki“, rekla je Anabel i zavrilačila zemičku Džeki u lice. Odbila joj se od nosa i pala na sto. Besmislen nalet nasilja, kao kad me je Di gađao teniskom lopticom – više te šokira sama činjenica da se to uopšte dogodilo nego sam udarac. Džeki je odmahнула rukom na udarac i nastavila da priča.

„Reći ću šta ja hoću i kažem da Adora može da povredi...“

Anabel je ustala, prišla Džeki, povukla je za ruku da ustane.

„Džeki, moraš na silu da se isповраćaš“, rekla je. Glas joj je bio nešto između gugutanja i pretnje. „Previše si popila i biće ti stvarno muka. Hajdemo u ženski toalet da se malo središ.“

Džeki je prvo odgurnula njenu ruku, ali ju je Anabel čvršće uhvatila i njih dve su se uskoro oteturale. Muk za stolom. Zinula sam.

„Nije to ništa“, rekla je Dijana. „I mi matore koke se svađamo baš kao vi devojke. Nego, Kamil, jesi li čula da ćemo možda dobiti *Gap*?“

***

Džekine reči nisu mi izbijale iz glave: *Kako sada stvari stoje s tvojom majkom, bolje ti je u Čikagu*. Treba li mi još neki znak da napustim Vind Gap? Pitala sam se zašto li su se tačno ona i Adora posvađale. Mora da je bilo nešto krupnije od zaboravljene čestitke. Zacrtala sam sebi u glavi da svratim kod Džeki kad bude bila malo manje pijana. Ako se to ikad desi. S druge strane, teško da sam ja imala pravo da kritikujem pijanicu.

Ponesena vinom, pozvala sam Nešove iz prodavnice i neki drhtav devojački glas rekao je zdravo, a onda začutao. Čula sam disanje, ali ne i odgovor na moj zahtev da razgovaram s mamom ili tatom. Usledilo je lagano, nesigurno klik i veza se prekinula. Odlučila sam da okušam sreću uživo.

Na kolskom prilazu Nešovih pored zardalog žutog trans ama stajao je četvrtasti kombi iz disko ere, što je pretpostavljam značilo da su i Bob i Betsi kod kuće. Vrata je otvorila najstarija ćerka, ali je, kad sam je pitala da li su joj roditelji kod kuće, samo stajala iza vrata s mrežicom i zurila u moj stomak. Nešovi su bili sitne građe. Za ovu, Ešli, znala sam da ima dvanaest godina, ali je, kao i punački dečak koga sam upoznala kad sam prvi put dolazila, izgledala nekoliko godina mlađe. A tako se i ponašala. Sisala je pramen kose i jedva da je trepnula kad se mali Bobi dogegao pored nje i zaplakao ugledavši me. A onda zauralao. Prošao je ceo minut pre nego što se Betsi Neš pojavila na vratima. Izgledala je ošamućeno kao i njena deca i kao da se zbunila kad sam se predstavila.

„Vind Gap nema lokalne dnevne novine“, rekla je.

„Aha, ja sam iz *Čikago dejli posta*“, rekla sam. „Iz Čikaga u Illinoisu.“

„Pa, takvim nabavkama se bavi moj muž“, rekla je i počela da provlači prste kroz plavu kosu svog sina.

„Ne prodajem pretplatu niti išta slično... Da li je gospodin Neš kod kuće? Možda bih mogla samo na brzinu da proćaskam s njim?“

Sve troje Nešovih istovremeno se odmaklo od vrata, a posle još nekoliko minuta Bob Neš me uveo unutra rasklanjajući rublje s kauča da mi napravi mesta da sednem.

„Dodavola, ovde je kao u jazbini“, glasno je progundao svojoj ženi. „Na šta nam liči kuća, izvinjavam se, gospođice Priker. Stvari su malo izmakle kontroli od Enine smrti.“

„Oh, ne brinite uopšte zbog toga“, rekla sam, izvukavši ispod sebe muške dečje gaćice. „Ovako moj stan stalno izgleda.“ Ovo nije bilo tačno. Jedina osobina koju sam nasledila od majke bila je kompulzivna urednost. Moram sebe da zaustavim da ne opeglam čarape. Kad sam se vratila iz bolnice, prošla sam čak kroz fazu u kojoj sam sve prokuvavala: pincete i uvijače trepavica, šnalice za kosu i četkice za zube. Bio je to hir koji sam sebi dopuštala. Na kraju sam ipak bacila pincetu. Do kasno u noć razmišljala sam o njenim sjajnim, toplim vrhovima. Nevaljala devojčica.

Nadala sam se da će Betsi Neš nestati. Bukvalno. Bila je tako nestvarna. Zamišljala sam je kako polako isparava, ostavljajući samo lepljivu mrlju na ivici sofe. Ali ona je ostala, gledajući čas u mene čas u svog muža pre nego što smo uopšte progovorili. Kao da se zagrevala za razgovor. I deca su obigravala, mali plavokosi duhovi zarobljeni u limbu između tromosti i gluposti. Lepa devojčica možda još i dobro prođe. Ali gicastom srednjem detetu, koje se sada ošamućeno dogegalo u sobu, bilo je suđeno da oskudeva u seksu i tovi se grickalicama. Dečak je bio od onih koji će završiti opijajući se na parkinzima benzinskih pumpi. Poput onog besnog zaludnog klinca koga sam videla dolazeći u grad.

„Gospodine Nešu, moram još malo da porazgovaram sa vama o En. Za jedan duži članak“, krenula sam. „Bilo je ljubazno od vas što ste mi posvetili malo vremena i nadala sam se da ćete moći da odvojite još malo.“

„Nemamo ništa protiv, samo da ovaj slučaj dobije malo pažnje“, rekao je. „Šta želite da znate?“

„Kakve je igre volela, kakvu je hranu volela? Kojim biste je rečima opisali? Da li je bila vođa ili je sledila druge? Da li je imala puno prijatelja ili samo nekoliko bliskih? Da li je volela školu? Šta je radila subotom?“ Nešovi su ćutke zurili u mene. „Tek za početak“, rekla sam osmehnuvši se.

„Na većinu tih pitanja odgovoriće vam moja žena“, rekao je Bob Neš. „Ona se... starala o njoj.“ Okrenuo se ka Betsi Neš, koja je na krilu slagala i širila istu haljinu.

„Volela je picu i riblje štapiće“, rekla je. „Družila se sa mnogo devojčica, ali je imala samo nekoliko bliskih prijatelja, ako znate na šta mislim. Često se igrala sama.“

„Vidi, mama, Barbiki treba odeća“, rekla je Ešli mašući nagom plastičnom lutkom pred majčinim licem. Sve troje smo je ignorisali, pa je bacila lutku na pod i počela da se vrti po sobi oponašajući balerinu. Uočivši retku priliku, Tifani se bacila na Barbiku i počela da širi i skuplja gumaste preplanule noge.

„Bila je čvrsta, najčvršća od sve moje dece“, rekao je Bob Neš. „Da je bila dečak, mogla je da

igra fudbal. Izubijala bi se jurcajući okolo, uvek je imala ogrebotine i modrice.“

„En je bila moja pričalica“, tiho je rekla Betsi. A onda je učitala.

„Kako to, gospođo Neš?“

„Bila je prava brbljivica, rekla bi sve što joj padne na pamet. Na dobar način. Uglavnom.“ Ponovo je začitala na nekoliko trenutaka, ali u očima joj se videlo da se priseća, tako da nisam ništa rekla. „Znate, mislila sam da će jednog dana možda biti advokat ili u debatnom timu na koledžu ili tako nešto, jer bila je jednostavno... nikada ne bi stala da promisli o onome šta će reći. Kao što ja radim. Mislim da je sve što kažem glupo. En je mislila da svi treba da čuju sve što ima da kaže.“

„Pomenuli ste školu, gospođice Priker“, prekinuo ju je Bob Neš. „Tamo ju je njena pričljivost uvalila u nevolju. Umela je ponekad da se ponaša zapovednički i tokom godina nekoliko puta su nas zvali njeni nastavnici da nas obaveste da se ne uklapa baš najbolje u razred. Bila je pomalo divlja.“

„Ali ponekad pomislim da je to zato što je jednostavno bila prepametna“, dodala je Betsi Neš.

„Jeste, bila je oštroumna“, rekao je Bob Neš klimnuvši glavom. „Pomislio bih ponekad da je pametnija od svog matorog.“

„Mamice, vidi me!“ Gica Tifani, koja je glupavo žvakala Barbikine prste na nogama, otrčala je na sredinu sobe i počela da se premeće preko glave. Obuzeta nekakvim neobjašnjivim besom, Ešli je ciknula videvši da majka poklanja pažnju srednjoj ćerki i snažno je šutnula. Zatim ju je grubo povukla za kosu. Tifani se zacrvenela i krenula da urla, što je ponovo nagnalo Bobija Juniora u plač.

„Tifani je *kriva*“, vrisnula je Ešli pa i sama zaječala.

Razbila sam neku osetljivu dinamiku. Znala sam da je kuća sa više dece jazbina puna sitnih ljubomora i deca Nešovih uspaničila su se pri pomisli da će se takmičiti ne samo među sobom već i sa mrtvom sestrom. Saosećala sam s njima.

„Betsi“, tiho je promrmljao Bob Neš, blago podigavši obrve. Brzo je pokupila Bobija Juniora i naslonila ga na bok, jednom rukom podigla Tifani s poda, drugu obavila oko sada neutešne Ešli i uskoro su sve četvoro izlazili iz sobe.

Bob Neš je trenutak zurio za njima.

„Devojčice su takve već skoro godinu dana“, rekao je. „Ponašaju se kao male bebe. Mislio sam da bi trebalo da jedva čekaju da odrastu. Enin odlazak promenio je ovaj dom više nego...“ Promeškoltio se na sofi. „Jednostavno, bila je stvarna *osoba*, znate? Pomislili biste, devet godina, šta je to? Šta tu ima? Ali En je imala ličnost. Mogao sam da pogodim šta će o nečemu da misli. Kad smo gledali TV, znao sam šta će joj biti smešno a za šta će misliti da je glupo. S drugom decom to ne mogu. Dođavola, to ne mogu sa svojom ženom. En... jednostavno ste osećali da je *tu*. Ja jednostavno...“ Bobu Nešu se steglo grlo. Ustao je i okrenuo mi leđa, osvrnuo se jednom, pa ponovo okrenuo, obišao kauč i stao ispred mene. „Dođavola, hoću da se vratim. Mislim, šta sad? Zar je to – to?“ Zamahnuo je rukom po sobi, ka vratima kroz koja su izašli njegova žena i deca. „Jer ako je to – to, onda nema mnogo smisla, zar ne? I neko, dođavola, mora da nađe tog čoveka jer mora da mi kaže: zašto En? Moram da znam. Za nju sam uvek mislio da će dobro proći.“

Trenutak sam ćutke sedela, osećajući kako mi puls udara u vratu.

„Gospodine Nešu, natuknuli su mi da je možda Enina ličnost, za koju ste rekli da je bila veoma jaka, možda neke iritirala. Mislite da je to moglo da ima neke veze s ovim?“

Osetila sam kako je odjednom postao oprezan, videla po tome kako je seo i oprezno se naslonio na kauč, raširio ruke pretvarajući se da je opušten.

„Koga je iritirala?“

„Pa, čula sam da je bilo problema sa En i komšijinom pticom. Da je možda povredila komšijinu pticu?“

Bob Neš je protrljao oči, oborio pogled.

„Bože, što ljudi u ovom gradu tračare. Niko nikad nije dokazao da je En to uradila. Među njom i komšijama već je bilo razmirica. Džo Djuk preko puta. Njegove devojčice su starije, često su zadirkivale En, izazivale je. Onda je jedan dan pozovu da dođe kod njih da se igraju. Ne znam šta se tačno dogodilo, ali kad se En vratila ovamo, svi su vrištali da im je ubila prokletu pticu.“ Nasmejao se, slegao ramenima. „Ja se ne bih bunio i da jeste, bučna matora ptičurina.“

„Mislite da je En mogla da uradi nešto tako, ako je bila izazvana?“

„Pa, samo bi budala izazvala En“, rekao je. „Nije to dobro prihvatila. Nije baš bila mlada gospođica.“

„Mislite da je poznavala onoga ko ju je ubio?“

Neš je podigao ružičastu majicu sa sofe, presavio je na kvadrat kao maramu. „Mislio sam da nije. Sada mislim da jeste. Mislim da je otišla s nekim koga poznaje.“

„Da li bi pre otišla sa muškarcem ili sa ženom?“, pitala sam.

„Znači, čuli ste priču Džejsma Kapisija?“

Klimnula sam glavom.

„Pa, devojčica će pre verovati nekome ko je podseća na njenu mamu, zar ne?“

Zavisi od toga kakva joj je mama, pomislila sam.

„Ali ipak mislim da je to bio muškarac. Ne mogu da zamislim da bi neka žena uradila nešto... takvo jednom detetu. Čujem da Džon Kin ima alibi. Možda je želeo da ubije neku devojčicu, viđao je Natali svaki dan i nije mogao da podnese taj poriv pa je ubio neku drugu muškaraču, devojčicu sličnu Natali. A onda na kraju nije mogao da odoli pa je ubio i Natali.“

„To se priča?“, pitala sam.

„Delom, pretpostavljam.“

Iznenada se na vratima pojavila Betsi Neš. Gledajući u svoja kolena, rekla je: „Bobe. Došla je Adora.“ Stomak mi se preko volje zgrčio.

Moja majka je uletela mirišući na blistavu plavu vodu. Izgledala je opuštenije u kući Nešovih od same gospođe Neš. Bio je to Adorin prirodni talenat, da učini da se druge žene osećaju nebitno. Betsi Neš se udaljila iz sobe poput neke služavke iz filma iz tridesetih godina prošlog veka. Moja majka nije htela da me pogleda, već je odmah prišla Bobu Nešu.

„Bobe, Betsi mi je rekla da je ovde neka novinarka i odmah sam znala da je to moja ćerka. Tako mi je žao. Ne znam kako da vam se izvinim zbog njenog uznemiravanja.“

Bob Neš je pogledao u Adoru pa u mene. „Ovo je tvoja ćerka? Nisam imao pojma.“

„Ne, verovatno nisi. Kamil nije porodični tip.“

„Zašto ništa niste rekli?“, pitao me je Neš.

„Rekla sam vam da sam iz Vind Gapa. Nisam imala pojma da će vas zanimati ko mi je majka.“

„Oh, ne ljutim se, nemojte pogrešno da me shvatite. Samo, vaša majka je naša veoma dobra prijateljica“, rekao je kao da je ona neka velikodušna zaštitnica. „Podučavala je En iz engleskog i pravopisa. Vaša majka i En su bile veoma bliske. En je bila veoma ponosna što ima odraslu prijateljicu.“

Majka je sedela ruku sklopljenih na krilu, sa suknjom raširenom preko kauča, i žmirkala u mene. Imala sam osećaj da me opominje da nešto ne kažem, ali nisam znala šta.

„Pojma nisam imala“, konačno sam rekla. Istina. Mislila sam da majka preteruje sa svojim žaljenjem, pretvarajući se da poznaje te devojkice. Sad sam se iznenadila koliko je suptilna bila. Ali zašto je, pobogu, podučavala En? Kad sam bila dete, radila je u mojoj školi kao majčinska ispomoć – uglavnom kako bi provodila vreme sa drugim domaćicama iz Vind Gapa – ali nisam mogla da zamislim da se njena plemenitost proteže i na provođenje popodneva sa neuglednom devojkicom iz zapadnog dela grada. Povremeno sam potcenjivala Adoru. Valjda.

„Kamil. Mislim da bi trebalo da ideš“, rekla je Adora. „Ovde sam u prijateljskoj poseti, a ovih dana mi je teško da se opustim u tvom društvu.“

„Nisam još završila razgovor sa gospodinom Nešom.“

„Da, završila si.“ Adora je pogledala u Neša tražeći potvrdu, a on se nelagodno osmehnuo, kao neko ko zuri u sunce.

„Možda možemo da nastavimo kasnije, gospođice... Kamil.“ Iznenada mi je na donjoj usni blesnula reč: *kazniti*. Osećala sam kako sve više žari.

„Hvala vam što ste odvojili vreme za mene, gospodine Nešu“, rekla sam i izašla iz sobe, ne pogledavši u majku. Zaplakala sam i pre nego što sam stigla do kola.

Sedmo poglavlje

Jednom sam stajala na hladnom ćošku u Čikagu čekajući da se svetlo na semaforu promeni, kad mi je kuckajući štapom prišao neki slepac.

Koje se ulice seku ovde?, pitao je, a kad mu nisam odgovorila, okrenuo se ka meni i rekao: *Ima li koga?*

Ja sam ovde, rekla sam i te reči su zvučale neverovatno utešno. Kad se uspaničim, izgovorim ih sebi naglas. *Ja sam ovde*. Obično nemam osećaj da jesam. Osećam se kao da bi me topli vetrić mogao oduvati i da bih mogla zauvek da nestanem, a iza mene ne bi ostao ni komadić nokta. Ima dana kada mi ta pomisao deluje umirujuće i onih kada se od nje sledim. Taj moj osećaj bestežinstva, mislim, potiče iz činjenice da znam tako malo o svojoj prošlosti – bar su tako zaključili psihijatri u klinici. Odavno sam odustala od pokušaja da išta saznam o svom tati; kad ga zamišljam, pred sobom imam tipičnu „očinsku“ figuru. Ne mogu da podnesem da o njemu previše određeno razmišljam, da ga zamišljam kako kupuje namirnice ili pije jutarnju kafu, vraća se kući svojoj deci. Da li ću jednog dana naleteti na devojkicu koja izgleda kao ja? Kao dete, pokušavala sam da nađem konkretnu sličnost između moje majke i mene, nekakvu vezu koja bi dokazala da sam potekla od nje. Proučavala bih je kad nije gledala, krala uramljene portrete iz njene sobe i pokušavala da ubedim sebe da imam njene oči. Ili se možda radi o nečemu što nije na licu. Oblini lica ili udubljenju na vratu.

Nikad mi čak nije rekla ni kako je upoznala Alana. Ono što znam o njihovoj romansi saznala sam od drugih ljudi. Obeshrabrivala je moja pitanja, smatrajući to zabadanjem nosa u privatnost. Sećam se da sam se šokirala kad sam čula svoju cimerku na koledžu kako razgovara sa svojom majkom preko telefona: iznošenje i najsitnijih detalja, nedostatak cenzure delovali su mi kao preterivanje. Govorila bi besmislice, kao kako je zaboravila da se prijavila za neko predavanje – potpuno je zaboravila da tri puta nedeljno treba da bude na Uvodu u geografiju – istim onim hvalisavim tonom deteta koje je u obdaništu dobilo zlatnu zvezdu za crtež bojicama.

Sećam se dana kad sam konačno upoznala njenu mamu, koja je zujala po našem stanu postavljajući gomilu pitanja, znajući već toliko toga o meni. Dala je Alison veliku plastičnu kesu sa zihernadlami za koje je rekla da bi mogle da zatrebaju, a kad su otišle na ručak, iznenadila sam samu sebe briznuvši u plač. Zbunio me je taj gest, tako slučajan i nežan. Zar je to ono što majke rade, pitaju se da li će ti zatrebati zihernadle? Moja je zvala jednom mesečno i uvek postavljala ista praktična pitanja (ocene, časovi, predstojeći troškovi).

Kao dete, ne sećam se da sam ikad Adori rekla koja mi je omiljena boja, ili kako bih volela da nazovem svoju ćerku kad odrastem. Mislim da nikad nije saznala koje mi je omiljeno jelo i ja sigurno ne bih rano ujutro dotrupkala u njenu sobu, uplakana od noćne more. Uvek se rastužim zbog sebe kao devojkice, jer mi nikad nije palo na pamet da bi majka mogla da me uteši. Nikad mi nije rekla da me voli, a ja nikad nisam ni pretpostavljala da je tako. Negovala me je. Davala mi lekove. O da, jednog dana mi je kupila losion sa vitaminom E.

Neko vreme sam ubeđivala sebe da je Adorino držanje na odstojanju odbrambeni mehanizam izgrađen posle Merijen. Ali, istinu govoreći, uvek je imala više problema sa decom nego što je htela da prizna. Zapravo, mislim da ih mrzi. Postoji neka ljubomora, kivanost koju osećam čak i

sada dok se prisećam. U jednom trenutku verovatno joj se sviđala ideja da ima ćerku. Kladim se da je kao devojčica sanjala o tome da bude majka, da mazi i liže svoje dete kao mačka naduvena od mleka. Pokazuje tu nekakvu halapljivost prema deci. Obrušava se na njih. Čak sam i ja, u javnosti, bila voljeno dete. Pošto je njen period žalosti za Merijen prošao, paradirala bi sa mnom gradom, smešeći se i zadirkujući me, golicajući me dok je razgovarala sa ljudima na pločniku. Kad bismo došle kući, odlutala bi u svoju sobu, kao nezavršena rečenica, a ja bih sela ispred, naslonila lice na njena vrata i premotavala dan u glavi, tražeći naznake šta sam to uradila da je naljutim.

Jedna se uspomena zakačila za mene kao gadni ugrušak krvi. Merijen je bila mrtva oko dve godine, a majka je pozvala grupu prijateljica na popodnevno piće. Jedna od njih je donela bebu. Detetu su satima gugutali, obasipali ga poljupcima sa crvenim karminom, brisali maramicama, pa ponovo cmakali karminom. Trebalo je da čitam u svojoj sobi, ali sedela sam u vrhu stepeništa i gledala.

Konačno su bebu pružili mojoj majci, koja ju je divljački zagrlila. *Oh, kako je divno ponovo držati bebu!* Adora ju je cupkala na kolenu, šetala sa njom od sobe do sobe, šaputala joj, a ja sam gledala odozgo kao zlobni mali bog, naslonivši nadlanicu na obraz i zamišljajući kako li je to biti s majkom obraz uz obraz.

Kad su gospođe otišle u kuhinju da pomognu u sređivanju sudova, nešto se promenilo. Sećam se svoje majke, same u dnevnoj sobi, kako gotovo pohotljivo zuri u dete. Pritisla je usne na bebin obraz nalik kriški jabuke. Onda je tek malčice otvorila usta, uhvatila komadić mesa zubima i gricnula ga.

Beba je zaplakala. Crvenilo je nestalo, a Adora je privila dete i rekla ostalim ženama da se dete samo unervozilo. Otrčala sam u Merijeninu sobu i zavukla se pod pokrivače.

Nazad *Kod Futa* na piće posle moje majke i Nešovih. Previše sam pila, ali nikad toliko da se napijem, ubeđivala sam sebe. Trebao mi je samo gutljaj. Uvek sam verovala da je piće neka vrsta podmazivača – sloj zaštite od svih oštrih misli u glavi. Šanker je bio tip okruglog lica, dva razreda mlađi od mene, za koga sam bila prilično sigurna da se zove Beri, ali ne dovoljno sigurna da ga tako i oslovim. Promrmljao je: „Dobro došla nazad“, napunivši mi dve trećine velike čaše burbonom i dolivši odozgo malo koka-kole. „Kuća časti“, rekao je držaču za salvete. „Ovde ne naplaćujemo lepim ženama.“ Vrat mu je pocrveneo i iznenada je počeo da se pretvara da ima neka hitna posla na drugom kraju šanka.

Na povratku kući krenula sam Niho drajvom. Bila je to ulica gde je živelo nekoliko mojih drugarica i koja je presećala grad, postajući sve otmenija kako se približavala Adorinoj kući. Ugledala sam staru kuću Kejti Lejsi, klimavu vilu koju su njeni roditelji podigli kad nam je bilo deset godina, pošto su svoju staru viktorijansku kuću zdrobili u paramparčad. Blok ispred mene, neka devojčica se vozikala u kolima za golf ukrašenim cvetnim nalepnicama. Kosa joj je bila upletena u složene pletenice, kao u mlade Švajcarkinje sa kutije za kakao. Ama. Iskoristila je Adorin odlazak Nešovima da pobegne – posle Natalinog ubistva, bilo je neobično videti devojčice da se kreću same.

Umesto da nastavi kući, okrenula se i krenula na istok, što znači ka bednim kućama i farmi svinja. Skrenula sam za ugao i sledila je toliko polako da mi se gotovo ugasio motor.

Put je pružao Ami finu nizbrdicu, pa su kola za golf toliko brzo klizila da su pletenice letele za njom. Za deset minuta bili smo na selu. Visoka žuta trava i krave koje se dosađuju. Štale koje se naginju poput staraca. Zaustavila sam auto na nekoliko minuta, da Ami dam dobru prednost, a

onda se odvezla taman toliko da je ne izgubim iz vida. Pratila sam je pored seoskih kuća i tezge sa orasima pokraj puta, za kojom je stajao dečko koji je u ustima držao naherenu cigaretu kao filmska zvezda. Uskoro se u vazduhu osetio miris govana i ustajale pljuvačke i znala sam kuda idemo. Deset minuta kasnije, pred nama su se ukazali metalni kavezi za svinje, dugački i svetlucavi poput niza heftalica. Uši su počele da mi se znoje od skičanja. Poput škripe zardale pumpe za bunar. Nozdrve su mi se protiv volje raširile, a oči zasuzile. Ako ste ikad bili u blizini fabrike za preradu mesa, znate na šta mislim. Miris nije kao voda ili vazduh već je nešto čvrsto. Kao da bi u smradu trebalo da prosečete rupu da biste osetili bar nekakvo olakšanje. A ne možete.

Ama je projurila kroz kapiju fabrike. Tip u portirnici joj je samo mahnuo. Ja se nisam tako lako provukla, sve dok nisam izgovorila čarobnu reč: *Adora*.

„Aha. Adora ima odraslu ćerku. Sećam se“, rekao je starac. Na njegovoj pločici s imenom pisalo je *Hose*. Pokušala sam da vidim da li mu nedostaje neki prst na šaci. Meksikanci ne dobijaju lake poslove osim ako im se nešto ne duguje. Tako funkcionišu ovdašnje fabrike: Meksikanci dobijaju najusranije, najopasnije poslove, a belci se ipak žale.

Ama je parkirala kola za golf pored pikapa i otrla prašinu sa sebe. Onda je s nekakvom poslovnom odlučnošću prošla pravo pored klanice, pored niza kaveza za svinje iz kojih su se kroz proreze za vazduh mrdale vlažne ružičaste njuške, do velike metalne zgrade nalik staji, gde se doje prasići. Većinu krmača više puta oploduju, okot za okotom, dok ih telo ne izda i ne pošalju ih na klanje. Ali dok su još upotrebljive, teraju ih da doje – zavezane na boku u toru za prašenje, raskrečenih nogu i izloženih bradavica. Svinje su izuzetno pametna, društvena bića, pa zbog ove prisilne prisnosti krmače koje doje požele da umru. Što se, čim presahnu, i dogodi.

I sama pomisao na to što se radi odvratna mi je. Ali sam prizor deluje nekako na vas, oduzme vam nešto ljudskosti. Kao da gledate silovanje i ništa ne kažete. Videla sam Amu na suprotnom kraju štale, kako stoji na rubu jednog metalnog obora za prašenje. Nekoliko muškaraca izvlačilo je gomilu cičavih prasića iz boksa i ubacilo drugu gomilu unutra. Pomerila sam se na suprotni kraj štale tako da mogu da stojim iza Ame a da me ona ne vidi. Svinja je ležala na boku, gotovo komatozna, trbuha izloženog između metalnih rešetki, a crvene krvave bradavice štrčale su joj kao prsti. Jedan čovek je utrljao ulje u najkrvaviju, onda je šibnuo prstom i zakikotao se. Nisu obraćali pažnju na Amu, kao da je sasvim normalno što je ona tu. Namignula je jednom od njih kad su u tor ubacili još jednu krmaču i odvezli se da dovedu sledeću gomilu.

Prasići u boksu sjatili su se na krmaču kao mravi na grudvicu džema. Borili su se za bradavice koje su upadale i ispadale iz usta, tresući se napeto kao guma. Krmačine oči su se izvrmule. Ama je sela prekrstivši noge i opčinjeno zurila. Posle pet minuta, bila je u istom položaju, ali sada se osmehivala i vrpeljila. Morala sam da odem. Krenula sam, prvo polako, a onda pojurila ka svojim kolima. Zatvorila sam vrata, odvrnula radio do daske, a vreli burbon pekao mi je grlo. Odvezla sam se od smrada i zvuka. I tog deteta.

Osmo poglavlje

Ama. Sve ovo vreme nisam se mnogo zanimala za nju. Sada jesam. Grlo mi se steglo od onoga što sam videla na farmi. Majka je rekla da je ona najpopularnija devojčica u školi i verovala sam joj. Džeki je rekla da je najzlobnija, i u to sam verovala. Živeti u vrtlogu Adorine ogorčenosti moralo je čoveka nekako da poremeti. A šta li Ama misli o Merijen, pitala sam se. Koliko li je samo zbunjujuće živeti u senci senke. Ali Ama je bila pametna devojčica – glumatala je van kuće. Pored Adore je bila pokorna, draga, prohtevna – baš kakva je morala da bude da bi dobila ljubav moje majke.

Ali ta nasilna crta – nastup besa, šamaranje drugarice i sad ova gadost. Sklonost da radi i gleda užasne stvari. Iznenada me podsetilo na priče o En i Natali. Ama nije bila kao Merijen, ali možda je malčice bila kao one.

Bilo je kasno popodne, baš pred večeru, i odlučila sam da još jednom svratim kod Kinovih. Trebala mi je izjava za članak i ako je ne dobijem, Kari će me povući. Odlazak iz Vind Gapa ne bi mi lično naneo nikakav bol, ali morala sam da dokažem da mogu da se snađem, naročito pošto mi je kredibilitet uzdrman. Devojka koja se seče nije prvi izbor za teške zadatke.

Provezla sam se pored mesta gde je nađeno Natalino telo. Ono što Ama nije smatrala vrednim da se ukrade stajalo je na tužnoj gomili: tri patrljka odavno ugašenih sveća, pored jeftinog cveća, i dalje u omotu iz supermarketa. Mlitavi helijumski balon u obliku srca nehajno se njihao.

Na prilazu ispred kuće Kinovih, Natalin brat je sedeo na suvozačkom mestu crvenog kabrioleta i razgovarao s plavušom koja je bila lepa gotovo koliko i on. Parkirala sam se iza njih, videla kako su me krišom pogledali, a onda se pretvarali da me ne primećuju. Devojka se živahno nasmejala, provlačeći crveno nalakirane nokte kroz mladićevu tamnu kosu na potiljku. Klimnula sam im glavom kratko i smeteno, što sigurna sam nisu videli, i provukla se pored njih do ulaznih vrata.

Otvorila ih je Natalina majka. Iza nje je kuća bila u mraku i tiha. Belo me je gledala: nije me prepoznala.

„Gospođo Kin, mnogo mi je žao što vas uznemiravam u ovakvom trenutku, ali stvarno moram da razgovaram s vama.“

„O Natali?“

„Da, mogu li da uđem?“ Bio je to prljav trik sa moje strane da se ušunjam unutra ne predstavivši se. Kari voli da kaže da su novinari kao vampiri. Ne mogu da vam uđu u kuću nepozvani, ali kad jednom uđu, nećete ih izbaciti dok vas ne iscede. Otvorila je vrata.

„O, što je ovde prijatna hladovina, hvala vam“, rekla sam. „Danas je najviša temperatura trebalo da dostigne trideset dva stepena, ali mislim da smo to prešli.“

„Ja sam čula trideset pet.“

„Verujem. Mogu li vas zamoliti za čašu vode?“ Još jedan provereni trik: manje je verovatno da će vas žena izbaciti ako vam je ponudila svoje gostoprinstvo. Ako ste alergični ili prehladeni, još je bolje zatražiti papirnu maramicu. Žene vole ranjivost. Većina žena.

„Naravno.“ Zastala je gledajući me, kao da oseća da bi trebalo da zna ko sam, ali ju je previše

sramota da pita. Pogrebници, sveštenici, policija, bolničari, ožalošćeni – verovatno je u prethodnih nekoliko dana upoznala više ljudi nego cele prethodne godine.

Kad se gospođa Kin izgubila u kuhinji, pogledala sam oko sebe. Danas je soba, s nameštajem vraćenim na svoje mesto, izgledala potpuno drugačije. Na obližnjem stolu stajala je fotografija dvoje dece Kinovih. Naslanjali su se na veliki hrast između njih, obučeni u farmerke i crvene džempere. On se nelagodno osmehivao, kao da radi nešto što bi najbolje bilo da ostane nezabeleženo. Ona je bila možda dvostruko niža od njega i izgledala je odlučno ozbiljno, kao lik sa neke stare dagerotipije.

„Kako vam se zove sin?“

„To je Džon. On je veoma dobar, nežan dečak. Time sam se oduvek najviše ponosila. Upravo je završio srednju školu.“

„Sad su to pomerili malo ranije – kad sam ja išla ovde u srednju školu, terali su nas da čekamo do juna.“

„Aha. Lepo je imati dugo leto.“

Osmehnula sam se. Ona se osmehnula. Sela sam i popila gutljaj vode. Nisam mogla da se setim šta je Kari savetovao da uradiš pošto na prevaru uspeš da se uvučeš u nečiju dnevnu sobu.

„Zapravo se nismo propisno upoznale. Ja sam Kamil Priker. Iz *Čikago dejli posta*. Pre neko veče smo kratko razgovarale telefonom.“

Prestala je da se osmehuje. Vilica joj je zadrhtala.

„Trebalo je to ranije da kažete.“

„Znam da je ovo stvarno užasan trenutak za vas, ako bih samo mogla da vam postavim nekoliko pitanja...“

„Ne možete.“

„Gospođo Kin, želimo da budemo fer prema vašoj porodici, zato sam ovde. Što više informacija damo ljudima...“

„To ćete više novina prodati. Muka mi je od svega ovoga. A sad vam poslednji put kažem: ne vraćajte se ovamo. Ne pokušavajte da kontaktirate s nama. Nemam apsolutno ništa da vam kažem.“ Stala je iznad mene i nagla se. Kao i na sahrani, nosila je ogrlicu s drvenim perlama, s velikim crvenim srcem u sredini. Poskakivala joj je tamo-amo na grudima kao hipnotizerov sat. „Mislim da ste parazit“, pljunula me je. „Mislim da ste odvratni. Nadam se da ćete se jednog dana osvrnuti i videti koliko ste grozni. A sad vas molim da odete.“

Ispratila me je do vrata, kao da neće verovati da sam stvarno otišla dok me ne vidi kako izlazim iz njene kuće. Zatvorila je za mnom vrata dovoljno snažno da se zvono na njima tiho oglasilo.

Stajala sam na tremu zacrvenevši se, razmišljajući kako bi to crveno srce bilo fin detalj u mojoj priči, kad sam videla kako devojka u crvenom kabrioletu gleda u mene. Momak je otišao.

„Ti si Kamil Priker, je l' tako?“, doviknula je.

„Da.“

„Sećam te se“, rekla je devojka. „Bila sam samo devojčurak kad si ti živela ovde, ali svi smo te znali.“

„Kako se zoveš?“

„Meredith Viler. Ne sećaš me se, bila sam klinka kad si ti bila u srednjoj školi.“

Devojka Džona Kina. Njeno ime bilo mi je poznato, zahvaljujući majčinih prijateljicama, ali ne bih je se setila. Dođavola, nije joj bilo više od šest-sedam godina kad sam poslednji put živela ovde. Ipak, nisam se iznenadila što me zna. Devojčice koje odrastaju u Vind Gapu opsesivno proučavaju starije devojke: koja izlazi sa fudbalskim zvezdama, koja je kraljica proslave na početku školske godine, koja se udala. Miljenice se razmenjuju kao bejzbol sličice. Još se sećam Sisi Vajat, kraljice mature Srednje škole Kalhun kad sam bila devojčica. Jednom sam kupila jedanaest karmina u dragstoru pokušavajući da nađem pravu nijansu ružičaste koju je nosila kad mi je jednog jutra rekla zdravo.

„Sećam te se“, rekla sam. „Ne mogu da verujem da voziš.“

Nasmejala se, izgleda zadovoljna mojom laži.

„Sada si novinarka, zar ne?“

„Da, u Čikagu.“

„Reći ću Džonu da razgovara s tobom. Bićemo u kontaktu.“

Meredith je odzujala. Sigurna sam da je bila mnogo zadovoljna sobom – *Bićemo u kontaktu* – nanevši još malo ruža i uopšte ne razmišljajući o mrtvoj desetogodišnjakinji koja će biti tema razgovora.

Pozvala sam glavnu gvožđaru u gradu – onu gde je pronađeno Natalino telo. Ne predstavivši se, počela sam da brbljam o tome kako bih možda renovirala kupatilo, možda uzela nove pločice. Nije bilo teško skrenuti razgovor na ubistva. Pretpostavljam da mnogi ovih dana preispituju sistem obezbeđenja u svojim kućama, natuknula sam.

„Tako je, gospođo. U poslednjih nekoliko dana imali smo navalu na lance i dvostruke brave“, rekao je osorni glas.

„Stvarno? Koliko njih ste prodali?“

„Četrdesetak, rekao bih.“

„Uglavnom porodicama? Ljudima s decom?“

„O, da. Oni imaju razloga za brigu, zar ne? Užasno. Mislili smo da nešto priložimo porodici male Natali.“ Zastao je. „Hoćete da dođete da pogledate neke uzorke pločica?“

„Da znate da bih mogla, hvala.“

Otkočila sam još jedan novinarski zadatak sa spiska, a nisam čak morala ni da istrpim uvrede ožalošćene majke.

Za naš sastanak za večerom Ričard je odabrao *Kod Gritija*, „porodični restoran“ sa šankom za služenje salata gde se služilo sve samo ne salate. U maloj posudi na kraju šanka uvek je stajala zelena salata, masni, bledunjavi dodatak. Kad sam zakasnivši dvanaest minuta uletela unutra, Ričard je ćaskao s veselom debelom konobaricom. Devojka, čije je lice bilo okruglo kao pite koje su se okretale u vitrini iza nje, kao da nije primećivala da obigravam. Bila je udubljena u mogućnosti koje je nudio Ričard: u glavi je već zapisivala u dnevnik dešavanja od te večeri.

„Prikerova“, rekao je ne skidajući pogled sa devojke. „Neviđeno kasniš. Sreća tvoja pa je Džo En bila tu da mi pravi društvo.“ Devojka se zakikotala, onda me prostrelila pogledom povevši nas do separea u uglu, gde je tresnula pred mene masni meni. Na stolu se još video obris čaše prethodnog gosta.

Konobarica se pojavila, gurnula mi čašu vode veličine čašice za rakiju, a onda pružila Ričardu ogromnu čašu od stiropora sa gaziranim sokom. „Hej, Ričarde – setila sam se, vidiš?“

„Zato si mi ti omiljena konobarica, Keti.“ Slatko.

„Ćao, Kamil. Čula sam da si u gradu.“ Nisam više nikad želela da čujem tu rečenicu. Kad sam bolje pogledala, shvatih da je konobarica moja bivša drugarica iz srednje škole. Družile smo se jedan semestar u drugom razredu jer smo izlazile s najboljim ortacima – moj je bio Fil, njen Džeri – sportistima koji su leti igrali američki fudbal, a zimi se rvali i cele godine pravili žurke u Filovoj sobi za zabavu u podrumu. Kroz glavu mi je proletela slika kako se nas dve držimo za ruke da bismo održale ravnotežu dok piškimo u snegu odmah ispred kliznih staklenih vrata, previše pijane da se suočimo s njegovom mamom na spratu. Sećam se kad mi je rekla da je imala seks sa Džerijem na bilijarskom stolu. Što je objašnjavalo zašto je filc bio lepljiv.

„Hej, Keti, drago mi je što te vidim. Šta ima?“

Raširila je ruke i osvrnula se po restoranu.

„O, ma verovatno možeš i da pretpostaviš. Ali, hej, tako ti je to kad ostaneš ovde, zar ne? Pozdravlja te Bobi. Kider.“

„O, da! Bože...“ Zaboravila sam da su se venčali. „Kako je on?“

„Isti stari Bobi. Navrati nekad. Ako imaš vremena. Mi smo tamo u Fišerovoj.“

Zamišljala sam sat kako glasno otkucava dok sedim u dnevnoj sobi Bobija i Keti Kider, pokušavajući da smislim šta da kažem. Uglavnom će Keti pričati, uvek je bilo tako. Bila je od onih koji će radije čitati naglas i saobraćajne znake, samo da ne trpi tišinu. Ako je on onaj isti stari Bobi, onda je tih ali prijatan čovek bez mnogo interesovanja, sivoplavih očiju koje bi se usredsredile samo kad bi razgovor skrenuo na lov. Dok smo bili u srednjoj školi, čuvao je kopita svih jelena koje je ubio, u džepu je uvek nosio poslednji par, pa bi ih izvadio i njima udarao ritam po svakoj tvrdoj površini koje bi se dohvatio. To me je uvek podsećalo na Morzeovu azbuku mrtvih jelena, zakasneli poziv u pomoć divljači na sutrašnjoj trpezi.

„Nego, je l' imate vi švedski sto?“

Tražila sam pivo, posle čega je usledila duga pauza. Keti se osvrnula ka satu na zidu. „Hmmm, ne bi trebalo da služimo pre osam. Ali videću da li mogu da ti prokrijumčarim jedno... za dobra stara vremena, je l' tako?“

„Pa, ne bih da te uvalim u nevolju.“ Baš liči na Vind Gap da ima proizvoljna pravila o piću. Pet sati bi bar imalo smisla. Osam je samo nečiji način da u tebi probudi grižu savesti.

„Bože, Kamil, to bi bilo nešto najzanimljivije što mi se posle duže vremena dogodilo.“

Kad je Keti otišla da ukrade piće za mene, Ričard i ja smo punili tanjire pohovanim šniclama, kačamakom, krompir-pireom i, u Ričardovom slučaju, drmusavim komadom želea koji mu se rastopio u hrani dok smo se vratili do našeg stola. Keti je diskretno ostavila flašu piva na jastuk na mom sedištu.

„Uvek ovako rano piješ?“

„Popiću samo jedno pivo.“

„Osetio sam ti alkohol u dahu kad si ušla, ispod sloja jakih bombona za osvežavanje daha.“ Osmehnuo mi se, kao da ga samo zanima, bez osuđivanja. Kladam se da je blistao u sobi za ispitivanje.

„Bombone, da; alkohol, ne.“

Zapravo, zato sam i kasnila. Baš pre nego što sam se parkirala, shvatila sam da gutljaj koji sam na brzinu popila pošto sam otišla od Kinovih treba na brzinu zamaskirati, pa sam se odvezla još nekoliko blokova do prodavnice da kupim bombonice. Jake.

„Dobro, Kamil“, blago je rekao. „Ne brigaj. To me se ne tiče.“ Uzeo je zalogaj krompir-pirea obojenog crveno od želea i ćutao. Kao da se malo posramio.

„I, šta želiš da znaš o Vind Gapu?“ Imala sam osećaj da sam ga ozbiljno razočarala, kao nemarni roditelj koji nije ispunio rođendansko obećanje da ga odvede u zoološki vrt. Bila sam spremna da mu kažem istinu, da mu bez greške odgovorim na sledeće pitanje koje postavi kako bih se iskupila – i najednom sam se zapitala da li me je zato i isprovizao zbog toga koliko pijem. Pametan trik.

Zurio je u mene dok nisam oborila pogled. „Želim da znam o nasilju u njemu. Svako mesto ima svoju posebnu vrstu. Da li je otvoreno, da li je skriveno? Da li se vrši grupno – tuče u barovima, grupna silovanja – ili je određeno, lično? Ko ga vrši? Ko je meta?“

„Pa, nisam baš sigurna da mogu da iznesem opsežan izveštaj o sveobuhvatnoj istoriji ovdašnjeg nasilja.“

„Navedi neki stvarno nasilan slučaj koji si videla dok si odrastala.“

Moja majka s bebom.

„Videla sam kako je jedna žena povredila dete.“

„Šljepnula ga po guzi? Udarila?“

„Ugrizla ga je.“

„Dobro. Dečaka ili devojčicu?“

„Mislim devojčicu.“

„Dete je bilo njeno?“

„Ne.“

„Dobro, dobro, ovo je dobro. Dakle, vrlo ličan čin nasilja nad ženskim detetom. Ko ga je izvršio, proveriću.“

„Ne znam kako se ta osoba zove. Bila je to nečija rođaka iz drugog grada.“

„Pa, ko će znati njeno ime? Mislim, ako ima veze ovde, to вреди proveriti.“

Osetila sam kako mi se ruke i noge odvajaju, lebde negde u blizini kao naplavina po zaprljanom jezeru. Pritisla sam prste na zupce viljuške. Uspaničila sam se samo ispričavši tu priču naglas. Ni na pamet mi nije palo da bi Ričard želeo detalje.

„Hej, mislila sam da je ovo trebalo da bude samo profil nasilja“, rekla sam šupljim glasom dok mi je krv udarala u ušima. „Nemam detalje. Bila je to žena koju nisam prepoznala i ne znam s kim je bila. Samo sam pretpostavila da nije odavde.“

„Mislio sam da novinari ne pretpostavljaju.“ Ponovo se smešio.

„U to vreme nisam bila novinarka. Bila sam samo devojčica...“

„Izvini, Kamil, mučim te.“ Otrgao mi je viljušku iz ruke i obazrivo je stavio na svoju stranu stola, uzeo mi ruku i poljubio je. Videla sam kako mi reč *karmin* gmiže iz desnog rukava košulje.

„Izvini, nisam hteo da te saslušavam. Glumio sam zlog policajca.“

„Teško mi je da te zamislim kao zlog policajca.“

Iscerio se. „Istina, preterujem. Prokleta dečaćka lepota!“

Trenutak smo pijuckali piće. Okretao je slanik i rekao: „Mogu li da ti postavim još nekoliko pitanja?“ Klimnula sam glavom. „Koji je sledeći slučaj koji ti pada na pamet?“

Želudac mi se okretao od neizdrživog mirisa salate od tunjevine na mom tanjiru. Gledala sam gde je Ketu da mi donese još jedno pivo.

„Peti razred. Dva dečaka su na odmoru saterala jednu devojčicu u ugao i naterali je da gurne štap u sebe.“

„Protiv njene volje? Naterali su je?“

„Mmmm... valjda malčice. Bili su siledžije, rekli su joj da to uradi i poslušala ih je.“

„A ti si to videla ili si čula za to?“

„Rekli su grupici nas da gledamo. Kad je nastavnica saznala, morali smo da se izvinimo.“

„Devojčici?“

„Ne, i devojčica je morala da se izvini, razredu. 'Mlade dame moraju da kontrolišu svoja tela, pošto dečaci ne mogu.'“

„Gospode. Ponekad zaboraviš koliko je sve bilo drugačije i to ne tako davno. Koliko su bili... neinformisani.“ Ričard je zapisao nešto u svoju beležnicu, progutao malo želea. „Čega se još sećaš?“

„Jednom se jedna osmakinja napila na srednjoškolskoj žurki i četvorica-petorica tipova iz fudbalskog tima imala su seks sa njom, izređali se. Je l' se to računa?“

„Kamil. Naravno da se računa. Znaš to, zar ne?“

„Pa, nisam znala da li se to računa kao otvoreno nasilje ili...“

„O da, kad gomila baraba siluje trinaestogodišnjakinju, još kako bih to nazvao otvorenim nasiljem.“

„Je l' sve u redu?“ Ketu se iznenada osmehivala iznad nas.

„Da li bi mogla da mi prokrijumčariš još jedno pivo?“

„Dva“, rekao je Ričard.

„Dobro, ovo ću da uradim samo kao uslugu Ričardu, pošto daje najbolje napojnice u gradu.“

„Hvala, Ketu“, rekao je Ričard osmehnuvši se.

Nagnula sam se preko stola. „Ne kažem da to nije pogrešno, Ričarde; samo pokušavam da ukapiram tvoje kriterijume za nasilje.“

„Jeste, a ja samo iz činjenice da me uopšte pitaš da li se to računa stičem jasnu sliku o tome sa kakvim tipom nasilja ovde imamo posla. Da li je policija obaveštena?“

„Naravno da nije.“

„Čudi me da je nisu naterali da se izvini što im je uopšte dozvolila da je siluju. Osmi razred. Da ti se smuči.“ Pokušao je ponovo da me uhvati za ruku, ali gurnula sam je u krilo.

„Znači od uzrasta zavisi da li je silovanje?“

„Bilo bi silovanje u bilo kom uzrastu.“

„Ako bih se večeras malo napila, obeznanila se i imala seks sa četvoricom, to bi bilo silovanje?“

„Zakonski, ne znam, zavisilo bi od mnogo toga – recimo od tvog advokata. Ali etički, naravno da bi bilo.“

„Ti si seksista.“

„Molim?“

„Ti si seksista. Muka mi je od liberalnih levičara koji vrše seksualnu diskriminaciju, navodno štiteći žene od seksualne diskriminacije.“

„Uveravam te da ja ne radim ništa slično.“

„Ima jedan *osetljiv* tip u kancelariji. Kad su me preskočili za unapređenje, predložio je da ih tužim zbog diskriminacije. Nisu me diskriminisali, bila sam osrednja novinarka. A ponekad pijane žene nisu silovane; samo naprave glup izbor, a za mene je uvredljivo kad neko kaže da samo zato što smo žene zaslužujemo poseban tretman kad smo pijane i da nas treba *paziti*.“

Keti se vratila s našim pivom pa smo ga ćutke pijuckali dok ga nismo ispili.

„Isuse, Prikerova, dobro, odustajem.“

„Dobro.“

„Ali primećuješ obrazac? U napadu na ženske osobe? U stavu prema napadima?“

„Samo što ni Nešova ni Kinova devojčica nisu bile seksualno zlostavljane. Je l' tako?“

„Mislim da je u svesti našeg napadača vađenje zuba ekvivalent silovanja. Sve je vezano za osećaj moći – invazivno je, zahteva ozbiljnu količinu sile i kako je koji zub izvađen... oslobađanje tenzije.“

„Da li je ovo zvanično?“

„Vidim li ovo u tvojim novinama, vidim li samo nagoveštaj ovog razgovora pod tvojim imenom, neću više nikad progovoriti s tobom. A to bi baš bilo loše, jer mi se sviđa da pričam s tobom. Živeli.“ Ričard je kucnuo svoju praznu čašu o moju. Nisam ništa rekla.

„Zapravo, dozvoli mi da te izvedem negde“, rekao je. „Iz zezanja. Nema priče o poslu. Mome mozgu očajnički treba jedna noć odmora od ovoga. Možemo da radimo nešto prikladno za malo mesto.“

Podigla sam obrve.

„Da valjamo karamele? Hvatamo svinje namazane mašću?“, počeo je da nabraja aktivnosti na prste. „Da sami napravimo sladoled? Provezemo se Glavnom ulicom u jednom od onih autića? O, ima li u blizini neki starinski seoski vašar – mogao bih da ti demonstriram svoju snagu.“

„S takvim stavom meštani mora da te obožavaju.“

„Keti se sviđam.“

„Zato što joj daješ napojnice.“

Završili smo u Garetovom parku, nagurani u ljuljaške premale za nas, klataći se napred-nazad po prašini u vrelo veče. Na mestu gde je Natali Kin poslednji put viđena živa, ali nijedno od nas to nije spomenulo. Preko puta sportskog terena, stara kamena fontana neprekidno je izbacivala mlaz vode i neće prestati do Praznika rada.

„Viđam dosta srednjoškolaca koji se ovde zabavljaju u ponoć“, rekao je Ričard. „Vikeri je ovih dana previše zauzet da ih otera.“

„Tako je bilo čak i kad sam ja bila u srednjoj školi. Ovde pijanstvo nije veliki problem. Osim, izgleda, u restoranu *Kod Gritija*.“

„Voleo bih da sam te video kad si imala šesnaest godina. Da pogađam: bila si poput neobuzdane sveštenikove ćerke. Zgodna, bogata, pametna. Valjda je to ovde recept za nevolju?“, rekao je pokazavši na ispucale tribine. „Pila si više od momaka.“

Najmanji greh koji sam počinila u ovom parku. Ne samo prvi poljubac već i prvo pušenje, kad mi je bilo trinaest godina. Jedan dečak iz četvrtog razreda iz bejzbol tima uzeo me pod svoje okrilje, a onda me odveo u šumu. Nije hteo da me poljubi dok ga nisam opslužila. Onda nije hteo da me poljubi zbog toga gde su mi bila usta. Mladalačka ljubav. Nedugo zatim, usledila je moja divlja noć na žurki fudbalskog tima, ta priča koja je Ričarda toliko razljutila. Osmi razred, četiri tipa. Dobila sam više akcije nego u poslednjih deset godina. Osetila sam kako mi reč *nevaljala* plamti uz karlicu.

„Zabavljala sam se ja još kako“, rekla sam. „Sa lepim izgledom i novcem u Vind Gapu možeš daleko da doguraš.“

„A pamet?“

„Pamet kriješ. Imala sam puno prijatelja, ali nikog s kim sam bila bliska, znaš već?“

„Mogu da zamislim. Da li si bila bliska sa mamom?“

„Ne naročito.“ Previše sam popila; osećala sam da mi je lice stisnuto i vrelo.

„Zašto?“ Ričard je iskrenuo svoju ljuljašku okrenuvši se ka meni.

„Samo mislim da neke žene nisu stvorene da budu majke. A neke žene nisu stvorene da budu ćerke.“

„Da li te je ikad povredila?“ Pitanje me uznemirilo, naročito posle našeg razgovora za večerom. Zar me nije povredila? Bila sam sigurna da ću jednog dana sanjati sećanje na to kako me grebe, grize ili štipa. Imala sam osećaj kao da se to dogodilo. Zamislila sam sebe kako skidam bluzu da mu pokažem ožiljke, vrišteći: *da, pogledaj!* Povlađujem sebi.

„Bizarno pitanje, Ričarde.“

„Izvini, samo, zvučala si tako... tužno. Ljuto. Nekako.“

„Po tome prepoznaš one koji imaju zdrav odnos sa svojim roditeljima.“

„Kriv sam.“ Nasmejao se. „Šta kažeš da promenimo temu?“

„Da.“

„Dobro, da vidimo... opušten razgovor. Razgovor za ljuljašku.“ Ričard me pogledao namrštivši se, razmišljajući. „Dobro, koja ti je omiljena boja, omiljeni ukus sladoleda i omiljeno godišnje doba?“

„Plava, kafa i zima.“

„Zima. Niko ne voli zimu.“

„Sviđa mi se što rano padne mrak.“

„Zašto?“

Zato što to znači da se dan završio. Volim da otkačinjem dane u kalendaru – 151 precrtan dan i nije se dogodilo ništa zaista užasno. 152 i svet nije uništen. 153 i nisam nikog uništila. 154 i niko me zapravo ne mrzi. Ponekad pomislim da se neću osećati bezbedno dok svoje dane ne budem

mogla da nabrojim na prste jedne šake. Da preguram još tri dana i više ne moram da brinem o životu.

„Jednostavno volim noć.“ Htela sam da dodam još nešto, ne mnogo toga ali još nešto, kad se neka žuta krntija od trkačkih kola tandrćući zaustavila na drugoj strani ulice, a sa zadnjih sedišta iskočile su Ama i njene plavuše. Ama se nagla kroz vozačev prozor, izazovno pokazujući dekolte dečku duge masne prljavoplave kose kakvu očekujete od nekog ko još uvek vozi žuta trkačka kola. Tri devojke stajale su iza nje izbačenih kukova, a najviša im je okrenula dupe i sagla se onako vitka i visoka, pretvarajući se da vezuje cipelu. Dobre kretnje.

Devojčice su doklizale do nas, Ama napadno mašući rukama da rastera crni oblak izduvnih gasova. Zgodni devojčurci, morala sam priznati. Duga plava kosa, srcolika lica i mršave noge. Minići i majičice koje otkrivaju ravne dečje stomake. A osim Džouds, čije su grudi bile previše visoke i čvrste da bi bile išta drugo do punjenje, ostale su imale grudi, pune i drmusave i previše zrele. Od sveg onog mleka, svinjetine i govedine kojima su ih hranili od ranog detinjstva. Od sveg onog viška hormona koje stavljamo u svoju stoku. Uskoro će i deca u jaslama da imaju sise.

„Hej, Dik“, doviknula je Ama. Sisala je ogromnu crvenu lizalicu.

„Ćao, dame.“

„Ćao, Kamil, jesi li me već proslavila?“, pitala je Ama, vrteći jezik oko lizalice. Više nije imala pletenice nadahnute Alpima, a ni odeću koju je nosila u fabrici, koja je ko zna na šta sve bazdela. Sada je nosila majicu bez rukava i suknu koja joj je par centimetara prelazila ispod prepona.

„Nisam još.“ Koža joj je bila boje breskve, bez bubuljica i bora, a lice tako savršeno i bezizražajno da je izgledala kao da je tek izašla iz majčine utrobe. Sve su delovale nedovršeno. Poželela sam da odu.

„Dik, kad ćeš da nas provozaš?“, pitala je Ama i bubnula na zemlju ispred nas, podigavši noge tako da su joj se nazirale gaćice.

„Da bih to uradio, morao bih da vas uhapsim. Možda ću morati da uhapsim one momke s kojima se družite. Srednjoškolci su prestari za vas.“

„Ne idu u srednju školu“, rekla je visoka devojčica.

„Aha“, zakikotala se Ama. „Ispisali su se.“

„Ama, koliko imaš godina?“, pitao je Ričard.

„Upravo sam napunila trinaest.“

„Zašto vas uvek toliko zanima Ama?“, ubacila se bakarna plavuša. „I mi smo tu. Verovatno nam ni imena ne znate.“

„Kamil, jesi li upoznala Kajli, Kelsi i Kelsi?“, rekao je Ričard, pokazavši na visoku devojčicu, devojčicu bakarne kose i devojčicu koju je moja sestra zvala...

„To je Džouds“, rekla je Ama. „Imamo dve Kelsi, pa nju zovemo po prezimenu. Da ne bude zabune. Je l' tako, Džouds?“

„Mogu me zvati Kelsi ako žele“, rekla je devojčica, čiji je nizak položaj na hijerarhijskoj lestvici verovatno bio kazna za to što je bila najmanje lepa. Nenaglašena brada.

„A Ama ti je polusestra, jelda?“, nastavio je Ričard. „Nisam baš toliko neupućen.“

„Ne, izgleda da si odlično upućen“, rekla je Ama. Izgovorila je to tako da aludira na seks, iako ja nisam primetila ništa što bi se moglo dvojako protumačiti. „Dobro, je l' se vas dvoje zabavljate

ili ne? Čujem da je mala Kamil baš popularna. Bar je bila.“

Ričard je prasnuo u smeh, zapanjeno zakreštavši. Uz nogu mi je buknuo *nedostojna*.

„Tako je, Ričarde. Nekad sam bila neko i nešto.“

„*Nešto*“, podrugljivo je ponovila Ama. Dve devojčice se nasmejaše. Džouds je mahnito crtala štapom linije po prašini. „Trebalo da čuješ šta se priča, Dik. Baš bi se napalio. Ili si se možda već napalio.“

„Dame, moramo da idemo, ali kao i uvek, to je definitivno bilo *nešto*“, rekao je Ričard i uhvatio me za ruku da mi pomogne da siđem s ljujlaške. Nije je ispuštao i dvaput ju je stegao dok smo išli ka kolima.

„Pravi džentlmen“, doviknula je Ama i sve četiri su ustale i krenule za nama. „Ne može da reši zločin, ali može da odvoji vreme da pomogne Kamil da uđe u njegova usrana kola.“ Pratile su nas u stopu, a Ama i Kajli bile su nam i bukvalno za petama. Osetila sam kako *bolešljiv* buktiti na Atilovoj tetivi, tamo gde me je Ama očešala sandalom. Onda je uzela svoju vlažnu lizalicu i uvertela mi je u kosu.

„Prestani“, promrmljala sam. Okrenula sam se i toliko je snažno uhvatila za zglob šake da sam joj osetila puls. Sporiji od mog. Nije se izmigoljila, zapravo se pribila uz mene. Na vratu sam osetila njen dah koji je mirisao na jagode.

„Hajde, uradi nešto“, rekla je Ama, osmehnuvši se. „Mogla bi sad da me ubiješ, a Dik ipak ne bi uspeo to da prokljuvi.“ Pustila sam je i odgurnula od sebe i Ričard i ja smo se odvucli do kola brže nego što sam želela.

Deveto poglavlje

Zaspala sam, slučajno i tvrdo, u devet sati, a gnevno sunce probudilo me sledećeg jutra u sedam. Sasušeno drvo grebalo mi je granama o prozor, kao da želi da se uvuče pored mene da me uteši.

Navukla sam svoju uniformu – dugački rukavi, dugačka suknja – i sišla u prizemlje. Gejla je bleštala u zadnjem dvorištu, njena bela bolnička uniforma blistala je naspram zelenila. Držala je srebrni poslužavnik na koji je moja majka ređala nesavršene ruže. Majka je bila obučena u bledožutu nedeljnu haljinu koja joj se slagala s kosom. Šunjala se kroz grmove ružičastih i žutih cvetova sa makazama u rukama. Žudno je proučavala svaki cvet, čupajući laticice, gurkajući i zavirujući.

„Moraš ove više da zalivaš, Gejla. Vidi šta si im uradila.“

Odvojila je jednu svetloružičastu ružu od žbuna, povukla je na zemlju, pritisla je nežnim stopalom i odsekla je u korenu. Na Gejlinom poslužavniku mora da ih je bilo bar dvadesetak. Nisam primećivala da im nešto mnogo fali.

„Kamil, ti i ja idemo danas u Vudberi u kupovinu“, doviknula je moja majka ne podigavši pogled. „Važi?“ Nije rekla ništa o sukobu kod Nešovih dan ranije. To bi bilo previše direktno.

„Moram da obavim neke stvari“, rekla sam. „Nego, nisam znala da su ti Nešovi prijatelji. I En.“ Na trenutak me zapekla savest što sam je pre neko jutro zadirkivala o mrtvoj devojčici. Nije mi zapravo bilo krivo što sam uznemirila majku – samo nisam volela da joj i zbog čega budem dužna.

„Aha. Alan i ja organizujemo zabavu sledeće nedelje. Isplanirana je mnogo pre nego što smo saznali da dolaziš. Mada, čini mi se da nismo ni znali da dolaziš dok nisi stigla.“

Još jedna ruža je odsečena.

„Mislila sam da si jedva poznavala te devojčice. Nisam bila svesna...“

„Dobro. Biće to lepa letnja zabava, mnogo zaista finih ljudi i trebaće ti haljina. Sigurna sam da nisi ponela haljinu.“

„Nisam.“

„Onda dobro, biće to dobra prilika da se ispričamo. Ovde si više od nedelju dana, mislim da je vreme.“ Spustila je poslednju ružu na poslužavnik. „Dobro, Gejla, možeš ove da baciš. Ubraćemo kasnije neke pristojne za kuću.“

„Uzeću ih za svoju sobu, mama. Meni izgledaju dobro.“

„Nisu dobre.“

„Meni ne smeta.“

„Kamil, sad sam ih pogledala i nisu lepo procvetale.“ Ispustila je klešta na zemlju i počela da cima jednu stabljiku.

„Ali meni su u redu. Za moju sobu.“

„Vidi sad šta si uradila. Krvarim“, rekla je majka i podigla šake izbodene trnjem, a niz zglobove

su počeli da joj se slivaju tamnocrveni potočići. Razgovor je završen. Krenula je ka kući, Gejla za njom, ja za Gejлом. Kvaka na zadnjim vratima bila je lepljiva od krvi.

Alan je izdašno zavio majčine šake, a kad smo se gotovo sapleli o Amu, koja je ponovo radila na svojoj kućici za lutke na tremu, Adora ju je u šali povukla za pletenicu i rekla joj da pođe s nama. Poslušno je krenula za nama, a ja sam samo čekala kad će početi da me udara u pete. Ne dok je majka tu.

Adora je htela da se odvezemo njenim svetloplavim kabrioletom do Vudberija, koji je imao dva najmodernija butika, ali nije htela da spustim krov. „Bude nam hladno“, rekla je, zaverenički se osmehnuvši Ami. Devojčica je ćutke sedela iza majke, iskrivivši usta u prevejani osmeh kad sam je uhvatila kako zuri u mene u retrovizoru. Svako malo prešla bi prstima preko majčine kose, lagano, tako da ova ne primeti.

Kad sam parkirala mercedes ispred njene omiljene prodavnice, Adora je tiho zamolila da joj otvorim vrata. Prve reči koje mi je uputila za dvadeset minuta. Baš smo se ispričale. Otvorila sam joj i vrata butika, a nežno zvonce koje se oglasilo zvučalo je baš kao i oduševljeni pozdrav prodavačice.

„Adora!“ A onda se namrštila. „Gospode, draga, šta ti se dogodilo sa šakama?“

„Obična nesreća, stvarno. Radila sam malo po kući. Otići ću po podne kod doktora.“ Naravno da će otići. Otišla bi i kad bi se posekla na papir.

„Šta se dogodilo?“

„O, stvarno ne želim da pričam o tome. Ali *želim* da ti predstavim svoju ćerku Kamil. Došla je u posetu.“

Prodavačica je pogledala u Amu, a onda mi se nesigurno osmehnula.

„Kamil?“ Brzo se pribrala: „Mislim da sam zaboravila da imaš i treću ćerku.“ Snizila je glas na reč „ćerka“, kao da je to nekakva psovka. „Mora da liči na oca“, rekla je žena, zagledavši mi se u lice kao da sam konj koga bi mogla da kupi. „Ama toliko liči na tebe, a i Merijen, sa slika. Ova, s druge strane...“

„Nije mnogo povukla na mene“, rekla je moja majka. „Ima očev ten i njegove jagodične kosti. I njegovu narav.“

Bilo je to najviše što sam ikad čula da je majka rekla o mom ocu. Pitala sam se koliko li je još prodavačica čulo slične uzgredne sitnice o njemu. Na trenutak mi se javila slika mene kako ćaskam sa svim prodavcima u radnjama južno od Misurija, sastavljajući nejasni profil tog čoveka.

Majka me je pogladila po kosi zavijenim šakama. „Moramo mojoj dušici da kupimo novu haljinu. Nešto šareno. Inače nosi crno i sivo. Četvorka.“

Žena, toliko mršava da su joj kukovi štrčali ispod suknje kao jelenji rogovi, počela je da se provlači između kružnih polica i prikuplja svežanj drečavih zelenih, plavih i ružičastih haljina.

„Ovo bi ti divno stajalo“, rekla je Ama pruživši majci svetlucavu zlatnu majicu.

„Prestani, Ama“, rekla je moja majka. „Neukusno je.“

„Da li stvarno podsećam na oca?“, nisam mogla a da ne pitam Adoru. Osetila sam kako su mi se obrazi zajapurili zbog moje drskosti.

„Znala sam da nećeš tek tako preći preko toga“, rekla je, popravivši karmin u ogledalu

prodavnice. Gaza na njenim rukama i dalje je bila nestvarno nezamrljana.

„Samo me zanima; nikad te nisam čula da kažeš da te moja ličnost podseća na...“

„Tvoja ličnost me podseća na nekog veoma različitog od mene. A na Alana svakako nisi povukla, tako da pretpostavljam da mora da si povukla na oca. A sad, dosta.“

„Ali, mama, samo sam htela da znam...“

„Kamil, zbog tebe sam prokrvarila.“ Podigla je zavijene šake, sada prošarane crvenim. Došlo mi je da je ogrebem.

Prodavačica je naletela na nas sa svežnjem haljina. „Ovu definitivno moraš da imaš“, rekla je podigavši jednu tirkiznu letnju haljinu. Bez bretela.

„A šta ćemo sa ovim slatkišem?“, rekla je žena, pokazavši glavom na Amu. „Verovatno već može da uđe u naše najmanje brojeve.“

„Ama ima samo trinaest godina. Nije spremna za ovakvu odeću“, rekla je majka.

„Samo trinaest, dobri bože. Stalno zaboravim, izgleda kao velika devojka. Mora da umireš od brige zbog svega što se sada dešava u Vind Gapu.“

Majka je obgrlila Amu, poljubila je u teme. „Ima dana kad mislim da ću svisnuti od brige. Dođe mi da je negde zaključam.“

„Kao mrtve žene Plavobradog“, promrmljala je Ama.

„Kao Motovilku“, rekla je moja majka. „Pa, hajde, Kamil – pokaži sestri kako lepa možeš da budeš.“

Ispratila me je do garderobe, tiho i pravednički. U sobičku sa ogledalom, dok je majka sedela na stolici ispred, razmotrila sam ponuđene mogućnosti. Bez bretela, tanke bretele, kratki rukavi. Majka me je kažnjavala. Našla sam ružičastu haljinu sa tričetvrt rukavima i navukla je, brzo svukavši bluzu i suknu sa sebe. Dekolte je bio dublji nego što sam mislila: reči na mojim grudima delovale su naduveno pod fluorescentnim svetlom, kao da mi pod kožom gmižu crvi. *Cvileti, mleko, boleti, krvariti.*

„Da vidim, Kamil.“

„Uh, ovo neće ići.“

„Da vidim.“ Na desnom boku mi je plamtelo *omalovažavati*.

„Daj da probam drugu.“ Prekopala sam po ostalim haljinama. Sve su bile jednako otvorene. Ponovo sam uhvatila svoj odraz u ogledalu. Bila sam zastrašujuća.

„Kamil, otvori vrata.“

„Šta nije u redu s Kamil?“, procvrkutala je Ama.

„Ovo neće ići.“ Rajsferšlus sa strane je zapinjao. Po mojim razgolićenim rukama buknu su tamnoružičasti i ljubičasti ožiljci. I ne gledajući u ogledalo, videla sam kako se odbijaju ka meni – velika mrlja nabrane kože.

„Kamil“, frknula je majka.

„Što nam jednostavno ne pokaže?“

„Kamil.“

„Mama, videla si haljine, znaš zašto neće ići“, navaljivala sam.

„Samo mi daj da vidim.“

„Ja ću da probam jednu, mama“, ulagivala se Ama.

„Kamil...“

„Dobro.“ Otvorila sam vrata uz tresak. Majka, čije je lice bilo u ravni s mojim dekolteom, ustuknu.

„O, dragi bože.“ Osetila sam njen dah na sebi. Podigla je zavijenu šaku, kao da će mi dotaći grudi, a onda ju je spustila. Iza nje, Ama je zacvilela kao kučence. „Pogledaj šta si uradila sebi“, rekla je Adora. „Pogledaj.“

„Gledam.“

„Nadam se da ti se sviđa. Nadam se da možeš da podneseš sebe.“

Zatvorila je vrata, a ja sam cimnula haljinu čiji je rajsferšlus još bio zaglavljen, dok gnevno cimajući nisam odvojila zupce dovoljno da je smaknem do kukova, pa sam se izmigoljila tako da mi je rajsferšlus ostavio trag ružičastih ogrebotina na koži. Pokrila sam usta zgužvanom haljinom i vrisnula.

Čula sam majčin odmereni glas u susednoj prostoriji. Kad sam izašla, prodavačica je pakovala čipkanu bluzu dugih rukava s visokim okovratnikom i koralnocrvenu suknju koja bi mi padala do članaka. Ama je ružičastim, nemirnim očima zurila u mene, a onda je izašla i stala pored kola.

Kad smo se vratile kući, ušla sam za Adorom u predvorje, gde je stajao Alan u lažno opuštenoj pozi, s rukama nabijenim u džepove lanenih pantalona. Odlepršala je pored njega ka stepeništu.

„Kako ste se provele u gradu?“, doviknuo je za njom.

„Užasno“, zacvilela je majka. Čula sam kako se vrata njene sobe na spratu zatvaraju. Alan me mrko pogledao i otišao da se pobrine za moju majku. Ama se već izgubila.

Ušla sam u kuhinju, prišla fioci sa escajgom. Samo sam htela da pogledam noževe koje sam nekada koristila na sebi. Nisam htela da se sečem, samo da osetim taj oštri pritisak. Već sam osetila kako mi vrh noža nežno pritiska jastučice na vrhovima prstiju, tu blagu tenziju baš pre nego što zasečeš.

Fioka se izvukla centimetar-dva, a onda je zapela. Majka ju je zakatančila. Cimala sam i cimala. Čula sam srebrnkasto zveckanje svih tih oštrica kako klize jedna preko druge. Poput nestašnih riba. Koža mi je gorela. Spremala sam se da pozovem Karija kad se zvono na vratima učtivo oglasilo.

Provirivši iza ugla, videla sam Meredith Viler i Džona Kina kako stoje ispred.

Osećala sam se kao da su me uhvatili dok masturbiram. Ugrizavši se za obraz, otvorila sam vrata. Meredith je uletela i počela da pregleda sobe, zapahnuvši me mirisom mentola dok je uzvikivala kako je sve divno i šireći talase teškog parfema koji bi više pristajao matrijarhu iz visokog društva nego tinejdžerki u zeleno-beloj uniformi navijačice. Primetila je da je gledam.

„Znam, znam. Škola je završena. Ovo je zapravo poslednji put da je nosim. Imamo nastup navijačica sa devojkama za sledeću godinu. Neka vrsta predaje štafete. Ti si bila navijačica, zar ne?“

„Jesam, verovala ili ne.“ Nisam bila naročito dobra, ali dobro sam izgledala u suknjici. U vreme kad sam sečenje ograničavala samo na svoj torzo.

„Verujem. Bila si najlepša devojka u celom gradu. Moj rođak je bio prva godina kad si ti bila

četvrta. Den Viler? Stalno je pričao o tebi. Lepa i pametna, lepa i pametna. I fina. Ubio bi me kad bi znao da ti ovo pričam. Sad živi u Springfieldu, ali nije oženjen.“

Njen ulagujući ton podsetio me je baš na onaj tip devojaka pored kojih se nikad nisam osećala prijatno, devojaka koje su prodavale nekakvu plastičnu prisnost, koje su mi govorile stvari o sebi koje bi samo prijatelji trebalo da znaju, koje su sebe opisivale kao nekog ko „ume s ljudima“.

„Ovo je Džon“, rekla je, kao da je iznenađena što ga vidi pored sebe.

Prvi put ga vidim izbliza. Zaista je lep, skoro androgine pojave, visok i vitak, nepristojno punih usana i ledenoplavih očiju. Zakačio je pramen crne kose iza uva i osmehnuo se svojoj ruci dok mi ju je pružao, kao da je dragi ljubimac koji izvodi novi trik.

„Pa, gde biste da pričate?“, pitala je Meredith. Trenutak sam razmišljala da li da se rešim devojke, plašeći se da neće znati kada ili kako da učuti. Ali izgleda da je njemu trebalo društvo i nisam htela da ga isprepadam.

„Vas dvoje sednite u dnevnu sobu“, rekla sam. „Ja idem da nam donesem ledeni čaj.“

Prvo sam otrčala uz stepenice, gurnula novu kasetu u svoj mini-diktafon i osluškivala na vratima majčine sobe. Tišina, osim zujanja ventilatora. Da li spava? Ako spava, da li je Alan sklupčan pored nje ili sedi na svojoj stolici uz toaletni sto i samo gleda? Čak i posle toliko godina, nisam imala ama baš nikakvu predstavu o tome kakav privatan život vode Adora i njen muž. Dok sam prolazila pored Amine sobe, videla sam je kako dolično sedi na ivici stolice za ljuljanje i čita knjigu s naslovom *Grčke boginje*. Otkako sam došla, glumila je Jovanku Orleanku, ženu Plavobradog i princezu Dajanu – sve same mučenice, shvatila sam. Među boginjama će naći još bolesnije uzore. Ostavila sam je da se zanima time.

Sipala sam piće u kuhinji. Onda sam, izbrojavši deset sekundi, pritisla šiljke jedne viljuške u dlan. Koža je počela da mi se smiruje.

Ušavši u dnevnu sobu, videla sam Meredith kako, nogu prebačenih preko njegovog krila, ljubi Džona u vrat. Nije prestala kad sam uz zveket spustila poslužavnik sa čajem na sto. Džon je pogledao u mene i polako se odvojio od nje.

„Danas nisi zabavan“, rekla je dureći se.

„Pa, Džone, stvarno mi je drago što si odlučio da razgovaraš sa mnom“, počela sam. „Znam da je tvoja mama bila protiv toga.“

„Da. Gotovo ni sa kim ne želi da priča, a pogotovo ne sa... novinarima. Vrlo je povučena.“

„Ali tebi ne smeta?“, podstakla sam ga. „Pretpostavljam da imaš osamnaest godina?“

„Upravo sam napunio.“ Pijuckao je kruto čaj, kao da u ustima odmerava kašičice.

„Jer ja zapravo želim da opišem tvoju sestru čitaocima“, rekla sam. „Otac En Neš će pričati o njoj i ne želim da Natali bude izgubljena u ovoj priči. Da li tvoja majka zna da razgovaraš sa mnom?“

„Ne, ali u redu je. Mislim da ćemo morati da se složimo da se ne slažemo oko ovoga.“ Prasnuo je u isprekidan smeh.

„Njegova mama je pomalo čudna u vezi s medijima“, rekla je Meredith popivši gutljaj iz Džonove čaše. „Izuzetno je povučena. Mislim, nisam sigurna ni da li zna ko sam ja, a zajedno smo više od godinu dana, jelda?“ Klimnuo je glavom. Namrštila se, razočarana, pretpostavljam zato što nije dodao još nešto o njihovoj ljubavnoj priči. Sklonila je noge s njegovog krila, prekrstila ih i počela da čupka ivicu kauča.

„I čujem da sad živiš tamo kod Vilerovih?“

„Mi smo pozadi, u starom spremištu za kola“, rekla je Meredith. „Moja mlađa sestra je popizdela; tu su se nekad skupljale ona i njene užasne drugarice. Osim tvoje sestre. Tvoja sestra je kul. Znaš svoju sestru, jelda? Kelsi?“

Naravno da je ova likuša nekako povezana sa Amom.

„Visoka ili mala Kelsi?“ , pitala sam.

„Vala baš. Ovaj grad ima previše Kelsi. Moja je ona visoka.“

„Upoznala sam je. Deluje kao da su bliske.“

„I bolje bi im bilo“, procedila je Meredith. „Mala Ama je glavna u toj školi. Samo bi joj se budala zamerila.“

Dosta o Ami, pomislila sam, ali kroz glavu su mi prolazili prizori nje kako zadirkuje manje popularne devojčice pored onih ormarića. Viši razredi osnovne umeju da budu gadni.

„Pa, Džone, da li si se dobro uklopio ovde?“

„Dobro mu je“, odbrusila je Meredith. „Pripremili smo mu poklon-korpu sa muškim stvarčicama – moja mama mu je čak nabavila i CD plejer.“

„O, stvarno?“ Pogledala sam značajno u Džona. *Vreme je da progovoriš, drugar. Nemoj sad da mi izigravaš papučara.*

„Jednostavno ne mogu sada da budem u svojoj kući“, rekao je. „Svi smo pomalo na ivici živaca, znate, i Nataline stvari su posvuda, a mama ne da nikom da ih takne. Cipele su joj u hodniku, a njen kupaći kostim visi u zajedničkom kupatilu tako da moram da ga gledam svako jutro kad se tuširam. Ja s tim ne mogu da se nosim.“

„Mogu da zamislim.“ I mogla sam: sećam se da je Merijenin ružičasti kaputić visio u hodniku dok nisam otišla na koledž. Možda je još tamo.

Uključila sam diktafon i gurnula ga preko stola ka momku.

„Reci mi kakva je bila tvoja sestra, Džone.“

„Ovaj, bila je dobra klinka. Bila je izuzetno pametna. Prosto neverovatno.“

„Kako pametna? Dobra u školi ili jednostavno bistra?“

„Pa, nije joj baš najbolje išlo u školi. Imala je mali problem sa disciplinom“, rekao je. „Ali mislim da je to bilo samo zato što joj je bilo dosadno. Mislim da je trebalo da preskoči koji razred.“

„Njegova mama je mislila da bi je to obeležilo“, ubacila se Meredith. „Uvek se brinula da Natali ne štrči.“

Pogledala sam ga podigavši obrve.

„Istina. Mama je stvarno želela da se Natali uklopi. Bila je od onih blesavih klinki, pomalo muškarača i jednostavno čudakinja.“ Nasmejao se, zureći u svoja stopala.

„Imaš li nešto određeno na umu?“, pitala sam. Kari je najviše voleo anegdote. Osim toga, zanimalo me.

„O, ma jednom je recimo izmislila skroz novi jezik. I da je to uradilo neko obično dete, to bi bile obične budalaštine. Ali Natali je smislila ceo alfabet – ličilo je na ruski. Čak je i mene učila. Ili je bar pokušala. Vrlo brzo je izgubila živce sa mnom.“ Ponovo se nasmejao, istim onim promuklim

smehom koji kao da dolazi iz podzemlja.

„Da li je volela školu?“

„Pa, nije lako biti novi u školi, a ovdašnje devojčice... pa, pretpostavljam da devojčice bilo gde znaju da budu pomalo drske.“

„Džoni! Ne budi bezobrazan!“ Meredith se napravila kao da će ga ćušnuti. Ignorisaó ju je.

„Mislim, tvoja sestra... Ama, je l' tako?“ Klimnula sam glavom. „Zapravo se neko vreme družila s njom. Jurcale su po šumi i Natali bi se vratila sva izgrebana i blesava.“

„Stvarno?“ S obzirom na prezir s kojim je izgovorila Natalino ime, nisam to mogla da zamislim.

„Neko vreme su se baš intenzivno družile. Ali mislim da je Natali dosadila Ami, s obzirom na to da je bila nekoliko godina mlađa. Ne znam. Oko nečeg su se posvađale.“ Ama je to naučila od majke – kako da glatko odbaci prijatelje. „Ali nije bilo strašno“, rekao je Džon, kao da želi da me umiri. Ili da umiri sebe. „Imala je jednog klinca s kojim se često igrala, Džejmsa Kapisija. Godinu-dve mlađe dete sa sela s kojim niko drugi nije pričao. Ali izgleda da su se slagali.“

„On kaže da je poslednji video Natali živu“, rekla sam.

„Laže“, rekla je Meredith. „I ja sam čula tu priču. Uvek je nešto izmišljao. Mislim, mama mu umire od raka. Nema tatu. Nema ko da obraća pažnju na njega. I zato je smislio tu sumanutu priču. Ne slušajte ništa što priča.“

Pogledala sam ponovo u Džona, koji je slegao ramenima.

„Znate, priča jeste pomalo sumanuta. Neka luda žena otima Natali usred bela dana“, rekao je. „Osim toga, zašto bi neka žena uradila tako nešto?“

„Zašto bi neki muškarac uradio tako nešto?“, pitala sam.

„Ko će ga znati zašto muškarci rade takve bolesne stvari“, ubacila se Meredith. „To im je u genima.“

„Moram da te pitam, Džone, da li te je ispitivala policija?“

„I mene i moje roditelje.“

„I imaš alibi za noći kad su se dogodila oba ubistva?“ Čekala sam nekakvu reakciju, ali on je nastavio mirno da pijucka svoj čaj.

„Jok. Izašao sam da se provozam. Znate, jednostavno ponekad moram da odem odavde.“ Brzo je pogledao u Meredith, koja je nabrala usne kad je uhvatila njegov pogled. „Jednostavno nisam navikao na ovako mali grad. Ponekad morate da se izgubite na neko vreme. Znam da ti to ne kapiraš, Mer.“ Meredith je i dalje ćutala.

„Ja kapiram“, rekla sam. „Sećam se da sam se dok sam odrastala ovde osećala vrlo klaustrofobično, ne mogu ni da zamislim kako je to doseliti se ovamo odnekud.“

„Džoni je džentlmen“, prekinula me je Meredith. „Obe noći je bio sa mnom. Samo ne želi da me uvali u nevolju. Štampajte to.“ Meredith se klatila na ivici sofe, ukručena, uspravna i pomalo isključena, kao da je u transu.

„Meredith“, promrmljao je Džon. „Nemoj.“

„Izvini, Džone, ali neću da ljudi misle da mi je dečko decoubica.“

„Ispričaš li tu priču policiji, za sat vremena će saznati istinu. Biće još gore po mene. Niko stvarno ne misli da bih ubio rođenu sestru.“ Džon je uzeo jednu loknu Meredithine kose i nežno prešao

prstima od korena do vrha. Reč *golicati* blesnula mi je nasumice na desnom boku. Verovala sam momku. Plakao je u javnosti, pričao budalaste priče o svojoj sestri, igrao se kosom svoje devojke i verovala sam mu. Gotovo da sam čula Karija kako frkće zbog moje naivnosti.

„Kad smo već kod priča“, počela sam, „moram da te pitam u vezi s jednom. Da li je tačno da je u Filadelfiji Natali povredila jednu drugaricu iz razreda?“

Džon se zaledio, okrenuo ka Meredith i prvi put je delovao neprijatno. Pokazao mi je šta zapravo znači preziran pogled. Celo telo mu se trglo i pomislila sam da će pojuriti ka vratima, ali onda se zavalio i udahnuo.

„Sjajno. Eto zašto moja mama mrzi medije“, progundao je. „Bio je tamo kod kuće jedan članak o tome u novinama. Samo nekoliko pasusa. Prikazali su Natali kao nekakvu životinju.“

„Reci mi onda šta se dogodilo.“

Slegao je ramenima. Pročakao nokat. „Imali su čas likovnog i deca su sekla i bojila i jedna devojčica je povređena. Natali je bila ćudljivo dete, a ta devojčica joj je stalno naređivala. A jednom se desilo da je Natali imala makaze u ruci. Nije to bio unapred smišljen napad. Mislim, u to vreme je imala devet godina.“

Zamislila sam Natali, to ozbiljno dete s porodične fotografije Kinovih, kako vitla makazama ka očima te devojčice. Slika jarkocrvene krvi kako se neočekivano meša sa pastelnim vodenim bojama.

„Šta se dogodilo s tom devojčicom?“

„Uspeli su da joj spasu levo oko. Desno je bilo, ovaj, uništeno.“

„Natali joj je udarila na oba oka?“

Ustao je, pokazavši na mene iz gotovo istog ugla kao i njegova majka. „Natali je godinu dana posle toga odlazila kod psihijatra, suočavajući se sa tim. Mesecima se budila s noćnim morama. Imala je devet godina. Bio je to nesrećan slučaj. Svi smo se grozno osećali. Moj tata je osnovao fond za tu devojčicu. Morali smo da odemo kako bi Natali mogla da počne iz početka. Zato smo morali da dođemo ovamo – tata je prihvatio prvi posao koji je uspeo da nađe. Doselili smo se usred noći, kao kriminalci. U ovo mesto. U ovaj prokleti grad.“

„Isuse, Džone, nisam znala da vam je bilo toliko grozno“, promrmljala je Meredith.

Tada je ponovo seo, zario lice u šake i zaplakao.

„Nisam hteo da kažem da mi je žao što sam došao ovamo. Mislim, žao mi je što je ona došla, jer sad je mrtva. Pokušavali smo da joj pomognemo. A ona je mrtva.“ Tiho je zaječao i Meredith ga je preko volje zagrlila. „Neko je ubio moju sestru.“

Večeras neće biti formalne večere jer se gospođica Adora ne oseća dobro, obavestila me Gejla. Pretpostavljam da se majka prenemagala tražeći da se ispred njenog imena stavi gospođica i pokušala sam da zamislim kako li se taj razgovor odvijao. *Gejla, najbolja posluga u najboljim domaćinstvima obraća se svojim gospodaricama njihovim formalnim imenom. Mi želimo da budemo najbolji, zar ne?* Nešto u tom stilu.

Nisam bila sigurna da li je problem nastao zbog moje ili Amine svađe sa majkom. Čula sam ih kako se prepiru u majčinoj sobi kao neke lepe ptice, Adoru kako opravdano optužuje Amu da se bez dozvole odvezla kolima za golf. Kao i svi ruralni gradići, Vind Gap je opsednut mašinerijama. Većina porodica ima jedan i po automobil po članu (ona polovina odnosi se na neki antikvarni oldtajmer ili neku kršinu na blokovima, u zavisnosti od platnog razreda), plus

čamce, glisere, skutere, traktore i, među elitom Vind Gapa, kola za golf koja mlađa deca bez dozvole koriste da vitlaju po gradu. Tehnički protivzakonito, ali niko ih nikad ne sprečava. Pretpostavila sam da je majka posle ubistava pokušala da Ami uskrati ovu slobodu, znam da bih ja to uradila. Nastavile su još gotovo pola sata da se cičeci svađaju kao neka stara klackalica. *Nemoj da me lažeš, devojčice...* Upozorenje je zvučalo toliko poznato da je u meni probudilo staru nelagodu. Znači i Amu s vremena na vreme uhvate.

Kad je zazvonio telefon, javila sam se samo da Ama ne bi izgubila zamah i iznenadila se čuvši navijački stakato moje stare prijateljice Kejti Lejsi. Endži Pejpermejker je pozvala devojke na sedeljku saučešća. Da popiju malo vina, pogledaju neki tužan film, tračare. Trebalo bi da dođem. Endži je živela u novobogataškom kraju grada – ogromne vile u predgrađu Vind Gapa. Praktično u Tenesiju. Po Kejtinom glasu nisam mogla da odredim da li zbog toga oseća ljubomoru ili nekakvo samozadovoljstvo. Znajući nju, verovatno pomalo i jedno i drugo. Oduvek je bila jedna od onih devojaka koje žele ono što drugi imaju, čak i ako to zaista ne želi.

Kad sam videla Kejti i njene drugarice kod Kinovih, znala sam da ću morati da istrpim bar jedan izlazak. Bilo je ili to ili da završim transkript svog razgovora sa Džonom, što me je strašno rastuživalo. Osim toga, kao i Anabel, Džeki i ona zlobna grupa majčinih prijateljica, na ovom okupljanju verovatno ću prikupiti više informacija nego što bih dobila kroz desetak zvaničnih intervjua.

Čim se zaustavila pred kućom, shvatila sam da je Kejti Lejsi, sada Kejti Bruker, očekivano, dobro prošla u životu. Znala sam to po tome što joj je trebalo samo pet minuta da me pokupi (ispostavilo se da je njena kuća samo blok dalje), ali i po tome u čemu me je pokupila: u jednom od onih ogromnih, glupih terenaca koji koštaju više nego nečija kuća i pružaju jednako toliko udobnosti. Otpozadi sam čula žagor neke dečje emisije preko DVD plejera, iako nije bilo dece. Ispred mene, navigator na instrument-tabli davao je nepotrebna detaljna uputstva.

Njen muž Bred Bruker učio je uz njenog oca i kad se tatica povuče, sam će preuzeti posao. Trgovali su kontroverznim hormonom koji se koristio da se pilići tove zastrašujućom brzinom. Moja majka je uvek frktala na to – nikada ne bi upotrebila nešto što tako naglo ubrzava proces rasta. Što ne znači da je izbegavala hormone: svinje moje majke boli su hemikalijama dok ne bi nabubrile i pocrvenele poput raspuklih trešanja, dok im noge više nisu mogle da nose njihovu sočnu masu. Ali to se radilo malo laganijim tempom.

Bred Bruker je bio od onih muževa koji će živeti tamo gde Kejti kaže, koji će oploditi Kejti kada ona to traži, kupiti Kejti sofu iz *Poteri barna* koju ona želi, a inače će ćutati. Bio je privlačan, ako se dovoljno dugo zagledate u njega, i imao je đoku veličine mog domalog prsta. Ovo sam znala iz prve ruke, zahvaljujući pomalo mehaničkom seksu na mojoj prvoj godini. Ali izgleda da je mališa radio posao: Kejti je bila u prvom trimestru sa trećim detetom. Nastaviće da pokušavaju dok ona ne rodi dečaka. *Stvarno želimo malog nemirka koji jurca po kući.*

Pričamo o meni, Čikagu, još ništa od muža, ali držimo fige! Malo o njoj, njenoj kosi, novom vitaminskom programu, Bredu, njihovim dvema devojčicama Emi i Mekenzi, Klubu žena Vind Gapa i užasnoj organizaciji parade za Svetog Patrika. A onda uzdah: *te nesrećne devojčice.* Da, uzdah: moja priča o tim nesrećnim devojčicama. Izgleda da joj nije bilo baš mnogo stalo do toga jer je se brzo vratila na Klub žena i kako je postao neorganizovan otkad je Beka Hart (devojačko Muni) direktorka aktivnosti. Beka je u naše vreme bila osrednje popularna devojka koja se vinula među društvene zvezde pre pet godina kada je ugrabila Erika Harta, čiji roditelji poseduju razbacano trkalište za karting, zamku za turiste sa vodenim toboganom i terenom za mini-golf u najružnijem delu Ozarksa. Situacija je bila prilično ponižavajuća. Doći će večeras pa mogu i

sama da vidim. Jednostavno se nije uklapala.

Endžina kuća je izgledala kao dečji crtež palate: bila je toliko tipična da gotovo da nije bila trodimenzionalna. Kad sam ušla u sobu, shvatila sam koliko ne želim da budem tu. Bila je tu Endži, koja je nepotrebno izgubila pet kilograma od srednje škole i koja mi se skromno osmehnula i nastavila da služi fondi. Bila je tu Tiš, koja je još onda bila mamica u grupi, ona koja ti drži kosu dok povraćaš i koja je imala povremene napade plača jer se osećala nevoljeno. Saznala sam da se udala za tipa iz Njukasla, pomalo tunjavog tipa (ovo mi je došapnula Kejti) koji je solidno zarađivao. Mimi se raširila na kožnom kauču boje čokolade. Prelepa tinejdžerka čiji se izgled nije zadržao i u zreloj dobi. Izgleda da to niko drugi nije primećivao. Svi su je još uvek zvali „dobra riba“. Dokaz za to: ogromni kamen na njenoj ruci, zahvaljujući Džoiju Džohansenu, slatkom krakatom momku koji se na trećoj godini probio do mesta odbrambenog igrača i odjednom tražio da ga zovu Džoha. (To je stvarno sve čega se sećam o njemu.) Jadna Beka sedela je među njima kao na iglama, osećajući se nelagodno, obučena gotovo komično slično kao njena domaćica. (Da li je Endži vodila Beku u kupovinu?) Osmehivala se svakom čiji bi pogled uhvatila, ali niko nije pričao s njom.

Gledali smo *Plaže*.

Kad je Endži upalila svetlo, Tiš je jecala.

„Vratila sam se na posao“, objavila je kroz plač, pokrivši oči bledoružičastim noktima. Endži je nasula vino, potapšala je po kolenu i zurila u nju s napadnom zabrinutošću.

„Pobogu, draga, pa zašto?“, promrmljala je Kejti. Čak joj je i mrmljanje zvučalo ženskasto i pucketavo. Kao da hiljadu miševa gricka krekere.

„Sad pošto je Tajler u predškolskom, mislila sam da želim“, rekla je Tiš između jecaja. „Kao da mi treba nekakva svrha.“ Ispljunula je poslednju reč kao da je zaražena.

„Ti imaš svrhu“, rekla je Endži. „Nemoj da dozvoliš da ti društvo govori kako da odgajaš svoju porodicu. Nemoj da ti feministkinje“ – ovde je pogledala u mene – „usađuju osećaj krivice zato što imaš ono što one ne mogu da imaju.“

„U pravu je, Tiš, potpuno je u pravu“, ubacila se Beka. „Feminizam znači dozvoliti ženama da donose kakve god odluke žele.“

Žene su zbunjeno gledale u Beku, kad se iz ugla iznenada začuše Mimini jecaji, pa su se pažnja i Endži sa vinom okrenule njoj.

„Stiven ne želi više dece“, zacvilela je.

„Zašto ne?“, zgroženo je zakreštala Džeki.

„Kaže da je troje dovoljno.“

„Dovoljno za njega ili za tebe?“, prasnula je Kejti.

„To sam i ja rekla. Želim devojčicu. Želim ćerku.“ Žene su je pogladile po kosi. Kejti ju je pogladila po stomaku. „A ja želim sina“, zaječala je, značajno pogledavši u fotografiju Endžinog trogodišnjeg sina na okviru kamina. Tiš i Mimi nastavile su na smenu da kukaju i jadikuju – *nedostaju mi moja dečica... uvek sam sanjala o velikoj kući punoj dece, to je sve što sam ikad želela... šta fali tome da budeš samo mama?* Bilo mi ih je žao – delovale su stvarno potreseno – a ja sam svakako mogla da saosećam zbog života koji nije ispao onako kako je planirano. Ali posle mnogo klimanja glavom i odobravajućeg mrmljanja, nisam znala šta bih korisno rekla, pa sam se povukla u kuhinju da nasečem malo sira i sklonim im se s puta. Ovaj ritual mi je bio poznat iz

srednje škole i znala sam da neće trebati mnogo da postane gadno. Beka mi se uskoro pridružila u kuhinji i počela da pere sudove.

„Ovo se dešava praktično svake nedelje“, rekla je i prevrnula očima, pretvarajući se da je to više zabavlja nego nervira.

„Valjda je katarzično“, rekla sam. Osećala sam da želi da kažem još nešto. Bio mi je poznat taj osećaj. Kad sam na ivici da dobijem dobru izjavu, imam osećaj da bih mogla samo da zavučem ruku u usta te osobe i iščupam joj je sa jezika.

„Nisam imala pojma da mi je život toliko jadan dok nisam počela da dolazim na Endžina mala okupljanja“, prošaptala je Beka, uzevši tek opran nož da naseče malo grijera. Imale smo dovoljno sira da fino nahranimo ceo Vind Gap.

„Imati unutrašnje konflikte znači da možeš da živiš besmislenim, površnim životom a da ne priznaš da si besmislena, površna osoba.“

„Tako nekako“, rekla je Beka. „Da li je ovako bilo i kad ste bile u srednjoj školi?“, pitala je.

„O, uglavnom da, kad jedna drugoj nismo zabadale nož u leđa.“

„Onda mi je valjda drago što sam bila takva paćenica“, rekla je i nasmejala se. „Pitam se kako da sad budem manje kul.“ Na to sam se i ja nasmejala i nasula joj čašu vina, osetivši blagu vrtoglavicu od besmislenosti toga što sam se ponovo obrela u svojim tinejdžerskim danima.

Kad smo se vratile, još uvek se pomalo kikoćući, sve žene u sobi su plakale i sve su istovremeno pogledale u nas, poput nekog jezivog viktorijanskog portreta koji je oživeo.

„Pa, drago mi je što se vas dve tako lepo zabavljate“, odbrusila je Ketrin.

„Imajući u vidu ono što se dešava u našem gradu“, dodala je Endži. Očigledno su proširile temu.

„Šta je to sa svetom? Zašto bi neko povredio devojčice?“, kriknula je Mimi. „Jadna dečica.“

„I da im još izvadi zube, to nikako ne mogu da prebolim“, rekla je Kejti.

„Samo bih volela da su se prema njima bolje odnosili dok su bile žive“, zajecala je Endži. „Zašto su devojčice tako okrutne jedna prema drugoj?“

„Devojčice su ih zadirkivale?“, pitala je Beka.

„Spopale su Natali jedan dan posle škole u kupatilu... i odsekle joj kosu“, projecala je Mimi. Lice joj je bilo propalo, podbulo i flekavo. Po bluzi su joj se videli tamni potočići maskare.

„Naterale su En da pokaže svoj... polni organ dečacima“, rekla je Endži.

„Uvek su zadirkivale te devojčice, samo zato što su bile malo drugačije“, rekla je Kejti, nežno obrisavši suze o manžetnu.

„Ko su to one?“, pitala je Beka.

„Pitaj Kamil, ona *izveštava* o svemu ovome“, rekla je Kejti podigavši bradu, gest koga se sećam iz srednje škole. To je značilo da se okreće protiv tebe, ali oseća da to radi s punim pravom. „Ti znaš koliko je tvoja sestra grozna, zar ne, Kamil?“

„Znam da devojčice mogu da budu očajne.“

„Znači, braniš je?“ Kejti me je prostrelila pogledom. Osećala sam da me uvlače u politiku Vind Gapa i uspaničila sam se. Na listu mi je zadararalo *makljaža*.

„Oh, Kejti, i ne poznajem je dovoljno da bih je branila ili ne“, rekla sam, glumeći iznurenost.

„Jesi li bar jednom zaplakala zbog tih devojčica?“, pitala je Endži. Sad su se sve zbile jedna uz drugu i zurile u mene.

„Kamil nema dece“, pobožno je rekla Kejti. „Mislim da ona ne može da oseti taj bol kako ga mi osećamo.“

„Vrlo sam tužna zbog tih devojčica“, rekla sam, ali zvučalo je izveštačeno, kao kada se kandidatkinja na izboru lepote zalaže za mir u svetu. Jesam bila tužna, ali mi je kad sam to izgovorila zvučalo jeftino.

„Ne bih da zvučim okrutno“, oglasila se Tiš, „ali kao da deo tvog srca ne proradi dok ne dobiješ decu. Kao da zauvek ostane isključeno.“

„Slažem se“, rekla je Kejti. „Nisam zaista postala žena dok u sebi nisam osetila Mekenzi. Mislim, ovih dana se mnogo priča o sukobu Boga i nauke, ali čini se da se oko beba obe strane slažu. Biblija kaže budi plodna i množi se, a nauka, pa, kad se sve sagleda, žene su za to i stvorene, zar ne? Da rađaju decu.“

„Napred, devojke“, tiho je promrmljala Beka.

Beka me je odvezla kući jer je Kejti htela da prespava kod Endži. Pretpostavljam da će se dadilja ujutro pozabaviti njenim dragim devojčicama. Beka se nekoliko puta našalila na račun ženske opsednutosti materinstvom, na šta sam odgovorila kratkim graktajima smeha. *Lako je tebi da tako pričaš, ti imaš dvoje dece.* Osećala sam se očajnički durljivo.

Obukla sam čistu spavaćicu i sela uspravno nasred kreveta. Nema više pića za večeras, prošaptala sam. Potapšala sam se po obrazu i opustila ramena. Rekla sam samoj sebi *dušo*. Htela sam da sečem: na butini mi je blesnulo *šećer*, kod kolena mi je žarilo *gadna*. Htela sam da u svoju kožu urežem *jalova*. Takva ću i ostati, a moja utroba biće neupotrebljena. Prazna i netaknuta. Zamišljala sam kako mi se karlica otvara otkrivajući urednu šupljinu, poput gnezda iščezle životinje.

Te devojčice. *Šta je sa svetom?*, zavapila je Mimi, a njena jadikovka ostala je gotovo neprimećena jer je bila toliko banalna. Ali sad sam osetila. Nešto je naopako, baš ovde, nešto je strašno naopako. Zamišljala sam Boba Neša kako sedi na ivici Eninog kreveta i pokušava da se seti poslednjih reči koje je uputio svojoj ćerki. Videla sam Natalinu majku kako plače u jednu od njenih starih majica. Videla sam sebe, očajnu trinaestogodišnjakinju, kako jecam na podu sobe svoje mrtve sestre, držeći cipelicu s cvetnim dezenom. Ili Amu, kojoj je i samoj trinaest godina, ženu-dete predivnog tela koja izgara od želje da bude mala devojčica za kojom je moja majka žalila. Moju majku kako plače zbog Merijen. Kako ujeda onu bebu. Amu kako dokazuje svoju moć nad nižim bićima, kako se smeje dok ona i njene drugarice seku Natalinu kosu a kovrdže padaju na pločice na podu. Natali kako ubada malu devojčicu u oči. Koža mi je vrištala, u ušima mi je bubnjalo od otkucaja srca. Zažmurila sam, obgrlila se i zaplakala.

Pošto sam deset minuta jecala u jastuk, počela sam da se izvlačim iz napada plača, a kroz glavu su mi prolazile beznačajne misli: delovi izjave Džona Kina koje bih mogla da upotrebim u svom članku, činjenica da sledeće nedelje treba da platim stanarinu u Čikagu, miris jabuke koja truli u korpi za otpatke pored mog kreveta.

A onda je pred vratima Ama tiho prošaptala moje ime. Zakopčala sam gornji deo spavaćice, spustila rukave i pustila je da uđe. Nosila je ružičastu cvetnu spavaćicu, plava kosa padala joj je preko ramena i bila je bosa. Izgledala je zaista ljupko, nema bolje reči za to.

„Plakala si“, rekla je pomalo zaprepašćeno.

„Malo.“

„Zbog nje?“ Poslednja reč bila je bremenita. Zamislila sam je zaobljenu i tešku, kako ostavlja duboko udubljenje u jastuku.

„Pomalo, valjda.“

„I ja.“ Zurila je u ivice na meni: okovratnik moje spavačice, krajeve rukava. Pokušavala je da ulovi moje ožiljke. „Nisam znala da se povređuješ“, konačno je rekla.

„Ne više.“

„To je valjda dobro.“ Oklevala je na ivici mog kreveta. „Kamil, da li nekad imaš osećaj da će se nešto loše dogoditi a ti ne možeš to da sprečiš? Ne možeš ništa da uradiš, možeš samo da čekaš?“

„Kao napad anksioznosti?“ Nisam mogla da prestanem da zurim u njenu kožu, bila je tako glatka i preplanula, poput toplog sladoleda.

„Ne. Ne baš.“ Zvučala je kao da sam je razočarala, kao da nisam uspela da rešim neku dovitljivu zagonetku. „Nego. Donela sam ti poklon.“ Pružila mi je kvadrat ukrasnog papira i rekla mi da ga pažljivo otvorim. Unutra: uredno zavijen džoint.

„Bolje je od one votke što piješ“, rekla je Ama, automatski zauzevši odbrambeni stav. „Mnogo piješ. Ovo je bolje. Neće te toliko rastužiti.“

„Ama, stvarno...“

„Mogu li ponovo da vidim tvoje posekotine?“ Stidljivo se osmehnula.

„Ne.“ Tišina. Podigla sam džoint. „I, Ama, mislim da ne bi trebalo da...“

„Ali imam ga, zato uzmi ili ostavi. Samo sam htela da budem ljubazna.“ Namrštila se i savila ugao svoje spavačice.

„Hvala. Lepo je što želiš da mi pomogneš da se bolje osećam.“

„Mogu ja da budem ljubazna, znaš?“, rekla je, i dalje se mršteći. Izgledalo je kao da je i sama na ivici suza.

„Znam. Samo me zanima zašto si sada odlučila da budeš ljubazna prema meni.“

„Ponekad ne mogu. Ali evo sada mogu. Lakše je kad svi spavaju i kad je sve tiho.“ Pružila je šaku koja mi je poput leptira zalepršala pred licem, a onda ju je spustila, potapšala me po kolenu i otišla.

Deseto poglavlje

„Žao mi je što je došla ovamo, jer sada je mrtva“, rekao je uplakani Džon Kin (18) za svoju sestru Natali (10). „Neko je ubio moju sestricu.“ Telo Natali Kin pronađeno je 14. maja, uglavljeno uspravljeno u prostor između salona lepote *Loknica* i Biftijeve gvožđare u gradiću Vind Gapu u Misuriju. Ona je druga devojčica ubijena ovde u poslednjih devet meseci: En Neš (9) pronađena je u obližnjem potoku prošlog avgusta. Obe devojčice bile su zadavljene; ubica je obema izvadio zube.

„Bila je od onih blesavih klinki“, rekao je Džon Kin, tiho plačući, „pomalo muškarača.“ Kin, koji se pre dve godine doselio ovamo sa porodicom i koji je nedavno završio srednju školu, opisao je svoju mlađu sestru kao bistru, maštovitu devojčicu. Jednom je čak izmislila sopstveni alfabet. „Da je to uradilo neko obično dete, to bi bile obične budalaštine“, rekao je Kin tužno se nasmejavši.

Budalaština je ono što policija zasad ima o slučaju: zvaničnici policije u Vind Gapu i Ričard Vilis, detektiv odeljenja za ubistva pozajmljen iz Kansas Sitija, priznaju da imaju malo tragova. „Nikoga nismo isključili“, rekao je Vilis. „Vrlo pažljivo motrimo na potencijalne osumnjičene unutar zajednice, ali takođe pažljivo razmatramo mogućnost da su ova ubistva možda delo nekoga spolja.“

Policija odbija da da komentar o jednom potencijalnom svedoku, dečaku koji tvrdi da je video osobu koja je otela Natali Kin: ženu. Izvor blizak policiji kaže da pretpostavljaju da je ubica zapravo verovatno neki muškarac unutar lokalne zajednice. Džejms L. Dželard (56), zubar iz Vind Gapa, slaže se s tim i dodaje da je za vađenje zuba „potrebno nešto snage. Ne iskaču oni tako lako.“

Dok policija radi na slučaju, u Vind Gapu je zavladao pomama za sigurnosnim bravama i vatrenim oružjem. Lokalna gvožđara je prodala četrdesetak sigurnosnih brava; od ubistva Kinove, mesni trgovac puškama i pištoljima izdao je više od 30 dozvola za rukovanje vatrenim oružjem. „Mislio sam da većina ljudi ovde već ima puške, za lov“, kaže Den R. Snija (35), vlasnik najveće trgovine vatrenim oružjem u gradu. „Ali mislim da će svi koji nemaju pištolj... pa, nabaviće ga.“

Jedan od stanovnika Vind Gapa koji je uvećao svoj arsenal oružja je otac En Neš, Robert (41). „Imam još dve ćerke i sina i oni će biti zaštićeni“, rekao je. Neš je svoju pokojnu ćerku opisao kao prilično bistru. „Ponekad bih pomislio da je pametnija od svog matorog. Ponekad je ona mislila da je pametnija od svog matorog.“ Rekao je da je njegova ćerka bila muškarača kao Natali, devojčica koja je volela da se penje po drveću i vozi bicikl, što je i radila kada je oteta prošlog avgusta.

Otac Luis D. Bluel iz lokalne katoličke parohije kaže da je video kako su ubistva uticala na stanovništvo: poseta nedeljnoj misi znatno je porasla i mnogi članovi njegove crkve obratili su mu se za duhovni savet. „Kad se nešto ovako dogodi, ljudi zaista žude za duhovnom hranom“, kaže on. „Žele da znaju kako je nešto ovakvo moglo da se dogodi.“

Isto želi i policija.

Pre nego što smo ušli u štampu, Kari se našalio u vezi s gomilom inicijala srednjih imena. *Gospode, Južnjaci baš vole formalnosti*. Napomenula sam da je Misuri tehnički Srednji zapad, a on se zakikotao. *A ja sam tehnički srednjih godina, ali reci to nesrećnoj Ajlin kad mora da se izbori sa mojim burzitisom*. Takođe je iz mog intervju sa Džejsom Kapisijem izbacio sve osim najopštijih detalja. Ispašćemo naivčine ako klinicu poklonimo previše pažnje, naročito ako policija nije zagrizla. Isekao je i jednu izjavu Džonove majke o njenom sinu: „On je dobar, nežan dečko.“ Bio je to jedini komentar koji sam dobila od nje pre nego što me je izbacila iz kuće, jedino zbog čega je ta bedna poseta koliko-toliko vredela, ali Kari je mislio da odvlači pažnju. Verovatno je u pravu. Bio je prilično zadovoljan što konačno imamo osumnjičenog na koga možemo da se usredsredimo, mog „čoveka iz lokalne zajednice“. Moj „izvor blizak policiji“ bio je izmišljotina ili, da se blaže izrazim, amalgam – svi, od Ričarda do sveštenika, mislili su da je to uradio neko iz grada. Nisam Kariju rekla za svoju laž.

Tog jutra kada je moja priča objavljena, ostala sam u krevetu i zurila u beli telefon s brojčanikom, čekajući da zazvoni i da krenu pokude. Zvaće Džonova mama, koja će biti još kako besna kad sazna da sam dospela do njenog sina. Ili Ričard, zato što sam razglasila podatak da je osumnjičeni neko iz grada.

Posle sedam sati tišine, sve više sam se znojila, obadi su zujali oko mreže na mom prozoru, a Gejla je obigravala pred vratima, nestrpljiva da uđe u moju sobu. Posteljina i peškiri uvek su se svakodnevno menjali; mašina za veš non-stop se okreće dole u podrumu. Mislim da je ta navika ostala iz vremena kad je Merijen bila živa. Sveža čista odeća, da zaboravimo na sve izlučevine i vlažne mirise koji izbijaju iz naših tela. Bila sam na koledžu kad sam shvatila da volim miris seksa. Ušla sam jedno jutro u drugaričinu sobu pošto je, smeškajući se i gurajući čarape u zadnji džep, pored mene projurio neki dečko. Ona je leškarila na krevetu, zajapurena i gola, a jedna bosa noga virila joj je ispod čaršava. Taj slatki prljavi miris bio je čisto životinjski, poput najdubljeg kutka medveđe pećine. Bio mi je skoro potpuno stran taj ustajali miris iskustva. Najupečatljiviji miris iz mog detinjstva bio je miris štirka.

Ispostavilo se da prvi gnevni poziv nije uputio niko od onih koje sam očekivala.

„Ne mogu da verujem da si me sasvim izostavila iz članka“, dreknuo je glas Meredith Viler u telefon. „Nisi iskoristila ama baš ništa od onoga što sam rekla. Kao da i nisam bila tamo. Ja sam ti dovela Džona, sećaš se?“

„Meredith, nikad nisam rekla da ću upotrebiti tvoje komentare“, rekla sam, iznervirana zbog njenog laktanja. „Izvini ako si stekla takav utisak.“ Gurnula sam mlitavog plavog plišanog medu pod glavu, onda me zapekla savest pa sam ga vratila u dno kreveta. Čovek treba da ostane odan stvarima iz svog detinjstva.

„Ne znam samo zašto nisi htela da me ubaciš“, nastavila je. „Ako je svrha razgovora bila da stekneš nekakvu ideju o tome kakva je Natali bila, onda ti treba Džon. Ako ti treba Džon, trebam ti ja. Ja sam mu devojka. Mislim, pitaj koga hoćeš, praktično ga *posedujem*.“

„Pa, fokus priče zapravo niste bili ti i Džon“, rekla sam. Iza Meredithinog disanja čula sam neku kantri-rok baladu, ritmično udaranje i šištanje.

„Ali ubacila si u priču druge ljude iz Vind Gapa. Ubacila si glupog oca Bluela. Zašto ne i mene? Džon mnogo pati i ja sam mu stvarno važna, zajedno s njim prolazim kroz sve to. Stalno plače. Upravo mu ja pomažem da ostane pribran.“

„Kad budem pisala drugu priču, za koju će mi trebati još glasova iz Vind Gapa, intervjuisaću te. Ako imaš nešto da dodaš priči.“

Tup udarac. Šištanje. Peglala je.

„Znam dosta toga o toj porodici, dosta toga o Natali što Džon nikad ne bi ni pomislio. Ili rekao.“

„Onda sjajno. Javiću ti se. Uskoro.“ Spustila sam slušalicu, teška srca s obzirom na ono što mi je devojka nudila. Kad sam spustila pogled, shvatila sam da sam preko ožiljaka na levoj nozi zaobljenim devojačkim kurzivom napisala „Meredith“.

Ama je bila na tremu, umotana u ružičasti svileni šal, s mokrim peškirom na glavi. Majka je držala srebrni poslužavnik sa čajem, tostom i raznoraznim bočicama i kružnim pokretima pritiskala Aminu nadlanicu uz svoj obraz.

„Dušo, dušo, dušo“, mrmljala je Adora, ljuljajući ih obe na ljuljašci.

Ama se pospano zavalila, kao novorođenče u svom ćebencetu, s vremena na vreme coknuvši usnama. Bilo je to prvi put da vidim majku od našeg odlaska u Vudberi. Oklevala sam ispred nje, ali ona nije odvajala pogled od Ame.

„Zdravo, Kamil“, konačno je prošaptala Ama i izvila usne u smešak.

„Tvoja sestra je bolesna. Pala je u groznicu od brige otkako si ti došla kući“, rekla je Adora i dalje kružno pritiskajući Aminu šaku. Zamišljala sam majku kako škrguće zubima.

Shvatila sam da Alan sedi odmah tu unutra, gleda ih kroz mrežu na vratima sa dvoseda u dnevnoj sobi.

„Moraš joj pomoći da se oseća prijatnije u tvom društvu, Kamil; ona je samo devojčica“, rekla je majka gugućući Ami.

Devojčica sa mamurlukom. Ama je sinoć izašla iz moje sobe i otišla u svoju da malo popije. Eto kako ova kuća funkcioniše. Ostavila sam ih da šapuću jedna drugoj, a na kolenu mi je brujalo *miljenica*.

„Hej, Njuškalo.“ Ričard se zaustavio pored mene u svom sedanu. Pešačila sam do mesta gde je nađeno Natalino telo, da nađem konkretne detalje o balonima i porukama ostavljenim tamo. Kari je želeo članak o „gradu u žalosti“. To jest, ako nema novih tragova o ubistvima. Što je značilo, bolje da ih bude, uskoro.

„Zdravo, Ričarde.“

„Fina priča danas.“ Prokleti internet. „Drago mi je što čujem da si našla izvor blizak policiji.“ Smešio se kad je to rekao.

„I meni.“

„Ulazi, imamo posla.“ Otvorio je suvozačka vrata.

„Imam ja svog posla. Dosad mi rad s tobom nije doneo ništa osim neupotrebljivih *bez komentara*. Moj urednik će me uskoro povući.“

„Pa, ne smemo to da dozvolimo. Onda ne bi imao ko da me zabavlja“, rekao je. „Hajde sa mnom. Treba mi vodič za turu po Vind Gapu. Zauzvrat: odgovoriću na tri pitanja, u celosti i iskreno. Nezvanično, naravno, ali biću otvoren prema tebi. Hajde, Kamil. Osim ako nemaš sastanak sa svojim izvorom iz policije.“

„Ričarde.“

„Ne, stvarno. Neću da stojim na putu tek procvaloj ljubavnoj vezi. Ti i taj tajanstveni tip mora da ste baš lep par.“

„Umukni.“ Ušla sam u kola. Nagnuo se preko mene, spustio moj pojas i privezao ga, zastavši na trenutak s usnama uz moje.

„Moraš da mi budeš bezbedna.“ Pokazao je na helijumski balon koji se lelujao u otvoru gde je nađeno Natalino telo. Na njemu je pisalo: *Brzo ozdravi*.

„To, po meni“, rekao je Ričard, „savršeno oslikava Vind Gap.“

Ričard je želeo da ga odvedem na sva tajna mesta u gradu, zakutke za koje samo meštani znaju. Mesta gde se ljudi sastaju da se krešu ili puše travu, gde tinejdžeri piju ili ljudi dolaze da sede sami i prokljuve gde su u životu omanuli. Svakom u jednom trenutku život iskoči iz šina. Za mene je to bio dan kada je Merijen umrla. Dan kada sam uzela onaj nož na zavidnom je drugom mestu.

„Još nismo našli mesto ubistva nijedne od devojčica“, rekao je Ričard, s jednom rukom na volanu a drugom prebačenom preko naslona mog sedišta. „Samo mesta na kojima su ostavljena tela, a i ona su prilično kontaminirana.“ Zastao je. „Izvini. 'Mesto ubistva' je grozan izraz.“

„Prikladniji nego stratište.“

„Al' ste rečiti vi iz Vind Gapa.“

„Aha. A tek što ste kulturni vi iz Kansas Sitija.“

Odvela sam Ričarda do jednog neobeležnog pošljunčanog puta i parkirali smo se u korovu do kolena oko šesnaest kilometara južno od mesta gde je nađeno Enino telo. Hladila sam vrat na vlažnom vazduhu, cimala duge rukave koji su mi se prilepili za ruke. Pitala sam se da li Ričard oseća alkohol od sinoć koji mi je sada u tačkicama znoja izbijao iz kože. Zašli smo u šumu, nizbrdo pa opet uzbrdo. Lišće kanadske topole treperilo je kao i uvek na zamišljenom vetriću. S vremena na vreme čuli bismo neku životinju kako šmugne, pticu kako iznenada poleti. Ričard je samouvereno išao iza mene, čupkajući lišće i polako ga cepajući usput. Dok smo stigli do tog mesta, odeća nam je bila natopljena, a niz lice mi se slivao znoj. Bila je to prastara školska zgrada sa jednom prostorijom, blago nagnuta u stranu, kroz čije su se daske probijale puzavice.

Unutra je za zid bila prikucana polovina školske table. Na njoj su bili detaljni crteži penisa kako ulaze u vagine – odvojene od tela. Po podu su bili rasuti lišće i flaše alkoholnih pića, nekoliko zarđalih limenki piva iz vremena pre čepova na povlačenje. Ostalo je nekoliko majušnih klupa. Preko jedne je bio prebačen stolnjak, sa vazom uvelih ruža u sredini. Bedno mesto za romantičnu večeru. Nadala sam se da je dobro prošla.

„Svaka čast“, rekao je Ričard pokazavši na jedan od crteža bojicama. Njegova svetloplava košulja prilepila mu se uz telo. Videla sam obris dobro zategnutih grudi.

„Ovde se, očigledno, uglavnom okupljaju klinici“, rekla sam. „Ali blizu je potoka pa sam mislila da bi trebalo da vidiš.“

„Aham.“ Ćutke me je gledao. „Šta radiš tamo u Čikagu kad ne radiš?“ Naslonio se na klupu, izvukao uvelu ružu iz vaze, počeo da joj mrvli lišće.

„Šta radim?“

„Imaš li dečka? Kladim se da imaš.“

„Ne. Već dugo nisam imala dečka.“

Počeo je da čupka latice s ruže. Nisam bila sigurna da li ga zanima moj odgovor. Pogledao je u mene i iscerio se.

„Teška si ti, Kamil. *Ne daješ* baš mnogo. Moram da se pomučim. To mi se sviđa, drugačije je. Većinu devojaka ne možeš da učutkaš. Bez uvrede.“

„Ne pokušavam da budem teška. Samo nisam očekivala to pitanje“, rekla sam, povrativši ravnotežu u ovom razgovoru. Časkanje i zadirkivanje. Mogu ja to. „Da li ti imaš devojku? Kladim se da imaš dve. Plavušu i brinetu, da ti se slažu sa kravatama.“

„Pogrešila si u svemu. Nemam devojku, a poslednja je bila ridokosa. Nije se slagala ni uz šta što sam imao. Morala je da ode. Šteta, fina devojka.“

Obično ne volim tipove kao što je Ričard, one koji su od rođenja imali sve: izgled, šarm, pamet, verovatno i novac. Takvi muškarci mi nikad nisu bili mnogo zanimljivi; falilo im je oštrine i obično su bili kukavice. Instinktivno su bežali od svake situacije koja bi mogla da bude neprijatna ili nezgodna. Ali Ričard mi nije bio dosadan. Možda zato što mu je kez bio malčice iskošen. Ili zato što je za život zarađivao baveći se gadnim stvarima.

„Jesi li ikad dolazila ovamo kao dete, Kamil?“, pitao je tiho, gotovo stidljivo. Pogledao je u stranu i kosa mu je zlatno zasvetlucala na popodnevnom suncu.

„Naravno. Savršeno mesto za neprimerene radnje.“

Ričard mi je prišao, pružio mi poslednju ružu, prešao mi prstom preko znojavog obraza.

„Mogu da zamislim“, rekao je. „Prvi put da poželim da sam odrastao u Vind Gapu.“

„Ti i ja bismo se možda dobro slagali“, rekla sam i zaista sam tako mislila. Najednom sam se rastužila što nikad nisam poznavala dečka kao što je Ričard dok sam odrastala, nekog ko bi predstavljao bar nekakav izazov.

„Ti znaš da si lepa, zar ne?“, pitao je. „Rekao bih ti, ali deluje mi kao nešto što bi ti glatko odbacila. Zato sam mislio...“

Nagnuo mi je glavu ka sebi i poljubio me, najpre polako a onda, pošto se nisam odmakla, privukao me u zagrljaj, gurnuo mi jezik u usta. Bilo je to prvi put da me je neko poljubio u gotovo tri godine. Prešla sam rukama između njegovih lopatica, a ruža mu se smrvila niz leđa. Sklonila sam mu kragu sa vrata i liznula ga.

„Mislim da si najlepša devojka koju sam ikad video“, rekao je, prešavši mi prstom duž vilične kosti. „Kad sam te prvi put video, do kraja dana nisam mogao da razmišljam. Vikeri me poslao kući.“ Nasmejao se.

„Mislim da si i ti veoma privlačan“, rekla sam držeći mu ruke da ne lutaju. Košulja mi je bila tanka, nisam htela da oseti moje ožiljke.

„*Mislim da si i ti veoma privlačan?*“ Nasmejao se. „Isuse, Kamil. Ti baš pojma nemaš o romantici, a?“

„Samo si me iznenadio. Mislim, kao prvo, ovo nije dobra ideja, ti i ja.“

„Užasna je.“ Poljubio mi je resicu uha.

„I, mislim, zar ne želiš da malo istražiš ovo mesto?“

„*Gospođice Priker*, pretražio sam ovo mesto druge nedelje od dolaska ovamo. Samo sam hteo da prošetam s vama.“

Ispostavilo se da je Ričard obišao i druga dva mesta koja sam imala na umu. U napuštenoj lovačkoj kolibi u južnom delu šume pronađena je žuta karirana traka za kosu koju roditelji nijedne od devojčica nisu mogli da identifikuju. Na liticama istočno od Vind Gapa, gde ste mogli

da sedite i gledate reku Misisipi daleko ispod, nađen je otisak dečje patike koji se nije poklapao sa cipelama nijedne od devojčica. Nađeno je nekoliko kapljica krvi po vlatima trave; ali krvna grupa nije odgovarala nijednoj. Ponovo sam se pokazala beskorisnom. S druge strane, Ričardu izgleda nije smetalo. Ipak smo se odvezli do litica, poneli pakovanje od šest piva i sedeli na suncu, gledajući kako se Misisipi sivo presijava poput neke lenje zmije.

Ovo je bilo jedno od mesta na koje je Merijen najviše volela da dolazi kada je mogla da ustane iz kreveta. Na trenutak sam osetila težinu njenog detinjeg tela na leđima, njen vreli dah i kikot u ušima, mršave ruke čvrsto obavijene oko ramena.

„Gde bi odvela devojčicu da je zadaviš?“, pitao je Ričard.

„U moja kola ili kući“, rekla sam, trgavši se nazad.

„A da joj izvadiš zube?“

„Negde gde bih mogla dobro da se oribam. Podrum. Kada. Devojčice su prvo ubijene, zar ne?“

„Je l' to jedno od tvojih pitanja?“

„Aha.“

„Obe su bile mrtve.“

„Dovoljno dugo da ne bude krvi kad su zubi izvađeni?“

Šlep koji je plovio niz reku počeo je da se okreće postrance na struji; na palubi su se pojavili ljudi sa dugačkim motkama da ga ponovo okrenu u pravom smeru.

„Kod Natali je bilo krvi. Zubi su izvađeni odmah pošto je zadavljena.“

Prema mnom se ukazala slika Natali Kin, širom otvorenih smeđih očiju, srozane u kadi dok joj neko vadi zube. Krv na Natalinoj bradi. Ruka na kleštima. Ženska ruka.

„Veruješ li Džejsu Kapisiju?“

„Stvarno ne znam, Kamil, i ne prodajem ti maglu. Klinac je van sebe od straha. Njegova mama nas non-stop zove da pošaljemo nekog da ga čuva. Ubeđen je da će ta žena doći po njega. Malo sam ga zaplašio, rekao mu da laže, pokušao da vidim da li će promeniti svoju priču. Ali ne vidim kako bi to mogla da bude istina. Ne uklapa se ni u jedan od profila za koje sam ikad čuo. Ne zvuči mi kako treba. Policijska intuicija. Mislim, razgovarala si s njim, šta ti misliš?“

„Slažem se s tobom. Pitam se da se nije samo isprepadao zbog majčinog raka, pa nekako projektuje taj strah. Ne znam. A šta je sa Džonom Kinom?“

„Po profilu: pravog je uzrasta, iz porodice je jedne od žrtava, deluje možda malo previše slomljeno zbog svega.“

„Sestra mu je ubijena.“

„Jeste. Ali... muško sam i reći ću ti da bi se tinejdžeri pre ubili nego da plaču u javnosti. A on je cmizdrio po celom gradu.“ Ričard je šuplje zatrubio na svoju flašu piva, poziv na parenje remorkeru u prolazu.

Kad me je Ričard odbacio kući, mesec je izašao a cvrčci su se rascvrčali kao u džungli. Njihovo cvrčanje bilo je u skladu sa pulsiranjem među mojim nogama gde sam Ričardu dozvolila da me dotakne. Spustivši rajsferšlus, moja ruka je vodila njegovu do mog klitorisa i zadržala je tamo da ne istražuje i ne naleti na izbočene obrise mojih ožiljaka. Pohvatali smo se kao dvoje školaraca (dok sam svršavala, na levom stopalu snažno mi je damaralo ružičasto *valjušak*) i bila sam lepljiva i mirisala na seks kad sam otvorila vrata i zatekla majku kako sedi na najnižem stepeniku

sa čašom koktela od amareta.

Na sebi je imala ružičastu spavaćicu sa puf rukavima kao u devojčice i satenskom trakom na okovratniku. Šake su joj bile nepotrebno prepakovane u snežnobelu gazu, koju je uspela da sačuva besprekorno čistom iako je bila poprilično pijana. Blago se zanosila kad sam ušla, poput duha koji razmišlja da li da iščezne. Ostala je.

„Kamil. Dođi sedi.“ Mahnula je ka meni šakama poput oblaka. „Ne! Prvo uzmi čašu iz kuhinje pozadi. Možeš da popiješ nešto s majkom. Sa svojom majkom.“

Ovo će biti žalosno, promrmljala sam zgrabivši čašu. Ali ispod toga, pomisao: nasamo s *njom!* Šapat zaostao iz detinjstva. Reši se toga.

Majka je sipala nehajno ali savršeno, napunivši čašu do vrha taman da se ne prelije. Ipak, sad ju je trebalo prineti ustima a da se ne prospe. Smejuljila se dok me je gledala. Naslonila se na stub, podvila noge pod sebe, srknula.

„Mislim da sam konačno shvatila zašto te ne volim“, rekla je.

Znala sam da me ne voli, ali nikad je nisam čula da to priznaje. Pokušala sam sebe da ubedim da sam zaintrigirana, kao naučnik na rubu velikog otkrića, ali grlo mi se steglo i morala sam da se nateram da dišem.

„Podsećaš me na moju majku. Džuju. Hladna, nepristupačna i tako uobražena. Ni mene moja majka nikad nije volela. A ako vi devojke ne želite da me volite, neću ni ja vas.“

Preplavio me je talas gneva. „Nikad nisam rekla da te ne volim, to je budalaština. Potpuna budalaština, jebote. Ti mene nikad nisi volela, čak ni kao dete. Uvek si bila samo hladna prema meni, zato nemoj ovo da prebacuješ na mene.“ Počela sam snažno da trljam dlan o ivicu stepenika. Majka se blago osmehnula na taj moj gest pa sam prestala.

„Uvek si bila tako svojeglava, nimalo draga. Sećam se kad si imala šest ili sedam godina. Htela sam da ti za školsko fotografisanje stavim papilotne u kosu. A ti si je isekla mojim krojačkim makazama.“ Ne sećam se da sam to uradila. Sećam se da sam čula da je En to uradila.

„Mislim da nije bilo tako, mama.“

„Tvrdo glava. Kao one devojčice. Pokušala sam da budem bliska s tim devojčicama. Tim mrtvim devojčicama.“

„Kako to misliš, da budeš bliska s njima?“

„Podsećale su me na tebe, vitlajući onako divlje po gradu, kao neke lepe životinjice. Mislila sam, kad bih mogla da se zbližim s njima, bolje bih te razumela. Kad bih mogla da ih zavolim, možda bih mogla da zavolim i tebe. Ali ne mogu.“

„Ne. Pretpostavljam da ne možeš.“ Stojeći sat otkucao je jedanaest. Pitam se koliko je puta moja majka čula to dok je odrastala u ovoj kući.

„Kad sam te nosila u sebi, kad sam bila devojčica – toliko mlađa nego što si ti sada – mislila sam da ćeš me ti spasiti. Mislila sam da ćeš me ti voleti. A onda će me i moja majka voleti. Kakva glupost“, rekla je visokim, hrapavim glasom, poput crvenog šala u oluji.

„Bila sam beba.“

„Bila si neposlušna od samog početka. Nisi htela da jedeš. Kao da si me kažnjavala što si rođena. Izgledala sam kao budala. Kao dete.“

„I *bila* si dete.“

„I sad si se vratila, a ja samo mislim: 'Zašto Merijen, a ne ona?'“

Bes je istog časa splasnuo, a zamenio ga je mračni očaj. Moji prsti pronašli su u podnoj dasci spajalicu za drvo. Zabila sam je pod nokat. Neću zaplakati zbog ove žene.

„Nisam ni ja baš presrećna što sam ostala ovde, mama, ako će ti od toga biti lakše.“

„Tako si puna mržnje.“

„Naučila sam od tebe.“

Majka je poletela i zgrabila me za obe ruke. Zatim je pružila ruku iza mene i noktom napravila krug oko mesta na mojim leđima na kome nije bilo ožiljaka.

„Jedino mesto koje ti je ostalo“, prošaptala mi je. Dah joj je bio sladak i osećao se na mošus, poput vazduha koji izbija iz prolećnog izvora.

„Da.“

„Jednog dana ću tamo urezati svoje ime.“ Protresla me jednom, pustila me, a onda ostavila na stepenicama sa toplim ostacima našeg pića.

Popila sam ostatak koktela i usnila mračne lepljive snove. Majka me je rasporela i vadila mi organe, nižući ih na krevetu dok je moje meso lepršalo sa strane. U svaki od njih ušivala je svoje inicijale, a onda ih ponovo ubacivala u mene, zajedno sa gomilom zaboravljenih predmeta: drečavonarandžasta gumena lopta koju sam dobila iz automata kad sam imala deset godina; par ljubičastih vunelih čarapa koje sam nosila sa dvanaest; jeftini pozlaćeni prsten koji mi je jedan dečko kupio u prvom razredu srednje. Sa svakim predmetom, olakšanje što više nije izgubljen.

Već je bilo prošlo podne kad sam se probudila, dezorijentisana i uplašena. Popila sam gutljaj votke iz svoje pljoske da ublažim paniku, zatim odjurila u kupatilo i povratila je, zajedno sa nitima šećernosmeđe pljuvačke od koktela od amareta.

Skinula sam se do gole kože i ušla u kadu, osetivši hladni porcelan na leđima. Ispružila sam se, odvrnula vodu i pustila da mi mili po koži i napuni mi uši dok nisu potonule uz glasno *buć broda* koji tone. Da li ću ikada biti dovoljno disciplinovana da pustim da mi voda pokrije lice, da se udavim otvorenih očiju? Jednostavno odbiti da se podignem pet centimetara i biće gotovo.

Voda mi je štipala oči, pokrila mi nos, a onda me obavila. Zamišljala sam sebe odozgo: izrezbarena koža i nepomično lice trepere ispod površine vode. Moje telo nije htelo da učuti. *Steznik, prljava, džangrizati, udovica!*, vrištalo je. Stomak i grlo su mi se grčili, očajnički pokušavajući da udahnu vazduh. *Prst, kurva, šuplja!* Nekoliko trenutaka disciplinovanosti. Kakav čist način da se umre. *Cvet, cvat, krasan.*

Poletela sam ka površini, naglo udahnula. Dahtala sam, a glava mi se nakrenula ka plafonu. Polako, polako, govorila sam sebi. Polako, lutko, bićeš ti dobro. Pomazila sam se po obrazu, tepala sebi – koja jasnica – i disanje mi se umirilo.

A onda nalet panike. Mašila sam se pozadi da nađem krug kože na svojim leđima. Još je gladak.

Nad grad su se nadvili niski crni oblaci tako da se sunce probijalo po rubovima, bojeći sve nekom bledunjavom žućkastom bojom, kao da smo bube pod fluorescentnim svetlom. Još uvek slaboj posle suočavanja sa mojom majkom, slabašni sjaj mi je baš odgovarao. Imala sam zakazan intervju kod Meredith Viler u vezi s Kinovima. Nisam bila sigurna da li ću izvući nešto bitno, ali bar ću dobiti izjavu, koja mi je bila potrebna budući da posle mog poslednjeg članka nisam ništa čula od Kinovih. Istina je da sam, sad pošto je Džon živeo iza Meredithine kuće, do njega mogla da dođem samo preko nje. Bila sam sigurna da je bila presrećna zbog toga.

Otpešačila sam do Glavne ulice da pokupim svoja kola, koja sam tamo ostavila tokom jučerašnjeg izleta s Ričardom. Jedva sam se spustila na vozačko sedište. Ipak sam uspela da stignem do Meredith pola sata ranije. Znajući da se doteruje i licka pripremajući se za moju posetu, pretpostavila sam da će me smestiti pozadi na tremu i da ću imati priliku da vidim kako je Džon. Ispostavilo se da ona uopšte nije tamo, ali čula sam muziku koja je dopirala iza kuće i sledeći je ugledala Četiri plavušice u fluorescentnim bikinijima kako dele džoint na jednom kraju bazena i Džona kako ih gleda iz hlada na drugom kraju. Ama je bila preplanula, plavokosa, prekrasna, ni traga od jučerašnjeg mamurluka. Bila je majušna i šarena kao predjelo.

Suočena sa toliko glatkih tela, osetila sam kako koža počinje da mi cvokoće. Nisam mogla da, povrh panike izazvane mamurlukom, podnesem još i direktan kontakt. Zato sam špijunirala s kraja kuće. Svako je mogao da me vidi, ali nikoga nije bilo briga. Amine tri drugarice ubrzo su se, svladane marihuanom i vrućinom, opružile licem nadole na svojoj ćebadi. Ama, koja je ostala uspravna, zurila je u Džona, utrljavajući ulje za sunčanje na ramena, grudi, dojke, zavlacheći ruke pod gornji deo bikinija, gledajući Džona kako je gleda. Džon nije pokazivao nikakvu reakciju, kao dete posle šest sati gledanja televizije. Što se Ama pohotnije trljala, to je on pokazivao manje zanimanja. Jedan trougao njenog bikinija spao je u stranu, otkrivši punačku dojku. Trinaest godina, pomislila sam, ali na trenutak sam osetila divljenje prema toj devojčici. Kad sam ja bila tužna, povređivala bih sebe. Ama je povređivala druge. Kad sam želela pažnju, podavala sam se dečacima: *Radi šta hoćeš; samo me voli*. Amino seksualno davanje bilo je poput nekog vida agresije. Duge mršave noge, tanki zglobovi šake i visok, mazni glas, sve to upereno kao pištolj. *Radi šta ja hoću; možda te i zavolim*.

„Hej, Džone, na koga te podsećam?“, doviknula je Ama.

„Na nevaljalu devojčicu koja misli da je to što radi slađe nego što zapravo jeste“, odgovorio joj je Džon. Sedeo je na ivici bazena u šorcu i majici, s nogama umočenim u vodu. Noge su mu bile prekrivene tankim, gotovo ženstvenim slojem tamnih dlačica.

„Stvarno? Što onda ne prestaneš da me gledaš iz svog malog skrovišta?“, rekla je pokazavši nogom na spremište za kola i njegov tavanski prozorčić s plavim kariranim zavesama. „Meredith će biti ljubomorna.“

„Volim da te držim na oku, Ama. Znaj da te uvek držim na oku.“

Pretpostavljam da je moja mlađa sestra ušla u njegovu sobu bez dozvole, prekopavala po njegovim stvarima. Ili ga sačekala na njegovom krevetu.

„Sad me bogme baš držiš na oku“, rekla je nasmejavši se i širom raskrečivši noge. Izgledala je jezivo na slabom svetlu čiji su joj zraci prošarali lice senkama.

„I na tebe će jednog dana doći red, Ama“, rekao je. „Uskoro.“

„Krupna zverka. Čujem“, doviknula mu je Ama. Kajli je podigla pogled, usredsredila ga na svoju drugaricu, osmehnula se i ponovo legla.

„I strpljiv.“

„Trebaće ti.“ Dobacila mu je poljubac.

Počeo je da me hvata koktel od amareta i bila mi je muka od ovog prepucavanja. Nije mi se sviđalo što Džon Kin flertuje s Amom, ma koliko provokativna ona bila. Ipak joj je bilo samo trinaest godina.

„Zdravo?“, doviknula sam, a Ama se trgla i mahnula mi prstima. Dve od tri plavuše podigle su pogled, pa ponovo legle. Džon je zahvatio malo vode iz bazena, istrljao lice, a onda mi se

slabašno osmehnuo. Premotavao je unazad razgovor, nagađajući koliko toga sam čula. Bila sam jednako udaljena od oboje, pa sam krenula ka Džonu i sela dobra dva metra od njega.

„Jesi li pročitao članak?“, pitala sam. Klimnuo je glavom.

„Aha, hvala, bio je dobar. Bar onaj deo o Natali.“

„Došla sam danas da malo sa Meredith popričam o Vind Gapu; možda pomenemo i Natali“, rekla sam. „Da li je to u redu?“

Slegao je ramenima.

„Naravno. Još se nije vratila kući. Nema dovoljno šećera za ledeni čaj. Odlepila je i odjurila u prodavnicu nenašminkana.“

„Skandalozno.“

„Za Meredith, da.“

„Kakva je situacija ovde?“

„Oh, dobro je“, rekao je. Počeo je da se pljeska po desnoj šaci. Bodreći se. Ponovo mi ga je bilo žao. „Ne znam da li će igde išta ikada ponovo biti dobro, tako da je teško odrediti da li je ovo bolje ili gore, znate šta hoću da kažem?“

„Misliš: ovo mesto je bedno i želim da umrem, ali ne znam nijedno drugo mesto gde bih radije bio“, dodala sam. Okrenuo se i zagledao u mene, a u njegovim plavim očima odražavao se ovalni bazen.

„To je tačno ono na šta sam mislio.“ *Navikni se na to*, pomislila sam.

„Jesi li razmišljao da odeš na neko savetovanje, da posetiš terapeuta?“, rekla sam. „Moglo bi stvarno da pomogne.“

„Aha, Džone, moglo bi da priguši neke tvoje *nagone*. Znaš, znaju da budu *smrtonosni*? Ne želimo da se još devojčica pojavi bez zuba.“ Ama je kliznula u bazen i plutala tri metra dalje.

Džon je skočio i na trenutak sam pomislila da će zaroniti u bazen i zadaviti je. Ali on je uperio prst u nju, otvorio usta, zatvorio ih i otišao u svoju sobu u potkrovlju.

„To je baš bilo okrutno“, rekla sam joj.

„Ali smešno“, rekla je Kajli koja je plutala pored na drečavoružičastom dušeku.

„Koji čudak“, rekla je Kelsi, brčkajući se pored nje.

Džouds je sedela na svom ćebet, kolena privučениh do brade, pogleda usredsređenog na spremište za kola.

„Pre neku noć si bila tako ljubazna prema meni. Sad si toliko drugačija“, promrmljala sam Ami. „Zašto?“

Na trenutak kao da se iznenadila. „Ne znam. Volela bih da mogu to da promenim. Stvarno.“ Otplivala je ka svojim drugaricama kad se Meredith pojavila na vratima i mrzovoljno me pozvala da uđem.

Dom Vilerovih delovao je poznato: prepunjena plišana sofa, stočić na kome je stajala replika jedrenjaka, veseli otoman od somota boje limete, crno-bela fotografija Ajfelove kule snimljena pod ostrim uglom. Prolećni katalog *Poteri barna*. Sa sve limun-žutim tanjirima koje je Meredith sada ređala na sto, nasred kojih su stajali glazirani kolači od šumskog voća.

Bila je obučena u lanenu letnju haljinu boje zelene breskve, kosa joj je padala preko ušiju,

zakačena na potiljku u labavi konjski rep za koji joj je sigurno trebalo dvadeset minuta da bude tako savršen. Najednom je mnogo ličila na svoju majku. Mogla bi pre da prođe kao Adorino dete nego ja. Osetila sam kako me ispunjava bes, pokušala da ga obuzdam, dok nam je sipala po čašu ledenog čaja osmehnuvši se.

„Nemam pojma šta ti je moja sestra pričala, ali pretpostavljam da je bilo odvratno i bezobrazno, pa se izvinjavam“, rekla je. „Mada znaš da je Ama pravi kolovođa tamo.“ Pogledala je kolač, ali kao da nije imala želju da ga jede. Bio je previše lep.

„Verovatno Amu poznaješ bolje od mene“, rekla sam. „Izgleda da se ona i Džon...“

„Ona je vrlo zahtevno dete“, rekla je prekrstivši, pa ponovo raširivši noge i popravivši haljinu. „Ama brine da će se sparušiti i odleteti ako nije stalno u centru pažnje. Naročito momaka.“

„Zašto ne voli Džona? Natuknula je da je on povredio Natali.“ Izvadila sam diktafon i uključila ga, delom zato što nisam htela da gubim vreme sa ego tripovima, a delom zato što sam se nadala da će reći o Džonu nešto vredno štampe. Ako je on, bar za stanovnike Vind Gapa, bio glavni osumnjičeni, trebala mi je izjava.

„Ama kao Ama. Ima u njoj nečeg podlog. Džonu se sviđam ja, a ne ona, pa ga napada. Kad ne pokušava da mi ga preotme. Kao da će joj to ikad uspeti.“

„Mada, izgleda da mnogi pričaju da Džon možda ima neke veze s ovim. Šta misliš, zašto?“

Slegla je ramenima, izbacila donju usnu, nekoliko sekundi gledala kako se traka vrti.

„Znaš već kako je. On nije odavde. Pametan je, prosvećen i sto puta lepši od svih ostalih odavde. Ljudi bi voleli da to bude on, jer to onda znači da ovo... *zlo* nije došlo iz Vind Gapa. Došlo je spolja. Pojedi kolač.“

„Veruješ li da je nevin?“ Uzela sam zalogaj, a glazura mi je kapnula sa usne.

„Naravno da verujem. Sve su to prazne priče. Samo zato što neko ode da se provoza... mnogi to rade ovde. Džon je samo odabrao loš trenutak.“

„A šta je sa porodicom? Šta možeš da mi kažeš o tim devojkicama?“

„Bile su drage, veoma lepo vaspitane i ljupke devojkice. Kao da je Bog odabrao da k sebi na nebo uzme najbolje devojkice iz Vind Gapa.“ Vežbala je šta će da kaže, govorila je uvežbanim ritmom. Čak joj je i osmeh delovao odmereno: premali je škrt, preširok je neprimereno zadovoljan. Ovaj osmeh je baš kako treba. Hrabra i optimistična, govorio je.

„Meredit, znam da to nije ono što si mislila o tim devojkicama.“

„Pa, kakvu bi ti izjavu želela?“, prasnula je.

„Iskrenu.“

„Ne mogu. Džon bi me mrzeo.“

„Ne moram da navedem tvoje ime u članku.“

„Koja bi onda bila svrha ovog intervjuja?“

„Ako znaš nešto o devojkicama što ljudi ne govore, treba da mi kažeš. Moglo bi da skrene pažnju sa Džona, zavisno od toga o kakvoj informaciji se radi.“

Meredit je smerno srknula čaj i obrisala salvetom ugao usana boje jagode.

„Ali možeš li ipak nekako da ubaciš moje ime u članak?“

„Mogu negde drugde da navedem tvoj citat pod tvojim imenom.“

„Hoću ono o tome kako ih Bog nosi na nebo“, procvrkutala je Meredith. Kršila je ruke i osmehnula mi se krajičkom usana.

„Ne. Ne to. Iskoristiću deo o tome kako Džon nije odavde i da ga zato ljudi toliko ogovaraju.“

„Zašto ne možeš da iskoristiš onaj koji ja želim?“ Zamislila sam Meredith kao petogodišnjakinju obučenu kao princeza, kako se žali jer se njenoj omiljenoj lutki nije dopao njen zamišljeni čaj.

„Zato što je u suprotnosti sa mnogo toga što sam čula i zato što niko zapravo tako ne govori. Zvuči lažno.“

Bilo je to najjadnije suočavanje koje sam ikada imala sa sagovornikom i krajnje neetično s profesionalne strane. Ali želela sam njenu jebenu priču. Meredith je uvtala srebrni lančić oko vrata, proučavajući me.

„Znaš, trebalo je da budeš manekenka“, iznenada je rekla.

„Sumnjam“, odbrusila sam. Svaki put kad bi mi rekli da sam lepa, pomislila bih na sve one gadosti što mi gamižu pod odećom.

„Mogla si. Uvek sam htela da budem ti kad odrastem. Razmišljam o tebi, znaš? Mislim, mame nam se druže pa sam znala da si u Čikagu i zamišljala sam te u nekakvoj vili sa nekoliko kovrdžavih glavica i mužem frajerčinom, investicionim bankarom. U kuhinji ste i pijete sok od pomorandže, on ulazi u svoj jaguar i odlazi na posao. Ali izgleda da sam pogrešno zamišljala.“

„Jesi. Mada, lepo zvuči.“ Uzela sam još jedan zalogaj torte. „Nego, pričaj mi o devojčicama.“

„Pravo na posao, a? Nikad nisi bila naročito druželjubiva. Znam za tvoju sestru. Da si imala sestru koja je umrla.“

„Meredith, možemo jednom da porazgovaramo. Volela bih to. Posle ovoga. Ali hajde da završimo ovu priču, pa onda možda možemo da uživamo.“ Nisam imala nameru da se zadržavam duže od deset minuta pošto završimo intervju.

„Dobro... Pa, evo ovako. Mislim da znam zašto... zubi...“ Pokazala je rukama kako ih vadi.

„Zašto?“

„Ne mogu da verujem da niko ne želi to da prizna“, rekla je.

Meredith se osvrnula po sobi.

„Ovo nisi čula od mene, važi?“ , nastavila je. „Te devojčice, En i Natali, ujedale su.“

„Kako to misliš ujedale?“

„Obe. Imale su nezgodnu narav. Mislim, baš gadnu narav, Kao dečaci. Ali nisu udarale. Ujedale su. Vidi.“

Ispružila je desnu šaku. Na popodnevnom svetlu, tik ispod palca blistala su tri ožiljka.

„To je od Natali. I ovo.“ Sklonila je kosu da otkrije desno uvo sa samo pola resice. „Ugrizla mi je šaku dok sam joj lakirala nokte. Negde na pola odlučila je da joj se ne sviđa, ali rekla sam joj da me pusti da završim i kad sam joj spustila šaku, zarila je zube u nju.“

„A resica uha?“

„Ostala sam tamo jedne noći kada kola nisu htela da mi upale. Spavala sam u gostinskoj sobi i sledeće čega se sećam bila je krv svuda po čaršavima, a uvo kao da mi gori, kao da želim da pobegnem od njega, ali mi je prikačeno za glavu. A Natali je vrištala kao da *ona* gori. To vrištanje je bilo strašnije od ugriza. Gospodin Kin je morao da je drži. To dete je imalo ozbiljnih

problema. Potražili smo moju ušnu resicu, da vidimo da li može ponovo da se zašije, ali je nestala. Valjda ju je progutala.“ Prasnula je u smeh koji je zvučao kao obrnuto udisanje vazduha. „Uglavnom mi je bilo žao nje.“

Laž.

„Da li je i En bila toliko nevaljala?“, pitala sam.

„Gora. Grad je pun ljudi s njenim ugrizima. Uključujući i tvoju majku.“

„Šta?“ Dlanovi su počeli da mi se znoje, a vrat mi se ohladio.

„Tvoja majka ju je podučavala i En nešto nije razumela. Skroz je odlepila, počupala malo kose tvoje majke i ugrizla je za zglob šake. Jako. Mislim da su je zašivali.“ Pred očima su mi tanke ruke moje majke uhvaćene između malih zuba, En trese glavom poput psa, krv se širi na majčinom rukavu, Eninim usnama. Vrisak, stisak popušta.

Mali krug reckavih linija, a unutra krug savršene kože.

Jedanaesto poglavlje

Telefonski pozivi iz moje sobe, od moje majke ni traga. Čujem Alana kako u prizemlju praska na Gejlu jer je pogrešno isekla filete.

„Znam da deluje beznačajno, Gejla, ali razmišljaj o tome ovako: beznačajni detalji su ono po čemu se dobar obrok razlikuje od ručka koji je poseban doživljaj.“ Gejla je ispustila nekakav zvuk u znak slaganja. Čak je i njeno *aha* zvučalo unjkavo.

Pozvala sam Ričarda na mobilni, bio je jedan od retkih u Vind Gapu koji ga je posedovao, mada ne bi trebalo da prigovaram jer sam jedna od poslednjih u Čikagu koja se još uvek tome protivi. Jednostavno nikad ne želim da budem toliko dostupna.

„Detektiv Vilis.“ Čula sam u pozadini razglas kako poziva neko ime.

„Jeste li zauzeti, detektive?“ Porumenela sam. Zezanje je zvučalo kao flertovanje koje je delovalo kao ludost.

„Ćao“, začuo se njegov formalni glas. „Završavam ovde; mogu li kasnije da te pozovem?“

„Naravno, ja sam na...“

„Broj mi je prikazan na ekranu.“

„Fensi.“

„Baš tako.“

Dvadeset minuta kasnije: „Izvini, bio sam s Vikerijem u bolnici u Vudberiju.“

„Neki trag?“

„Recimo.“

„Komentar?“

„Baš sam se lepo proveo sinoć.“

Napisala sam *Ričard pajkan Ričard pajkan* dvanaest puta niz nogu i morala da se zaustavim jer su me prsti svrbeli da uzmem žilet.

„I ja. Slušaj, moram nešto otvoreno da te pitam i hoću da mi kažeš. Nezvanično. Onda mi treba izjava koju mogu da štampam za sledeći članak.“

„Važi, pokušaću da ti pomognem, Kamil. Šta želiš da me pitaš?“

„Možemo li da se nađemo u onom jeftinom baru gde smo prvi put popili piće? Moram ovo da uradim uživo i moram da izađem iz kuće i jeste, moram nešto da popijem.“

Kad sam stigla u *Senzors*, tamo su bila tri tipa iz mog razreda, fini momci, jedan od njih se jedne godine proslavio osvojivši plavu traku na Državnom vašaru za svoju skaredno veliku krmaču iz koje je curilo mleko. Narodski stereotip koji bi se Ričardu dopao. Razmenili smo ljubazne fraze, platili su mi prve dve ture pića i pokazali fotografije svoje dece, njih ukupno sedmero. Jedan od njih, Džejson Turnbou, još je bio plavokos i okruglog lica kao kad je bio klinac. Jezik mu je virio u uglu usta, zajapuren, a okrugle plave oči šetale su od mog lica do grudi tokom većeg dela razgovora. Prestao je kad sam izvadila diktafon i pitala za ubistva. Onda je svu pažnju

usredsredio na te točkiće koji se okreću. Ljudi dobiju takav naboj kad vide svoje ime u novinama. Dokaz da postoje. Zamišljala sam duhove kako se svađaju dok cepaju gomile novina. Pokazuju ime u vrhu strane. *Vidiš, evo me. Rekoh ti da sam živeo. Rekoh ti da sam postojao.*

„Ko bi pomislio dok smo bili klinici u školi da ćemo sedeti ovde i pričati o ubistvima u Vind Gapu?“, čudio se Tomi Ringer, sada izrastao u tamnokosog tipa bujne brade.

„Znam, mislim, pobogu, ja radim u supermarketu“, rekao je Ron Lerd, ljubazni tip mišjeg lica i prodornog glasa. Sva trojica su sijala od neumesnog građanskog ponosa. Sramota je došla u Vind Gap i oni će se suočiti s njom. Nastaviće da rade u supermarketu, apoteci, mrestilištu. Kad umru, ovo će – kao i to što su se venčali i imali decu – biti na spisku stvari koje su uradili. A to je nešto što im se samo dogodilo. Ne, tačnije, to je nešto što se dogodilo u njihovom gradu. Nisam bila baš sasvim sigurna u Meredithinu procenu. Neki ljudi bi voleli da je ubica tip rođen i odgajan u Vind Gapu. Neko s kim su jednom išli na pecanje, neko s kim su bili u izviđačima. Ispašće bolja priča.

Ričard je širom otvorio vrata, iznenađujuće laka s obzirom na to kako su izgledala. Svako ko nije bio redovan gost upotrebio bi previše snage, tako da bi svako malo vrata tresnula o zid zgrade. Davala su zanimljiv ritam razgovoru.

Kad je ušao, jakne prebačene preko ramena, ova trojica prostenjaše.

„Taj tip.“

„Jebote, čoveče, što sam impresioniran.“

„Sačuvaj malo moždanih ćelija za slučaj, drugar. Trebaće ti.“

Skočila sam sa barske stolice, oblizala usne i osmehnula se.

„Pa, momci, moram na posao. Vreme je za intervju. Hvala na piću.“

„Bićemo ovde kad ti dosadi“, doviknuo je Džejson. Ričard mu se samo osmehnuo, promrmljavši kroz zube *idiot*.

Ispila sam treći burbon, ulovila konobaricu da nas usluži i kad je piće bilo pred nama, naslonila bradu na šake zapitavši se da li stvarno želim da pričam o poslu. Imao je ožiljak tik iznad desne obrve i majušnu rupicu na bradi. Dvapat me je nagazio po nozi, da niko ne vidi.

„I, šta ima, Njuškalo?“

„Slušaj, moram nešto da znam. Stvarno moram da znam, i ako ne možeš da mi kažeš – ne možeš, ali molim te dobro razmisli.“ Klimnuo je glavom.

„Kad razmišljaš o osobi koja je počinila ova ubistva, imaš li nekog posebnog na umu?“, pitala sam.

„Ima ih nekoliko.“

„Muškarci ili žene?“

„Zašto je toliko hitno da to sad znaš, Kamil?“

„Jednostavno moram da znam.“

Zastao je, srknuo piće, protrljao šakom čekinje na bradi.

„Ne verujem da bi žena ovako ubila te devojčice.“ Ponovo me je nagazio. „Hej, šta se dešava? Sad mi reci istinu.“

„Ne znam, samo ću izludeti. Samo sam htela da znam na šta da usmerim energiju.“

„Dozvoli mi da ti pomognem.“

„Da li si znao da su devojčice bile poznate po tome što ujedaju?“

„Koliko sam iz onog što su mi rekli u školi razumeo, došlo je do incidenta u kome je En povredila komšijinu pticu“, rekao je. „Natali je, međutim, bila na prilično kratkoj uzici, zbog onoga što se dogodilo u njenoj prethodnoj školi.“

„Natali je nekome koga je poznavala odgrizla resicu uha.“

„Ne. Nije zavedena nijedna prijava protiv Natali otkako je došla ovamo.“

„Onda nisu prijavili. Videla sam uvo. Ričarde, resice nije bilo, a ta osoba nema razloga da laže. A i En je nekog napala. Ugrizla ga. Ali sve više se pitam da se te devojčice nisu upetljale sa pogrešnom osobom. Kao da su učutkane. Poput nevaljalih životinja. Možda su im zato zubi izvađeni.“

„Hajdemo polako od početka. Prvo, koga je svaka od devojčica ugrizla?“

„Ne mogu da kažem.“

„Dođavola, Kamil, ne zajebavam se. Reci mi.“

„Ne.“ Bila sam iznenađena njegovim besom. Očekivala sam da će se nasmejati i reći mi da sam lepa kad sam prkosna.

„Ovo je slučaj ubistva, shvataš? Ako imaš informacije, trebaju mi.“

„Radi onda svoj posao.“

„Pokušavam, Kamil, ali to što se zajebavaš sa mnom nimalo ne pomaže.“

„Sad znaš kako je to“, promrmljala sam detinjasto.

„Dobro.“ Protrljao je oči. „Imao sam stvarno naporan dan, zato... laku noć. Nadam se da sam ti bio od pomoći.“ Ustao je i gurnuo svoju dopola punu čašu ka meni.

„Treba mi neka nezvanična izjava.“

„Kasnije. Moram malo da razmislim. Možda si bila u pravu kad si rekla da je ovo sa nama loša ideja.“ Otišao je i momci su me pozvali da im se ponovo pridružim. Odmahnula sam glavom, ispila piće i pretvarala se da hvatam beleške dok nisu otišli. Sve što sam zapisala bilo je *bolesno mesto bolesno mesto* preko dvanaest stranica.

Ovog puta me je kad sam se vratila kući čekao Alan. Sedeo je na viktorijanskom dvosedu, beli brokat i crna orahovina, obučen u bele pantalone i svilenu košulju, a na nogama je imao nežne bele svilene papuče. Da je bio na fotografiji, bilo bi nemoguće smestiti ga u neko vreme – viktorijanski gospodin, edvardijanski gizdavac, kicoš iz pedesetih? Muška domaćica iz dvadeset prvog veka, muž koji nikad nije radio, često pije i s vremena na vreme vodi ljubav s mojom majkom.

Alan i ja smo vrlo retko razgovarali bez prisustva moje majke. Kao dete, naletela sam jednom na njega u hodniku, a on se kruto sagao do nivoa mojih očiju i rekao: „Zdravo, nadam se da si dobro.“ Više od pet godina živeli smo u istoj kući i to je bilo sve što je mogao da smisli. „Jesam, hvala“, bilo je sve što sam mogla da odgovorim.

Izgleda, međutim, da je Alan sada bio spreman da se suoči sa mnom. Nije izgovorio moje ime, samo je potapšao kauč pored sebe. Na kolenu je držao tanjir za tortu sa nekoliko velikih srebrnkastih sardina. Namirisala sam ih sa ulaza.

„Kamil“, rekao je, čupkajući rep majušnom viljuškom za ribu, „tvoja majka se zbog tebe razbolela. Ako joj se stanje ne popravi, moraću da te zamolim da odeš.“

„Kako se razbolela zbog mene?“

„Tako što je mučiš. Tako što stalno pominješ Merijen. Ne možeš sa majkom mrtvog deteta da špekulišeš o tome kako bi telo tog deteta moglo sada da izgleda pod zemljom. Ne znam da li ti na to možeš objektivno da gledaš, ali Adora ne može.“ Komadić ribe skotrljao mu se niz grudi, ostavivši trag masnih mrlja veličine dugmadi.

„Alane, nikad ništa od toga majci nisam rekla. Ništa slično. Stvarno nemam pojma o čemu priča.“ Nisam čak bila ni ogorčena, samo umorna.

„Molim te, Kamil. Znam kako je nategnut tvoj odnos sa majkom. Znam koliko si oduvek bila ljubomorna na dobrobit drugih. Znaš, istina je, stvarno si kao Adorina majka. Nadzirala je ovu kuću kao... stara i gnevna veštica. Smeh ju je vređao. Jedini put da se osmehnula bilo je kad si odbila da te Adora doji. Odbila si da uzmeš bradavicu.“

Od te reči na Alanovim masnim usnama buknuła sam na deset različitih mesta. *Sisati, kučka, guma* planuli su.

„A to ti je rekla Adora“, podstakla sam ga.

Klimnuo je glavom, blaženo skupivši usne.

„Kao što ti je rekla i da sam rekla užasne stvari o Merijen i mrtvim devojkicama.“

„Baš tako“, rekao je, jasno odsecajući slogove.

„Adora je lažljivica. Budala si ako to ne znaš.“

„Adora je imala težak život.“

Nasmejala sam se na silu. Alan se nije dao smesti. „Kad je bila dete, njena majka bi joj usred noći ušla u sobu i štipala je“, rekao je, sažaljivo merkajući poslednji komad sardine. „Govorila je da je to zato što je brinula da Adora ne umre u snu. Ja mislim da je jednostavno volela da je povređuje.“

Blesak iz prošlosti: Merijen u svojoj pulsirajućoj bolesničkoj sobi niz hodnik, punoj mašina. Oštar bol u mojoj ruci. Majka stoji nada mnom u prozračnoj spavaćici, pita me da li sam dobro. Ljubi ružičasti krug i kaže mi da nastavim da spavam.

„Samo mislim da bi trebalo to da znaš“, rekao je Alan. „Možda ćeš biti ljubaznija prema majci.“

Nisam imala nameru da budem ljubaznija prema majci. Samo sam htela da se ovaj razgovor završi. „Pokušaću da odem što pre mogu.“

„Ako ne možete da se izmirite, to bi bilo najpametnije“, rekao je Alan. „Ali možda ćeš se bolje osećati ako pokušaš. Možda ti pomogne da zaceliš. Bar um.“

Alan je dohvatio poslednju mlitavu sardinu i usisao je celu u usta. Zamišljala sam koščice kako pucaju dok žvaće.

Vrč pun leda i cela flaša burbona ukradena iz zadnjeg dela kuhinje, pa gore u moju sobu da pijem. Piće me je brzo udarilo, verovatno zato što sam ga tako i pila. Uši su mi gorele, a koža je prestala da treperi. Pomislila sam na reč na mom vratu, *iščeznuti*. *Iščeznuti* će odagnati moje jade, pomislila sam ošamućeno. *Iščeznuti* će odagnati moje nevolje. Da li bismo bili ovoliko grozni da Merijen nije umrla? Druge porodice prebole ovakve stvari. Ožale i nastave dalje. Ona je još uvek lebdela nad nama, plavokosa devojkica, možda samo malčice preslatka za sopstveno

dobro, možda samo malčice previše mažena. Pre nego što se razbolela, ozbiljno razbolela. Imala je nevidljivog prijatelja, ogromnog plišanog medveda koga je zvala Ben. Koje još dete ima plišanu životinju za izmišljenog prijatelja? Skupljala je trake za kosu i ređala ih abecednim redom po nazivu boje. Bila je od onih devojčica koje s takvim uživanjem koriste svoju ljupkost da joj niste mogli zameriti. Treptala je, zabacivala lokne. Zvala je svoju majku Mater, a Alana... dođavola, možda je Alana zvala Alan. Ne mogu nikako nigde da ga smestim u ovim sećanjima. Uvek bi pojela sve sa tanjira, soba joj je bila zapanjujuće uredna i odbijala je da nosi bilo šta osim haljina i sandala. Mene je zvala Mil i nije skidala ruke sa mene.

Obožavala sam je.

Već pijana, ali ne prestajući da pijem, uzela sam čašu s pićem i odšunjala se niz hodnik do Merijenine sobe. Amina vrata, samo jedna soba dalje niz hodnik, bila su satima zatvorena. Kako je to odrastati pored sobe mrtve sestre koju nikad nisi upoznala? Rastužila sam se zbog Ame. Alan i moja majka bili su u svojoj velikoj sobi na uglu, ali svetlo je bilo isključeno a ventilator je zujao. U ovim starim viktorijanskim kućama nema centralnog rashladnog sistema, a mojoj majci su klima-uređaji neukusni, tako da se celo leto preznojavamo. Trideset dva stepena, ali na toj vrućini osećala sam se bezbedno, kao da hodam pod vodom.

U jastuku na njenom krevetu još uvek se videlo malo udubljenje. Komplet odeće bio je izložen kao da pokriva živo dete. Ljubičasta haljina, bele hulahopke, blistave crne cipele. Ko je to uradio – moja majka? Ama? Stalak za infuziju koji je tako neumoljivo pratio Merijen tokom poslednje godine njenog života stajao je, spreman i blistav, pored ostatka medicinske opreme: kreveta, pola metra višeg od standardnih, kako bi moglo da se priđe pacijentu; monitora srčanog ritma; nokšira. Bila sam zgađena što se majka nije oslobodila toga. Bila je to klinička, potpuno beživotna soba. Merijenina omiljena lutka pokopana je zajedno s njom, velika krpena lutka s plavim uvojcima od prediva, da se slažu s uvojcima moje sestre. Evelin. Ili Elenor? Ostale su bile poređane uza zid na nizu postolja, kao navijači na tribinama. Njih dvadesetak, belih keramičkih lica i dubokih staklastih očiju.

Mogla sam lako da je zamislim ovde, kako sedi prekrštenih nogu na tom krevetu, sitna i orošena znojem, s ljubičastim krugovima oko očiju. Meša karte, češlja lutki kosu ili gnevno boji. Čula sam taj zvuk: bojicu kako u grubim crtama prelazi preko papira. Tamne škrabotine bojicom toliko pritisnutom da je pocepala papir. Pogledala je u mene, teško i plitko dišući.

„Umorna sam od umiranja.“

Pobegla sam u svoju sobu kao da me neko juri.

***

Telefon je zvonio šest puta pre nego što se Ajlin javila. Stvari koje Karijevi nemaju u svojoj kući: mikrotalasnu rernu, video-rikorder, mašinu za pranje sudova, telefonsku sekretaricu. Njeno zdravo bilo je blago ali kruto. Pretpostavljam da nemaju mnogo poziva posle jedanaest. Pretvarala se da nisu spavali, da samo nisu čuli telefon, ali trebalo joj je još dva minuta da dovede Karija na telefon. Zamišljala sam ga kako briše naočari o rub pidžame, obuva stare kožne papuče, gleda u bleštavo lice budilnika. Umirujuća slika.

Onda sam shvatila da sam se setila reklame za apoteku u Čikagu koja je otvorena celu noć.

Prošla su tri dana otkako sam poslednji put razgovarala s Karijem. Gotovo dve nedelje otkako

sam u Vind Gapu. Pod bilo kojim drugim okolnostima, zvao bi me triput dnevno u vezi s novostima. Ali nije mogao sebe da natera da me pozove na nečiji kućni broj i to još na kuću moje majke, dole u Misuriju, što je u njegovom čikaškom umu bilo isto što i daleki Jug. Pod drugim okolnostima, gundao bi mi preko telefona što se ne držim zacrtanog plana, ali ne večeras.

„Mala, jesi li dobro? Šta ima?“

„Pa, nisam ovo dobila zvanično, ali dobiću. Policija definitivno misli da je ubica muškarac, definitivno iz Vind Gapa i nemaju DNK ni mesto ubistva; zapravo imaju vrlo malo. Ubica je ili vrhunski um ili neki slučajni genije. Grad se izgleda usredsredio na brata Natali Kin, Džona. Imam zvaničnu izjavu njegove devojke u kojoj tvrdi da je on nevin.“

„Dobro, dobar materijal, ali zapravo sam mislio... Pitao sam te za tebe. Jesi li ti dobro tamo dole? Moraš da mi kažeš jer ne mogu da ti vidim lice. Nemoj da mi izigravaš stoika.“

„Nisam baš najbolje, ali zar je to važno?“ Glas mi je zvučao piskavije i ogorčenije nego što sam htela. „Ovo je dobra priča i mislim da sam na rubu da nešto otkrijem. Imam osećaj da još nekoliko dana, jedna nedelja i... ne znam. Te devojčice su ujedale ljude. To sam danas saznala, a policajac s kojim radim nije ni znao.“

„Rekla si mu to? Šta je na to rekao?“

„Ništa.“

„Zašto mu, dođavola, nisi uzela izjavu?“

Vidiš, Kari, detektiv Vilis je osetio da nešto krijem od njega pa se nadurio i otišao, kao i svi muškarci kad nije po njihovom sa ženama s kojima se zezaju.

„Zajebala sam stvar. Ali nabaviću je. Kari, treba mi još nekoliko dana i šaljem je. Da dobijem još malo lokalnog kolorita i obradim tog pajkana. Mislim da su gotovo ubeđeni da će malo publiciteta pomoći u rešavanju slučaja. Mada nije da iko ovde dole čita naše novine.“ Ili tamo gore.

„Čitaće. Ovim ćeš stvarno skrenuti pažnju na sebe, Mala. Tvoji članci postaju skoro pa dobri. Pritisni ih. Pričaj s nekim od svojih starih prijatelja. Možda će oni biti otvoreniji. Osim toga, dobro je za priču – onaj serijal o poplavama u Teksasu koji je dobio Pulicera imao je čitavu priču iz perspektive tipa koji se vratio kući za vreme tragedije. Sjajan tekst. A možda će ti i prijati neko prijateljsko lice i nekoliko piva. Večeras kao da si već popila koje?“

„Nekoliko.“

„Imaš li osećaj... da je ovo loše po tebe? Zbog oporavka?“ Čula sam kliktanje upaljača, grebanje kuhinjske stolice po linoleumu, Karija kako stenje dok seda.

„Oh, ne moraš ti da brineš o tome.“

„Naravno da moram. Ne glumi mučenicu, Mala. Neću te kazniti ako moraš da odeš. Moraš da brineš o sebi. Mislio sam da će ti boravak kod kuće prijati, ali... Zaboravljam da roditelji nisu uvek dobri za svoju decu.“

„Kad god dođem ovamo“, stala sam, pokušavajući da se priberem. „Jednostavno se, dok sam ovde, osećam kao loša osoba...“ Onda sam zaplakala, tiho zajecavši dok je Kari mucao na drugom kraju veze. Zamislila sam ga kako uspaničeno maše Ajlin da dođe i pobrine se za ovu uplakanu devojku. Ali ne.

„Oh, Kamil“, prošaptao je. „Ti si jedna od najpristojnijih osoba koje poznajem. A na svetu nema baš mnogo pristojnih ljudi, znaš? Sad kad su moji pomrli, ostale ste praktično još ti i Ajlin.“

„Nisam ja pristojna.“ Vrh moje olovke duboko je u moju butinu utiskivao reči koje su me svrbele. *Pogrešna, žena, zubi.*

„Jesi, Kamil. Vidim kako se odnosiš prema ljudima, čak i prema najbezzvrednijoj gamadi koja mi pada na pamet. Pružaš im nekakvo... dostojanstvo. Razumevanje. Šta misliš zašto te držim? Ne zato što si sjajan novinar.“ Tišina i krupne suze na mom kraju veze. *Pogrešna, žena, zubi.*

„Da li je to bilo bar malo smešno? Trebalo je da bude smešno.“

„Nije.“

„Moj deda je bio u vodvilju. Ali izgleda da me je taj gen zaobišao.“

„Stvarno je bio?“

„O da, sa broda iz Irske pravo u Njujork Siti. Bio je zabavan tip, svirao je četiri instrumenta...“ Ponovo je kresnuo upaljač. Pokrila sam se tankim pokrivačima, zažmurila i slušala Karijevu priču.

Dvanaesto poglavlje

Ričard je živio u jedinoj stambenoj zgradi u Vind Gapu, industrijskoj kutiji sagrađenoj da primi četvero stanara. Samo su dva stana bila nastanjena. Zdepasti stubovi, četiri u nizu, koji su pridržavali natkrivenu garažu, bili su sprejom ofarbani u crveno i na njima je pisalo: „Zaustavite demokrate, zaustavite demokrate, zaustavite demokrate“, a onda, zalutalo: „Sviđa mi se Lui“.

Sreda ujutro. Oluja još vreba u oblaku nad gradom. Vrelo i vetrovito, žućkasto svetlo nalik mokraći. Zalupala sam na njegova vrata vrhom flaše burbona. Ponesi darove, kad već ništa drugo ne možeš da poneseš. Prestala sam da nosim suknje. U njima mi noge deluju previše dostupne nekom sklonom dodirivanju. Ako je to i dalje bio.

Otvorio je vrata mirišući na san. Raščupana kosa, bokserice, majica okrenuta naopačke. Bez osmeha. Stan je držao hladnim. Osetila sam to sa vrata.

„Hoćeš da uđeš ili da ja izađem?“, pitao je počevši se po bradi. Onda je ugledao flašu. „A, upadaj. Znači napijamo se?“

Stan je bio u haosu, što me je iznenadilo. Pantalone razbacane po stolicama, kanta za đubre koja se gotovo prelivala, kutije s papirima naređane na nezgodnim mestima po hodnicima tako da ste morali da se okrenete postrance kako bi prošli. Pokazao mi je da sednem na ispucalu kožnu sofuu i vratio se noseći poslužavnik s ledom i dve čaše. Dobrano je nasuo.

„Dakle, nije trebalo da budem toliko oštar sinoć“, rekao je.

„Aha. Mislim, imam osećaj da ja tebi dajem popriličnu količinu informacija, a ti meni ne daješ ništa.“

„Pokušavam da rešim slučaj ubistva. Ti pokušavaš da o tome izveštavaš. Mislim da ja imam prioritet. Ima stvari, Kamil, koje jednostavno ne mogu da ti kažem.“

„I obrnuto – imam pravo da štitim svoje izvore.“

„Čime bi, s druge strane, mogla da pomogneš da se zaštiti ubica.“

„Možeš ti to da prokljuviš, Ričarde. Dala sam ti skoro sve. Isuse, uradi nešto i sam.“ Zurili smo jedno u drugo.

„Sviđa mi se kad izigravaš opasnu novinarku.“ Ričard se osmehnuo. Odmahnuo glavom. Munuo me bosom nogom. „Ozbiljno, stvarno mi se sviđa.“

Nasuo nam je oboma još po jednu čašu. Olešićemo se do podneva. Privukao me je k sebi, poljubio u resicu uva, gurnuo mi jezik u uvo.

„Pa, devojkoo iz Vind Gapa, koliko si loša zapravo bila?“, prošaptao je. „Pričaj mi kako je bilo prvi put kad si to uradila?“ Prvi put je bilo drugi, treći i četvrti put, zahvaljujući mojoj avanturi u osmom razredu. Odlučila sam da se zadržim na prvom.

„Imala sam šesnaest godina“, slagala sam. U ovoj situaciji, učinilo mi se prikladnije da kažem da sam bila starija. „Pojebala sam se s fudbalerom u kupatilu na nekoj žurki.“

Bolje sam podnosila piće od Ričarda, čije su se oči već ucaklile dok mi je vrteo prst oko bradavice ukrućene ispod košulje.

„Mmmmm... jesi li svršila?“

Klimnula sam glavom. Sećam se da sam se pretvarala da svršavam. Sećam se nekakvog slabašnog orgazma, ali to je bilo tek kad su me prosledili trećem tipu. Sećam se da sam pomislila kako je slatko što mi je neprestano dahtao na uvo: „Je l' dobro ovako? Je l' dobro ovako?“

„Hoćeš da svršiš sada? Sa mnom?“ , prošaptao je Ričard.

Klimnula sam glavom i bio je na meni. Te ruke svuda po meni, pokušavaju da mi se zavuku pod košulju, onda se muče da mi otkopčaju pantalone, da ih smaknu.

„Čekaj, čekaj. Na moj način“, prošaptala sam. „Volim da to radim obučena.“

„Ne. Želim da te dotaknem.“

„Ne, dušo, idemo po mome.“

Smakla sam samo malčice pantalone tako da mi je stomak ostao pokriven košuljom, skrenula mu pažnju dobro naciljanim poljupcima. Zatim sam ga uvela u sebe pa smo se jebali sasvim obučeni, dok mi je pukotina na kožnom kauču grebala dupe. *Ološ, pumpaj, devojčica!* Bilo je to prvi put u deset godina da sam sa muškarcem. *Ološ, pumpaj, devojčica!* Uskoro je njegovo stenjanje bilo glasnije od moje kože. Tek tada sam mogla da uživam. Tih poslednjih nekoliko slatkih uboda.

Kad smo završili, ležao je zadihan delom pored a delom na meni, još uvek stiskajući u šaci okovratnik moje košulje. Natmurilo se. Spremala se oluja s grmljavinom.

„Kaži mi za koga ti misliš da je to uradio“, rekla sam. Izgledao je šokirano. Da li je očekivao „volim te“? Jedan minut mi je uvrtao kosu, gurnuo mi jezik u uvo. Kad im nije dozvoljeno da dođu do drugih delova tela, muškarci postaju opsednuti uvom. Naučila sam to u poslednjih deset godina. Nije mogao da mi dotakne grudi ili dupe, ruke ili noge, ali Ričard se izgleda zasad zadovoljio mojim uvom.

„Među nama, Džon Kin. Klinac je bio veoma blizak sa sestrom. Na nezdrav način. Nema alibi. Mislim da mu se sviđaju male devojčice i pokušava tome da se odupre, na kraju ih je pobio i zabave radi povadio im zube. Ali neće još dugo moći da se uzdržava. Ovo će eskalirati. Proveravamo da li se čudno ponašao tamo u Filadelfiji. Možda Natalini problemi nisu jedini razlog što su se odselili.“

„Trebalo mi nešto zvanično.“

„Ko ti je rekao za ujedanje i koga su devojčice ujele?“, osetila sam njegov vreli dah kad mi je prošaptao na uvo. Kiša je napolju počela da udara o pločnik kao da neko piša.

„Meredith Viler mi je rekla da joj je Natali odgrizla resicu uva.“

„Šta još?“

„En je ugrizla moju majku. Za zglobov šake. To je sve.“

„Vidiš, nije bilo tako teško“, prošaptao je, ponovo mi gladeći bradavicu.

„A sad mi daj nešto zvanično.“

„Ne.“ Osmehnuo mi se. „Sad ćemo po mome.“

Ričard me je još jednom pojebao tog popodneva i konačno mi preko volje dao izjavu o napretku u istrazi i mogućem hapšenju. Ostavila sam ga da spava u krevetu i otrčala po kiši do svojih kola. Nešto mi je iznenada palo na pamet: Ama bi više izvukla od njega.

Odvezla sam se do Garetovog parka i sedela u kolima, zureći u kišu jer nisam htela da idem kući.

Sutra će ovo mesto biti prepuno klinaca na početku dugog, letnjeg lenstvovanja. Sada sam tu bila samo ja, osećajući se lepljivo i glupo. Nisam mogla da odredim da li su me iskoristili. Ričard, oni momci koji su mi oduzeli nevinost, bilo ko. Nikad zapravo ni u jednoj raspravi nisam bila na svojoj strani. Sviđala mi se starozavetna pakost fraze *dobila je šta je zaslužila*. Dešava se to ženama.

Tišina, a onda više ne. Žuti trkački auto se uz gruvanje zaustavio pored mene, a Ama i Kajli sedele su zajedno napred na suvozačkom sedištu. Na mestu vozača sedeo je čupav dečko u zamazanoj potkošulji, s naočarima za sunce kupljenim na benzinskoj pumpi; pozadi je sedeo njegov mršavi dvojnik. Iz kola su izbijali dim i miris pića s ukusom limuna.

„Upadaj, idemo da se zezamo“, rekla je Ama pružajući mi flašu jeftine votke s ukusom narandže. Isplazila je jezik pustivši da kiša kaplje po njemu. Kosa i majica na bretele već su joj se cedile.

„Dobro sam, hvala.“

„Ne izgledaš tako. Hajde, patroliraju parkom. Naplatiće ti kaznu za vožnju u pijanom stanju. Mogu da te *namirišem*.“

„Hajde, *čikita*“, doviknula je Kajli. „Pomozi nam da zauzdamo ove momke.“

Razmotrila sam kakve su mi mogućnosti: da odem kući i pijem sama. Da odem u bar i pijem s kojekakvim tipovima. Da pođem s ovim klincima i možda bar čujem neki zanimljiv trač. Jedan sat. Onda kući da se naspavam. Plus, tu je Ama i njena tajanstvena ljubaznost prema meni. Nisam to htela da priznam, ali postajala sam opsednuta tom devojčicom.

Klinci su uskliknuli kad sam sela na zadnje sedišta. Ama je prosledila drugu flašu, vreli rum koji je imao ukus losiona za sunčanje. Uplašila sam se da ne traže da im kupim piće. Ne zato što ne bih. Jadno, ali želela sam da prosto žele da budem s njima. Kao da sam ponovo bila popularna, a ne čudak. Prihvaćena od najpopularnije devojke u školi. Od same te pomisli došlo mi je da iskočim iz kola i otpešačim kući. Ali onda je Ama ponovo prosledila flašu. Rub je bio oivičen ružičastim sjajem za usne.

Dečko do mene, koga su predstavili samo kao Nolana, klimnuo je glavom i obrisao znoj sa gornje usne. Mršave krastave ruke i lice puno akni. Met. Misuri je druga država po broju zavisnika u Uniji. Dosadno nam je ovde, a imamo dosta poljoprivrednih hemikalija. Dok sam odrastala, to su uglavnom radili oni najteži slučajevi. Sad je to bila droga za žurke. Nolan je prelazio prstom duž plastičnog ruba vozačkog sedišta ispred sebe, ali pogledao je u mene dovoljno pažljivo da kaže: „Ti si otprilike godište moje mame. To mi se sviđa.“

„Sumnjam da sam baš godište tvoje mame.“

„Ima otprilike trideset tri, trideset četiri godine.“ Dovoljno blizu.

„Kako se zove?“

„Kejsi Rejbern.“ Poznavala sam je. Nekoliko godina starija od mene. Sa fabričke strane. Previše gela za kosu i sklonost ka meksičkim ubicama pilića sa granice s Arkanzasom. Za vreme jednog crkvenog izleta rekla je svojoj grupi da je pokušala da izvrši samoubistvo. Devojke u školi počele su da je zovu Kejsi Rezač.

„Mora da je bilo pre mog vremena“, rekla sam.

„Druže, ova riba je bila previše kul da bi visila sa tvojom mamom narkomanskom kurvom“, rekao je vozač.

„Jebi se“, prošaptao je Nolan.

„Kamil, vidi šta imamo“, Ama se nagnula preko suvozačkog sedišta tako da je dupetom udarala Kajli u lice. Protresla je bočicu tableta preda mnom. „Oksikontin. Od njega se stvarno dobro osećaš.“ Izbacila je jezik i poređala tri u nizu kao belu dugmad, a onda ih sažvakala i progutala uz gutljaj votke. „Probaj.“

„Neka hvala, Ama.“ Oksikontin je dobra stvar. Uzimati ga sa mlađom sestrom nije.

„Ma hajde, Mil, samo jedan“, nagovarala me. „Osećaćeš se lakše. Sad se osećam tako srećno i dobro. Moraš i ti.“

„Dobro sam, Ama.“ Kad mi se obratila sa Mil, podsetila me na Merijen. „Kunem ti se.“

Ponovo se okrenula i beznadežno utučeno uzdahnula.

„Ma hajde, Ama, nije ti valjda baš toliko stalo“, rekla sam dotakavši je po ramenu.

„Jeste.“ Nisam to mogla da podnesem, gubila sam tlo pod nogama, osetivši onu opasnu potrebu da udovoljim, baš kao nekada. I stvarno, jedna me neće ubiti.

„Dobro, dobro, daj mi jednu. Jednu.“

Odmah se ozarila i brzo se ponovo okrenula ka meni.

„Izbaci jezik. Kao na pričesti. Pričest drogom.“

Izbacila sam jezik i ona je stavila tabletu na vrh i ciknula.

„Dobra devojčica.“ Osmehnula se. Bilo mi je dosta te fraze danas.

Zaustavili smo se ispred jedne od velikih viktorskih kuća u Vind Gapu, potpuno renovirane i prekrečene u smešne plave, ružičaste i zelene tonove, valjda s namerom da deluju fanki. Umesto toga, kuća je ličila na dom ludog sladoledžije. Neki dečko bez košulje povraćao je u žbunju pored kuće, dva klinca su se rvala u onom što je ostalo od cvetne bašte, a jedan mladi par se uveliko vaćario na dečjoj ljuljašci. Nolan je ostavljen u kolima, gde je još prelazio prstima duž ruba sedišta. Dejmon, vozač, zaključao ga je „da se niko ne zajebava s njim“. To mi se učinilo kao šarmantan gest.

Zahvaljujući oksikontinu bila sam baš raspoložena i, dok smo ulazili u kuću, zatekla sam sebe kako pogledom tražim lica iz svoje mladosti: momke sa marincima i u kožnim jaknama, devojke sa spiralnim minivalom i glomaznim zlatnim minđušama. Miris „drakar noara“ i „armanija“.

Ništa od toga. Ovi momci su bili klinци u vrećastim skejterskim šorcevima i patikama, devojke su nosile haltere, miniće i pirsinge u pupku i svi su blenuli u mene kao da bih mogla da budem policajac. *Nisam, ali kresnula sam se s jednim ovog popodneva.* Osmehnula sam se i klimnula glavom. *Baš sam raspoložena, nehajno sam pomislila.*

U trpezariji nalik na pećinu, sto je bio gurnut u stranu da se napravi mesto za plesanje i hladnjake. Ama je uskočila u krug i počela da se trlja uz nekog dečka dok mu vrat nije pocrveneo. Šapnula mu je na uvo, a kad je on klimnuo glavom otvorila je jedan hladnjak i izvadila četiri piva koja je pridržavala uz svoje mokre grudi, pretvarajući se da jedva žonglira njima dok se provlačila pored oduševljene grupe momaka.

Devojke nisu bile toliko oduševljene. Već sam videla kako se zlobno opanjkavanje širi žurkom poput požara. Dve stvari su išle plavušicama u korist. Prvo, bile su sa lokalnim dilerom droge, koji je sigurno imao neke veze. Drugo, bile su lepše od gotovo svih devojaka tamo, što znači da momci neće hteti da ih šutnu. A ovo je bila žurka nekog momka, što se videlo po fotografijama na okviru kamina u dnevnoj sobi. Na jednoj privlačni tamnokosi klinac pozira sa kapom i u odori za fotografisanje na četvrtj godini srednje škole; pored je bila fotografija njegovih ponosnih

roditelja. Mamu sam znala: bila je starija sestra jedne moje drugarice iz srednje škole. Pri pomisli da sam na žurki njenog deteta preplavio me prvi talas nervoze.

„Omojbožeomjbožeomjbože.“ Brineta žabljih očiju sa majicom na kojoj je ponosno drečalo *Gap* projurila je pored nas i zgrabila devojkicu slične amfibijske pojave. „Došli su. Stvarno su došli.“

„Sranje“, odgovorila je njena drugarica. „Ovo je predobro. Da im se javimo?“

„Mislim da sačekamo i vidimo šta će da bude. Ako ih Džej-Si ne želi ovde, ne treba da se mešamo.“

„Baš.“

Znala sam pre nego što sam ga videla. Meredith Viler je ušla u dnevnu sobu, vukući za sobom Džona Kina. Nekoliko momaka pozdravilo ga je klimanjem glave, nekoliko ga je potapšalo po ramenu. Drugi su odlučno okrenuli leđa i zatvorili se u svoje krugove. Laknulo mi je jer me ni Džon ni Meredith nisu primetili. Meredith je primetila grupu mršavih krivonogih devojaka kako stoje na vratima kuhinje, drugarice navijačice, pretpostavila sam. Ciknula je i otrčala do njih, ostavivši Džona samog u dnevnoj sobi. Devojke su bile još hladnije od momaka. „Ćaaaaa“, rekla je jedna ne osmehnuvši se. „Zar nisi rekla da ne dolaziš?“

„Zaključila sam da je to jednostavno glupo. Svako normalan zna da je Džon kul. Jebote, nećemo valjda biti otpadnici samo zbog ovog... sranja.“

„Nije kul, Meredith. Džej-Si nije kul u vezi s ovim“, rekla je ridokosa koja je ili bila Džej-Sijeva devojkica, ili je to htela da bude.

„Pričaću s njim“, procvilela je Meredith. „Daj mi da pričam s njim.“

„Mislim da bi trebalo da idete.“

„Da li su stvarno uzeli Džonovu odeću?“, pitala je treća, sićušna devojkica koja je odisala majčinstvom. Ona koja drži kosu drugaricama dok povraćaju.

„Da, ali zato da bi ga sasvim *isključili*. Ne zato što je u nevolji.“

„Kako god“, rekla je ridokosa. Mrzela sam je.

Meredith je pogledom potražila prijateljskija lica po sobi i ugledala me, zbunila se, onda ugledala Kelsi i razbesnela se.

Ostavivši Džona kod vrata da se pretvara da gleda na sat, vezuje cipelu, deluje opušteno dok je gomila brujala o skandalu, došla je do nas.

„Šta radite ovde?“ Oči su joj bile pune suza, a po čelu je imala graške znoja. Pitanje kao da nije bilo upućeno nijednoj od nas. Možda je pitala samu sebe.

„Dejmon nas je doveo“, procvrkutala je Ama. Poskočila je dvaput na vrhovima prstiju. „Ne mogu da verujem da si *ti* ovde. A još manje da je *on* pomolio lice.“

„Bože, koja si ti kučkica. Nemaš ti pojma, jebena tucačice narkomana.“ Meredithin glas je podrhtavao, kao čigra koja se vrti ka ivici stola.

„I to je bolje od onoga što ti tucaš“, rekla je Ama. „Ćaaaaa, ubico.“ Mahnula je Džonu, koji kao da ju je tek tada primetio, a onda je odjednom izgledao kao ošamaren.

Taman se spremao da priđe, kad se iz druge sobe pojavio Džej-Si i odveo Džona u stranu. Dva visoka momka raspravljaju o smrti i kućnim žurkama. Soba se prebacila na tihi šapat dok su gledali Džej-Sija kako tapše Džona po leđima, usmerivši ga pravo ka vratima. Džon je klimnuo

glavom Meredith i krenuo da izađe. Krenula je brzo za njim, oborene glave, pokrivši lice šakama. Baš pre nego što je Džon stigao do vrata, neki dečko je piskavim glasom zadirkujući doviknuo: „Decoubico!“ Nervozan smeh i prevrtanje očima. Meredith je divlje dreknula, okrenula se, iskeženih zuba viknula: „Jeb’te se svi!“, i zalupila vrata.

Isti dečko oponašao ju je pred gomilom, stidljivo, ženskasto *Jeb’te se svi*, isturivši kuk u stranu. Džej-Si je ponovo pojačao muziku, sintetizovan pop glas neke tinejdžerke provokativno je pevao o pušenju.

Htela sam da krenem za Džonom i samo ga zagrlim. Nikad nisam videla da neko izgleda toliko usamljeno, a Meredith nije delovala kao neko ko može da pruži utehu. Šta će da radi kad ponovo ostane sam u onom praznom spremištu za kola? Pre nego što sam stigla da potrčim za njim, Ama me je zgrabila za ruku i odvukla na sprat u „VIP sobu“, gde su ona, plavuše i dva srednjoškolca s identičnim obrijanim glavama kopali po ormanu Džej-Sijeve mame, skidajući njenu najbolju odeću sa vešalica da naprave gnezdo. Popeli su se na krevet okruženi satenom i krznom, a Ama me je povukla do sebe i iz brusa izvadila tabletu ekstazija.

„Jesi nekad igrala ’šalji dalje rulet’?“, pitala me. Odmahnula sam glavom. „Prebacuješ eks sa jezika na jezik a srećni pobednik je jezik na kome se na kraju rastopi. Mada, ovo je Dejmonova najbolja roba, pa ćemo svi malo da ližemo.“

„Neka hvala, ne bih“, rekla sam. Umalo nisam pristala dok nisam videla uznemirene izraze na licima momaka. Mora da sam ih podsećala na njihove majke.

„Ma hajde, Kamil, pobogu, neću nikom da kažem“, moljakala je Ama, čupkajući zanokticu. „Uradi to sa mnom? Sestre?“

„Moooooolim te, Kamil!“, zacvilele su Kajli i Kelsi. Džouds me je ćutke gledala.

Oksikontin, piće i seks odranije i oluja koja je napolju još uvek pretila kišom, moja unakažena koža (na jednoj ruci žudno mi je iskakao *hladnjak*) i prljave misli moje majke. Ne znam šta me je jače udarilo, ali na kraju sam dozvolila Ami da me uzbuđeno poljubi u obraz. Potvrдно sam klimala glavom i Kajlin jezik liznuo je jezik jednog momka, koji je nervozno prosledio tabletu Kelsi, koja je liznula drugog momka sa jezikom velikim kao u vuka, koji je bljucnuo Džouds, koja je oklevajući zapalacala jezikom ka Ami – koja je ćapila tabletu i mekim, pomalo vrelim jezikom, prebacila eks u moja usta, obgrlivši me i gurnuvši mi snažno tabletu na jezik dok nisam osetila kako mi se mrvu u ustima. Rastopila se kao šećerna vuna.

„Popij dosta vode“, prošaptala mi je, a onda se glasno zakikotala društvu, ponovo se bacivši na krzno.

„Jebote, Ama, igra još nije ni počela“, prasnuo je dečko-vuk zajapurenih obraza.

„Kamil je moja gošća“, rekla je Ama glumeći oholost. „Osim toga, treba joj nešto da je digne. Imala je prilično usran život. Imamo mrtvu sestru baš kao Džon Kin. Nikad se s tim nije suočila.“ Objavila je to kao da želi da probije led među gostima na koktel zabavi: *Dejvid ima svoju prodavnicu tekstila, Džejms se upravo vratio sa zadatka u Francuskoj i, o da, Kamil nikad nije prebolela svoju mrtvu sestru. Treba li nekom da se dolije piće?*

„Moram da idem“, rekla sam prenglo ustavši, tako da mi se crveni satenski halter zakačio za zadnjicu. Kroz otprilike petnaest minuta počecu stvarno da se teturam, a nisam htela da budem ovde kad se to dogodi. I opet problem: iako voli da popije, malo je verovatno da će Ričard oprostiti bilo šta ozbiljnije, a svakako nisam htela da sedim sama i naduvana u sparnoj spavaćoj sobi i slušam svoju majku.

„Hajde sa mnom“, ponudila je Ama. Zavukla je ruku u svoj nabijeni brus i izvukla tabletu iz postave, gurnula je u usta i zlobno se iscerila ostalim klincima, koji su delovali puni nade ali prestrašeno. Za njih ništa.

„Idemo na plivanje, Mil, biće strava kad krene da nas udara“, iscerila se pokazavši savršene bele zube. Nisam više mogla da se odupirem – činilo mi se da je lakše popustiti. Sišle smo niz stepenice, ušle u kuhinju (rumeni momci zbunjeno su nas odmeravali – jedan malčice premlad, jedan definitivno prestar). Grabile smo vodu u flašama iz hladnjaka (ta reč mi je iznenada ponovo zabrektala na koži, kao štene kad ugleda većeg psa) prepunog sokova i kaserola, svežeg voća i belog hleba, i najednom sam bila dirnuta ovim nedužnim, zdravim porodičnim frižiderom, potpuno nesvesnim razvratu koji se odigravao u drugom delu kuće.

„Hajdemo, jedva čekam da plivam“, divlje je objavila Ama, vukući me za ruku kao dete. Što je i bila. *Drogiram se sa svojom trinaestogodišnjom sestrom*, prošaptala sam za sebe. Ali prošlo je dobrih deset minuta i ta pomisao je donela samo drhtaj sreće. Moja mlađa sestra je zabavna devojčica, najpopularnija devojčica u Vind Gapu i htela je da se druži sa mnom. *Voli me kao što me je volela Merijen*. Osmehnula sam se. Eks je oslobodio prvi talas hemijskog optimizma. Osećala sam kako lebdi u meni, kao veliki balon, i zapljuskuje mi nepca, raspršivši dobro raspoloženje. Gotovo sam mogla da ga okusim, poput penušavog ružičastog želea.

Kelsi i Kajli krenule su za nama do vrata, a Ama se okrenula smejući se. „Društvo, ne želim da vi pođete“, rekla je cerekajući se. „Vi ćete da ostanete ovde. Da pomognete Džouds da se kresne. Treba joj dobra jebačina.“

Kelsi je mršteći se pogledala u Džouds, koja je nervozno stajala na stepeništu. Kajli je pogledala u Aminu ruku oko mog struka. Pogledale su se. Kelsi se pripila uz Amu, stavila joj glavu na rame.

„Ne želimo da ostanemo ovde, želimo da idemo s tobom“, zacvilela je. „Molim te.“

Ama ju je odgurnula i osmehnula joj se kao da je glupi poni.

„Hajde budi dobra i odjebi, važi?“, rekla je Ama. „Umorna sam od svih vas. Pravi ste daveži.“

Kelsi se odmakla, zbunjena, još uvek držeći ruke delom ispružene. Kajli ju je pogledala, slegla ramenima, otplesala nazad u gužvu i zgrabila pivo iz ruku nekog starijeg dečka, oblizavši usne pred njim i osvrnuvši se da vidi da li Ama gleda. Nije.

Gurala me je kroz vrata poput pažljivog momka na sastanku, niz stepenice pa na pločnik, gde je kroz pukotine izbijala majušna žuta zečja detelina.

Pokazala sam na nju. „Prelepa je.“

Ama je pokazala na mene i klimnula glavom. „Volim žuto kad sam naduvana. Osećaš nešto?“ Klimnula sam glavom, a njeno lice je treperilo dok smo prolazile pored uličnih svetiljki, sasvim zaboravivši na plivanje, automatski krenuvši ka Adorinoj kući. Osećala sam kako noć visi na meni, kao meka, mokra spavaćica, i na trenutak sam se setila bolnice u Ilinoisu, kako se budim okupana znojem, a u ušima mi odzvanja očajničko zviždanje. Moja cimerka, navijačica, trza se pomodrela na podu, pored nje flaša sredstva za čišćenje. Komično cičanje. Postmortem prdež. Prasnula sam šokirano u smeh, ovde u Vind Gapu, odjek smeha koji sam ispustila u toj jednoj sobi tog bleožutog jutra.

Ama je stavila ruku preko moje. „Šta misliš o... Adori?“

Osetila sam kako se moja urađenost koleba, a onda ponovo udara punom snagom.

„Mislim da je ona veoma nesrećna žena“, rekla sam. „I namučena.“

„Čujem je kako uzvikuje imena dok drema: Džojino, Merijenino... tvoje.“

„Drago mi je što to ne moram da slušam“, rekla sam potapšavši Amu po ruci. „Ali žao mi je što ti moraš.“

„Voli da me neguje.“

„Sjajno.“

„Čudno je“, rekla je Ama. „Posle njene nege, imam želju za seksom.“

Podigla je zadnji deo suknje i pokazala mi drečavoružičaste tange.

„Mislim da ne bi trebalo da dozvoljavaš momcima da ti svašta rade, Ama. Jer zapravo je tako, u tvom uzrastu to nije obostrano.“

„Ponekad, ako ljudima daš da ti rade neke stvari, zapravo ti to radiš njima“, rekla je Ama izvadiвши još jednu lizalicu iz džepa. Višnjja. „Znaš na šta mislim? Ako neko želi da ti radi sjebane stvari i ti mu dozvoliš, onda on postaje još sjebaniji. Onda ti imaš kontrolu. Sve dok ne poludiš.“

„Ama, ja samo...“ Ali ona je već nastavila da brblja.

„Sviđa mi se naša kuća“, prekinula me Ama. „Sviđa mi se njena soba. Pod u njoj je čuven. Videla sam ga jednom u nekom časopisu. Nazvali su ga 'Bala slonovače: život na Jugu iz nekih prošlih vremena'. Jer sad naravno ne možeš da nabaviš slonovaču. Šteta. Baš šteta.“

Strpala je lizalicu u usta i uhvatila svica u letu, držala ga između dva prsta i otkinula mu zadnji deo. Obrisala je svetlo oko prsta, napravivši užareni prsten. Bacila je umiruću bubu u travu i zadržavajući pogledala svoju šaku.

„Da li su te devojke volele dok si odrastala?“, pitala je. „Jer prema meni definitivno nisu fine.“

Pokušala sam da povežem sliku Ame, drske, ponekad zastrašujuće devojčice (kako me gazi po petama u parku – koja se još trinaestogodišnjakinja tako ruga odraslima?) koja voli da zapoveda, sa devojčicom prema kojoj su svi bili otvoreno neljubazni. Videla je kako je gledam i pročitala mi misli.

„Nisam zapravo mislila da nisu *fine*. Rade sve što im kažem. Ali ne vole me. Čim nešto zajebem, čim budem uradila nešto što nije kul, biće prve koje će krenuti protiv mene. Ponekad pre spavanja sedim u sobi i zapišem sve što sam uradila i rekla tog dana. Onda to ocenjujem, 5 za savršeni potez, 1 za trebalo bi da se ubijem kolika sam jadnica.“

Kad sam ja bila u srednjoj školi, vodila sam dnevnik o odeći koju sam svakog dana nosila. Nema ponavljanja dok ne prođe mesec dana.

„Recimo, večeras mi je Dejev Bard, superseksi trećak, rekao da nije siguran da može da čeka godinu dana, znaš, da se smuva sa mnom, ono, dok krenem u srednju školu. A ja mu kažem: 'Pa onda nemoj.' I odem, a svi tipovi su bili u fazonu: 'Oooooo.' Znači to je bilo za 5. Ali juče sam se saplela pred devojka u Glavnoj ulici i one su se nasmejale. To je za 1. Možda 2, jer sam ostatak dana bila toliko grozna prema njima da su se i Kelsi i Kajli rasplakale. A Džouds uvek plače, tako da to i nije neki izazov.“

„Sigurnije je da te se plaše nego da te vole“, rekla sam.

„Makijaveli“, likovala je i odskakutala napred smejući se – nisam bila sigurna da li podrugljivo oponašajući svoje vršnjakinje ili sa iskrenom mladalačkom energijom.

„Kako to znaš?“ Bila sam impresionirana i iz časa u čas sve mi se više sviđala. Pametna, sjebana devojčica. Zvučalo je poznato.

„Znam gomilu stvari koje ne bi trebalo da znam“, rekla je, a ja sam počela da skakućem pored nje. Eks me je drmao i mada sam bila svesna da trezna ne bih to radila, bila sam previše srećna da bi me bilo briga. Mišići su mi pevali.

„Zapravo sam pametnija od većine svojih nastavnika. Radila sam test inteligencije. Trebalo bi da sam u drugom srednje, ali Adora misli da treba da budem sa decom mog uzrasta. Kako god. Odlazim kad pođem u srednju školu. U Novu Englesku.“

Rekla je to s blagim čuđenjem nekog ko tu oblast poznaje samo sa fotografija, devojčice koja o tome ima predstavu koju promovišu najelitniji univerziteti: *Pametni ljudi idu u Novu Englesku*. Ali ko sam ja da je osuđujem? Ni ja nikad nisam bila tamo.

„Moram da odem odavde“, rekla je Ama prenemajući se poput razmažene domaćice. „Stalno mi je dosadno. Zato pravim scene. Znam da umem da budem malo... nezgodna.“

„Misliš sa seksom?“ Stala sam, a srce mi je u grudima udaralo u ritmu rumbе. U vazduhu se osećao miris irisa i osećala sam kako mi ulazi u nos, pluća, krv. Vene će mi mirisati na ljubičasto.

„Jednostavno, znaš, napadam druge. Znaš. *Znam* da znaš.“ Uzela me je za ruku, osmehnula mi se jednostavnim, ljupkim osmehom i potapšala me po dlanu, što je možda prijalo više od bilo kog dodira koji sam do tada osetila. Na mom levom listu iznenada je uzdahnulo *čudak*.

„Kako to napadaš?“ Sad smo bile blizu majčine kuće i moja urađenost dostigla je vrhunac. Kosa mi je šibala po ramenima kao topla voda i klatila sam se levo-desno u ritmu neke neodređene muzike. Na ivici pločnika ležala je puževa kućica i pogled mi je krenuo po njenoj spirali.

„Znaš. Znaš kako nekad moraš da povređuješ.“

Rekla je to kao da prodaje novi preparat za kosu.

„Postoje i bolji načini da se izboriš sa dosadom i klaustrofobijom nego da povređuješ“, rekla sam. „Ti si pametna devojčica, znaš to.“

Shvatila sam da mi je zavukla prste pod manžetne košulje i da pipa izbočine mojih ožiljaka. Nisam je zaustavila.

„Da li se sečeš, Ama?“

„Povređujem“, ciknula je i izjurila na ulicu razmetljivo se vrteći, zabačene glave, ruku raširenih kao labud. „Obožavam to!“, vrisnula je. Odjeknulo je niz ulicu, gde je majčina kuća stražarila na uglu.

Ama se vrtela dok se nije sručila na pločnik, a jedna od njenih srebrnih narukvica otkočila se i pijano otkotrljala niz ulicu.

Htela sam da pričam s njom o ovome, kao odrasla osoba, ali me je eks ponovo udario i zgrabila sam je sa ulice (nasmejanu, oderanog lakta koji je krvario) pa smo se okretale ukrug na putu do majčine kuće. Široko se kezila, zubi su joj bili vlažni i dugi i shvatila sam koliko bi zanosni bili nekom ubici. Četvrtasti blokovi blistave kosti, oni prednji nalik mozaičkim pločicama koje možete utisnuti u sto.

„Tako sam srećna s tobom“, rekla je Ama kroz smeh, zapahnuvši me svojim vrelin dahom koji se osećao na slatko piće. „Ti si mi kao srodna duša.“

„Ti si mi kao sestra“, rekla sam. Bogohuljenje? Nije me bilo briga.

„Volim te“, vrisnula je Ama.

Toliko smo se brzo okretale da su mi obrazi lepršali golicajući me. Smejala sam se kao dete. *Nikad nisam bila srećnija nego sada*, pomislila sam. Ulično svetlo je bilo gotovo ružičasto, a Amina duga kosa padala mi je po ramenima, visoke jagodične kosti štrčale su joj kao grudvice putera na preplanuloj koži. Pružila sam ruku da dotaknem jednu, izvukavši ruku iz njene, a kad se naš krug prekinuo obe smo se divlje zavrtele i pale na zemlju.

Osetila sam kako mi je kost u gležnju krcnula o ivičnjak – cap! – krv je šiknula poprskavši mi nogu. Po Aminim grudima počeli su da izbijaju crveni mehurići od klizanja po pločniku. Pogledala je dole, pa u mene, blistavim plavim očima kao u masku, prešla prstima preko krvave mreže na svojim grudima i ispustila jedan dug krik, a onda mi spustila glavu u krilo smejući se.

Prešla je prstom preko grudi, zahvativši vrhom kapljicu krvi, i pre nego što sam mogla da je zaustavim, utrljala mi je na usne. Imala je ukus kao lim namazan medom. Pogledala je u mene i pomazila me po licu, a ja sam joj dozvolila.

„Znam da misliš da Adora mene više voli, ali to nije tačno“, rekla je. Kao na znak, skroz gore na vrhu brda upalilo se svetlo na tremu naše kuće.

„Hoćeš da spavaš u mojoj sobi?“, predložila je Ama nešto tišim glasom.

Zamislila sam nas dve u njenom krevetu pod njenim pokrivačima na tufne, kako šapućemo tajne, tonemo u san zagrljene, a onda sam shvatila da zamišljam sebe i Merijen. Kad je pobegla iz svog bolničkog kreveta i zaspala pored mene. Vrelo pređenje koje je ispuštala sklupčana na mom stomaku. Morala sam da je krišom vratim u njenu sobu pre nego što se majka ujutro probudi. Ozbiljna drama u tihoj kući, tih pet sekundi dok sam je vukla niz hodnik, pored majčine sobe, strepeći da će se vrata baš tada otvoriti, a ipak se nadajući. *Ona nije bolesna, mama, planirala sam da viknem ako nas ikad uhvati. Nema veze što je ustala iz kreveta jer zapravo nije bolesna.* Zaboravila sam koliko sam očajnički, bezuslovno verovala u to.

Zahvaljujući drogama, međutim, to su sada bile samo srećne uspomene koje sam prelistavala u mislima poput stranica knjige pripovedaka za decu. U tim sećanjima Merijen je imala nekakvu auru zeke, malog kunića obučenog kao moja sestra. Gotovo sam osetila njeno krzno kad sam se prenula i otkrila da mi se Amina kosa češe duž noge.

„I, hoćeš?“

„Ne večeras, Ama. Mrtva sam umorna i hoću da spavam u svom krevetu.“ Što je bilo tačno. Dejstvo droge bilo je brzo i jako, a onda je prestalo. Osećala sam da ću se kroz deset minuta otrezniti i nisam htela da Ama bude tu kad se spustim.

„Mogu li ja onda da spavam kod tebe?“ Stajala je na uličnom svetlu, džins suknja visila joj je na mršavim kukovima, halter se pocepan nakrivio. Mrlja krvi pored usana. Puna nade.

„Ne. Hajde da jednostavno spavamo odvojeno. Družićemo se sutra.“

Nije ništa rekla, samo se okrenula i odjurila ka kući najbrže što je mogla, grabeći nogama kao ždrebe iz crtaća.

„Ama“, doviknula sam za njom. „Čekaj, možeš da ostaneš sa mnom, važi?“ Potrčala sam za njom. Gledati je kroz drogu i mrak bilo je kao da pokušavaš da pratiš nekog gledajući natraške u ogledalo. Nisam shvatila da se njena skakutava silueta okrenula i da zapravo trči ka meni. U mene. Naglo je naletela na mene, udarivši me čelom u vilicu i ponovo smo pale, ovog puta na

pločnik. Glava mi je uz oštar prasak udarila o pločnik, a u donjim zubima buknuo je bol. Trenutak sam ležala na zemlji, stiskajući Aminu kosu u pesnici, dok mi je u ritmu otkucaja mog srca nad glavom treptao svitac. Tada je Ama zakreštala, pipajući čelo i pritiskajući mesto koje je već bilo modro, kao obris šljive.

„Sranje, mislim da si mi udubila lice.“

„Mislim da si ti meni udubila potiljak“, prošaptala sam. Podigla sam se u sedeći položaj osetivši vrtoglavicu. Mlaz krvi koji je pločnik zaustavio curio mi je sada niz vrat. „Gospode, Ama. Pregruba si.“

„Mislila sam da voliš grubo.“ Pružila je ruku i podigla me, a krv u mojoj glavi prebacila se iz potiljka u čelo. Zatim je sa srednjeg prsta skinula mali zlatni prsten sa svetlozelenim peridotom i stavila ga na moj malić. „Evo. Želim da ga ti uzmeš.“

Odmahnula sam glavom. „Ko god da ti ga je dao, želeo bi da ga zadržiš.“

„Pa, Adora, valjda. Veruj mi, nju je baš briga. Htela je da ga da En, ali... pa, En više nema i jednostavno je stajao tamo. Jelda je ružan? Pretvarala sam se da mi ga je ona dala. Što je malo verovatno jer me mrzi.“

„Ne mrzi te.“ Krenule smo ka kući, a svetlo na tremu bleštalo je sa vrha brda.

„Ona te ne voli“, usudila se Ama.

„Ne, ne voli me.“

„Pa, ne voli ni mene. Samo na drugi način.“ Popele smo se uz stepenice gnječeći dudinke pod nogama. Vazduh je mirisao na glazuru na dečjoj torti.

„Da li te je volela više ili manje posle Merijenine smrti?“, pitala je uhvativši me podruku.

„Manje.“

„Znači, nije pomoglo.“

„Šta?“

„To što je umrla nije pomoglo?“

„Ne. A sad budi tiha dok ne uđemo u moju sobu, važi?“

Otrupkale smo uz stepenice, ja s rukom na pregibu vrata da zaustavim krv, Ama opasno se vukući za mnom, zastavši da pomiriše ružu u vazi u hodniku i osmehnuvši se svom odrazu u ogledalu. U Adorinoj sobi vladala je tišina kao i obično. Onaj ventilator zujao je u mraku iza zatvorenih vrata.

Zatvorila sam za nama vrata moje sobe, skinula patike natopljene kišom (prošarane kvadratima tek pokošene trave), obrisala sok od zgnječenih dudinja s noge i počela da skidam košulju kad sam na sebi osetila Amin pogled. Spustivši košulju, pretvarala sam se da bauljam do kreveta, previše iscrpljena da bih se skinula. Navukla sam pokrivače i sklupčala se dalje od Ame, promrmljavši laku noć. Čula sam kad je bacila odeću na pod i svetlo se u trenu ugasio i ona se sklupčala iza mene u krevetu, samo u gaćicama. Došlo mi je da zaplačem pri pomisli da mogu da spavam pored nekog bez odeće, ne brinući o tome koja bi reč mogla da iskoči ispod rukava ili nogavice.

„Kamil?“, upitala je tihim, detinjim, nesigurnim glasom. „Znaš kako ljudi ponekad kažu da moraju da povređuju jer, ako to ne čine, otupe i ništa ne osećaju?“

„Aha.“

„Šta ako je baš suprotno?“, prošaptala je Ama. „Šta ako povređuješ zato što ti to prija? Kao da osećaš nekakvo peckanje, kao da ti je neko ostavio u telo uključen prekidač. I možeš da ga isključiš samo povređujući. Šta to znači?“

Pretvarala sam se da spavam. Pretvarala sam se da ne osećam njene prste kako iznova i iznova prelaze preko *iščeznuti* na mom vratu.

San. Merijen, u beloju spavaćici lepljivoj od znoja, s plavim uvojkom prilepljenim preko obraza. Uzima me za ruku i pokušava da me izvuče iz kreveta. „Ovde nije bezbedno“, šapuće. „Nije bezbedno za tebe.“ Kažem joj da me ostavi na miru.

Trinaesto poglavlje

Kad sam se probudila bilo je prošlo dva, želudac mi se okretao, a vilica me bolela od škrgutanja zubima pet sati bez prestanka. Jebeni eks. Pretpostavljam da je i Ama imala problema. Ostavila je gomilicu trepavica na jastuku pored mene. Pokupila sam ih na dlan i promešala ih. Krute od maskare, ostavile su mi tamnoplavu mrlju u udubljenju na dlanu. Presula sam ih u tanjirić na noćnom stočiću. Onda sam otišla u kupatilo i povratila. Nikad mi nije smetalo da se isповраćam. Kad bih se kao dete razbolela, sećam se da mi je majka držala kosu i umirujućim glasom govorila: *Izbaci sve to loše iz sebe, dušo. Nemoj da prestaješ dok sve ne izađe.* Ispostavilo se da volim to naprezanje, slabost i pljuvačku. Predvidljivo, znam, ali istinito.

Zaključala sam vrata, skinula sve sa sebe i vratila se u krevet. Glava me je bolela od levog uva, kroz vrat, pa niz kičmu. Creva su mi radila, jedva sam pomerila usta od bola, a nožni članak mi je goreo. A po crvenim mrljama svuda po čaršavima videla sam da još krvarim. I Amina strana je bila krvava: svetli mlaz tamo gde je izgrebala grudi, tamnija mrlja na samom jastuku.

Srce mi je prejako udaralo i nisam mogla da dođem do daha. Morala sam da vidim da li moja majka zna šta se dogodilo. Da li je videla svoju Amu? Da li sam u nevolji? Preplavile su me mučnina i panika. Dogodiće se nešto užasno. Kroz paranoju koja me je obuzela, znala sam šta se zapravo događa: nivo serotonina, koji mi je sinoć toliko skočio od droge, sada je naglo pao i ostavio me na tamnoj strani. Govorila sam to sebi dok sam okretala lice u jastuk i zajecala. Zaboravila sam na one devojkice, ma nisam ni pomislila na njih: mrtvu En i mrtvu Natali. Još gore, izdala sam Merijen, zamenila je Amom, ignorisala je u svojim snovima. Biće posledica. Plakala sam onako napinjući se i prazneći kao što sam povraćala, dok jastuk nije bio mokar, a lice mi se nadulo kao u pijanca. Tada se brava zatresla. Utišala sam se, gladeći obraz, nadajući se da će ga tišina oterati.

„Kamil, otvori.“ Moja majka, ali ne srdito već ulagujući se. Čak ljubazno. Ostala sam tiha. Kvaka se još nekoliko puta zatresla. Kucanje. A onda tišina kad se ponovo udaljila.

Kamil. Otvori. Slika majke kako sedi na ivici mog kreveta, nada mnom lebdi kašika puna sirupa jetkog mirisa. Od njenog leka uvek mi je bilo još gore. Slab želudac. Ne toliko slab kao Merijenin, ali ipak slab.

Dlanovi su počeli da mi se znoje. *Molim te, ne daj da se vrati.* Zamislila sam Karija kako upada u sobu da me spase, a na stomaku mu se divlje klati jedna od njegovih jeftinih kravata. Odnosi me u svoj zadimljeni ford taurus, Ajlin me miluje po kosi na povratku u Čikago.

Majka je ugurala ključ u bravu. Nisam ni znala da ima ključ. Ušla je puna sebe u sobu, brade visoko podignute kao i obično, s ključem koji je visio na dugačkoj ružičastoj traci. Na sebi je imala svetloplavu letnju haljinu i nosila je flašu alkohola za dezinfekciju, kutiju papirnih maramica i crveni satenski nesecer.

„Zdravo, dušo“, uzdahnula je. „Ama mi je ispričala šta vam se dogodilo. Sirotice moje male. Ona se celo jutro čisti. Kunem ti se, i znam da će zvučati kao da se hvalim, ali ako se izuzme naša mala firma, meso u poslednje vreme postaje sasvim nepouzđano. Ama kaže da je verovatno u pitanju bila piletina.“

„Valjda“, rekla sam. Mogla sam samo da potvrđujem svaku laž koju Ama kaže. Bilo je jasno da ume bolje da manipuliše od mene.

„Ne mogu da verujem da ste se obe onesvestile tu na našem stepeništu, dok sam ja spavala odmah tu unutra. Zgrozim se kad samo pomislim“, rekla je Adora. „Njene modrice! Pomislio bi čovek da se potukla s nekim!“

Nema šanse da je majka progutala tu priču. Bila je stručnjak za bolesti i povrede i ne bi se dala prevariti osim ako to nije želela. Sada će me negovati, a ja sam bila previše slaba i očajna da bih je oterala. Ponovo sam zaplakala, ne mogavši da se zaustavim.

„Loše mi je, mama.“

„Znam, dušo.“ Sklonila je čaršav sa mene i jednim veštim potezom smakla ga ispod nožnih prstiju, a kad sam se instinktivno pokrila rukama, uzela ih je i čvrsto ih pritisla uz bokove.

„Moram da vidim šta nije u redu, Kamil.“ Pomerila mi je vilicu levo i desno i povukla mi donju usnu dole, kao da zagleda konja. Polako mi je podigla jednu pa drugu ruku i zavirila mi pod miške, zavlčila prste u šupljine, a onda mi opipala grlo tražeći otečene žlezde. Sećala sam se kako to ide. Brzo, profesionalno, zavukla mi je ruku između nogu. Uvek je govorila da je to najbolji način da se izmeri temperatura. Zatim mi je nežno, lako prešla hladnim prstima niz noge i nabila palac pravo u otvorenu ranu na smrskanom gležnju. Pred očima su mi eksplodirale svetlozelene mrlje i automatski sam podvukla noge pod sebe, okrenula se na bok. Iskoristila je trenutak da mi ispipa glavu dok nije naišla na mesto nalik zgnječenoj vočki na temenu.

„Samo još malčice, Kamil, i gotove smo.“ Natopila je maramice alkoholom i trljala mi gležanj dok nisam videla samo suze i sline. Onda ga je čvrsto uvezala gazom koju je isekla majušnim makazama iz svog nesesera. Krv iz rane odmah je probila tako da je zavoj uskoro ličio na japansku zastavu: čisto beo, sa prkosnim crvenim krugom. Zatim mi je jednom rukom nagnula glavu i osetila sam kako mi užurbano cima kosu. Sekla ju je oko rane. Počela sam da se izmičem.

„Da se nisi usudila, Kamil. Poseći ću te. Lezi dole i budi dobra devojčica.“ Stavila mi je hladnu šaku na obraz, držeći mi glavu na jastuku i *štric-štric-štric*, odsekla mi pramen kose dok nisam osetila olakšanje. Čudnu izloženost vazduhu na koju mi koža na lobanji nije bila navikla. Pružila sam ruku i napipala peckavi deo veličine pola dolara na glavi. Majka mi je brzo sklonila ruku, gurnula mi je uz bok i počela da mi utrljava alkohol u kožu glave. Bol je bio toliko iznenađan da sam ponovo izgubila dah.

Okrenula me na leđa i prešla mi vlažnim peškirom preko udova, kao da sam vezana za krevet. Oči su joj bile ružičaste tamo gde je počupala trepavice. Obrazi su joj bili zajapureni kao u devojčice. Uzela je svoj neseser i počela da kopa po raznoraznim kutijama s pilulama i tubama, našavši na dnu smotanu i pomalo umrljanu tkaninu presavijenu na kvadrat. Razmotala ju je i izvadila jarkoplavu pilulu.

„Samo jedan sekund, dušice.“

Čula sam je kako žurno juri niz stepenice i znala sam da je krenula u kuhinju. Onda istim brzim koracima nazad u moju sobu. U ruci je nosila čašu mleka.

„Evo, Kamil, popij ovo s tim.“

„Šta je to?“

„Lek. Sprečiće infekciju i očistiti bakterije koje si dobila iz te hrane.“

„Šta je to?“, pitala sam ponovo.

Majčine grudi osule su se ružičastim mrljama, a njen osmeh počeo je da treperi kao sveća na promaji. Čas bi se pojavio, čas u trenu iščezao.

„Kamil, ja sam ti majka i u mojoj si kući.“ Zacakljene ružičaste oči. Okrenula sam se od nje i ponovo me preplavila panika. Nešto loše. Nešto što sam uradila.

„Kamil. Otvori.“ Umirujući, ulagujući glas. Pored levog pazuha zadamaralo je *negovati*.

Sećam se da sam kao dete odbijala sve te njene tablete i lekove i zbog toga je izgubila. Podsećala me na Amu i njen ekstazi, nagovaranje, potrebu da uzmem ono što mi nudi. Odbijanje nosi mnogo više posledica od popuštanja. Koža mi je gorela tamo gde ju je očistila i osećala sam onu ugodnu vrelinu kao posle rezanja. Pomislila sam na Amu i kako je zadovoljno delovala u majčinom zagrljaju, krhka i znojava.

Ponovo sam se okrenula, dozvolila majci da mi stavi pilulu na jezik, sipa mi gusto mleko niz grlo i poljubi me.

Posle nekoliko minuta sam zaspala, a zadah iz mojih usta lebdeo mi je u snovima poput jetke magle. Majka je ušla u moju sobu i rekla mi da sam bolesna. Legla je preko mene i stavila usta na moja. Osećala sam njen dah u grlu. Onda je počela da me kljuca. Kad se odmakla, osmehnula mi se i sklonila mi kosu sa čela. Onda je ispljunula moje zube u šake.

Probudila sam se u sumrak, osećajući vrtoglavicu i vrućinu, sa sasušenom linijom pljuvačke niz vrat. Slaba. Umotala sam se u tanki kućni ogrtač i ponovo zaplakala setivši se kruga na mom potiljku. *Samo se spuštaš sa eksa*, prošaputala sam sebi tapšući se po obrazu. *Ružna frizura nije smak sveta. Pa šta, nosićeš konjski rep.*

Odvukla sam se niz hodnik, dok su mi zglobovi krckali a zglobovi otekli mada nisam mogla da se setim zašto. Majka je pevala u prizemlju. Pokucala sam na Amina vrata i čula kako je procvilila pozdrav.

Sedela je gola na podu pred svojom ogromnom kućicom za lutke i sisala palac. Podočnjaci su joj bili gotovo ljubičasti, a majka joj je zalepila zavoje na čelo i grudi. Ama je uvila svoju omiljenu lutku u papirnu maramicu istačkanu crvenim markerom i postavila je da sedi na krevet.

„Šta ti je uradila?“, rekla je sanjivo, osmehnuvši se krajičkom usne.

Okrenula sam se da vidi ošišani krug na mom potiljku.

„I dala mi je nešto od čega sam se osećala baš ošamućeno i loše“, rekla sam.

„Onu plavu?“

Klimnula sam glavom.

„Da, njih voli“, promrmljala je Ama. „Zaspiš sva vrela i balava i onda može da uvede svoje prijateljice da te gledaju.“

„Radila je to i ranije?“ Telo mi se ohladilo pod znojem. Bila sam u pravu: dogodiće se nešto užasno.

Slegla je ramenima. „Ne smeta mi. Ponekad je ne uzmem – samo se pretvaram. Tako smo obe srećne. Igram se svojim lutkama ili čitam i kad je čujem da dolazi pretvaram se da spavam.“

„Ama?“ Sela sam pored nje na pod i pogladila je po kosi. Morala sam da budem nežna. „Da li ti često daje pilule i slično?“

„Samo kad ću se razboleti.“

„Šta se onda dogodi?“

„Ponekad sva gorim i poludim i mora da me kupa u hladnoj vodi. Ponekad moram da povraćam. Ponekad sva drhtim, osećam slabost i umor i samo bih spavala.“

Ponovo se događalo. Baš kao sa Merijen. Osetila sam gorčinu u grlu, stezanje. Ponovo sam zaplakala, ustala, pa opet sela. Želudac mi se okretao. Zarila sam lice u šake. Ama i ja bile smo bolesne *baš kao Merijen*. Moralo je da postane toliko očigledno da bih konačno shvatila – gotovo dvadeset godina prekasno. Došlo mi je da vrištim od srama.

„Igraj se sa mnom lutkama, Kamil.“ Ili nije primetila, ili je ignorisala moje suze.

„Ne mogu, Ama. Moram da radim. Ne zaboravi da se pretvaraš da spavaš kad se mama vrati.“

Navukla sam odeću preko bolne kože i pogledala se u ogledalu. *Izbaci te ludosti iz glave. Nerazumna si. Ali nisam. Moja majka je ubila Merijen. Moja majka je ubila one devojčice.*

Odbauljala sam u toalet i povratila mlaz slane, vrele vode, a dok sam klečala, voda iz šolje poprskala mi je obraze. Kad mi se želudac opustio, shvatila sam da nisam sama. Majka je stajala iza mene.

„Dušice moja“, promrmljala je. Trgla sam se i četvoroonoške oteturala od nje. Naslonila sam se na zid i pogledala u nju.

„Dušo, zašto si obučena?“, pitala je. „Ne smeš nikuda da ideš.“

„Moram da izađem. Moram da obavim neki posao. Prijaće mi svež vazduh.“

„Kamil, vraćaj se u krevet“, rekla je uzbuđenim, prodornim glasom. Odmarširala je do mog kreveta, smakla pokrivače i potapšala ga. „Hajde, dušice, moraš da vodiš računa o svom zdravlju.“

Ustala sam posrćući, zgrabila ključeve od auta sa stola i projurila pored nje.

„Ne mogu, mama; neću se dugo zadržati.“

Ostavila sam Amu na spratu sa njenim bolesnim lutkama i toliko brzo pojurila niz prilaz za kola da sam ulubila prednji branik na mestu gde se brdo naglo poravnavalo sa nivoom ulice. Neka debela žena koja je gurala kolica pogledala me je odmahujući glavom.

Vozila sam nikuda, pokušavajući da saberem misli, prolazeći kroz lica ljudi koje znam u Vind Gapu. Trebao mi je neko ko će mi jasno reći da grešim u vezi s Adorom, ili da sam u pravu. Neko ko zna Adoru, ko je moje detinjstvo posmatrao iz ugla odrasle osobe, ko je bio ovde dok mene nije bilo. Iznenada sam se setila Džeki O’Nil, njene žvake, alkohola i tračeva. Njene poremećene majčinske topline prema meni i opaske koja je sada zvučala kao opomena: *Toliko toga je krenulo naopako*. Trebala mi je Džeki, koju je Adora odbacila, žena bez ikakvog filtera koja moju majku poznaje ceo život. Koja je očigledno želela nešto da kaže.

Džekina kuća bila je samo nekoliko minuta dalje, velika moderna vila koja je trebalo da izgleda kao kuća na plantaži pre Građanskog rata. Žgoljavi, bleđi klinac pogrpio se nad kosilicom za travu i pušio dok ju je u zbijenim redovima vozio napred-nazad. Leđa su mu bila posuta džombastim upaljenim bubuljicama, toliko velikim da su izgledale kao rane. Još jedan momak na metu. Džeki bi trebalo da otkači posrednika i odmah dileru da dvadeset dolara.

Znala sam ženu koja je otvorila vrata. Džeri Šilt, devojka iz Srednje škole Kalhun, samo godinu dana starija od mene. Nosila je uštirkanu bolničarsku haljinu istu kao Gejla i još je imala okrugli mladež na obrazu zbog koga sam je uvek sažaljevala. Videvši Džeri, jedno tako obično lice iz prošlosti, došlo mi je da se okrenem, uđem u kola i zaboravim na svoje brige. Zbog nekog tako svakidašnjeg u mom svetu, morala sam da se zapitam gde mi je pamet. Ali nisam otišla.

„Ćao, Kamil, šta mogu da uĉinim za tebe?“ Izgledala je kao da je uopšte ne zanima zašto sam tu i taj primetni manjak radoznalosti izdvajao ju je od ostalih žena u Vind Gapu. Verovatno nije imala drugarice sa kojima bi traćarila.

„Hej, Džeri, nisam znala da radiš za O’Nilove.“

„A kako bi pa znala?“ , rekla je iskreno.

Džekina tri sina, rođeni jedan za drugim, sada su verovatno bili u ranim dvadesetima: dvadeset, dvadeset jedna, dvadeset dve, možda. Sećam ih se kao nabijenih momaka debelih vratova koji su uvek nosili sportske šorceve od poliestera i velike zlatne prstenove Srednje škole Kalhun sa jarkoplavim kamenom u sredini. Imali su Džekine nenormalno okrugle oči i blistavobeke isturene gornje zube. Džimi, Džared i Džoni. Ćula sam bar dvojicu kako se dobacuju loptom u dvorištu pozadi, došli su kući preko leta sa studija. Sudeći po Džerinom napadno bezizražajnom pogledu, mora da je odlučila da će s njima najlakše izaći na kraj ako im se bude sklanjala s puta.

„Vratila sam se...“, počela sam.

„Znam zašto si ovde“, rekla je, niti optužujući niti iz nekakve velikodušnosti. Samo je konstatovala. Bila sam joj samo još jedna prepreka u tom danu.

„Mama se druži sa Džeki pa sam mislila...“

„Veruj mi, znam ko su Džekini prijatelji“, rekla je Džeri.

Kao da nije imala nameru da me pusti unutra. Umesto toga, odmerila me je od glave do pete, a onda automobil iza mene.

„Džeki se druži sa mamama mnogih tvojih drugarica“, dodala je Džeri.

„Hmmm. U poslednje vreme nemam baš mnogo drugarica ovde.“ Ćinjenica na koju sam bila ponosna, ali izgovorila sam to namerno da zvući kao da sam razočarana. Što me manje bude mrzela, brže ću ući, a osećala sam potrebu da što pre pričam sa Džeki, pre nego što sebe odgovorim od toga. „Zapravo, mislim da čak ni dok sam živela ovde nisam imala baš mnogo drugarica.“

„Kejti Lejsi. Njena mama se druži sa svima njima.“

Dobra stara Kejti Lejsi, koja me je odvuĉla na sedeljku saućešća a onda se okrenula protiv mene. Zamišljala sam je kako tutnji po gradu u onom terencu, njene lepe devojćice posednute pozadi, savršeno obučene, spremne da vladaju ostalom decom u vrtiću. Od mame su naućile da budu posebno okrutne prema ružnim devojćicama, devojćicama koje su samo želele da ih ostave na miru. Previše traže.

„Stidim se što sam se ikad družila s devojkama kao što je Kejti Lejsi.“

„Da, pa, ti si bila okej“, rekla je Džeri. U trenutku sam se setila da je imala konja koji se zvao Puter. Zezale smo se da čak i Džerin ljubimac goji.

„I nisam baš.“ Nikada nisam direktno ućestvovala u okrutnostima, ali nikad ih nisam ni sprećila. Uvek sam, kao mrzovoljna senka, stajala po strani i pretvarala se da se smejem.

Džeri je i dalje stajala u dovratku, istežući jeftini sat oko rućnog zgloba, zapeta kao gumica, očigledno izgubljena u sopstvenim uspomename. Ružnim.

Zašto je onda ostala u Vind Gapu? Naletela sam na tolika identićna lica otkako sam se vratila. Devojke s kojima sam odrasla, koje nikada nisu imale dovoljno snage da odu. Bio je to grad koji je pomoću kablovske televizije i jedne prodavnice usađivao osećaj zadovoljstva. Oni koji su

ostali tu bili su jednako odvojeni kao i pre. Plitke, lepe devojke poput Kejti Lejsi, koja je sada predvidljivo živela u renoviranoj viktorijanskoj kući nekoliko blokova od nas, igrale su u istom teniskom klubu kao Adora, na svaka tri meseca redovno išle u Sent Luis u kupovinu. A ružne, zlostavljane devojke poput Džeri Šilt i dalje su, zlovoljno pognutih glava, čistile za lepticama, čekajući nova zlostavljanja. Bile su to žene nedovoljno jake ili nedovoljno pametne da odu. Žene bez mašte. I tako su ostale u Vind Gapu i iznova i iznova proživljavale svoje tinejdžerske živote. A sada sam bila zarobljena s njima i nisam mogla da se izvučem.

„Reći ću Džeki da si došla.“ Džeri je otišla dužim putem do zadnjeg stepeništa – zaobilazno kroz dnevnu sobu, umesto kroz zastakljenu kuhinju kroz koju bi bila izložena Džekinim dečacima.

Soba u koju me je uvela bila je skaredno bela, poprskana drečavim mrljama boje kao da ju je neko nestašno dete bojilo prstima. Crveni jastučići, žuto-plave zavese, drečavozelena vaza načičkana crvenim keramičkim cvetovima. Iznad kamina je visila crno-bela fotografija na kojoj se Džeki komično cerila, sa previše natapiranom kosom i kandžama čedno savijenim pod bradom. Izgledala je kao previše nalickano kućence. Nasmejala sam se čak i onako bolesna.

„Draga Kamil!“ Džeki je prešla preko sobe ispruženih ruku. Nosila je satenski kućni ogrtač i četvrtaste dijamantske minđuše. „Došla si da me posetiš. Grozno izgledaš, dušo. Džeri, donesi nam po bladi meri, odmah!“ Bukvalno je urliknula, prvo na mene, a onda na Džeri. Pretpostavljam da je to bio smeh. Džeri je oklevala na vratima dok Džeki nije pljesnula rukama.

„Ozbiljno, Džeri. Ne zaboravi da ovaj put posoliš rub.“ Okrenula se ponovo ka meni. „U današnje vreme je baš teško naći dobru poslužu“, promrmljala je ozbiljno, ne shvatajući da tako pričaju samo na televiziji. Sigurna sam da Džeki non-stop gleda TV, s pićem u jednoj i daljinskim upravljačem u drugoj ruci, s navučenim zavesama, dok jutarnje programe zamenjuju sapunice, koje se pretapaju u programe o suđenjima, reprize, komedije, kriminalističke serije i posleponoćne filmove o ženama koje su silovane, proganjane, izdate ili ubijene.

Džeri je na poslužavniku donela koktele, zajedno sa posudama celera, kiselih krastavaca i maslina, pa je, kako joj je naloženo, navukla zavese i otišla. Džeki i ja sedele smo pri slabom svetlu u ledenoj sobi sa klima-uređajem i nekoliko sekundi zurile jedna u drugu. Zatim se Džeki sagla i izvukla fioku iz stočića. U njoj su bile tri bočice laka za nokte, raskupusana Biblija i šest-sedam narandžastih bočica za lekove. Setila sam se Karija i njegovog odsečenog ružinog trnja.

„Analgetik? Imam neke baš dobre.“

„Verovatno bi trebalo da ostanem koliko-toliko pribrana“, rekla sam, iako nisam bila sasvim sigurna da misli ozbiljno. „Ti bi mogla da otvoriš svoju apoteku.“

„Ma da. Blago meni.“ Namirisala sam njen bes pomešan sa sokom od paradajza. „Oksikontin, perkocet, perkodan, zavisi koji lek moj najnoviji doktor ima na zalihama. Ali moram priznati da su zabavni.“ Sipala je nekoliko okruglih belih tableta na dlan, progutala ih i osmehnula mi se.

„Šta imaš?“, pitala sam gotovo se plašeći odgovora.

„To je ono najbolje, draga. Niko ne zna, jebote. Jedan kaže lupus, drugi kaže artritis, treći kaže nekakav autoimuni sindrom, četvrti i peti da je sve to u mojoj glavi.“

„Šta ti misliš?“

„Šta ja mislim?“, upitala je i prevrnula očima. „Mislim da, sve dok mi prepisuju lekove, verovatno me i nije toliko briga.“ Ponovo se nasmejala. „Baš su zabavni.“

Nisam bila sigurna da li se samo drži hrabro ili se stvarno navukla.

„Malo me čudi da se Adora nije zagrejala za bolesti“, iscerila se. „Pretpostavila sam da će kad ja to uradim morati da povisi ulog, jelda? Mada, ona ne bi dobila glupi stari lupus. Našla bi način da dobije... šta znam, rak mozga. Jelda?“

Popila je još jedan gutljaj bladi merija tako da joj je na gornjoj usni ostao crveni trag poprskan solju pa je izgledalo kao da je naduvena. Taj drugi gutljaj ju je smirio i, baš kao na Natalinoj sahrani, zurila je u mene kao da pokušava da mi upamti lice.

„Blagi bože, tako je čudno videti te odraslu“, rekla je potapšavši me po kolenu. „Zašto si došla, dušo? Da li je kod kuće sve u redu? Verovatno nije. Da li je... da li je tvoja mama u pitanju?“

„Ne, ne, nije.“ Prezirala sam sebe što me je bilo tako lako pročitati.

„Oh.“ Kao da se obeshrabrila, mahnuvši rukom preko haljine kao lik iz nekog crno-belog filma. Pogrešno sam odigrala. Zaboravila sam da se ovde žudnja za tračem otvoreno podstiče.

„Ovaj, izvini, nisam bila baš sasvim iskrena. Želim da pričamo o mojoj majci.“

Džeki se odmah ozarila. „Ne možeš baš da je provališ, a? Anđeo ili đavo, ili i jedno i drugo, jelda?“ Džeki je podmetnula zeleni satenski jastuk pod svoje majušno dupe i stavila mi svoja stopala u krilo. „Dušice, hoćeš malo da ih izmasiraš? Čista su.“ Izvukla je ispod sofe kesicu čokoladica, poput onih koje delite za Noć veštica, i stavila ih na stomak. „Bože, moraću kasnije da ih se rešim, ali ukusne su dok ih gutaš.“

Iskoristila sam ovaj trenutak sreće. „Da li je moja majka uvek bila... ovakva kakva je sada?“ Naježila sam se od toga koliko je pitanje bilo nezgrapno, ali Džeki se zacerekala kao veštica.

„A kakva to, dušice – lepa, šarmantna, draga, zla?“ Mrdnula je prstima dok je odmotavala čokoladicu. „Masiraj.“ Počela sam da joj masiram hladna stopala, tabana grubih kao kornjačin oklop. „Adora. Ma, dođavola. Adora je bila bogata i lepa, a njeni ljudi roditelji su vladali gradom. Dovedi su u Vind Gap onu prokletu fabriku svinja, otvorili stotine radnih mesta – tada je tu bila i plantaža oraha. Držali su sve konce u svojim rukama. Mnogi su se Prikerovima uvlačili u dupe.“

„Kakav joj je život bio tada... kod kuće?“

„Adora je imala... previše brižnu majku. Nikad nisam videla da joj se tvoja baka Džoja osmehnula ili da ju je pomazila, ali nije skidala ruke s nje. Uvek joj je popravljala kosu, nameštala odeću i... o, još nešto. Umesto da lizne palac i obriše mrlju, liznula bi Adoru. Kad bi se Adora ljuštila zbog opekotina od sunca – svi smo se tada ljuštili, nismo se toliko razumeli u zaštitne faktore kao tvoja generacija – Džoja bi sela pored tvoje mame, skinula joj košulju i ljuštila kožu u dugim trakama. Džoja je to obožavala.“

„Džeki...“

„Ne lažem te. Kad moraš da gledaš kako ti drugaricu pred tobom skidaju do gole kože i... timare je. Suvišno je reći da ti je majka uvek bila bolesna. Stalno su u nju zabijali cevčice, igle i slično.“

„Od čega je bolovala?“

„Od svega pomalo. Veći deo toga bio je samo stres što živi sa Džojom. Ti dugi nelakirani nokti, kao muški. I duga kosa koju je pustila da osedi i koja joj je padala niz leđa.“

„Gde je moj deda u svemu tome?“

„Ne znam. Ni imena mu se čak ne sećam. Herbert? Herman? Nikad ga nije bilo, a kad je i bio tu, samo je ćutao... odsutan. Znaš taj tip. Kao Alan.“

Progutala je još jednu čokoladicu i mrdnula nožnim prstima u mojim rukama. „Znaš, tvoje

rođenje trebalo je da uništi tvoju majku“, rekla je prekorno, kao da nisam ispunila neki jednostavan kućni posao. „Da je bilo koja druga devojka ovde u Vind Gapu onomad zatrudnela pre braka, to bi za nju bio kraj“, nastavila je Džeki. „Ali tvoja majka je uvek znala kako da ljude natera da je maze. *Ljude* – ne samo momke nego i devojke, njihove majke, nastavnike.“

„Kako to?“

„Slatka Kamil, lepoj devojci sve može da prođe ako to dobro odigra. Ti to sigurno znaš. Seti se samo svega što su momci tokom godina uradili zbog tebe, što nikad ne bi uradili da nemaš to lice. A ako su momci fini, i devojke su fine. Adora je sjajno odigrala to sa trudnoćom: ponosna, ali malo slomljena i vrlo tajanstvena. Tvoj tata je došao u tu sudbonosnu posetu i onda se više nikad nisu videli. Tvoja mama nikad nije pričala o tome. Od početka si bila samo njena. To je ubilo Džoju. Njena ćerka je konačno imala nešto u sebi do čega Džoja nije mogla da dopre.“

„Da li je moja majka prestala da se razboleva posle Džojine smrti?“

„Neko vreme joj je bilo dobro“, rekla je Džeki preko čaše. „Ali nedugo zatim stigla je Merijen i zapravo više nije imala kad da bude bolesna.“

„Da li je moja majka...“ Osetila sam kako mi se u grlu skuplja jecaj pa sam ga progutala s razblaženom votkom. „Da li je moja majka bila... dobra osoba?“

Džeki se ponovo zacerekala. Pojela je čokoladicu, a krem od lešnika joj se zalepio za zube. „To te zanima? Da li je bila dobra?“ Zastala je. „A šta ti misliš?“, dodala je, čikajući me.

Džeki je ponovo prekopala po fioci, otvorila tri bočice lekova, uzela po tabletu iz svake i poređala ih od najveće do najmanje na levoj nadlanici.

„Ne znam. Nikad nismo bile bliske.“

„Ali bila si blizu *nje*. Nemoj igrati igre sa mnom, Kamil. To me iscrpljuje. Da misliš da je tvoja mama dobra osoba, ne bi bila ovde s njenom najboljom drugaricom i to pitala.“

Džeki je uzela jednu po jednu tabletu, od najveće ka najmanjoj, zdrobila je u čokoladicu i progutala. Po grudima su joj bili rasuti omoti, usna joj je još bila umazana crvenim, a za zube joj se zalepio debeli sloj karamela. Stopala su počela da joj se preznojavaju u mojim rukama.

„Izvini. U pravu si“, rekla sam. „Samo, misliš li da je... bolesna?“

Džeki je prestala da žvaće, stavila ruku preko moje i uzdahnula.

„Reći ću to naglas jer već dugo razmišljam o tome, moje misli umeju da budu malo nezgodne – pobegnu ti, znaš. Kao da pokušavaš rukama da uhvatiš ribu.“ Nagnula se i stegla mi mišicu. „Adora te proždire, a ako joj ne dozvoliš, biće ti još gore. Vidi šta se dešava sa Amom. Vidi šta se dogodilo s Merijen.“

Da. Tik ispod moje leve dojke zapeckalo je *breme*.

„Znači, ti misliš...?“, podstakla sam je. *Izgovori to.*

„Mislim da je bolesna i mislim da je to od čega ona boluje zarazno“, prošaptala je Džeki, a ruke su joj drhtale tako da je led u čaši zazveckao. „I mislim da je vreme da ideš, dušice.“

„Izvini, nisam htela da se previše zadržim.“

„Mislila sam da ideš iz Vind Gapa. Ovde nije bezbedno za tebe.“

Ni minut kasnije, zatvorila sam vrata ostavivši Džeki da bulji u onu svoju fotografiju koja joj se ceri sa okvira kamina.

Četrnaesto poglavlje

Noge su mi bile toliko drhtave da sam se gotovo smandrljala niz Džekino stepenište. Iza sebe sam čula njene momke kako pevaju navijačku pesmu fudbalskog tima Srednje škole Kalhun. Odvezla sam se za ugao, parkirala ispod krošnje duda i naslonila glavu na volan.

Da li je moja majka stvarno bila bolesna? A Merijen? Ama i ja? Ponekad pomislim da u svakoj ženi čuči bolest, čeka pravi trenutak da procveta. Celog života poznavala sam toliko *bolesnih* žena. Žena s hroničnim bolovima, u kojima se večito razvijaju boljke. Žene sa *oboljenjima*. Jeste, muškarcima pucaju kosti, imaju bolna leđa, pokoju operaciju, izvade krajnik, ugrade blistavi plastični kuk. Žene *izgore*. Nije ni čudo s obzirom na to koliko je ženino telo u prometu. Tamponi i spekulumi. Kurčevi, prsti, vibrator i ostalo, među noge, otpozadi, u usta. Muškarci vole da trpaju svašta u žene, zar ne? Krastavce i banane i flaše, nisku perli, marker, pesnicu. Jednom je jedan tip hteo da ugura voki-toki u mene. Odbila sam.

Bolesne, bolesnije i najbolesnije. Šta je stvarno, a šta foliranje? Da li je Ama stvarno bolesna i treba joj majčin lek, ili je lek ono zbog čega je bolesna? Da li sam se isповраćala zbog njene plave pilule, ili je ona sprečila da se ne razbolim još više?

Da li bi Merijen bila mrtva da joj Adora nije bila majka?

Znala sam da bi trebalo da pozovem Ričarda, ali nisam znala šta bih mu rekla. Bojim se. Više nema sumnje. Želim da umrem. Provezla sam se pored majčine kuće, pa na istok ka farmi svinja i zaustavila se ispred bara *Kod Hila*, tog ugodnog mesta nalik kocki bez prozora, gde će svako ko je prepozna mudro ostaviti gazdinu ćerku svojim mislima.

Mesto je zaudaralo na svinjsku krv i urin; čak su i kokice u činijama poređanim po šanku mirisale na meso. Nekoliko muškaraca sa kačketima i u kožnim jaknama, povijenih brkova i mrkih pogleda, podiglo je poglede, pa se vratilo svom pivu. Šanker mi je bez reči nasuo burbon. Iz zvučnika je brujala neka pesma Kerol King. Kod druge ture, šanker je pokazao iza mene i pitao: „Njega tražiš?“

Džon Kin je sedeo pogrbljen nad pićem u jedinom separeu u baru čupkajući rascepljenu ivicu stola.

„Ćao, Kamil? Kako si? Izgledaš tako lepo i čisto.“ Pogledao je oko sebe. „Ovde... ovde je tako prljavo.“

„Dobro sam, valjda, Džone. Jesi ti dobro?“

„Ma da, sjajno sam. Sestra mi je ubijena, spremaju se da me uhapse, a moja devojka, koja se zakačila za mene kao lepak otkako sam se doselio u ovaj bedni grad, počinje da shvata da više nisam premija. Nije da me je naročito briga. Fina je ona, ali...“

„Predvidljiva“, dodala sam.

„Da. Da. Pre ovog sa Natali, spremao sam se da raskinem s njom. Sad ne mogu.“

Ceo grad – i Ričard – analizirao bi taj potez. *Šta to znači? Kako to dokazuje njegovu krivicu?*

„Ne vraćam se u kuću svojih roditelja“, promrmljao je. „Pre ću otići u jebenu šumu i ubiti se nego da se vratim tamo gde sve Nataline stvari zure u mene.“

„Ne krivim te.“

Uzeo je slanik i počeo da ga vrti po stolu.

„Mislim da si ti jedina koja razume“, rekao je. „Kako je to kad izgubiš sestru i kad se od tebe očekuje da se jednostavno izboriš s tim. Da samo nastaviš dalje. Da li si *prežalila* to?“ Izgovorio je to s toliko gorčine da sam očekivala da će mu jezik požuteti.

„Nikad to nećeš prežaliti“, rekla sam. „To te zarazi. Mene je uništilo.“ Prijalo je izgovoriti to naglas.

„Zašto svi misle da je toliko čudno što žalim za Natali?“ Džon je prevrnuo slanik i ovaj se skotrljao na pod. Šanker nas je mrko pogledao. Podigla sam slanik, stavila ga na svoju stranu stola i bacila prstohvat soli preko leđa za oboje.

„Valjda ljudi očekuju da pošto si mlad lakše prihvataš stvari“, rekla sam. „A ti si muško. Muškarci nemaju nežna osećanja.“

Otrknuo je. „Roditelji su mi dali neku knjigu o tome kako se suočiti sa smrću: *Muškarci u žalosti*. Tamo piše da ponekad moraš da se isključiš, da jednostavno poričeš. To poricanje je ponekad dobro za muškarce. I tako sam probao da se sat vremena pretvaram da me nije briga. I, neko vreme, stvarno me nije bilo briga. Sedeo sam u svojoj sobi kod Meredith i razmišljao o... budalaštinama. Samo sam zurio kroz prozor u taj kvadratić plavog neba i ponavljao: *U redu je, u redu je, u redu je*. Kao da sam ponovo klinac. A kad sam završio, znao sam da više nikad ništa neće biti u redu. Čak i ako uhvate onog ko je to uradio, neće biti u redu. Ne znam zašto svi stalno govore da će nam biti lakše kad nekog uhapsu. Čini se da ću taj neko biti ja.“ Nasmejao se zaroptavši i odmahnuo glavom. „To je jednostavno sumanuto.“ A onda, iznenada: „Hoćeš još jedno piće? Hoćeš da popiješ još jedno piće sa mnom?“

Bio je mortus, opasno se ljuljao, ali nikad ne bih sapatnika odvrtila od olakšanja koje nudi pomračenje svesti. Ponekad je to najlogičniji put. Oduvek sam verovala da je bistra trezvenost za ljude tvrđeg srca. Drmnula sam jedno piće za šankom da ga sustignem, a onda se vratila sa dva burbona. Moj je bio dupli.

„Kao da su odabrali jedine dve devojčice u Vind Gapu koje su mislile svojom glavom i ubili ih“, rekao je Džon. Popio je gutljaj burbona. „Misliš da bi tvoja i moja sestra bile drugarice?“

Na tom izmišljenom mestu na kome su obe žive, gde Merijen nije ostarila.

„Ne“, rekla sam i iznenada se nasmejala. I on se nasmejao.

„Znači, tvoja mrtva sestra je previše dobra za moju mrtvu sestru?“, istrtljao je. Oboje smo se ponovo nasmejali, a onda se brzo ozlovoljili i vratili svom piću. Meni je već počelo da se muti u glavi.

„Nisam ubio Natali“, prošaptao je.

„Znam.“

Uzeo je svoju šaku i obavio je oko svoje.

„Imala je nalakirane nokte. Kad su je našli. Neko joj je nalakirao nokte“, promrmljao je.

„Možda ih je ona nalakirala.“

Nekoliko minuta je vladala tišina. Kerol King zamenila je Karli Sajmon. Ženski narodnjački glasovi u baru za koljače.

„Tako si lepa“, rekao je Džon.

„I ti si.“

Džon se uspetljao oko ključeva na parkingu i lako mi ih predao kad sam mu rekla da je previše pijan da vozi. Mada nisam ni ja bila u mnogo boljem stanju. Odvezla sam ga kao kroz maglu nazad do Merijenine kuće, ali on je samo odmahnuo glavom kad smo se približili i pitao da li bih ga odvezla do motela van grada. Istog onog u kome sam odsela kad sam dolazila ovamo, malo utočište gde čovek može da se pripremi za Vind Gap i njegov pritisak.

Vozili smo se sa spuštenim prozorima kroz koje je duvao topli noćni vazduh tako da se Džonu majica lepila uz grudi, a moji dugi rukavi lepršali su na vetru. Izuzev te guste kose na glavi, bio je sasvim ogoljen. Čak su mu i ruke bile obrasle samo sitnim paperjem. Delovao je gotovo nago, kao da mu treba zaklon.

Platila sam sobu, broj 9, jer Džon nije imao kreditne kartice i otvorila mu vrata, posela ga na krevet, donela mu malo mlake vode u plastičnoj čaši. Samo je gledao u pod i odbio da je uzme.

„Džone, moraš da popiješ malo vode.“

Iskapio je čašu u jednom gutljaju i pustio da se otkotrlja preko ivice kreveta. Zgrabio me za ruku. Pokušala sam da je otrgnem – više instinktivno – ali on je stisnuo još jače.

„Pre neki dan sam video i ovo“, rekao je, prešavši prstom preko *d* u *bedan*, ušuškano pod mojim levim rukavom. Podigao je drugu ruku i pomazio me po licu. „Mogu li da pogledam?“

„Ne.“ Pokušala sam ponovo da se otrgnem.

„Daj mi da vidim, Kamil.“ Nije me puštao.

„Ne, Džone. To niko ne sme da vidi.“

„Ja smem.“

Zasukao mi je rukav i začkiljio, pokušavajući da protumači linije na mojoj koži. Ne znam zašto sam mu dozvolila. Imao je neki radoznao, drag izraz na licu. Bila sam slaba od celog tog dana. I bila sam tako umorna od skrivanja. Više od decenije posvećene prikrivanju, bez ijedne interakcije – s prijateljem, izvorom informacija, kasirkom u supermarketu – a da nisam strepela da će se neki ožiljak otkriti. Pusti Džona da pogleda. Molim te pusti ga da pogleda. Nisam morala da se skrivam od nekog ko je za zaboravom žudeo željno koliko i ja.

Zavrnuo je drugi rukav i ruke su mi bile izložene, tako ogoljene da sam ostala bez daha.

„Niko ovo nije video?“

Odmahnula sam glavom.

„Koliko dugo već radiš ovo, Kamil?“

„Dugo.“

Zurio je u moje ruke, zadigao još više rukave. Poljubio me posred *umorna*.

„Tako se ja osećam“, rekao je prelazeći prstima preko ožiljaka dok se nisam naježila. „Daj da vidim sve.“

Skinuo mi je košulju preko glave dok sam ja sedela poput poslušnog deteta. Izuo mi je cipele i čarape, smakao pantalone. Drhtala sam u ledenoj sobi, u brusthalteru i gaćicama, dok je klima-uređaj duvao ledeni vazduh u mene. Džon je razmakao pokrivače, pokazao mi da se popnem na krevet, što sam i uradila, istovremeno osećajući i groznicu i smrzavajući se.

Podigao mi je ruke, noge, okrenuo me na leđa. Čitao me. Izgovarao je naglas reči, i one gnevne i

one besmislene: *rerna, gadljiv, zamak*. Skinuo je svoju odeću, kao da je osetio da smo nekako nejednaki, bacio je zgužvanu na pod i nastavio da čita. *Punđa, pakosno, zamrsiti, češljati*. Brzim trzajem prsta otkopčao mi je brusthalter spreda, smakao ga sa mene. *Cvet, doza, bočica, so*. Ukrutio mu se. Stavio mi je usta na bradavicu, prvi put da sam nekom muškarcu to dozvolila otkako sam počela ozbiljno da se sečem. Četrnaest godina.

Prelazio mi je rukama po celom telu i dozvolila sam mu: po leđima, dojčkama, butinama, ramenima. Njegov jezik u mojim ustima, niz vrat, preko bradavica, između nogu, pa opet u usta. Osetila sam ukus sebe na njemu. Reči su utihnule. Osećala sam se kao da je iz mene isterano zlo.

Uvela sam ga u sebe i snažno i brzo svršila, a onda još jednom. Osetila sam njegove suze na mojim ramenima dok je drhtao u meni. Zaspali smo isprepleteni (noga tu, ruka iza glave tamo), a jedna jedina reč jedanput je zabrujala: *predznak*. Dobar ili loš, nisam znala. U tom trenutku sam odlučila da verujem da je dobar. Glupava devojka.

U ranu zoru, grane drveća ispred prozora spavaće sobe sijale su kao stotine majušnih šaka. Oboje smo bili mamurni i žedni pa sam otišla gola do lavaboa da nam dopunim čašu vode a slabo sunce obasjalo mi je ožiljke i reči su ponovo zatrepale i oživele. Remisija je završena. Gornja usna mi se preko volje zgađeno iskrivila kad sam videla svoju kožu i umotala sam se u peškir pre nego što sam se vratila u krevet.

Džon je otpio gutljaj vode, podupro mi glavu i sipao mi malo u usta, a onda ostatak popio. Cimnuo je peškir. Čvrsto sam ga držala, grub kao krpa na mojim grudima, i odmahнула glavom.

„Šta je ovo?“, šapnuo mi je na uvo.

„To je nemilosrdno jutarnje svetlo“, odgovorila sam šapatom. „Vreme je da se trgnemo iz iluzije.“

„Koje iluzije?“

„Da išta može da bude u redu“, rekla sam i poljubila ga u obraz.

„Hajde da to još ne radimo“, rekao je i obavio ruke oko mene. Te mršave ruke bez dlaka. Dečake ruke. Govorila sam to sebi, ali osećala sam se bezbedno i dobro. Lepo i čisto. Primakla sam lice njegovom vratu i omirisala ga: alkohol i jetki losion za posle brijanja, od onih što štrckaju ledenoplavo. Kada sam ponovo otvorila oči, pred prozorom sam videla rotirajuća svetla policijske sirene.

Bam-bam-bam. Vrata su se zatresla kao da će se svakog časa razbiti.

„Kamil Priker. Ovde šef Vikeri. Otvorite ako ste unutra.“

Zgrabili smo svoju razbacanu odeću, a Džon je bio sav isprepadan kao ptičica. Zveket šnala na kaiševima i šuštanje košulje koje bi nas moglo odati. Užurbani zvuci puni griže savesti. Prebacila sam čaršave nazad na krevet, provukla prste kroz kosu i dok je Džon iza mene zauzimaо nezgrapno opuštenu pozu, zatakavši prste o alke na pojasu, ja sam otvorila vrata.

Ričard. Lepo ispeglana bela košulja, prugasta kravata, osmeh koji je iščezao čim je ugledao Džona. Pored njega je stajao Vikeri, češao je brkove kao da ispod ima neki osip i gledao čas u mene čas u Džona, a onda se okrenuo i zagledao u Ričarda.

Ričard nije ništa rekao. Samo me je prostrelio pogledom, prekrstio ruke i duboko udahnuo. Sigurna sam da se soba osećala na seks.

„Pa, izgleda da tebi ništa ne fali“, rekao je. Na silu se osmehnuo. Znala sam da je bilo na silu jer mu se koža iznad kragne zacrvenela kao kad se u crtaću neki lik razbesni. „Kako si ti, Džone?“

Jesi li dobro?“

„Dobro sam, hvala“, rekao je Džon i stao pored mene.

„Gospođice Priker, vaša majka nas je pre nekoliko sati pozvala pošto se niste vratili kući“, promumlao je Vikeri. „Rekla je da vam je malo pozlilo, da ste pali, tako nešto. Bila je stvarno zabrinuta. Stvarno zabrinuta. Osim toga, uz sve ove grozote koje se dešavaju, opreza nikad dovoljno. Pretpostavljam da će joj biti drago da čuje da ste... ovde.“

Poslednji deo zvučao je kao pitanje, na koje nisam imala nameru da odgovorim. Ričardu jesam dugovala objašnjenje. Vikeriju ne.

„Mogu i sama da pozovem svoju majku, hvala. Hvala što pazite na mene.“

Ričard je oborio pogled i ugrizao se za usnu, prvi put da ga vidim posramljenog. Želudac mi se okrenuo od gađenja i straha. Izdahnuo je jednom, dugo i teško, stavio ruke na bokove, pogledao u mene, pa u Džona. Klinci uhvaćeni u nestašluku.

„Hajde, Džone, odvešćemo te kući“, rekao je Ričard.

„Kamil može da me odveze, ali hvala, detektive Vilise.“

„Jesi li punoletan, sinko?“, pitao je Vikeri.

„Ima osamnaest godina“, rekao je Ričard.

„Onda dobro, želim vam oboma ugodan dan“, rekao je Vikeri, nasmejao se Ričardu kroz zube i tiho promrmljao: „Ugodnu noć ste već proveli.“

„Ričarde, pozvaću te kasnije“, rekla sam.

Podigao je ruku i mahnuo prema meni dok se vraćao ka kolima.

***

Džon i ja smo uglavnom ćutali dok smo se vozili do kuće njegovih roditelja, gde je mislio da pokuša da malo odspava u sobi za zabavu u podrumu. Pevušio je deo neke stare bibap pesme iz pedesetih i lupkao noktima o kvaku na vratima.

„Šta misliš, koliko je loše ono izgledalo?“, konačno je pitao.

„Za tebe možda ne toliko. Dokazuje da si dobar američki momak, sa zdravim zanimanjem za žene i neobavezan seks.“

„Ono nije bilo neobavezno. Za mene uopšte nije bilo neobavezno. A za tebe?“

„Ne. Izabrala sam pogrešnu reč. Bilo je baš suprotno“, rekla sam. „Ali starija sam od tebe više od deset godina i pišem o zločinu koji... to je sukob interesa. I bolji novinari su dobijali otkaz zbog ovoga.“ Osetila sam na licu jutarnje sunce, bore u uglovima očiju, godine koje su me pritiskale. Džonovo lice, i pored noći napijanja i malo sna, bilo je poput laticice.

„Sinoć si me spasla. Ono me je spaslo. Da nisi ostala sa mnom, znam da bih uradio nešto loše. Znam to, Kamil.“

„I ja sam se pored tebe osećala veoma sigurno“, rekla sam i stvarno to mislila, ali reči su zvučale pritvorno, poput melodičnog glasa moje majke.

Ostavila sam Džona jedan blok od kuće njegovih roditelja, a njegov poljubac završio je na mojoj vilici pošto sam se u poslednjem trenutku izmakla. *Niko ne može da dokaže da se išta dogodilo,*

pomislila sam u tom trenutku.

Odvezla sam se nazad do Glavne ulice i parkirala pred policijskom stanicom. Jedna ulična svetiljka još uvek je sijala. 5.47 ujutro. U predvorju još nije bilo dežurnog portira pa sam pozvonila na zvonce. Osveživač vazduha pored moje glave štrcnuo mi je miris limuna pravo u rame. Udarila sam ponovo po zvonu i iza proreza od stakla na teškim vratima koja su vodila u kancelarije pojavio se Ričard. Trenutak je stajao i zurio u mene, a ja sam čekala da mi ponovo okrene leđa, ali onda je otvorio vrata i ušao u predvorje.

„Odakle želiš da počneš, Kamil?“ Seo je na jednu od stolica prepunjenih tapacirungom i zario glavu u šake tako da mu je kravata padala između nogu.

„Nije bilo onako kako je izgledalo, Ričarde“, rekla sam. „Znam da zvuči kao kliše, ali istina je.“
Poriči poriči poriči.

„Kamil, samo četrdeset osam sati pošto smo ti i ja imali seks, zatičem te u motelskoj sobi sa glavnim osumnjičenim u mojoj istrazi o ubistvima dece. Čak i ako nije bilo onako kako je izgledalo, loše je.“

„On nije to uradio, Ričarde. Potpuno sam sigurna da on to nije uradio.“

„Stvarno? Jeste li o tome raspravljali dok je njegov kurac bio u tebi?“

Dobro je, bes, pomislila sam. *S tim znam kako ću. Bolje nego da se očajnički uhvati za glavu.*

„Nije bilo tako, Ričarde. Našla sam ga mrtvog pijanog u baru *Kod Hila* i stvarno sam mislila da bi mogao da naudi sebi. Odvela sam ga u motel jer sam htela da ostanem s njim i saslušam ga. Potreban mi je za moju priču. I znaš šta sam saznala? Ričarde, tvoja istraga je uništila tog momka. A što je najgore, mislim da ti zapravo i ne veruješ da je on to uradio.“

Samo je poslednja rečenica bila zaista tačna, što sam shvatila tek kad sam je izgovorila. Ričard je bio pametan momak, sjajan policajac, izuzetno ambiciozan, na svom prvom velikom slučaju gde ceo grad ozlojeđeno traži da neko bude uhapšen, a on još nema ništa. Da ima ikakav konkretan dokaz protiv Džona, već bi ga odavno uhapsio.

„Kamil, ma šta ti mislila, ti ne znaš sve o ovoj istrazi.“

„Veruj mi, Ričarde, nikad nisam ni mislila da znam. Sve vreme se osećam kao beskorisni autsajder. Uspeo si da me kresneš, a ipak mi ništa nisi otkrio. Iz tebe baš ništa ne procuri.“

„Ah, još uvek pizdiš zbog toga? Mislio sam da si ti velika devojčica.“

Tišina. Šištanje limuna. Neodređeno sam čula kucanje velikog srebrnog sata na Ričardovom ručnom zglobu.

„Pokazaću ti kako zabavna umem da budem“, rekla sam. Ponovo sam uključila autopilota, kao u stara vremena: očajnički sam želela da mu se pokorim, da mu ugodim, nateram ga da me ponovo zavoli. Sinoć sam se na nekoliko minuta osetila tako utešeno, a Ričard je pojavivši se pred vratima one motelske sobe raspršio ono malo preostalog spokoja. Želela sam da se vrati.

Spustila sam se na kolena i počela da mu otkopčavam šlic na pantalonama. Na trenutak mi je spustio ruku na potiljak. A onda me je grubo uhvatio za ramena.

„Isuse, Kamil, šta radiš?“ Shvatio je koliko me je stegao i popustio je stisak.

„Samo želim da izgladim stvari među nama.“ Igrala sam se dugmetom na njegovoj košulji, odbijajući da ga pogledam u oči.

„Ovako to nećeš postići, Kamil“, rekao je. Poljubio me je u usne gotovo čedno. „Moraš to da

znaš pre nego što krenemo dalje. To jednostavno moraš da znaš, tačka.“

Onda me je zamolio da odem.

Nekoliko nemirnih sati hvatala sam san na zadnjem sedištu svojih kola. Kao kad čitaš neki znak između vagona voza u prolazu. Probudila sam se lepljiva i zlovoljna. Kupila sam četkicu za zube, losion i sprej za kosu najjačeg mirisa koje sam uspela da nađem u *Fastopu*. Oprala sam zube nad lavaboom na benzinskoj pumpi, a onda utrljala losion ispod pazuha i između nogu, naprskala kosu sprejom dok se nije ukrutila. Kao rezultat, osećala sam se na znoj i seks ispod oblaka jagode i aloje.

Nisam mogla da se suočim s majkom kod kuće pa sam glupavo pomislila da umesto toga malo radim. (Kao da ću ikada napisati taj članak. Kao da nije sve krenulo dođavola.) Još mi je na pameti bilo ono što je Džeri Šilt rekla za Kejti Lejsi, pa sam odlučila da odem opet do nje. Bila je majčinska ispomoć u osnovnoj školi i Natalinom i Eninom razredu. I moja majka je bila majčinska ispomoć, priželjkivana, elitna funkcija u školi koju su samo žene koje ne rade mogle da obavljaju: da dvaput nedeljno ulete u učionice i pomognu u organizaciji časova likovnog, tehničkog i muzičkog i šivenja četvrtkom za devojkice. Bar je u moje vreme bilo šivenje. Sada su verovatno uveli nešto rodno neutralnije i modernije. Kako koristiti kompjuter ili mikrotalasnu za početnike.

Kejti je, kao i moja majka, živela na vrhu velikog brda. Uske stepenice koje su vodile do kuće usecale su se u travu i bile su oivičene suncokretima. Na vrhu brda stajalo je stablo katalpe, vitko i elegantno poput prsta, ženski pandan kršnom senovitom hrastu zdesna. Bilo je jedva deset, ali se Kejti, vitka i preplanula, već sunčala na krovnoj terasi dok ju je ventilator hladio. Sunce bez vrućine. Kad bi još samo mogla da pocrni a da ne dobije rak. Ili bar bore. Videla me je kako se penjem uz stepenice, iritirajući treptaj na njenom tamnozelenom travnjaku, i zaklonila oči da me razabere sa visine od dvanaest metara.

„Ko je to?“, doviknula je. Njena kosa, prirodno boje žita u srednjoj školi, sada je bila platinasta sa srebrnastim pramenovima i štrčala je iz konjskog repa na vrhu njene glave.

„Ćao, Kejti! Ja sam, Kamil.“

„Kamiiiiii! O bože, evo me silazim!“

Bio je to srdačniji doček nego što sam očekivala od Kejti, koja mi se od Endžine sedeljke saučešća više nije javljala. Njena kivanost uvek je dolazila i prolazila na mahove.

Doskakutala je do vrata, a svetloplave oči sijale su joj na preplanulom licu. Ruke su joj bile pocrnele i tanke kao u deteta, podsetivši me na francuske cigare koje je Alan počeo da puši jedne zime. Majka ga je zatvorila u podrum i uzvišeno to nazvala njegovom pušionicom. Alan je ubrzo ostavio cigare i prešao na porto.

Kejti je prebacila preko bikinija neonski ružičastu majicu na bretele, poput onih koje su devojkice krajem osamdesetih kupovale na Saut Padreu, suveniri sa izbora za mis mokre majice tokom prolećnog raspusta. Obavila je oko mene ruke namazane puterom od kokosa i uvela me unutra. Kao ni kod moje mame, ni u ovoj staroj kući nema klima-uređaja, objasnila je. Mada u spavaćoj sobi imaju jedan prenosivi. Deca, valjda, mogu i da se preznojavaju. Što ne znači da se i njima nije ugađalo. Izgleda da je celo istočno krilo bilo igralište u zatvorenom, sa sve žutom plastičnom kućom, toboganom, firmiranim konjićem za ljuljanje. Izgledalo je kao da se ni sa čim od toga nije igralo. Na jednom zidu bila su nanizana velika slova u boji: Mekenzi. Ema. Fotografije nasmejanih plavokosih devojkica, prćastih nosića, staklastih očiju, lepih ustašaca.

Nijedan krupni plan lica, ali uvek uslikane tako da se uhvati u šta su obučene. Ružičaste pantalone na tregere sa krasuljcima, crvene haljine sa tufnastim dugim gaćicama, uskršnji šeširići i sandale. Slatka deca, *stvarno* slatka odeća. Upravo sam smislila slogan za prodavnicu dečje odeće u Vind Gapu.

Kejti Lejsi Bruker kao da nije bilo briga šta radim u njoj kući tog petka ujutro. Pričale smo o ispovesti neke zvezde koju čita i da li je slučaj Džonbenej zauvek žigosao takmičenja za izbor najlepše devojčice. *Mekenzi prosto umire od želje da bude manekenka*. Pa, lepa je kao i njena majka, ko bi joj zamerio? *O, Kamil, baš slatko od tebe što to kažeš – nisam ni slutila da misliš da sam lepa*. Oh, pa naravno, ne budi smešna. *Želiš nešto da popiješ? Apsolutno. Ne držimo alkohol u kući*. Naravno, nisam na to ni mislila. *Ledeni čaj?* Ledeni čaj, divno, nemoguće ga je naći u Čikagu, stvarno ti nedostaju prave lokalne poslastice, da vidiš samo kako tamo prave šunku. Tako je divno biti kod kuće.

Kejti se vratila sa kristalnim vrčem ledenog čaja. Čudno, s obzirom na to da sam je iz dnevne sobe videla kako iz zamrzivača vadi veliki balon. Na trenutak me preplavio osećaj samozadovoljstva, ali onda sam se podsetila da ni ja nisam bila baš naročito iskrena. Zapravo sam sopstveno prirodno stanje prikrila jakim mirisom lažne biljke. Ne samo aloje i jagode već i slabašnim daškom osveživača s mirisom limuna koji mi je izbijao s ramena.

„Ovaj čaj je predivan, Kejti. Kunem ti se, mogla bih da pijem ledeni čaj uz svaki obrok.“

„Kako gore spremaju šunku?“ Podvukla je stopala pod noge i nagnula se. Podsetilo me na srednju školu, na onaj ozbiljni pogled, kao da pokušava da upamti kombinaciju sefa.

Ne jedem šunku, još otkako sam bila dete i otišla da obidem porodičnu firmu. Nije čak bio ni dan za klanje, ali od onog što sam videla noćima nisam mogla da spavam. Stotine tih životinja zatvorene u kaveze toliko tesne da nisu mogle ni da se okrenu, slatki zagušljivi miris krvi i govana. Slika Ame, kako netremice zuri u te kaveze.

„Nedovoljno smeđeg šećera.“

„Mmmmm. Kad smo već kod toga, da ti napravim sendvič ili nešto? Imam šunku sa farme tvoje majke, govedinu od Dikonovih, piletinu iz *Kovejsa*. I ćuretinu iz *Lin Kvizina*.“

Kejti je bila od onih koji će se radije ceo dan ustumarati, čistiti kuhinjske pločice četkicom za zube, vaditi prašinu iz podnih dasaka čačalicom, nego da mnogo priča o bilo čemu neprijatnom. Bar kad je trezna. Ipak, navela sam je da priča o En i Natali, garantovala joj da će ostati anonimna i uključila diktafon. Devojčice su bile ljupke, slatke i drage, obavezni srdačni revizionizam. A onda:

„Bio je jedan incident sa En, na dan šivenja.“ Dan šivenja, još postoji. Nekako utešno, valjda. „Ubola je Natali Kin iglom u obraz. Mislim da je ciljala u oko, znaš, kao što je Natali uradila onoj devojčici u Ohaju.“ *Filadelfiji*. „Jednog trenutka su sedele mirno jedna pored druge – nisu bile drugarice, bile su u različitim razredima, ali šivenje je otvoreno za sve. I En je pevušila nešto za sebe i izgledala baš kao neka mala mama. A onda se to dogodilo.“

„Koliko je ozbiljno Natali bila povređena?“

„Mmmm, ne mnogo ozbiljno. Ja i Re Vajtskarver, ona je sada nastavnica drugom razredu. Nekada je bila Re Litl, nekoliko godina mlađa od nas... i *nije* bila mala.* Bar ne tada – skinula je nekoliko kila. U svakom slučaju, ja i Re odvukle smo En, a Natali je iz obraza, samo par centimetara ispod oka, štrčala igla. Nije plakala niti išta slično. Samo je frktala poput besnog konja.“

Zamišljam En razbarušene kose kako provlači iglu kroz tkaninu, setivši se priče o Natali i njenim makazama, nasilnosti zbog koje je bila tako drugačija. I pre nego što je promislila o tome, igla je bila u mesu, lakše nego što bi čovek pomislio, udarivši jednim brzim ubodom u kost. Natali iz koje poput malog srebrnog harpuna viri metalna igla.

„En je to uradila bez nekog određenog razloga?“

„Ako sam o njima dvema nešto naučila, onda je to da im nije trebao razlog da napadnu.“

„Da li su ih druge devojčice zadirkivale? Da li su bile pod stresom?“

„Ha-ha!“ Nasmejala se, iskreno iznenađena, ali zvučalo je kao savršeno, neprirodno „Ha-ha“. Kao da mačka gleda u vas i izgovori: „Mjau.“

„Pa, rekla bih da se baš nisu radovale školi“, rekla je Kejt. „Ali trebalo bi o tome da pitaš svoju mlađu sestru.“

„Znam da tvrdiš da ih je Ama zlostavljala...“

„Nek nam je bog u pomoći kad krene u srednju školu.“

Čekala sam ćutke da se Kejt Lejsi Bruker zalaufa i krene da priča o mojoj sestri. Loše vesti, pretpostavljala sam. Nije ni čudo što se toliko obradovala kad me je videla.

„Sećaš se kako smo mi vladale Kalhunom? Ono za šta smo mi mislile da je kul, postalo bi kul, onog koga mi nismo volele, svi su mrzeli?“ Zvučala je nekako zaneseno, kao da zamišlja zemlju sladoleda i zečića. Samo sam klimnula glavom. Setila sam se jednog svog naročito okrutnog postupka: Jedna previše ozbiljna devojčica po imenu Li En, drugarica zaostala iz osnovne škole, pokazala je preveliku zabrinutost za moje mentalno stanje, natuknuvši da sam možda depresivna. Namerno sam je ponizila kad je jednom pre škole dotrčala da priča sa mnom. Još je se sećam: nosi knjige pod miškom, u onoj čudnoj suknji s printom, malo pognute glave svaki put kad bi mi se obratila. Okrenula sam joj leđa, preprečila joj put ka grupici devojaka sa kojima sam bila i našalila se na račun njene konzervativne odeće za crkvu. Devojke su mi se pridružile. Do kraja nedelje otvoreno su joj se podsmevale. Preostale dve godine srednje škole provela je družeći se s nastavnicima za vreme ručka. Mogla sam to da prekinem jednom rečju, ali nisam. Želela sam da me se kloni.

„Tvoja sestra je triput gora od nas. I ume da bude baš gadna.“

„Kako gadna?“

Kejt je iz fioke stočića izvadila meku kutiju cigareta i pripalila jednu dugačkom šibicom za kamin. I dalje krišom puši.

„O, ona i one tri devojčice, one tri plavušice što već imaju sise, one vladaju školom, a Ama vlada njima. Ozbiljno, gadno je. Ponekad je smešno, ali uglavnom gadno. Jednu debelu devojčicu teraju da im svaki dan donosi ručak, i pre nego što ode, nateraju je da pojede nešto ne koristeći ruke, da samo zarije lice u tanjir.“ Nabrala je nos, ali kao da je ovo inače nije pogodilo. „Jednu drugu devojčicu saterale su u ugao i naterale je da podigne košulju i pokaže dečacima. Zato što je daskara. Naterale su je da priča prostote dok to radi. Govorka se da su jednu staru drugaricu sa kojom su se posvađale, devojčicu po imenu Dona Dil, odvele na žurku, napile je i... da kažem, poklonile nekim starijim dečacima. Stražarile su ispred sobe dok nisu završili s njom.“

„Imaju jedva *trinaest* godina“, rekla sam. Pomislila sam na ono što sam ja uradila kad sam imala toliko godina. Prvi put sam shvatila koliko sam užasno mlada bila.

„Te devojčice su prerano sazrele. I mi smo radile neke prilično divlje stvari, a nismo bile mnogo

starije.“ Kejtin glas je postao promukliji od dima. Izbacila ga je uvis i gledala kako onako plav lebdi nad nama.

„Mi nikad nismo uradile nešto tako okrutno.“

„Ali bile smo prokleta blizu, Kamil.“ *Ti jesi, ja nisam.* Zurile smo jedna u drugu, prisećajući se svaka za sebe gadosti koje smo radile.

„U svakom slučaju, Ama je baš zajebavala En i Natali“, rekla je Kejti. „Lepo od tvoje mame što se toliko zanimala za njih.“

„Znam, mama je podučavala En.“

„O, radila je s njima kao majčinska ispomoć, dovodila ih je kod vas kući, davala im da jedu posle škole. Ponekad je čak dolazila za vreme odmora, stajala iza ograde i gledala ih na igralištu.“

Zamislila sam majku s prstima provučenim kroz žičanu ogradu, kako žudno gleda unutra. Zamišljam majku u belom, bleštavobelom, kako jednom rukom drži Natali a drugu stavlja na usta da kaže Džejsmu Kapisiju da ćuti.

„Jesmo li završile?“, pitala je Kejti. „Malo sam se umorila od priče o svemu ovome.“ Isključila je diktafon.

„Nego, čula sam za tebe i onog slatkog policajca“, rekla je osmehnuvši se. Pramen kose ispaoo joj je iz konjskog repa i setila sam je se kako glave nagnute nad stopala lakira nokte i pita me o meni i jednom košarkašu kog je želela za sebe. Pokušala sam da se ne trgnem kad je pomenula Ričarda.

„Oh, glasine, glasine.“ Osmehnula sam se. „Slobodan momak, slobodna devojka... moj život nije ni blizu toliko zanimljiv.“

„Džon Kin se možda ne bi složio.“ Izvukla je još jednu cigaretu, pripalila je, uvukla dim i izbacila ga prostrelivši me tim porcelanskoplavim očima. Ovog puta se nije smešila. Znala sam da se ovo može završiti na dva načina. Mogla bih da je zadovoljim otkrivši joj nekoliko sitnica. Ako je priča u deset već stigla do Kejti, ostatak Vind Gapa čuće je do podneva. Ili mogu da poričem, rizikujući da se naljuti i prestane da saraduje. Već sam imala intervju, a svakako me nije bilo briga da li ću ostati u njenoj milosti.

„Ah. Još glasina. Ljudi bi ovde trebalo da nađu neku bolju zanimaciju.“

„Stvarno? Meni je zvučalo prilično tipično. Uvek si bila raspoložena za dobar provod.“

Ustala sam, više nego spremna da krenem. Kejti me je ispratila napolje, ugrizavši se za obraz.

„Hvala ti na posvećenom vremenu, Kejti. Drago mi je što sam te videla.“

„I meni, Kamil. Uživaj u ostatku boravka ovde.“ Izašla sam kroz vrata i bila na stepenicama kad mi je doviknula: „Kamil?“ Okrenula sam se i videla Kejti sa levom nogom savijenom ka unutra, kao devojčica, što je radila čak i u srednjoj školi. „Priateljski savet: idi kući i okupaj se. Zaudaraš.“

I jesam otišla kući. Kroz glavu mi je prolazila slika za slikom moje majke, i sve su bile zloslutne. Reč *predznak* ponovo mi je zadamarala na koži. Slika mršave, raščupane Džoje kako dugim noktima guli kožu s moje majke. Slika moje majke i njenih pilula i napitaka, kako mi reže kroz kosu. Slika Merijen, od koje su sada ostale samo kosti u kovčegu, sa belom satenskom trakom omotanom oko sasušenih plavih kovrdža, poput nekog sparušenog buketa. Moja majka kako se brine o onim nasilnim devojčicama. Ili to pokušava. Sumnjam da su Natali i En to mnogo trpele. Adora je mrzela devojčice koje se nisu pokoravale njenom posebnom načinu negovanja. Da li je

nalakirala Nataline nokte pre nego što ju je zadavila? Posle?
Luda si što misliš to što misliš. Luda si ako to ne misliš.

Petnaesto poglavlje

Na tremu su bila poređana tri mala ružičasta bicikla ukrašena belim pletenim korpama, sa čijih su upravljača lepršale trake. Zavirila sam u jednu korpu i videla veliki stik sjaja za usne i džoint u kesi za sendviče.

Uvukla sam se kroz bočna vrata i odšunjala uz stepenice. Devojčice su se glasno kikotale u Aminoj sobi, ushićeno vrišteći. Otvorila sam vrata bez kucanja. Nepristojno, ali nisam mogla da podnesem pomisao na ono brzo komešanje, ono žurno zauzimanje nedužne poze za odrasle. Tri plavuše su stajale u krugu oko Ame, u šorcevima i mini-suknjama koje su im otkrivale obrijane mršave noge. Ama je, kose skupljene i vezane plavom vrpcom na vrhu glave, petljala nešto na podu oko svoje kućice za lutke, a pored nje je ležala tuba superlepka. Ponovo su vrisnule kad sam im rekla zdravo, uputivši mi zgranute, vesele osmehe, kao isprepadane ptice.

„Hej, Mil“, istrtljala je Ama, koja više nije bila u zavojima, ali je izgledala urađeno i grozničavo. „Igramo se lutkama. Zar nemam najlepšu kućicu za lutke?“, rekla je sladunjavim glasom, oponašajući dete iz neke porodične serije iz pedesetih. Bilo je teško povezati ovu Amu sa onom koja mi je pre samo dve večeri dala drogu. S mojom sestrom koja je navodno iz štosu podvodila svoje drugarice starijim dečacima.

„Aha, Kamil, zar ti se ne sviđa Amina kućica za lutke?“, ponovila je drska plavuša promuklim glasom. Jedino Džouds nije gledala u mene. Zurila je u kućicu za lutke, kao da snagom volje može da se prebaci unutra.

„Da li ti je bolje, Ama?“

„O, stvarno jeste, draga sestro“, zacičala je. „Nadam se da se i ti dobro osećaš.“

Devojke su se ponovo zakikotale, poput nekakvog drhtaja. Zatvorila sam vrata, iznervirana igrom koju nisam razumela. „Možda bi trebalo da povedeš Džouds sa sobom“, doviknula je jedna iza zatvorenih vrata. Džouds uskoro leti iz grupe.

Uprkos vrućini, pripremila sam toplu kupku – čak je i porcelan u kadi bio ružičast – i sedela u njoj, gola, brade naslonjene na kolena, dok je voda polako klizila oko mene. Prostorija je mirisala na sapun od mente i slatkasti, droljasti miris ženskog seksa. Celo telo me je bolelo, bila sam potpuno istrošena i prijalo je. Zažmurila sam, spustila se u vodu i pustila da mi ulazi u uši. *Sama*. Poželega sam da sam to urezala u kožu, najednom iznenađena što ta reč ne krase moje telo. Ogoljeni krug na temenu koji je Adora ostavila naježio se kao da se dobrovoljno javlja za zadatak. Osetila sam hladnoću i na licu i otvorivši oči ugledala majku kako se nadnosi preko ovalnog ruba kade a duga plava kosa okružuje joj lice.

Naglo sam se podigla i pokrila grudi, poprskavši joj malo vodom ružičastu kariranu letnju haljinu.

„Dušo, gde si bila? Bila sam van sebe od brige. Pošla bih sama da te tražim, ali Ama je imala tešku noć.“

„Šta je bilo s Amom?“

„Gde si bila prošle noći?“

„Mama, šta je bilo s Amom?“

Pružila je ruku da mi dotakne lice, a ja sam ustuknula. Namrštila se i ponovo pružila ruku, potapšala me po obrazu, zagladila mi mokru kosu. Kada je sklonila ruku, kao da se zaprepastila što je ova mokra, kao da je uništila kožu.

„Morala sam da se brinem o njoj“, jednostavno je rekla. Naježila sam se po rukama. „Hladno ti je, dušo? Bradavice su ti se ukrutile.“

U ruci je držala čašu plavičastog mleka koju mi je ćutke pružila. *Od ovoga će mi ili pozliti i znaću da nisam luda, ili neće i znaću da sam stvor pun mržnje.* Popila sam mleko dok je majka pevušila i oblizivala donju usnu, toliko strastveno da je delovalo gotovo nepristojno.

„Kad si bila mala, nikad nisi bila tako poslušna“, rekla je. „Uvek si bila tako svojevoljna. Možda ti je duh malo više slomljen. Na onaj dobar, neophodan način.“

Otišla je, a ja sam sat vremena čekala u kadi da se nešto dogodi. Krčanje u stomaku, vrtoglavica, groznica. Sedela sam nepomično kao što sedim u avionu, kad strepim da bismo zbog jednog nepromišljenog poteza mogli da se sunovratimo. Ništa. Kad sam otvorila vrata, Ama je bila u mom krevetu.

„Baš si odvratna“, rekla je, s rukama lenjo prekrštenim na grudima. „Ne mogu da verujem da si se kresala sa *decoubicom*. Grozna si baš kao što je i rekla.“

„Ne slušaj mamu, Ama. Njoj ne treba verovati. I nemoj...“ *Šta? Da uzimaš išta od nje? Reci ako to misliš, Kamil.* „Nemoj se okretati protiv mene, Ama. U ovoj porodici vrlo lako jedni druge povredimo.“

„Pričaj mi o njegovom kurcu, Mil. Je l' bio lep?“, rekla je istim onim sladunjavim zavodljivim glasom kojim mi se ranije obratila, ali nije bila odsutna. Vrpaljila se pod mojim čaršavima, zajapurena i pomalo divljeg pogleda.

„Ama, ne želim o tome da pričam s tobom.“

„Pre dve noći nisi bila toliko odrasla, sestro. Zar više nismo drugarice?“

„Ama, moram sad da legnem.“

„Teška noć, a? Pa, čekaj samo – sve će postati još gore.“ Poljubila me u obraz, izvukla se iz kreveta i otrupkala niz hodnik u svojim velikim plastičnim papučama.

Dvadeset minuta kasnije počelo je povraćanje, bolni, znojavi grčevi tokom kojih sam zamišljala kako mi se želudac steže i puca kao da imam infarkt. Sela sam između napada kašlja na pod pored ve-ce šolje, naslonjena na zid samo u širokoj majici. Napolju se čulo koškanje plavih šojki. Unutra je majka zvala Gejlu. Sat kasnije, još uvek sam povraćala, zelenkastu odvratnu žuč koja je polako kao sirup curila iz mene.

Navukla sam nešto odeće na sebe i oprezno oprala zube – od guranja četkice previše duboko u usta ponovo sam krenula da povraćam.

Alan je sedeo na tremu pred kućom i čitao veliku knjigu u kožnom povezu čiji je naslov bio *Konji*. Na naslonu za ruke njegove stolice za ljuljanje stajala je činija od debelog narandžastog stakla u kojoj je bila grudva zelenog pudinga. Na sebi je imao plavo prugasto odelo, na glavi panama šešir. Bio je spokojan poput bare.

„Tvoja majka zna da ideš?“

„Brzo se vraćam.“

„Mnogo si bolja prema njoj u poslednje vreme, Kamil, i zahvalan sam ti na tome. Izgleda da joj je dosta bolje. Čak je i prema Ami... blaža.“ Uvek se činilo da zastane pre nego što izgovori ćerkino ime, kao da ono ima pomalo ružnu konotaciju.

„Dobro, Alane, dobro.“

„Nadam se da se i sama sa sobom bolje osećaš, Kamil. Vrlo je važno voleti sebe. Dobar stav zarazan je baš kao i loš.“

„Uživaj u konjima.“

„Uvek uživam.“

Vožnja do Vudberija bila je isprekidana naglim skretanjima uz ivičnjak gde sam ispovala još žuči i malo krvi. Tri zaustavljanja, jedno tokom kog sam se ispovala po vratima kola ne uspešći da ih na vreme otvorim. Isprala sam ih čašom bajatog mlakog soka od jagode i votke.

Bolnica Svetog Josifa u Vudberiju bila je ogromna kocka od zlatne cigle ispresecana tamnožutim prozorima. Merijen ju je zvala galeta. Bilo je to uglavnom mirno mesto: ako živite dalje na zapad, lečili biste se u Poplar Blafu; dalje na sever, u Kejp Džirardou. U Vudberi biste išli samo ako ste zarobljeni u peti Misurija.

Krupna žena, komično okruglog poprsja, slala je iza pulta za informacije signale da ne želi da je uznemiravaju. Stajala sam i čekala. Pretvarala se da se udubila u čitanje. Prišla sam bliže. Pratila je kažiprstom redove u svom časopisu i nastavila da čita.

„Izvinite“, rekla sam, razdražljivo snishodljivim tonom koji je čak i meni bio odvratn.

Imala je brkove, a vrhovi prstiju bili su joj požuteli od pušenja, tako da su se slagali sa mrkim očnjacima koji su joj virili ispod gornje usne. *Lice koje pokazuješ svetu govori svetu kako da se prema tebi ophodi*, govorila je moja majka svaki put kad bih se opirala njenom doterivanju. Prema ovoj ženi nije se moglo ophoditi lepo.

„Moram da nađem neke medicinske kartone.“

„Uputite zahtev svom lekaru.“

„Karton moje sestre.“

„Neka vaša sestra uputi zahtev svom lekaru.“ Okrenula je stranicu časopisa.

„Moja sestra je mrtva.“ Mogla sam to i ljubaznije da kažem, ali htela sam da se žena trgne. Čak i ovako, preko volje mi je poklonila pažnju.

„Ah. Moje saučešće. Umrla je ovde?“ Klimnula sam glavom.

„Dovezena je mrtva. Imala je ovde dosta hitnih intervencija i njen lekar je radio ovde.“

„Kog datuma je umrla?“

„Prvog maja 1988.“

„Isuse. To je baš davno.“

Četiri sata kasnije, pošto sam se u dva navrata nadvriskivala sa nezainteresovanim medicinskim sestrama, očajnički flertovala sa bledim administratorom maljavog lica i triput odlazila do kupatila da se ispovalam, na krilo su mi bačeni Merijenini kartoni.

Imala je po jedan za svaku godinu života i svaki je bio deblji od prethodnog. Polovinu doktorskih škrabotina nisam razumela. Mnoge su se odnosile na zakazane i odrađene testove od kojih nikad nije bilo nikakve vajde. Skeniranje mozga i srca. Postupak tokom koga je kamera prolazila kroz

Merijenino grlo da ispita njen želudac ispunjen barijumskim kontrastom. Monitori za srce i disanje. Moguće dijagnoze: dijabetes, šum na srcu, refluks želučane kiseline, oboljenje jetre, plućna hipertenzija, depresija, Kronova bolest, lupus. A onda ženstveni, ružičasti list papira na linije. Zaheftan za izveštaj o Merijeninom jednonedeljnom boravku u bolnici zbog ispitivanja želuca. Pravilan, zaobljen, ali gnevan kurziv – svaka reč bila je duboko olovkom utisnuta u papir. Pisalo je:

Ja sam medicinska sestra koja je ove nedelje negovala Merijen Krelin tokom njenih pregleda, kao i tokom nekoliko prethodnih boravaka u bolnici. Čvrstog sam [„čvrstog“ je bilo dvaput podvučeno] mišljenja da ovo dete uopšte nije bolesno. Verujem da bi, da nije njene majke, bila savršeno zdrava. Dete pokazuje znake bolesti pošto neko vreme provede nasamo s majkom, čak i u danima kada se do majčine posete osećala dobro. Majka ne pokazuje nikakvo zanimanje za Merijen kada je ovoj dobro, štaviše, kao da je kažnjava. Majka grli dete samo kada je ova bolesna ili plače. Ja i još nekoliko drugih sestara, koje iz političkih razloga nisu htele da stave svoja imena na ovu moju izjavu, čvrsto verujemo da ovo dete, kao i njenu sestru, treba udaljiti iz njihovog doma radi daljeg posmatranja.

Beverli van Lam

Pravednički gnev. Dobro bi nam došlo još toga. Zamišljala sam Beverli van Lam, prsatu i stisnutih usana, kose skupljene u odlučnu punđu, kako u susednoj sobi škraba pismo, pošto je klonulu Merijen morala da ostavi u naručju moje majke, i bilo je samo pitanje vremena kada će Adora zatražiti pomoć sestara.

Sat vremena kasnije našla sam sestru na odeljenju pedijatrije, koje je zapravo bilo samo velika soba sa četiri kreveta, od kojih su samo dva bila zauzeta. Jedna devojčica je spokojno čitala, a dečak do nje je spavao uspravljn, sa vratom u metalnoj protezi koja kao da mu je bila zašrafljena pravo u kičmu.

Beverli van Lam nije uopšte bila onakva kakvom sam je zamišljala. Možda u kasnim pedesetim, bila je sitna, kratko podšišane sede kose. Nosila je bolničarske pantalone sa cvetnim dezenom i svetloplavi sako, i imala olovku zataknutu za uvo. Kad sam se predstavila, kao da me se odmah setila i izgleda da nije bila nimalo iznenađena što sam se konačno pojavila.

„Tako je lepo videti vas ponovo posle toliko godina, mada su okolnosti grozne“, rekla je toplim, dubokim glasom. „Ponekad sanjarim kako sama Merijen ulazi ovamo, odrasla, možda sa jedno ili dvoje dece. Sanjarenje ume da bude opasno.“

„Došla sam jer sam pročitala vašu belešku.“

Otfrknula je, zatvorila olovku.

„Mnogo je pa vajde od toga bilo. Da nisam bila toliko mlada i nervozna i zaplašena ovdašnjim velikim doktorima, uradila bih i više nego da samo napišem zabelešku. Naravno, onomad je bilo nečuveno optužiti majku za tako nešto. Umalo nisam dobila otkaz. Nikad zapravo ne želite da poverujete u tako nešto. Kao nešto iz bajke Braće Grim. MSP.“

„MSP?“

„Minhauzenov sindrom preko posrednika. Negovatelj, obično majka, *gotovo uvek* majka, čini svoje dete bolesnim kako bi privukla pažnju na sebe. Ako imate Minhauzena, činite sebe bolesnim da biste privukli pažnju. Ako imate MSP, činite svoje dete bolesnim da pokažete kako ste nežna i brižna mamica. Braća Grim, vidite na šta mislim? Kao nešto što bi uradila zla vilinska kraljica. Čudi me da niste čuli za to.“

„Zvuči poznato“, rekla sam.

„Ta bolest postaje prilično poznata. Popularna. Ljudi vole novo i jezivo. Sećam se kad je osamdesetih buknuła anoreksija. Što je više bilo TV filmova o tome, to su se devojke više izgladnjivale. Mada, vi ste mi uvek delovali dobro. Drago mi je.“

„Uglavnom sam dobro. Imam još jednu sestru, rođenu posle Merijen, zbog koje brinem.“

„I treba. Kad imate posla s MSP mamom – nije dobro biti miljenik. Imali ste sreće što se vaša mama nije više zainteresovala za vas.“

Čovek u svetlozelenom hirurškom odelu projurio je niz hodnik u invalidskim kolicima, a za njim dva debela slično obučena nasmejana tipa.

„Studenti medicine“, rekla je Beverli, prevrnuvši očima.

„Da li je ijedan doktor ikada proverio navode iz vašeg izveštaja?“

„Ja sam to zvala izveštajem, oni su u tome videli sitničarenje ljubomorne sestre bez dece. Kao što rekoh, vremena su bila drugačija. Sada sestre *maaalčice* više poštuju. Samo maaalčice. I, pošteno govoreći, Kamil, nisam navaljivala. Upravo sam se razvela i trebao mi je posao, u suštini, trebao mi je neko da mi kaže da grešim. Moraš da veruješ da grešiš. Kad je Merijen umrla, tri dana sam pila. Već je bila sahranjena kad sam to ponovo spomenula, pitala šefa pedijatrije da li je video moj izveštaj. Rečeno mi je da uzmem nedelju dana slobodno. Bila sam jedna od onih histeričnih žena.“

Oči su me najednom zapekle i napunile se suzama i ona me je uzela za ruku.

„Žao mi je, Kamil.“

„Bože, tako sam ljuta.“ Niz obraze su mi potekle suze i otirala sam ih nadlanicom dok mi Beverli nije dala pakovanje papirnih maramica. „Što se to uopšte dogodilo. Što mi je trebalo ovoliko dugo da to shvatim.“

„Pa, dušo, majka vam je. Ne mogu ni da zamislim koliko vam je teško da se s tim suočite. Čini se da će bar sada pravda biti zadovoljena. Koliko se dugo detektiv bavi ovim slučajem?“

„Detektiv?“

„Vilis, je l' tako? Zgodan klinac, bistar. Fotokopirao je sve do poslednje stranice iz Merijeninih kartona, propitivao me dok me plombe u zubima nisu zabojele. Nije mi rekao da se tiče još jedne devojčice. Mada, rekao mi je da ste vi dobro. Mislim da mu se sviđate – sav se uzvrpoljio i postideo kad vas je spomenuo.“

Prestala sam da plačem, zgužvala maramice i bacila ih u kantu pored devojčice koja je čitala. Radoznalo je pogledala u kantu, kao da je upravo stigla pošta. Zahvalila sam Beverli i izbezumljena krenula napolje, jedva čekajući da vidim plavo nebo.

Beverli me sustigla kod lifta i uhvatila me za obe ruke. „Izvucite sestru iz te kuće, Kamil. Nije bezbedna.“

Između Vudberija i Vind Gapa, pored izlaza 5, nalazio se bar za motocikliste, gde bi vam prodali pakovanje od šest piva za usput ne tražeći vam ličnu kartu. Često sam odlazila tamo u srednjoj školi. Pored mete za pikado bila je javna govornica. Zahvatila sam šaku novčića i nazvala Karija. Kao i obično, javila se Ajlin, onim svojim nežnim i smirenim glasom. Jedva sam uspela da se predstavim i već sam zajecala.

„Kamil, dušo, šta je bilo? Jesi li dobro? Naravno da nisi. Oh, tako mi je žao. Posle tvog

poslednjeg poziva rekla sam Frenku da te izvuče odatle. Šta je bilo?“

Nastavila sam da jecam, nisam znala ni šta bih rekla. Strelica je uz tup tresak udarila u metu.

„Ne... ne povređuješ se ponovo? Kamil? Dušo, plašiš me.“

„Moja majka...“, rekla sam, a onda ponovo klonula. Tresla sam se od jecaja i povraćala iz dubine stomaka, gotovo presamićena.

„Tvoja majka? Da li je dobro?“

„Neeee.“ Dugo zavijanje poput dečjeg. Ruka preko slušalice i Ajlinino užurbano mrmljanje Frenkovog imena, reči *nešto se dogodilo... užasno*, dve sekunde tišina, pa razbijanje stakla. Kari je previše naglo ustao od stola i oborio čašu viskija na pod. Samo pretpostavka.

„Kamil, pričaj sa mnom, šta nije u redu?“, trgao me Karijev grubi glas, kao da me je uhvatio za mišice i protresao.

„Znam ko je to uradio, Kari“, prosiktala sam. „Znam.“

„Pa, to nije razlog za plakanje, Mala. Je l' policija uhapsila nekoga?“

„Nije još. Znam ko je to uradio.“ *Tup* o metu za pikado.

„Ko? Kamil, reci mi.“

Pritisla sam slušalicu na usta i prošaptala: „Moja majka.“

„Ko? Kamil, moraš da govoriš glasnije. Jesi li u baru?“

„To je učinila moja majka“, procvilela sam u slušalicu, a reči su izletele iz mene.

Usledila je preduga tišina. „Kamil, pod velikim si stresom i grdno sam pogrešio što sam te poslao tamo dole tako brzo posle... Želim da odeš na najbliži aerodrom i vratiš se ovamo. Ne idi po odeću, samo ostavi svoja kola i vrati se ovamo kući. Pobrinićemo se za sve to kasnije. Plati kartu. Vratiću ti kad stigneš kući. Ali moraš odmah da dođeš kući.“

Kući kući kući, kao da je pokušavao da me hipnotiše.

„Ja nikada neću imati dom“, proječala sam i ponovo zajecala. „Moram ovo da sredim, Kari.“ Spustila sam slušalicu u trenutku kad mi je zapovedio da to ne činim.

Ričarda sam našla u restoranu *Kod Gritija*, za kasnom večerom. Gledao je isečke iz nekih filadelfijskih novina o Natalinom napadu makazama. Klimnuo je preko volje glavom kad sam sela preko puta njega, pogledao u svoj masni kačamak sa sirom, pa se opet zagledao u moje podbulo lice.

„Si dobro?“

„Mislim da je moja majka ubila Merijen, a mislim da je ubila i En i Natali. I znam da i ti to misliš. Upravo sam se vratila iz Vudberija, kretenčino.“

Negde između izlaza 5 i 2, moju tugu zamenio je gnev. „Ne mogu da verujem da si sve vreme koje si provodio sa mnom samo pokušavao da izvučeš informacije o mojoj majci. Kakav si ti to bolesni kreten?“ Tresla sam se, zamuckujući.

Ričard je izvadio iz novčanika deset dolara, gurnuo ih pod tanjir, prešao sa moje strane stola i uhvatio me za mišicu. „Hajde sa mnom napolje, Kamil. Nećemo o tome ovde.“ Ispratio me je do suvozačkih vrata svojih kola i, ne sklanjajući ruku sa moje, smestio me unutra.

Odvezao nas je u tišini uz liticu, podižući ruku svaki put kad bih pokušala nešto da kažem. Na kraju sam se celim telom okrenula od njega, ka prozoru i gledala kako šuma poput

plavičastozelene mrlje brzo promiče pored nas.

Parkirali smo se na istom mestu sa koga smo pre nekoliko nedelja gledali reku. Tekla je mutna ispod nas u mraku, a mesečina se tu i tamo odražavala u vodi. Kao da gledaš bubu kako se probija kroz jesenje lišće.

„Sad je na mene red za kliše“, rekao je Ričard okrenut profilom prema meni. „Da, u početku si me zanimala zato što me je zanimala tvoja majka. Ali stvarno sam se zaljubio u tebe. Koliko je moguće zaljubiti se u nekog ko je toliko zatvoren kao ti. Naravno, razumem zašto. Prvo sam mislio da te zvanično ispitam, ali nisam znao koliko ste ti i Adora bliske. Nisam hteo da je upozoriš. A nisam bio siguran, Kamil. Hteo sam da je neko vreme još malo proučavam. Bio je to samo predosećaj. Običan predosećaj. Trač ovde, trač onde, o tebi, o Merijen, o Ami i tvojoj majci. Ali tačno je da se žene ne uklapaju u profil počinitelja ovakvih zločina. U profil serijskog ubice dece. Onda sam na to počeo drugačije da gledam.“

„Kako?“, pitala sam glasom tupim poput starog gvožđa.

„Zbog onog klinca, Džejmsa Kapisija. Stalno sam se vraćao na njega i onu ženu nalik veštici iz bajke.“ Zvučao je kao Beverli sa Braćom Grim. „Mislim da on zapravo nije video tvoju majku, ali se nečeg setio, nekakvog osećaja ili podsvesnog straha koji se pretvorio u tu osobu. Počeo sam da razmišljam kakva bi to žena ubila devojčice i povadila im zube? Žena koja želi potpunu kontrolu. Žena čiji se materinski instinkt izopačio. I En i Natali su... negovane pre nego što su ubijene. Oba para roditelja primetila su nekarakteristične pojedinosti. Natalini nokti bili su nalakirani u svetloružičasto. Enine noge bile su obrijane. Obema je u nekom trenutku stavljen ruž.“

„A šta je sa zubima?“

„Zar osmeh nije najjače devojačko oružje?“, rekao je Ričard, konačno se okrenuvši ka meni. „A u slučaju ove dve devojčice i doslovno oružje. Tvoja priča o ujedanju skrenula mi je pažnju na neke stvari. Ubica je bila žena koja je prezirala snagu kod žena, za koju je to bilo vulgarno. Pokušala je da se prema tim devojčicama ponaša kao majka, da ih kontroliše, da ih pretvori u sopstvenu viziju. Kada su one to odbile, opirale se tome, ubica se razgnevio. Devojčice su morale da umru. Davljenje je najčistiji izraz dominacije nad nekim. Ubistvo na usporenom snimku. Zažmurio sam jednog dana u svojoj kancelariji pošto sam zapisao profil i ugledao lice tvoje majke. Iznenadno nasilje, bliskost sa mrtvim devojčicama – ni za jednu od tih noći nema alibi. To potkrepljuje i predosećaj koji je Beverli van Lam imala o Merijen. Mada ćemo ipak morati da iskopamo Merijen da vidimo možemo li da nađemo neki čvršći dokaz. Tragove trovanja ili nešto.“

„Ostavi je na miru.“

„Ne mogu, Kamil. Znaš da tako mora da bude. Odnosićemo se prema njoj s puno poštovanja.“ Stavio mi je ruku na butinu. Ne na ruku ili rame, nego na butinu.

„Da li je Džon uopšte i bio osumnjičen?“ Sklonio je ruku.

„Njegovo ime je stalno kružilo. Vikeri je bio nekako opsednut njime. Zaključio je da je, pošto je Natali bila nasilna, onda i Džon nasilan. Osim toga, on je pridošlica, a znaš koliko su ljudi podozrivi prema pridošlicama.“

„Ričarde, imaš li bilo kakav pravi dokaz u vezi s mojom majkom? Ili je sve ovo samo sumnja?“

„Sutra ćemo dobiti nalog za pretres kuće. Sigurno je zadržala zube. Ovo ti kažem iz ućivosti. Zato što te poštujem i verujem ti.“

„Aha“, rekla sam. Na levom kolenu mi je planulo *padanje*. „Moram da izvučem Amu odavde.“
„Noćas se ništa neće dogoditi. Moraš da odeš kući i provedeš večer kao i obično. Ponašaj se što prirodnije možeš. Sutra ću uzeti tvoju izjavu. Biće od velike pomoći slučaju.“

„Povređuje mene i Amu. Drogira nas. Truje. Nešto.“ Ponovo sam osetila mučninu.

Ričard je sklonio ruku sa moje butine.

„Kamil, zašto ranije nisi nešto rekla? Mogli smo da te testiramo. To bi bilo odlično za slučaj. Dođavola.“

„Hvala na brizi, Ričarde.“

„Je l' ti ikad iko rekao da si preosetljiva, Kamil?“

„Baš nikad.“

***

Gejla je stajala na vratima, budni duh u našoj kući na vrhu brda. U trenu je nestala, a kad sam se parkirala ispod nadstrešnice, svetlo u trpezariji se upalilo.

Šunka. Namirisala sam je pre nego što sam stigla do vrata. Plus blitva, kukuruz. Svi su nepomično sedeli, kao glumci pred dizanje zavese. Scena: večera. Moja majka se smestila u čelu stola, Alan i Ama levo i desno od nje, a na suprotnom kraju stola bilo je postavljeno mesto za mene. Gejla mi je izvukla stolicu i odšunjala se nazad u kuhinju u svojoj bolničarskoj odeći. Smučilo mi se da gledam bolničarke. Ispod podnih dasaka, kao i uvek, tandrkala je mašina za veš.

„Zdravo, dušo, jesi li se lepo provela danas?“, doviknula je majka previše glasno. „Sedi, čekali smo te sa večerom. Pomislih da večeramo kao porodica pošto uskoro odlaziš.“

„Stvarno?“

„Dušo, spremaju se da uhapse tvog mladog prijatelja. Nemoj mi reći da sam bolje obaveštena od novinarkе.“ Okrenula se Alanu i Ami i osmehnula poput ljubazne domaćice koja poslužuje predjelo. Pozvonila je na svoje zvonce i Gejla je na srebrnom poslužavniku donela šunku koja se drmusala kao želatin. Preko ruba je skliznuo lepljivi komad ananasa.

„Ti seci, Adora“, rekao je Alan mojoj majci podigavši obrve.

Pramenovi plave kose lepršali su dok je sekla komade debljine prsta i stavljala nam ih na tanjire. Odmahnula sam glavom kad mi je Ama pružila tanjir, a onda ga prosledila Alanu.

„Nećeš šunku“, promrmljala je moja majka. „Još nisi prerasla tu fazu, Kamil.“

„Fazu da ne volim šunku? Ne, nisam.“

„Misliš da će Džona pogubiti?“, pitala me je Ama. „Tvoj Džon u zatvoru čeka da bude pogubljen?“ Moja majka ju je obukla u belu letnju haljinu sa ružičastim trakama i čvrsto joj uplela kosu u dve pletenice. Iz nje je, poput smrada, izbijao bes.

„U Misuriju postoji smrtna kazna, a ako išta zaslužuje smrtnu kaznu, onda su to ubistva poput ovih“, rekla sam.

„Da li još uvek imamo električnu stolicu?“, pitala je Ama.

„Ne“, rekao je Alan. „A sad jedi svoje meso.“

„Smrtonosna injekcija“, promrmljala je moja majka. „Kao kad uspavaš mačku.“

Zamislila sam majku vezanu za bolnička kolica, kako razmenjuje učtive fraze sa doktorom pre nego što joj zabodu iglu. Baš prikladno, da umre od igle s otrovom.

„Kamil, kada bi mogla da budeš bilo koja ličnost iz bajke, ko bi bila?“, pitala je Ama.

„Uspavana Lepotica.“ Provesti život u snovima zvučalo je tako divno.

„Ja bih bila Persefona.“

„Ne znam ko je to“, rekla sam. Gejla mi je tresnula malo blitve i još kukuruza na tanjir. Jela sam na silu, zrno po zrno, a pri svakom žvakanju imala sam osećaj da ću se isprovraćati.

„Ona je kraljica mrtvih“, rekla je Ama ozarivši se. „Bila je toliko lepa da ju je Had ukrao i odveo u podzemni svet da mu bude žena. Ali njena majka je bila toliko besna da je naterala Hada da vrati Persefonu. Ali samo na šest meseci svake godine. I tako je polovinu života provodila među mrtvima, a polovinu među živima.“

„Ama, zašto bi ti se dopalo jedno takvo stvorenje?“, pitao je Alan. „Umeš da budeš tako jeziva.“

„Žao mi je Persefone jer čak i kad se vrati među žive, ljudi je se plaše zbog toga gde je bila“, rekla je Ama. „A čak i kad je sa majkom, zapravo nije srećna jer zna da će morati da se vrati u podzemlje.“ Iscerila se Adori i gurnula veliki zalogaj šunke u usta, a onda uskliknula.

„Gejla, treba mi šećera!“, viknula je Ama ka vratima.

„Upotrebi zvonce, Ama“, rekla je moja majka. Ni ona nije jela.

Gejla je ušla sa činijom šećera i posula veliku kašiku po Aminoj šunki i kriškama paradajza.

„Pusti mene“, zacvilela je Ama.

„Pusti Gejlu“, rekla je majka. „Ti staviš previše.“

„Hoćeš li biti tužna kad Džon bude mrtav, Kamil?“, pitala je Ama, sisajući komad šunke. „Da li bi se više rastužila da umre Džon ili ja?“

„Ne želim da iko umre“, rekla sam. „Mislim da je u Vind Gapu već bilo previše smrti.“

„Tako je!“, rekao je Alan, neobično veseo.

„Neki ljudi treba da umru. Džon treba da umre“, nastavila je Ama. „Čak i ako ih nije ubio, ipak bi trebalo da umre. Propao je, sad pošto mu je sestra mrtva.“

„Po toj logici treba i ja da umrem jer je i moja sestra mrtva i ja sam propala“, rekla sam. Sažvakala sam još jedno zrno. Ama me je proučavala.

„Možda. Ali sviđaš mi se pa se nadam da nećeš. Šta ti misliš?“, okrenula se ka Adori. Palo mi je na pamet da joj se nijednom nije direktno obratila, ni sa majko ni sa mama, čak ni sa Adora. Kao da joj Ama ne zna ime, ali se trudi da to ne bude previše očigledno.

„Merijen je umrla veoma davno i mislim da je možda trebalo svi da skončamo s njom“, rekla je umorno majka. A onda se iznenada razvedrila: „Ali nismo i jednostavno idemo dalje, zar ne?“ Oglašavanje zvonca, prikupljanje tanjira, Gejla kruži oko stola poput olinjalog vuka.

Činije krvavocrvenog sorbea za desert. Majka se diskretno povukla u ostavu i vratila se sa dve tanke kristalne bočice i vlažnim ružičastim očima. Želudac mi se prevrnuo.

„Kamil i ja ćemo popiti po piće u mojoj sobi“, rekla je ostalima nameštajući kosu u ogledalu na kredencu. Shvatila sam da je obučena za to, već u spavaćici. Pratila sam je uz stepenice, baš kao kad sam bila dete, kad bi me pozvala kod sebe.

A onda sam bila u njenoj sobi, gde sam oduvek želela da budem. Taj ogromni krevet, na kome su jastuci štrčali poput krpelja. Ogledalo u visini čoveka pričvršćeno za zid. I čuveni pod od slonovače zbog koga je sve blistalo kao da smo u snežnom pejzažu na mesečini. Zbacila je jastuke na pod, razgrnula pokrivače i pokazala mi da sednem na krevet, a onda se uvukla pored mene. Svih onih meseci posle Merijenine smrti, kada se zatvarala u svoju sobu i odbijala me, nisam se usuđivala da sebe zamislim sklupčanu u krevetu sa majkom. A sada sam tu, više od petnaest godina prekasno.

Provukla je prste kroz moju kosu i pružila mi piće. Onjušila sam ga: mirisalo je na trule jabuke. Držala sam ga kruto, ali nisam pila.

„Kad sam bila devojčica, majka me je uvela u Severnu šumu i ostavila“, rekla je Adora. „Nije delovala ljuto ni uznemireno. Pre nezainteresovano. Gotovo kao da se dosađuje. Nije objasnila zašto. Zapravo, ni reč mi nije rekla. Samo je rekla da uđem u kola. Bila sam bosa. Kad smo stigle tamo, uhvatila me za ruku i vrlo vešto me vukla stazom, zatim sa staze, onda je pustila moju ruku i rekla mi da je ne pratim. Imala sam osam godina, sićušno stvorenjce. Dok sam stigla kući, noge su mi bile skroz izranjavljene, a ona me je samo pogledala preko večernjih novina i otišla u svoju sobu. Ovu sobu.“

„Zašto mi to pričaš?“

„Kad tako malo dete zna da ga majka ne voli, loše se stvari dogode.“

„Veruj mi, znam kako je to“, rekla sam. I dalje mi je provlačila prste kroz kosu, igrajući se jednim ogoljenim krugom na mom temenu.

„Želela sam da te volim, Kamil. Ali bila si tako naporna. S Merijen je bilo lako.“

„Dosta, mama“, rekla sam.

„Ne. Nije dosta. Dozvoli mi da brinem o tebi, Kamil. Bar jednom pokaži da ti trebam.“

Nek se završi. Nek se sve završi.

„Hajde onda“, rekla sam. Ispila sam piće u jednom gutljaju, sklonila njene ruke sa svoje glave i naterala glas da bude smiren.

„Trebala si mi sve vreme, mama. Na pravi način. A ne kao potreba koju si ti stvorila i koju možeš da uključiš i isključiš. I nikad neću moći da ti oprostim za Merijen. Bila je detence.“

„Uvek će biti moje detence“, rekla je moja majka.

Šesnaesto poglavlje

Zaspala sam sa isključenim ventilatorom i probudila se s čaršavima prilepljenim uz mene. Moj sopstveni znoj i urin. Zubi su mi cvokotali, a puls bubnjao u dnu očnih jabučica. Dohvatila sam kantu za đubre pored kreveta i povratila.

Majka se stvorila u mojoj sobi pre nego što sam se vratila u krevet. Zamišljala sam je kako sedi na stolici u hodniku, pored Merijenine fotografije, krpi čarape dok čeka da mi pozli.

„Hajde, dušo. Pravać kada“, promrmljala je. Skinula mi je košulju preko glave, smakla donji deo pidžame. Videla sam kako mi je na trenutak preletela pogledom preko vrata, grudi, bokova, nogu.

Dok sam ulazila u kadu, još jednom sam se isповраćala, a majka mi je držala ruku da ne padnem. Još vrele tečnosti niz moje grudi i po porcelanu. Adora je zgrabila peškir sa čiviluka, sipala na njega medicinski alkohol i istrljala me praktično poput perača prozora. Sedela sam u kadi dok me je polivala preko glave hladnom vodom kako bi skinula groznicu. Dala mi je još dve pilule i još jednu čašu mleka boje svetlog neba. Sve sam uzela sa istom onom ogorčenom osvetoljubivošću koja me je hranila tokom dvodnevnih pijančenja. *I dalje ne posustajem, šta još imaš?* Želela sam da bude opako. Toliko sam dugovala Merijen.

Povraćam u kadu, praznim kadu, pa je ponovo punim, praznim. Kese s ledom na mojim ramenima, među nogama. Topli oblozi na čelu, kolenima.

Adorine trepavice bile su sasvim počupane, iz levog oka curile su joj krupne suze, a gornju usnu neprekidno je vlažila jezikom. Dok sam gubila svest, pomislila sam: *Neguje me. Moja majka se oblivena znojem brine o meni. Laskavo. Niko drugi ne bi to uradio za mene. Merijen. Ljubomorna sam na Merijen.*

Plutala sam u polupunoj kadi mlake vode kad su me ponovo probudili krici. Slaba i naparena, podigla sam se iz kade, umotala se u tanki pamučni ogrtač – uši su mi parali piskavi krici moje majke – i otvorila vrata baš kad je Ričard nagnuo unutra.

„Kamil, jesi li dobro?“ Majčino zavijanje, divlje i promuklo, paralo je vazduh iza njega.

A onda je zinuo. Nagnuo mi je glavu u stranu, pogledao rezove po mom vratu. Razgrnuo mi je ogrtač i ustuknuo.

„Gospode.“ Duševno kolebanje: dvoumio se između smeha i straha.

„Šta je s mojom majkom?“

„Šta je s tobom? Ti se sečeš?“

„Urezujem reči“, promrmljala sam, kao da to nije isto.

„Reči, vidim.“

„Zašto moja majka vrišti?“ Zavrtelo mi se u glavi i bubnula sam na pod.

„Kamil, da li ti je loše?“

Klimnula sam glavom. „Jesi li nešto našao?“

Vikeri i nekoliko policajaca protutnjali su pored moje sobe. Nekoliko sekundi kasnije, za njima je odbauljala majka držeći se za glavu i vrišteći na njih da izađu, da pokažu malo poštovanja, da će zažaliti zbog toga.

„Ne još. Koliko ti je loše?“ Opipao mi je čelo, zavezao ogrtač, odbijajući da me ponovo pogleda u lice.

Slegla sam ramenima poput durljivog deteta.

„Svi moraju da napuste kuću, Kamil. Obuci nešto i vodim te kod doktora.“

„Da, trebaju ti dokazi. Nadam se da je u meni ostalo dovoljno otrova.“

Do večeri su iz fioke sa gaćicama moje majke izvučeni sledeći predmeti:

Osam bočica pilula protiv malarije sa stranim oznakama, velike plave tablete koje su povučene iz proizvodnje jer su izazivale groznicu i zamućen vid. Tragovi tog leka otkriveni su na mojim toksikološkim testovima.

Sedamdeset dve tablete industrijskog laksativa, koji se prvenstveno koristi za opuštanje creva domaćih životinja. Tragovi toga nađeni su na mojim toksikološkim testovima.

Tridesetak tableta protiv napada epilepsije, čija zloupotreba može da izazove vrtoglavicu i mučninu. Tragovi toga nađeni su na mojim toksikološkim testovima.

Tri bočice sirupa od ipekakuane, koji se koristi za izazivanje povraćanja kod trovanja. Tragovi toga nađeni su na mojim toksikološkim testovima.

Sto šezdeset i jedna tableta sredstva za uspavljivanje konja. Čiji su tragovi otkriveni na mojim toksikološkim testovima.

Kutija za prvu pomoć u kojoj je bilo na desetine pilula izvađenih iz kutije, bočica i špriceva, što Adora ne bi ni trebalo da ima kod sebe, a svakako joj nije služilo ni za šta dobro.

Iz majčine kutije za šešire izvađen je dnevnik sa cvetnim dezenom, koji će biti zaveden kao sudski dokument, a sadrži pasuse poput sledećih:

14. septembar 1982.

Danas sam odlučila da prestanem da negujem Kamil i usredsredim se na Merijen. Kamil nikad nije postala dobra pacijentkinja – kad se razboli, samo postane besna i prkosna. Ne voli da je dodirujem. Nikad nisam čula za tako nešto. Pakosna je na Džoju. Mrzim je. Merijen je pravo srce kad je bolesna, obožava me i želi da sam stalno pored nje. Volim da joj brišem suze.

23. mart 1985.

Merijen je opet morala u Vudberi, „od jutros problemi s disanjem i užasne mučnine“. Obukla sam svoj žuti *Sent Džonov* kostim, ali na kraju nisam bila zadovoljna njime – plašim se da sam sa svojom plavom kosom izgledala isprano. Ili kao hodajući ananas! Doktor Džejmison je vrlo sposoban i ljubazan, zanima ga Merijen, ali *nije radoznalac*. Izgleda da sam ostavila popriličan utisak na njega. Rekao je da sam anđeo i da bi svako dete trebalo da ima majku poput mene. Malo smo flertovali, iako oboje nosimo burme. Sestre su pomalo nezgodne. Verovatno ljubomorne. Sledeći put ću morati da budem baš pažljiva (izgleda da će morati na operaciju!). Možda kažem Gejli da spremi ono njeno mleveno meso. Sestre vole da se malo počaste na pauzama. Možda da vežem veliku zelenu mašnu oko posude? Moram da sredim kosu pre sledećeg odlaska u hitnu... nadam se da će doktor Džejmison (Rik) biti dežuran.

10. maj 1988.

Merijen je mrtva. Nisam mogla da se zaustavim. Izgubila sam šest kilograma i sama sam kost i koža. Svi su užasno ljubazni. Ljudi znaju da budu tako divni.

Najjači dokaz otkriven je pod jastukom žutog dvoseda od brokata u Adorinoj sobi: umazana klešta, mala i ženstvena. Testovi su pokazali da se DNK poklapa sa tragovima krvi na alatu upotrebljenom na En Neš i Natali Kin.

Zubi nisu nađeni u majčinoj kući. Nedeljama kasnije javljale su mi se slike gde su sve mogli da završe: videla sam svetloplavi kabriolet kako prolazi, kao i uvek sa spuštenim krovom – ženska ruka viri kroz prozor – prosipa zube u šiprag ukraj puta pored staze koja vodi u Severnu šumu. Par nežnih papuča gaca po blatu na rubu Fols Krika – zubi bućkaju u vodu kao kamenčići. Ružičasta spavaćica lebdi kroz Adorin ružičnjak – ruke kopaju – zubi zakopani kao koščice.

Zubi nisu nađeni ni na jednom od ovih mesta. Tražila sam od policije da proveri.

Sedamnaesto poglavlje

28. maja Adora Krelin uhapšena je zbog ubistva En Neš, Natali Kin i Merijen Krelin. Alan je odmah platio kauciju kako bi suđenje mogla da sačeka u udobnosti svog doma. S obzirom na okolnosti, sud je mislio da bi najbolje bilo da ja preuzmem starateljstvo nad svojom polusestrom. Dva dana kasnije, odvezla sam se na sever, u Čikago, a Ama je bila pored mene.

Iscrpljivala me. Ama je bila neverovatno zahtevna i gorela je od strepnje – ushodala bi se poput divlje mačke u kavezu i obasipala me ljutitim pitanjima (Zašto je sve tako glasno? Kako možemo da živimo u ovako malom stanu? Zar napolju nije opasno?) i zahtevala da je uveravam u svoju ljubav. Izbacivala je sav onaj višak energije pošto više nije bila nekoliko puta mesečno vezana za krevet.

Do avgusta je postala opsednuta ženskim ubicama. Lukrecija Bordžija, Lizi Borden, neka žena na Floridi koja je posle nervnog sloma udavila svoje tri ćerke. „Mislim da su one posebne“, prkosno je rekla Ama. Pokušava da nađe način da oprost majci, rekla je njena psihološka savetnica. Ama je dvaput bila kod te žene, a onda je bukvalno legla na pod i počela da vrišti kad sam pokušala treći put da je odvedem. Veći deo dana provodila je radeći na Adorinoj kućici za lutke. Tako se ona suočava sa užasnim stvarima koje su se tamo dogodile, rekla je psihološka savetnica kad sam je pozvala telefonom. Čini se da bi onda trebalo da je rasturi, odgovorila sam. Ama me je ošamarila kad sam kući donela materijal pogrešne nijanse plave boje za krevet u Adorinoj kućici za lutke. Pljunula je na pod kad sam odbila da platim 60 dolara za igračku sofuu napravljenu od prave orahovine. Pokušala sam sa terapijom zagrljaja, besmisleni program koji je nalagao da privijem Amu uz sebe i ponavljam *volim te volim te volim te* dok je ona pokušavala da se izmigolji. Četiri puta je uspela da se otrgne, rekla mi da sam kučka i zalupila vrata svoje sobe. Peti put smo obe prasnule u smeh.

Alan se ispružio za nešto gotovine da upiše Amu u školu Bel udaljenu samo nekoliko blokova – 22.000 dolara godišnje, ne računajući knjige i opremu. Brzo je stekla prijatelje – mali krug lepih devojčica koje su naučile da čeznu za svim vezanim za Misuri. Jedina koja mi se stvarno dopala bila je devojčica po imenu Lili Berk. Bila je bistra kao Ama, ali malo vedrija. Lice joj je bilo poprskano pegicama, imala je krupne prednje zube i kosu boje čokolade koja je, kako je Ama istakla, bila iste nijanse kao tepih u mojoj staroj sobi. Ipak mi se sviđala.

Postala je deo inventara u našem stanu: pomagala mi je da spremim večeru, pitala me za domaći, pričala mi o dečacima. Posle svake Liline posete, Ama je postajala sve tiša. Do oktobra je upadljivo zatvarala vrata svoje sobe kada bi Lili navratila.

Jedne noći probudila sam se i zatekla Amu kako stoji nad mojim krevetom.

„Misliš da je Lili bolja od mene“, prošaptala je. Imala je groznicu, spavaćica joj se pripijala uz znojavo telo, a zubi cvokotali. Odvela sam je u kupatilo, posela je na šolju, nakvasila na lavabou peškir hladnom vodom sa ukusom na metal, obrisala joj čelo. A onda smo zurile jedna u drugu. Sivoplave oči baš kao Adorine. Prazne. Kao jezero zimi.

Presula sam dva aspirina na dlan, vratila ih u bočicu. Jedna-dve tablete. Tako ih je lako dati. Da li bih joj dala još jednu, pa još jednu? Da li bih želela da se brinem o bolesnoj devojčici? Tračak prepoznavanja kad je, drhtava i bolesna, pogledala u mene: *Majka je tu*.

Dala sam Ami dva aspirina. Od mirisa mi je pošla voda na usta. Ostatak sam prosula u slivnik.

„Sad moraš da me staviš u kadu i opereš me“, procvilela je.

Skinula sam joj spavaćicu preko glave. Njena nagost je bila zapanjujuća: mršave detinje noge, reckavi okrugli ožiljak na boku nalik polovini zatvarača za flašu, nežno paperje u oštrom grmu među nogama. Pune, raskošne grudi. Trinaest godina.

Ušla je u kadu i privukla noge bradi.

„Moraš da mi utrljaš alkohol“, proječala je.

„Ne, Ama, samo se opusti.“

Amino lice postalo je ružičasto i zaplakala je.

„Ona to tako radi“, prošaptala je. Suze su zamenili jecaji, a onda žalosni urlik.

„Nećemo to više raditi kao što ona radi“, rekla sam.

***

12. oktobra Lili Berk je nestala dok se vraćala kući iz škole. Četiri sata kasnije, njeno telo pronađeno je pored kontejnera tri bloka od našeg stana. Izvađeno joj je samo šest zuba, dva krupna prednja i četiri donja.

Pozvala sam Vind Gap i dvanaest minuta čekala na vezi dok policija nije potvrdila da je moja majka kod kuće.

Ja sam to prva našla. Pustila sam policiju da sama otkrije, ali ja sam ga prva našla. Dok me je Ama pratila poput besnog psa, pretraživala sam stan, prevrtala jastuke na garniturama za sedenje, kopala po fiokama. *Šta si uradila, Ama? Dok sam stigla do njene sobe, bila je mirna. Puna sebe.* Pretražila sam među njenim gaćicama, ispraznila njen kovčežić sa sitnicama, prevrnula madrac.

Pregledala sam njen radni sto i našla samo olovke, nalepnice i čašu koja je bazdela na belilo.

Pročešljala sam sadržaj kućice za lutke, sobu po sobu, smrskavši moj mali krevet s baldahinom. Amin dnevni krevet, limun-žuti dvosed. Kad sam izbacila majčin veliki mesingani baldahin, jedna od nas dve je vrisnula. Možda i obe. Pod u sobi moje majke. Predivne pločice od slonovače. Napravljene od ljudskih zuba. Pedeset šest majušnih zuba, očišćeni i izbeljeni blistaju sa poda.

I drugi su bili umešani u ubistva dece u Vind Gapu. U zamenu za lakše kazne u psihijatrijskoj bolnici, tri plavuše su priznale da su pomogle Ami da ubije En i Natali. Odvezle su se Adorinim kolima za golf i sačekale oko Enine kuće, nagovorile je da se provoza s njima. *Moja majka hoće da te pozdravi.*

Devojčice su se uputile u Nortvuds, pretvarajući se da imaju nekakvu čajanku ili tako nešto. Doterivale su En, igrale se malo s njom, a onda im je posle nekoliko sati dosadilo. Počele su da guraju En ka potoku. Osetivši da joj se ne sprema ništa dobro, devojčica je pokušala da pobegne, ali Ama ju je sustigla i oborila. Udarila ju je kamenom. Ova ju je ugrizla. Videla sam ranu na njenom boku, ali nisam shvatila šta taj reckavi polumesec znači.

Tri plavuše držale su En na zemlji dok ju je Ama davila konopcem za rublje koji je ukrala iz komšijine alatnice. Trebalo im je jedan sat da smire Džouds i još jedan da Ama povadi zube, a Džouds sve vreme nije prestajala da plače. Četiri devojčice su zatim odnele telo do vode i bacile

ga, odvezle se nazad do Kelsijevih, oprale se pozadi u spremištu za kola i gledale neki film. Nisu mogle da se slože koji. Sve su se sećale da su jele dinju i pile belo vino iz flaša sprajta, za slučaj da Kelsina mama zaviri.

Džejms Kapisi nije lagao za onu avetinjsku ženu. Ama je ukrala jedan od naših besprekorno belih čaršava i od njega napravila grčku togu, podigla svoju svetloplavu kosu i napuderisala se dok nije sijala. Bila je Artemida, boginja lova. Natali se najpre zbunila kad joj je ova prošaptala na uvo: *Ovo je igra. Pođi sa mnom da se igramo.* Odvela je Natali kroz šumu, nazad do Kelsinog spremišta za kola, gde su je držale punih četrdeset osam sati, negujući je, obrijavši joj noge, oblačeći je i hraneći je na smenu, uživajući u sve glasnijim kricima. Četnaestog, malo posle ponoći, drugarice su je držale dok ju je Ama davila. I ovog puta je sama izvadila zube. Ispostavilo se da dečje zube nije tako teško izvaditi, ako stvarno nalegnete na klešta. I ako vam nije važno na šta će ličiti. (Pred očima mi je pod Amine kućice za lutke sa mozaikom od reckavih, slomljenih zuba, od kojih su neki bili tek krhotine.)

Devojčice su se u četiri ujutro odvezle Adorinim kolima za golf do zadnjeg dela Glavne ulice. Otvor između gvoždare i kozmetičkog salona bio je širok taman toliko da Ama i Kelsi, idući jedna iza druge, odnesu Natali uhvativši je za ruke i noge na drugu stranu, gde su je naslonile i čekale da bude pronađena. Džouds je opet plakala. Devojčice su kasnije razmatrale da li da je ubiju, plašeći se da se ne slomi. I taman kad su nameravale da to sprovedu u delo, moja je majka uhapšena.

Ama je sama ubila Lili, udarila ju je u potiljak kamenom, a onda je zadavila golim rukama, iščupala joj šest zuba i ošišala kosu. Odvukla ju je niz ulicu, iza onog kontejnera gde je ostavila njeno telo. Odnela je kamen, klešta i makaze u školu u drečavoružičastom rancu koji sam joj kupila.

Kosu boje čokolade Lili Berk Ama je utkala u tepih za moju sobu u svojoj kućici za lutke.

Epilog

Adora je proglašena krivom za ubistvo s predumišljajem za ono što je uradila Merijen. Njen advokat već priprema žalbu koju oduševljeno prati grupa koja vodi veb-stranicu moje majke, *osloboditeadoru.org*. Alan je zatvorio kuću u Vind Gapu i uzeo stan blizu njenog zatvora u Vandeliji u Misuriju. Piše joj pisma u danima kad ne može da dođe u posetu.

Brzo su se pojavila izdanja u mekom povezu o našoj krvoločnoj porodici; bila sam obasuta ponudama za knjigu. Kari me je ubeđivao da prihvatim jednu i brzo se povukao. Bravo za njega. Džon mi je napisao dugo pismo, puno bola. Sve vreme je mislio da je to bila Ama, razlog što se preselio kod Meredith delom je bilo to što je želeo da „čuva stražu“. Što je objašnjavalo razgovor koji sam prečula između njega i Ame, koja je uživala u tome da se poigrava njegovim bolom. Povređivanje kao oblik flerta. Bol kao bliskost, kao kad mi je majka gurala makaze u rane. Što se tiče moje druge romanse u Vind Gapu, Ričard mi se više nikad nije javio. Videvši kako je gledao moje izrezbareno telo, znala sam da neće.

Ama će biti zatvorena do svog osamnaestog rođendana, verovatno i duže. Posete su dozvoljene dvaput mesečno. Ja sam otišla jednom, sedela s njom u veselom dvorištu okruženom bodljikavom žicom. Devojčice u zatvorskim pantalonama i majicama visile su na penjalicama i gimnastičkim kolutovima, pod nadzorom debelih, ljutih stražarki. Tri devojčice skliznule bi grčevito niz deformisani tobogan, popele se ponovo uz merdevine, pa ponovo spustile. Iznova i iznova, ćutke, tokom cele moje posete.

Ama je ošišala kosu skoro do glave. Možda je htela da izgleda opasnije, ali umesto toga dobila je nekakvu nestvarnu, vilinsku auru. Kad sam je uhvatila za ruku, bila je mokra od znoja. Istrgla ju je.

Obećala sam sebi da je neću ispitivati o ubistvima, da učinim posetu što lakšom. Ali pitanja su gotovo odmah navrla iz mene. Zašto zubi, zašto baš te, tako bistre i inteligentne devojčice? Kako su je uvredile? Kako je mogla to da uradi? Ovo poslednje zvučalo je kao prekor, kao da joj pridikujem što je napravila žurku dok ja nisam bila tu.

Ama je ogorčeno zurila u tri devojčice na toboganu i rekla da mrzi sve ovde, sve devojčice su bile ili lude ili glupe. Mrzela je što mora da pere rublje i dotiče tuđe stvari. Zatim je na trenutak začutala i pomislila sam da će jednostavno zanemariti moje pitanje.

„Neko vreme sam se družila s njima“, rekla je konačno, oborene glave. „Zabavljale smo se jurcajući po šumi. Bile smo divlje. Povređivale smo štošta. Jednom smo ubile mačku. Ali onda se ona...“ – kao i uvek, Adorino ime ostalo je neizgovoreno – „zainteresovala za njih. Nikad ništa nisam mogla da imam samo za sebe. Nisu više bile moja tajna. Stalno su navraćale kod nas kući. Počele su da me ispituju o mojoj bolesti. Sve bi pokvarile. Ona to čak nije ni shvatala.“ Ama je grubo protrljala podšišanu kosu. „I zašto je En morala da ugrize... nju? To mi nije izbijalo iz glave. Zašto je En mogla da je ugrize, a ja nisam?“

Nije htela ništa više da kaže, odgovarala je samo uzdasima i nakašljanjem. Što se zuba tiče, izvadila ih je jer su joj trebali. Kućica za lutke je morala da bude savršena, kao i sve ostalo što je Ama volela.

Mislim da to nije sve. En i Natali su umrle zato što im je Adora poklanjala pažnju. Ama je to videla kao nepravdu. Ama, koja je toliko dugo dopuštala mojoj majci da je truje. *Ponekad, ako ljudima daš da ti rade neke stvari, zapravo ti to radiš njima.* Ama je kontrolisala Adoru dopuštajući joj da je truje. Zauzvrat je zahtevala bezuslovnu ljubav i odanost. Nije bilo mesta za druge devojčice. Iz istih razloga ubila je i Lili Berk. Jer Ama je slutila da nju više volim.

Naravno, možete da smislite još četiri hiljade drugih pretpostavki zašto je Ama to uradila. Na kraju ostaje činjenica da je Ama uživala u povređivanju. *Volim nasilje,* kriknula mi je. Ja krivim svoju majku. Dete zadojeno otrovom nalazi utehu u povređivanju drugih.

Na dan kada je Ama uhapšena, kada se sve konačno, sasvim razmrsilo, Kari i Ajlin smestili su se na mom kauču, kao zabrinute posude za so i biber. Gurnula sam nož u rukav, skinula košulju u kupatilu i zarila ga duboko u savršeni krug na svojim leđima. Grebala sam njime napred-nazad dok koža nije bila sva u izreckanim škrabotinama. Kari je provalio unutra baš pre nego što sam krenula na lice.

Kari i Ajlin su spakovali moje stvari i odveli me svojoj kući, gde imam krevet i malo prostora u nekadašnjoj podrumskoj sobi za zabavu. Svi oštri predmeti su zaključani, ali nisam se previše ni trudila da ih se dokopam.

Navikavam se da budem negovana. Navikavam se na roditeljsku brigu. Vratila sam se u svoje detinjstvo, na mesto zločina. Ajlin i Kari me ujutro bude i ljube (ili, u njegovom slučaju, nežno kljucnu u bradu) pred spavanje. Ne pijem ništa jače od soka od grožđa koji Kari najviše voli. Ajlin mi priprema kupke i ponekad očešlja kosu. Ne naježim se od toga, što smatramo dobrim znakom.

Još malo pa će 12. maj, tačno godinu dana od mog povratka u Vind Gap. Ove godine na taj dan pada i Dan majki. Duhovito. Pomislim ponekad na onu noć kad sam se brinula o Ami i kako sam je vešto umirivala i tešila. Sanjam o tome da kupam Amu i brišem joj čelo. Kad se probudim, želudac mi se okreće a gornja usna mi je orošena znojem. Da li sam dobro negovala Amu zbog svoje dobrote? Ili sam uživala da negujem Amu zato što bolujem od Adorine bolesti? Kolebam se između ta dva objašnjenja, naročito noću kad koža počne da mi pulsira.

U poslednje vreme naginjem dobroti.

Izjave zahvalnosti

Veliko hvala mojoj agentkinji Stefani Kip Rostan, koja me je graciozno provela kroz ceo ovaj proces objavljivanja prve knjige, i mojoj urednici Sali Kim, koja je postavljala pronicljiva pitanja i dala mi mnoštvo odgovora dok mi je pomagala da izbrusim ovu priču. Pametne su i pružile su mi puno ohrabrenja, ali su i vrlo šarmantno društvo za večeru.

Zahvalnost dugujem i D. P. Lajlu, doktoru medicine, dr Džonu R. Klajnu i poručniku Emetu Helriču, koji su mi pomogli da se snađem sa podacima vezanim za medicinu, stomatologiju i policijsku istragu, i mojim urednicima u *Entertejment vikliju*, posebno Henriju Goldblatu i glavnom uredniku Riku Teceliju (smisliću neki pametan nadimak, obećavam).

Hvala i sjajnom krugu mojih prijatelja, naročito onima koji su se ponudili da više puta čitaju, davali savete i bodrili me dok sam pisala *Oštre predmete*: Denu, Firmanu, Kristi Strover, Metu Sternsu, Kejti Koldvel, Džošu Volku, Brajanu „Ajvsu“ Bafteriju i mojim dovitljivim polusestrama (Sari, Tes, Kem i Džesi), koji su svi u presudnim trenucima imali neku lepu reč, kao onda kad sam se spremala da celu knjigu spalim. Den Snirson je možda najoptimističnije i najpristojnije ljudsko biće na planeti – hvala ti na tvom nepokolebljivom poverenju i reci Jurgisu da bude nežan u svojoj recenziji. Emili Stoun mi je pružila podstrek i dobro raspoloženje iz Vermonta, Čikaga i sa Antarktiki (zdušno preporučujem njenu taksi kompaniju); hvala Suzan i Erolu Stounu na onom utočištu u kući na jezeru. Bret Nolan, najbolji čitalac na svetu – kompliment koji se ne daje olako – odvratio me je od nekih slučajnih referenci na *Simpsona* i napisao mi je najpodsticajniji mejl od dve reči. Moj stari pajtos Skot Braun pročitao je, jadničak, bezbrojne verzije *Oštrih predmeta* i pravio mi društvo tokom mnogih neophodnih povlačenja iz stvarnosti – ja, Mik i neurotični jednorog sa kompleksom oca. Hvala svima.

Na kraju, mnogo ljubavi i zahvalnosti mojoj velikoj porodici u Misuriju – koja, drago mi je što to mogu da kažem, nije bila ama baš nikakva inspiracija za ovu knjigu. Moji odani roditelji ohrabivali su me u mom pisanju od trećeg razreda osnovne, kada sam objavila da ću kad odrastem biti ili pisac ili zemljoradnik. To sa zemljoradnjom nikad zapravo nije zaživelo, pa se nadam da vam se knjiga sviđa.

O autorki

Džilijen Flin je rođena u Kansas Sitiju. Pohađala je univerzitet u Kansasu gde je stekla diplome iz engleskog jezika i žurnalistike. U Čikagu je dobila master diplomu iz žurnalistike. Preselila se u Njujork gde je deset godina pisala za *Entertejnement vikli*.

Njen prvi roman *Oštri predmeti* bio je finalista za nagradu *Edgar* 2006. i dvostruki dobitnik britanske nagrade *Dagger* – prva knjiga koja je u istoj godini dobila više od jedne nagrade *Dagger*.

Drugi roman Džilijen Flin, *Mračna mesta*, bio je bestseler Njujork tajmsa i našao se na nekoliko lista najboljih knjiga 2009. uključujući i *Njujork rivjuer*, *Pablišers vikli* i Čikago tribjun.

Knjige Džilijen Flin objavljene su u četrdeset osam zemalja. Danas živi u Čikagu sa mužem Bretom Nolanom, njihovim sinom i ogromnim crnim mačkom po imenu Roj.

Džilijen Flin

Oštri predmeti

Za izdavača

Dejan Papić

Lektura i korektura

Dragana Matić Radosavljević, Mirjana Živić

Slog i prelom

Igor Škrbić

Dizajn korica

Marica Bucek

Beograd, 2016.

Izdavač

Laguna, Beograd

Resavska 33

Telefon: 011/3341-711

www.laguna.rs

e-mail: info@laguna.rs

Fusnote

1. Džonbenedj Remzi – šestogodišnja devojčica koja je 1996. ubijena u svom domu u Koloradu. Policija je našla njeno telo u podrumu njene kuće, osam sati pošto je prijavljena kao nestala. Slučaj još uvek nije rešen i još uvek privlači pažnju javnosti i medija. (Prim. prev)

2. Engl.: Dick – nadimak imena Richard; u žargonu muški polni organ, đoka; vulgarni naziv za policajca. (Prim. prev.)

3. Nprevodiva igra reči. Preziva se *Little*, što na engleskom znači *mali*. (Prim. prev.)